המחיר: 6.5 שקלים (כולל מע"מ) 76 עמודים כ"ר אב תש"ם, 6.8.1980 מיספר 2240

העולם הזה

גילויים חדשים על:

פרשת ארבל

טענות־השחיתות החמורות ביותר שהסעירו אי־פעם את צה"ל

מגיעה לכם הפסקה

לפעמים כל מה שצריך זה הפסקה
קטנה מהשגרה, מהעבודה, מהשיגרה
ומהדברים שמעיקים עליכם.
לפעמים אין צורך בהרבה,
רק בקצת.

העולם הזה
בלי משוא פנים.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, ת.ד. 4/3/232262-03 • תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צילמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזון • ראש המינהלה: אברהם סימון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קריאה ראשונה

בימים האחרונים מלאים כמה עיתונים בגילויים סנסציוניים על המתרחש במישרד־הדתות. הם מספרים על פערים־לות־מירמה של ישיבות ו„כוללים", על תשלום סכומי־עתק מקופת המדינה על־פי רשימות מזוייפות של תלמידים, על חלוקת כספים ביד נדיבה לבני־חסותו של השר.

לא היה קשה לנחש כי ידיעות אלה באו על רקע המשבר שפקד את מישרד־הדתות, כאשר הדיח השר אהרון אבו־חצירא את שותפו לסיעה במפד"ל, ה־מנכ"ל ישראל ליפל.

לכל הידיעות האלה היה מכנה אחד משותף: הן פורסמו מזמן בהעולם הזה. ליתר דיוק: לפני שנתיים.

ביוני 1978 פירסם העולם הזה (1929) כתבת־גילויים תחת הכותרת „כך גונבים בשם אלוהים." היא הכילה את כל הגילויים ה„חדשים".

כתב אז „העולם הזה", בין השאר:

כאשר הכין קצין־התקציבים של מישרד־הדתות, אליהו („אלי") ברייטברד, את תקציב המישרד הוא קבע, על פי נתונים שהיו בידיו מהמחלקות השונות של המישרד, כי בשנת הכספים 1979—1978 ילמדו כ־35 אלף בני־ישיבות בישיבות השונות ברחבי הארץ.

מיספר זה הוא משמעותי ביותר לשם הכנת תקציב מישרד־הדתות. המדינה משלמת לכל ישיבה סכום שנתי קבוע עבור כל בן־ישיבה הלומד אצלה. על־פי מיספר הלומדים בישיבות, קובעת המדינה כמה ישלם משלם־המיסים עבור לימוד דיהם של בני־הישיבות.

ועדת הכספים קיבלה את המיספר כמות שהוא, ואישרה למישרד־הדתות סכום של 110 מיליוני לירות לשנת־הכספים הנוכחית, לתמיכה בבני־חישיבות.

אולם לא חלפו אלא חודשים ספורים מיום אישור התקציב, ומישרד־הדתות גילה לפתע כי נפלה „טעות" במיספר הלומדים. עתה טוען המישרד, בבואו לבקש תקציב נוסף, כי המיספר הוא 46 אלף, והוא דורש מקופת המדינה כ־30—40 מיליונים נוספים.

הרב יעקב שאול, הממונה על מחלקת הישיבות במישרד־הדתות, טוען כי פשוט נפלה טעות. „קצין התקציבים לא ידע מה המיספר של בני הישיבות, ולכן הגיש מיספר מגוחך," אמר. „האמת היא שיש אצלנו רשימות של כ־46 אלף תלמידי ישיבות, שכולם לומדים יומם וליל, וצריך לשלם עבורם כסף לישיבות."

קשה להניח שאדם כברייטברד, העוסק מזה שנים בהכנת תקציבים, יעשה טעות כה אומללה, שתעלה למישרד שלו מיליונים כה רבים. קציני־תקציבים או חשבים של מישרדים ממשלתיים מנסים בדרך־כלל להגזים בהצפית ההוצאות שלהם, כדי שלא יועמדו במצב שלא יישאר כסף לפרויקטים מסויימים. ועדת הכספים של הכנסת מקדישה חלק ניכר מזמנה לחיפוש אחר „ניפוחים" אלה.

ברייטברד עצמו טען השבוע באוזני כתב העולם הזה, כי הוא הגיע למיספר זה, על־פי המיספרים שהיו בשנת־הכספים הקודמת. „עכשיו הם הוסיפו לי כל מיני קטגוריות אחרות שלא היו קודם." ברייטברד מכחיש כי נפלה טעות בתקציב ש־הכין.

נראה כי ההפרש העצום, של 11 אלף בני־ישיבות נוספים, שצצו לפתע, מוסבר טוב יותר על־ידי פקיד אלמוני בעל־מצפון מישרד־הדתות, שגילה לזיעזועו אותו, ושמיהר איתם אל היועץ־המישפטי־לממשלה, הפרופסור אהרון ברק.

כאשר מגישות הישיבות את דרישותיהן הכספיות למישרד־הדתות, הן מצרפות לדרישה הכספית את רשימת התלמידים או, כפי שהיא מכונה בסלנג של ראשי הישיבות: „מיספר הראשים." הרשימות מורכבות משמות תלמידי הישיבה, ובאחרונה גם ממיספרי תעודות־הזהות שלהם. אותו פקיד שפנה אל היועץ־המישפטי־לממשלה לקח עימו כמה רשימות לדוגמה, והריץ את מיספרי תעודות־הזהות שליד השמות במחשב של מישרד־הפנים.

התוצאה היתה מדהימה. המחשב פלט שמות שלא תאמו את מיספרי תעודות־הזהות שהגישו הישיבות. בין השאר הוי־פיעו ליד מיספרי תעודות־הזהות גם שמות של ערבים מכפרי המשולש והגליל, ושמות של נשים. גם אלה וגם אלה אינם יכולים, בינתיים, ללמוד בישיבות.

הפרופסור ברק עיין בתומר שהגיש לו הפקיד. הוא ביקש מן האיש שינסח את מימצאיו בכתב וכן שישלים את החקירה שלו, והבטיח לו הגנה מלאה. בימים הקרובים אמור אותו פקיד להגיש את מימצאיו לפרופסור ברק, ואז יחליט היועץ־המישפטי מה יהיו צעדיו הבאים. בין האפשרויות: הגשת החומר למישטרה כדי שתפתח בחקירה פלילית.

שתי חקירות מקבילות

כדי להבין כיצד מצליחים ראשי ישיבות לקבל כספים שאינם מגיעים להם, יש להכיר את מערך הישיבות בארץ. כ־20 אלף תלמידי־ישיבה לומדים בארבעה סוגי ישיבות: גדולות, קטנות, תיכוניות ומיכוצועיות. עבור כל תלמיד מקבלת הישיבה סך של 3000 לירות לשנה. סך־כל ההוצאה עבור תלמידי־ישיבות אלה הוא כ־60 מיליוני לירות.

ה„כוללים" מתחלקים לשניים: כולל של חצי־יום, וכולל של יום שלם. בכוללים של חצי־יום לומדים כ־3200 אברכים, ועבור כל אחד מהם משלמת המדינה סך 2000 לירות לשנה. בכוללים של יום שלם לומדים כ־5000 בני־כולל, ועבור כל אחד מהם משלמת המדינה 4000 לירות. סך־כל ההוצאה עבור הלומדים בכולל היא כ־27.5 מיליוני לירות בשנה.

עבור בני ישיבות ההסדר, 2000 במיספר, מקבלים 5000 לירות כל אחד. סך־הכל לבני ישיבות ההסדר 10 מיליוני לירות וסכום דומה מקבלים עבור כל ראש בישיבות של בעלי־תשובה, כשמדובר באותם צעירים ערוגיים חילוניים לשעבר, או כאלה שבאו מברוקלין, שהאופנה החדשה אצלם היא עתה הדת והם נרשמו לישיבה. סך־כל ההקצבה של מישרד־הדתות בעור ההוזרים־בתשובה היא 5 מיליוני לירות בשנה.

רק השבוע ביקרו ראשי ישיבות בלישכת שר־הדתות אהרון אבו־חצירא, וטענו נגדו על הסכום הנמוך שמקבלת ישיבה עבור כל בן־ישיבה. אבו־חצירא הבטיח להם כי אם יאושר התקציב הנוסף, תקבל כל ישיבה רגילה 5000 לירות במקום 3000 לירות לראש.

הרב שאול יודע על דרכים נוספות להגדלת תקציבי הישיבות. „למרות שהשנה התקציבית שלנו היא כזו של כל מישרד ממשלתי אחר, מאפריל עד אפריל," הוא אומר, „קבענו את היום הקובע ל־1 בספטמבר. ראשי הישיבות הייבים להגיש לנו רשימות של אלה שלמדו בהן באותו יום, ועל־פי המיספר באותו היום הם מקבלים את התקציב השנתי." אך מתברר כי ראשי הישיבות מתחכמים. באותו יום הם מצרפים לישיבות שלהם אנשים נוספים, שאינם לומדים בישיבות בדרך־כלל. „יש מיקרים שבאותו יום לומד בן־הישיבה, אבל גם האבא שלו, שכבר אינם לומדים בישיבה, לעיתים הם באים אליה לשעה־שעתיים ונרשמים כתלמידים, ואם יש לתלמיד הישיבה בן גדול, הוא מוסיף גם אותו."

נוסף לסכומים שמקבלות הישיבות לפי גולגולת, מקבלות הישיבות סכומים נוספים מהביטוח הלאומי, גם־כן לפי גולגולת. הסכומים אומנם ניתנים על שם המבוטח, אבל הישיבה מקבלת את הצ'ק. נוסף על אלה עורכים ראשי הישיבות בין באופן פרטי ובין כארגונים של כמה ישיבות יחד, מסעי־התרמות, בעיקר בחוץ־לארץ. אלה נקראים במישרד־הדתות „מסע תשנור". אחרי שהישיבה גובה את הסכומים, הן ממישרד־הדתות והן מן הביטוח הלאומי והמשנור, היא נותנת לכל תלמיד־ישיבה אמיתי סכום של כ־1500 לירות לחודש דמי־מחייה.

מלבד התקציב של 110 מיליוני הלירות אשר יגדל ב־30 עד 40 מיליוני נוספים בחודשים הקרובים, מתפרנסים כ־500 תלמידי ישיבות במקומות קטנים מתקציב המועצה הדתית. בעיירות כאופקים, שדרות ודימונה, מממנת אותם המועצה הדתית המקומית. שליש מסכום זה בא ממישרד־הדתות, ושני־שלישים באים מן המועצה המקומית.

עד כאן קטעים מהכתבה שלנו לפני שנתיים.

אילו היתה כל העיתונות נזעקת אז, כפי שהיא מזדעקת עתה, יתכן שהיה ניתן להפסיק אז את פעולות הזיוף והמירמה.

אולם שנתיים חלפו מאז בלי פעולה. וגם עתה אין זה ברור כלל שמסע־השוד נגד קופת־המדינה, לטובת אברכים שרבים מהם אינם משרתים בצה"ל, או לטובת מוסדות מיסלגתיים של המפד"ל, ייפסק.

מכתבים

קול המגורשים

הקוראה דלוגוף, ישראלית לשעבר, מספרת על ראשי הערים הערביות שגורשו ועל מסעם בארצות־הב־רית.

כשבועיים לפני צאתי לביקור בארץ, קיבלתי שיחה טלפונית מ־ אירגון מסויים הפועל למען שלום ישראל־פלסטין ונתבקשתי לערוך קבלת־פנים בוויילג׳־גייט לשני רא־ שי הערים המגורשים, מחברון ו־ מחלחול, פאהד קוואסמה ומוחמד מילחם. היות והיום היחידי שניתן היה לערוך בו קבלת־פנים היה יום ראשון — היום היחידי שבו מתקיי־ מות הצגות יומיות בגייט — לא הייתי יכולה להיענות לבקשה. ה־ תאריך היה ה־15 ביוני — יומיים לפני צאתי לביקור בארץ.

קבלת־הפנים התקיימה בין ה־ שעות 5 ו־7 באותו הערב. בעלי ו־ אני זנחנו את אריזת החפצים ל־ נסיעה וטרחנו בהכנת שולחן גדוש בכל־טוב ובפרחים. ביתי הוא בית ישראלי מובהק. על הקיר תלויות חנוכיות עתיקות ומרבית התמונות הן של ציירים ישראליים. המשקיף של אש״ף באו״ם, מר לביב סרזי, הגיע לביתי, ולהפתעתי היה עימו מר מוחמד מילחם (הוא נראה קצת מורר על רקע החנוכיות).

בין הבאים היו יהודים בעלי־ עמדה, פרופסורים, רבנים ואנשי־ ספר, וראש עיריית חלחול סיפר בקיצור על קורותיו מאז הגירוש. נשאלו שאלות והוא השיב באנגלית טובה ובתבונה רבה. הפגישה נערי־ כה בשובו מוושינגטון, בדרכו ל־ אסיפת־עם בריוורסייד צ׳רץ׳.

הרושם הטוב שהשאיר מילחם על האורחים שיכנע אותם שאכן נעשה לו עוול משווע ומטיפש. נד־ מה לי שכולם הסכימו שיש להח־ זיר את המגורשים. לדעתי, יש להתנצל בפניהם על העוול שנגרם להם בעיקבות הגירוש.

אביטל דלוגוף, ניו־יורק

● מוחמד מילחם בחוג־בית ב־ ניו־יורק — ראה תמונה.

● ● ●

סוד הקיום של „שערים"

לפועלי אגודת־ישראל יש עיתון יומי. מי ממנו אותו?

אולי יכול מישהו מן הקוראים או מישהו מן העורכים להסביר תופעה מוזרה. למיפלגה קיקיונית, שרבים מקוראי העולם הזה לא שמעו עליה — מיפלגת פועלי אגודת־ישראל (פא״י) — יש עיתון יומי, ואילו למיפלגת השילטון אין בכלל עיתון משלה.

פא״י מוציאה לאור יומון בשם שערים המופץ, לפי בדיקה ש־ ערכתי, בכעשרת אלפים עותקים מדי יום, ואילו לליכוד אין אפילו עיתון־קיר, כדוגמת העיתונים ה־ מצויים בכל בית־ספר בארץ.

אהוד רונן, הרצליה

● ● ●

איש כבוד הוא הרב

הרב הראשי לוחם להגנת כבוד השבת ובועט בכבוד האדם.

הרב הראשי שלמה גורן, שהוא איש כבוד ומיוחס, ידוע ברדיפתו אחר הצדק, היושר והכנות. ל־ דוגמה: הוא רודף עד חורמה את התקנות המנדטוריות הקובעות, כי יש להנהיג שעון־קיץ, שמא תיפגע „שבת המלכה" ומשרתיה. אך כ־ אשר עוצרים כמה מאזרחי המדינה על פי צווים אדמיניסטרטיביים, על פי אותן התקנות, אין הוא פוצה פה ומצפצף.

אכן, איש כבוד הוא הרב.

רן יהב, תל־אביב

● ● ●

אנשי־חסד ומכרים

זעקתו של נכה, באוזני המוסד לביטוח לאומי.

עד ה־1 באפריל 1978 קיבלתי קיצבת־נכות בשיעור 75%, ומאז אותו היום הופסקה הקיצבה, למ־ רות שמצבי הלך והחמיר. פניתי מאז עשרות פעמים למוסד לביטוח לאומי בנתניה, הן לפקידים זוט־ רים והן למנהלים, וכל מה ש־ קיבלתי היה „התיק בטיפול".

אני סובל ממחלת דיסקוס וכבר עברתי ניתוח בעמוד השדרה, שהיה כרוך בדלקת באיזור ה־ מנותח. אחת מרגלי גם נחלשה. יש לי משפחה בת חמישה נפ־ שות, ביניהן אחד מפגר, ואין מי שיעזור לי. אני מפרנס יחידי של המישפחה. אפילו את חלקת האדמה שבבעלותי אינני יכול לעבד. אני חי ממש בגיהינום. אינני מסוגל לפרנס את מישפחתי בכבוד ואין אני יודע מה היה קורה בלעדי העזרה של אנשי־חסד ומכרים, המודעים למצבי הקשה.

כולי תקוה שלפחות עכשיו אז־ כה בטיפול נאות בבעייתי.

עאזם יוסף מוסטפה, טייבה, המשולש

● ● ●

שאלה של סגנון

על סיגנונו המייוחד של ראש־הממשלה, התוקף את מדינות אירופה ואת כל העולם.

הבה נודה על האמת: ראש־ הממשלה היקר שלנו, מנחם בגין,

(המשך בעמוד 6)

מוחמד מילחם בחוג־בית בניו־יורק
להתנצל על העוול

יבואנים ומפיצים בלעדיים בישראל: י.ד. עסקים בע״מ. ת״א טל. 832236

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת
טלפון 227117, 772118

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנשקולסקי)

רשיון
נהיגה
2000 שקל
בי״ס לנהיגה
„גבע"
טל. 253230

התאמן/י בביתך!

הארגון בהדרכה אישית
לנשים, גברים וצעירי
לקבלת פרטים מלאים כתוב
עוד היום וציין כתובתך:
צ׳יקו רוז
ת.ד. 11117 תל־אביב
מיקוד 61110

חדש!

הפרנץ

קפה נמס מובחר

רק 197.60 ג"י

כולל מ.ע.מ.

29.90 ג"י

יותר לכל

מהמתחרה

הקרוב...

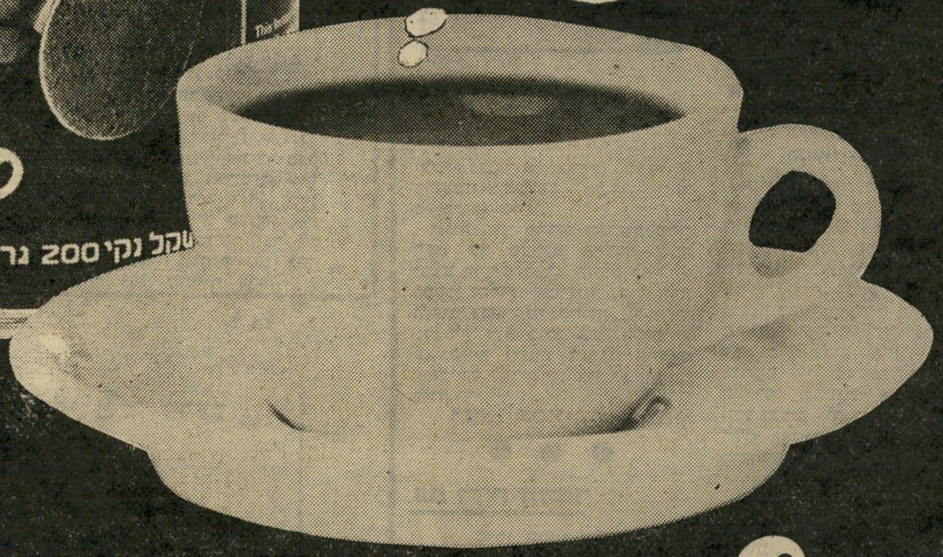

ליפר למי שמבין בקפה...

פרסום וימר יעקבסון

תשבץ העולם הזה 2240

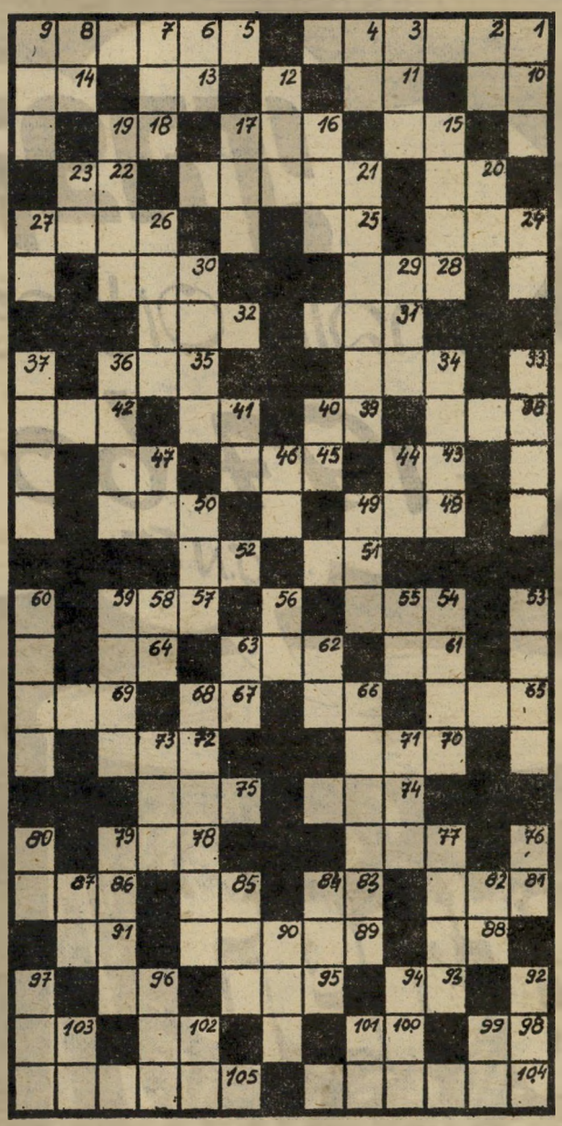

מאוזן:

1) כדור בתבנית כדור־הארץ; 5) הגבור הפלמי ששימש ליצירות גיתה ובטהובן; 10) סימן מקובל להתווית כוון; 11) מכיוון; 13) אחד משיבטי־יש־ראל; 14) כלי שבו גחלים בערות לחמום החדר; 15) בתוכי; 16) שם־כולל לבעלי־חיים קטנים, בים או ביבשה; 18) המון, קהל־רב; 20) מי שקיבל עליו את הדת היהודית; 21) לימריק (יצירה שירית בעלת 5 שורות); 22) ממהר; 24) נשיא, עב; 25) עדין; 26) כלי־דישה קדמון; 28) שאנן; 30) בהנדסה — קו היוצר זוית־ישרה עם קו אחר; 31) מלחין גרמני (ש"מ); 32) מכשיר שבאמצעותו סוגרים או פותחים זרם־חשמלי; 34) קמצן; 35) מאורת אריות (כתיב מלא); 38) כמו, כשם; 39) אות, סימן על בגד; 41) אם־הפנינה — (עם 41 מאונך = קוץ); 42) מחל על זכותך!; 43) מילת שלילה; 45) גבול, תחום בין ארצות; 47) גדול בתורה; 48) פתרון, פירוש; 50) רווח, פתח; 51) זמן; 52) אחוריים; 54) קובץ סיפורים לילדים של הסופר האיטלקי ד'אמיציס; 57) נעים לאוזן; 61) של (ארמית); 62) גמל צעיר; 64) מופע אמנותי — באנגלית; 65) רוטב הבשר הבא עם הספגטי; 66) לא כבד; 67) ככה; 69) גשר מן החוף אל הים; 70) קשה למצאה בערימה של שחת; 72) עצמה, כוח; 74) שם כולל לחרקים חסרי־רגלים וחסרי־צבע (כתיב מלא); 75) סוג קפיצה באתלטיקה; 77) מדינאי צרפתי בוגד — בוויישי (ש"מ); 78) מקום מושב ממשלת גרמניה־המערבית; 81) אריה; 83) שני עמודים בספר; 85) ר"ת המוספים לאחר שמו של אדם חי; 86) סבר, ניסח, נטה לדיעה; 88) תם כוחו; 89) אוהל אינדיאני; 91) אחת הגפים; 93 טרומפלדור איבד אותה במלחמת־קרים; 95) כלה ונעלם; 96) עלה על פני המים; 98) בדקדוק — לנסתרת; 100) קריאת־צער; 102) גוף; 103) סוף; 104) האחות־הרחמניה הבאית, האנגלית, הראשונה והגדולה (ש"ם); 105) מבצרים, מצודות — ושמה של שכונה בירושלים.

מאונך:

1) התכוסף; 2) קל־דעת; 3) התיפחות; 4) אות־הנצחון; 6) מזל; 7) עכוב; 8) מבושל רק בחציו; 9) רטיבות; 12) כפר־נטוש בהרי־יהודה — בסביבתו מערת־התאומים; 15) בן־אדם; 16) סוג דג; 17) כינויו של ראש־עירית תל־אביב; 19) חגורה להידוק הגוף; 20) מקום גידול עצים שונים; 21) ישוב כפרי בשפלת־יהודה ע"י כפר־מנחם; 23) נושא — משרה ממשלתית; 24) גברתו של ה־תיש; 26) פרי סוב־טרופי שיבשיל אצלנו בקרוב; 27) מדרך ענבי־יין; 29) בית לתרגול ומשפחתו; 30) עורך תוכניות פופולרי בקול־ישראל רשת ג' (ש"מ); 33) מכרסם ממשפחת היונקים; 34) גרזן קטן לחקצעת קרשים; 36) הוגה־דיעות ישראלי (ש"מ); 37) כליון, חשמדה; 40) מילה הבאה לרבות; 41) ראה 41 מאונן; 44) אחד מגדולי המספרים באידית בפולין (ש"מ); 46) שם כולל ליונקים השוכנים במדברות; 47) ידיד; 49) כפן; 50) באופן בלתי צפוי; 53) שחקן יהודי בריטי שנפטר לאחרונה (ש"מ); 54) שרפרף נמוך להשענת הרגלים; 55) שחקנית קולנוע בריטית ידועה (חלף עם הרוח) (ש"מ); 56) טהור; 57) עני; 59) האותיות בדקדוק העברי שמוצאן מן השפתיים; 60) בית־סוהר בארץ שהיה לאחרונה בכותרות; 62) ממציא אמריקאי ליד סקוטלנד; 63) צעיר; 66) בירת נפאל; 68) הספרים האחרונים בתנ"ך; 71) איזמל, מיספלת; 73) מדינאי וסופר רומי — 234—149 לפירה; 76) ספרים קטנים מזיקים לצמחים ולבגדים; 77) בן לעם החי באתיופיה; 79) וירוס; 80) שלא בדרך הטבע; 82) משפחה חברונית בתקופת המקרא; 84) שן במפתח; 85) פגורמה; 87) משול!; 90) בגלגל המזלות; 92) שיח־בר בעל פרחים גדולים ואדומים; 94) ישוב חוף בשומרון; 96) מין הפרחים; 97) לא הרבה; 99) תבלין; 101) מטבע עובר לסוחר במזרח הרחוק; 102) נחשול; 103) התווית דרך.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

נוהג תמיד בסיגנון, בגנותו את תשע המדינות האירופיות על החלטת ונציה שלהן, הקוראת לשלום במיזרח־התיכון, הוא הישווה את אש"ף לאס־אס הנאצי, ההולך בעיקבות מיין קאמפף של היטלר.

ובנאום הגדול הזה — שנישא מעל מסך הטלוויזיה בקול רועד, באוזני עולם ומלואו — השתמש ראש־ממשלתנו היקר בדיוק באותם המישפטים שבהם השתמש אדולף היטלר במיין קאמפף שלו. תמיד בסיגנון, תמיד בסיגנון...

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

פרא הזקוק לאילוף

מרציאנו, ביטון ובני עדות־המיזרח בכנסת.

בבחירות לכנסת התשיעית הצטיין בעתי עבור של"י. כבן עדות־המיזרח לא עשיתי זאת בגלל הופעת סעדיה מרציאנו ברשימה, אלא למרות הופעתו. הכנסת נציגים מסוגו של מרציאנו, במקום בולט ברשימות המועמדים לכנסת, מוטעית, הן מבחינת יחסי־הציבור של המיפלגה, הן מבחינת היחסים עם המועמד עצמו.

יוצאי עדות־המיזרח, לרבות תושבי שכונות־המצוקה, אינם רוחשים בסעדיה מרציאנו או בצ'ארלי ביטון, אנשים חסרי־השכלה העומדים מבחינות רבות על סף הי־עבריינות, נושאים להזדהות. היפוכו של דבר: עצם המחשבה שניתן בעזרת דמויות כאלה למשוך את קולנו היא בבחינת עלבון, משום שניתן להבין מכך שכולנו דומים להם או שואפים להידמות להם. דמויות חינוכיות, דוגמת

סעדיה מרציאנו
בחירה מוטעית

יצחק נבון, או אנשים שהצליחו בתחומם, כשלמה אליהו, יותר מקובלות עלינו.

שנית, אני מרגיש הזדהות מסוימת עם סעדיה. בחברה שבה נמצא הרגיש כפרא הזקוק לאילוף, כמסכן הזקוק לפטרונות. אילו היה הנציג נבחר מלכתחילה על יסוד כישוריו ולא בגלל שמו המיזרחי, לא היתה נוצרת מערכת היחסים שהביאה לפרישתו. אין לראות בו בוגד.

רניאל אפולין, פתח־תיקווה

● ● ●

עם רדת המסך

מיהו הנציג הלגיטימי של העם הפלסטיני?

שורות אלה נכתבות שעות ספורות לאחר שירד המסך על מחזה התעתועים הקרוי "חוק הטירור" (קריאה ראשונה). עד ששורות אלה תראנה אור, יעבור בוודאי החוק קריאה חפוזה בשניה ובשלישית, ויאושרר סופית על־ידי הכנסת. הנחפזות לצאת לחופשת־הקיץ. בכך יהפוך חוק מצחיק־עצוב זה לחלק אורגני ממסכת חיינו הפוליטיים והיורידיים.

הכל היה צפוי במחזה התעתועים הזה, וכמעט שהייתי אומר: „...והרשות אינה נתונה". אף על פי כן מדהים להיווכח, כל פעם מחדש, בטימטום החושים, בשילוב המזעזע של כסילות וזדון, ובעיקר — באמת שאין להתחמק ממנה, ש„הקונסנזוס הלאומי", אבי אבות הקסטרופה, חי וקיים ו־

יוסי אמיתי
הנציג הלגיטימי

בועט (אוהו, ועוד איך בועט...) וקואליציה ואופוזיציה, ליכוד ומערך יחדיו, חוברים כתף אל כתף, מערכה אחר מערכה, בסידרת מחזות־אבסורד של שעת־דימדומים.

אינני יודע מה יילד יום. אינני מעז לחשוב על הצפוי לנו במערכה הבאה, במחזה הבא. לפיכך, עד שיעלה המסך על המערכה הבאה, נתתי לעצמי עונש (וזה מגיע לי, כי אני חלק מן העם הזה, שבחר לעצמו את השילטון שהוא כנראה ראוי לו) — לכתוב את השורות הבאות עד שייגמר לי הדף:

אש"ף הוא הנציג הלגיטימי של העם הפלסטיני; אש"ף הוא הנציג הלגיטימי של העם הפלסטיני; אש"ף הוא הנציג הלגיטימי של העם הפלסטיני; אש"ף הוא הנציג הלגיטימי של העם הפלסטיני...

יוסי אמיתי, קיבוץ גבולות

● אכן, אש"ף הוא הנציג הלגיטימי של העם הפלסטיני...

● ● ●

אס־או־אס!

להצלת השעה העברית המשודרת בארצות־הברית.

אני סטודנטית הלומדת בבוסטון ומשתתפת בעריכת הגשת תוכנית רדיו בתחנת WNTN, המשדרת לבוסטון־רבתי. התוכנית משודרת בעברית ובאנגלית אחת לשבוע, במשך שעה. חלק חשוב ונכבד משעת השידור הנ"ל מהווה שידור חי ומעודכן מהארץ של תקציר חדשות השבוע החולף והחלפת רשמים על חדשות אלה. שעת השידור מכוונת אל אוכלוסיית הסטודנטים והמשתלמים הישראליים באיזור בוסטון וכן לקהילה היהודית העניפה באיזור זה.

לפני כחודש הוחלט ברשות־השידור, ללא התייעצות איתנו, לבטל את השידור החי. הסיבה שניתנה לכך היא תקציבית. לדעתנו, גפל גרזן הקיצוץ במקרה זה במקום הלא נכון, וכל סכום כסף שיחסך אינו מצדיק את הפסד הכרוך בהחלטה הנ"ל. התוכנית והשידור משרתים, לדעתי, כמה מטרות חשובות ביותר בימים אלה של סחף בדעת הקהל בארצות־הברית נגד ישראל:

(המשך בעמוד 8)

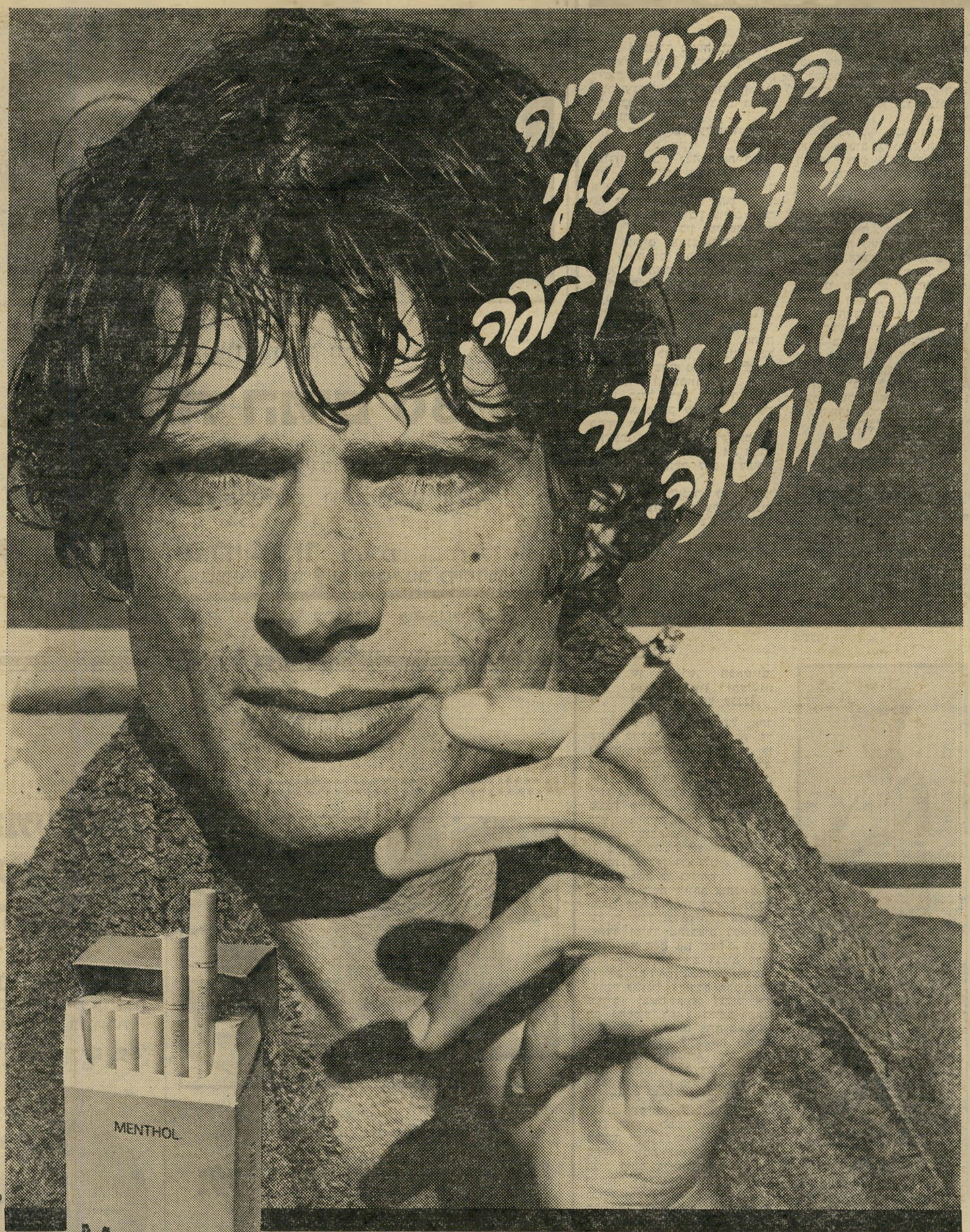

Target Adv.

מונטנה תשנה את דעתך
על סיגריות מנטול

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

(א) התוכנית מהווה מקור אינ־פורמציה מהימן ואוהד לארץ, הן לישראלים והן לקהילה היהודית אשר הינה יחודית באיזור זה, בג־לל ריבוי המוסדות להשכלה גבוהה שבאיזור.

(ב) הנושא של עליה וקליטה, העובר כחוט השני בכל שידור ושידור, מגביר ומחזק את הקשר של הישראלים והיהודים לארץ. אחד האספקטים המוצלחים ביותר של השידור הישיר מהארץ, הן השיחות הישירות בין עולים הנמ־צאים בארץ לבין מישפחותיהם כאן ועולים פוטנציאליים. שידו־רים כאלה זכו בתקופה האחרונה להצלחה ולהערכת מוסדות הקהילה ושליח העליה המקומי.

(ג) התוכנית עוזרת למאמץ ה־הסברה של ישראל על־ידי הצגת הצדדים החיוביים של החיים ב־מדינה, ואין ספק שהיא מהווה משקל־נגד לדימוי השלילי של ישראל כפי שהוא מצטייר ברשתות התיקשורת המקומיות.

(ד) בגלל היות השידור ישיר וחי, הוא מספק לפעמים אינפור־מציה טריה ממקור ראשון על אירועים וחדשות בארץ ומספק לרבים מהישראלים כאן את המגע הישיר שכה חסר להם בשהותם כאן.

לאור כל האמור לעיל, אני מקווה שתעזרו לנו על־ידי פניה לרשות־השידור, לחדש את השידור החי מירושלים.

חנה ירון, עוזרת־הפקה,
בוסטון, ארצות־הברית

● ● ●

התאומים נגד

נמר הנייר

שן הארס, הפאשיזם, טוהר הלשון והציונות („העולם הזה" 2237).

המדרש היהודי מספר על „אחד שהיה מהלך בדרך וראה כת של כלבים, ונתיירא מהם וישב לו ביניהם" (בראשית רבה פ"ד). לא אחת אנו עומדים בפני הדילמה כיצד לנהוג כשאנו מותקפים ב־סיגנון משמיץ, המסלף את דעו־תינו האמיתיות מתוך כוונה לפגוע בשמנו הטוב. עמדנו בפני דילמה זו בעבר, והשתדלנו לשמור על תגובה עניינית ולא לנהוג כאותו אדם ש„ישב לו ביניהם".

תחושה דומה ליוותה אותנו כש־קראנו את התקפתו שלוחת הרסן של דן עומר נגדנו, תחת הכותרת „אלדד ומידד מתגבאים בפאשיז־מים". לא פעם אנו תמהים בפוג־שנו אנשים המניפים דגלים מצו־דדי־לב („פתיחות", „חופש הפרט", „עושר לשוני", „קידמה תרבותית" וכיו"ב), ובשם אותם דגלים אין הם מהססים לפגוע בשמם הטוב של אזרחים שדעתם שונה משלהם. עומד מעיד כי קרא את חליפת המיכתבים שהתנהלה בין משה זינגר ובינינו מעל דפי כלהעיר. למרות זאת, אין הוא מהסס לייחס לנו דיעות שבדה מליבו ולהאשי־מנו ב„פאשיזם" וב„טוהר הלשון".

דן עומר (כמשה זינגר) עושה מלאכה קלה: כנגד הקוטב של פתיחות ומתירנות לשונית הוא מציב קוטב של הסתגרות ו„טוהר הלשון", ואין נאור יותר מלהילחם בכת־קנאים חשוכה ששרדה מימי הביניים. מי שחשיבתו פתוחה ו־רחבה באמת, יודע שבין מתירנות להסתגרות יש קשת של גוונים, ורק חשיבה חיצונית (דיכוטומית) רואה „שחור" ו„לבן" בלבד.

כדי לעקור את „שן הארס", נפתח בהצהרה: איננו בעד טוהר הלשון, ועם זאת אנו נאבקים בחדירת הלעז לעברית. כדי להבין קביעתנו זו, יש להבחין בין שני סוגי לעז. יש לעז שהוא חיוני להתפתחות השפה. כל תרבות (ובכלל זה לשון) סופגת במהלך התפתחותה השפעות זרות. כך היה בימי המקרא, המישנה, התלמוד וכן הלאה.

לעומת זה, יש קבלת לעז ו־שימוש בלעז מתוך חיקוי והתבט־לות. כאשר אומר שר בכנסת (וזו אינה בדיה!): „זו אינה בעיה, זו ברובלימה", לא נוכל שלא לגחך. היטיב להגדיר תופעה זו הנשיא יצחק נבון בפגישתו עם פעילי קל"ע (קרן הלשון העברית): „כסבורים אנשים שהלשון הלוע־זית נאה יותר, מקנה מעמד נכבד יותר, ולכן יש קאונטרי־קלאב ו־סוסייאטי שופ... זו התבטלות עצ־מית, פזילה לחוץ..." מגוחך על כן לקשור המאבק של קל"ע בלעז כפעילות פוליטית ימנית.

איננו מסתירים שהמאבק למען העברית הוא חלק מתפיסתנו ה־לאומית־תרבותית. אנו מודעים ל־כך שמעבר להתקפתו של עומר נגדנו בנושא הלשוני מסתתר ה־נושא האמיתי של המחלוקת: מה משמעותה של הציונות, מה מש־מעות השיבה לארץ־ישראל ומה מקומה של התרבות הלשון) ב־תהליך השיבה.

הרצ וביפור חקק,
ירושלים

● ● ●

פיסת בד צבעונית

על האיסור להניף את דגל פלסטין.

שמעתי שמטילים עוצר בגלל הנ־פת דגלי פלסטין. זה נראה מגוחך, כיוון שעל־ידי כך לא נגרם נזק כלשהו. הרי הבטחנו אוטונומיה. הכוללת, בדרך כלל, גם את הזכות לדגל, כפי שלכל עיר יש דגל משלה.

רקפ הזינגר
לכל עיר דגל משלה

כדאי שאנשי המימשל הצבאי יסעו כשעל ריכבם דגל ישראל ודגל פלסטין. פיסת בד צבעונית לא מזיקה. יתכן שיש בכך כדי להרגיע את הרוחות ולסמל שצה"ל שומר על הסדר גם בשטחי האוטו־נומיה.

ה. **רקפ הזינגר**, תל־אביב

המתמודדות על תואר

מלכת המים '80

תגענה לנשפים בכל רחבי הארץ
באוטובוסים המרווחים והממוזגים של

עמי - תור בע"מ
אוטובוסים לתיירות ולנסיעות מיוחדות

רח' המעפילים 34, תל-אביב טל. TEL3371443321 45

צוות

המעבדה לעיצוב ההופעה

בהנהלת

אביבה אורגד

יאפר את המועמדות הסופיות בתחרות

מלכת המים '80

רח' דיזינגוף 81 תל־אביב,
טל. 03-299736

המתמודדות על תואר

מלכת המים '80

נועלות את

סנדלי נעמרוד

זה יהיה קיץ של בידור לא רגיל וקיץ של חסכון לכל חברי מועדון חצב

ב- עיר נער 80

מחיר כניסה לעיר הנוער לחברי מועדון חצב בלבד -.60 ל"י

3 ביתנים עליזים
בהם תוכל להשתתף בהגרלה המיוחדת לבאי עיר הנוער, מידי יום תיערך הגרלה בה יוגרלו פרסים גדולים (פרטים במקום).
בסיום עיר-הנוער - הגרלת 3 פרסי ענק בין כל המשתתפים.

תחרויות קט-רגל בחסות מועדון חצב
66 פרסים מטעם מועדון חצב לשחקנים ולזוכים בתאדים "השחקן המצטיין" והשחקן ההוגן"
תאריכי התחרויות יפורסמו בנפרד.

16/8 אליפות הדיסקו
פרסים לזוכים מטעם מועדון חצב

18/8 איש השנה הצעיר בחסות מועדון חצב
מבצע של הלשכה הצעירה (ג'וינט ישראל), שמטרתו העיקרית היא לציין את בני הנוער העוסקים בהתנדבות, בהתמדה ותוך גילוי יוזמה אישית שלא על מנת לקבל פרס או שכר.
מועדון חצב יעניק את הפרס לזוכים.

23/8 תו חביב הנוער בחסות מועדון חצב
בחירת האמנים הנערצים על הנוער בכל תחומי האמנות והבידור"כה" יוענקו ע"י מועדון חצב
8 פרסים לזוכים בתארים, 35 פרסי ניחומים ו־10 תעודות חסכון יוגרלו בין שולחי הגלויות.

הופעות אמנים בכמה המרכזית
2/8 ערב הפתיחה - צביקה פיק
4/8 הפלטרס
6/8 צביקה פיק
9/8 גרי אקשטיין ולהקת דובדבן
12/8 גזוז
16/8 שרי

שימו לב!
אם הזוכה חבר מועדון חצב, יוכפל גובה הפרס!

מועדון חצב
חוסך צעיר בל"ל
בנק לאומי הבנק שלי.

רוצה להצטרף לחצב? אין פשוט מזה.
כל צעיר או צעירה בגיל 12-18 החוסכים בתוכנית "כח נעורים" מצטרפים למועדון חצב.
פרטים בכל סניפי קבוצת בנק לאומי.

בנק לאומי

לנחום גולדמן, עד 120

בין מנהיגי התנועה הציונית והעם היהודי החיים איתנו כיום אין עוד דמות מעורה ופעילה בעיצוב החיים היהודיים, בקשת רחבה כל כך של תחומים, ב־60 השנים האחרונות, כדמותו של ד"ר נחום גולדמן, שלא מכבר מלאו לו 85 שנה.

ציוני משחר נעוריו, נתמזגו בו מוצאו, מיהדות מיזרח־אירופה (בילו־רוסיה), והשכלת המערב (אוניברסיטות הייידלברג, מארבורג, ברלין) ותרבותו. כבר בגיל צעיר יחסית נעשה לאחד הפעילים המרכזיים בעיות הרות־הגורל שהוטל על היהודים להתמודד איתן במאה סוערת ורבת תמורות זו. בגיל 32 נבחר (1927) באיכות מפלגת הציונים הרדיקליים, כחבר הוועד־הפועל הציוני. לקח חלק בוועדה המדינית שניהלה מו"מ עם ממשלת בריטניה, ממשלת מקדונלד, לאחר פירסום הספר הלבן של פאספילד (1930). כאחד הפעילים הבולטים במאבק על זכויות המיעוטים היהודיים בתפוצות, היה מראשי המארגנים את הוועידה היהודית העולמית בז'נבה (1932) ואחר־כך היה לנשיא ועד המישלחות היהודיות בפאריס. ב־1933 נבחר ליו"ר בפועל של הוועד־הפועל הציוני העולמי ובקונגרסים הרוצה לעמוד על אישיות מופלאה זו, העמוסה תורה רב־גונית וחוכמת־חיים יהודית, על תרומותיו והישגיו חנכבדים וגם על השגותיו ומישנתו העיונית נוכח הנסיון ההיסטורי, ימצא עניין רב בספר זכרונותיו המרתקים, שמן הסתם לא במקרה יצא לאור בהוצאה פרטית („זכרונות נחום גולדמן", הוצאת וידנפלד וניקולסון, ירושלים 1972, 320 ע'). אין אדם

מוכרח להסכים לכל השגה או ניסוח של גולדמן, כדי ליהנות ממקוריות מחשבתו, יושרה האינטלקטואלי ואומץ לבו בהתמודדות עם בעיות מורכבות ועדינות.

■ ■ ■

מוסדות המדינה והתנועה הציונית לא אצו לציין כראוי את יום־ההולדת הנכבד של בעל־היובל רם התארים ועתיר הזכויות וההישגים. על יום־הולדתו ה־85 של ד"ר גולדמן נתבשר הציבור הישראלי לראשונה מאמסטרדאם. סוכנויות המודיעין מסרו על סעודה חגיגית שנערכה שם בתחילת יולי, במלון „הילטון", מטעם הקונגרס היהודי העולמי. נואם ראשי באותה סעודה היה הקאנצלר הגרמני הלמוט שמידט, שהקדיש עיקר דבריו לחלקו של גולדמן בהשגת הסכמי השילום בין גרמניה־המערבית והנציגות היהודית.

על־פי בקשתו של הקאנצלר, גם שגריר בון בישראל, ד"ר קלאוס שיץ, כיבד בנוכחותו את המעמד. כן נמסר על השתתפותו של פיליפ קלוצניק, נשיא הקונגרס היהודי העולמי אחרי גולדמן (קלוצניק התפטר מתפקיד זה כאשר מונה לשר בממשלתו של ג'ימי קארטר). כפי שנמסר בעיתוני ישראל, „זכה" יום־הולדתו ה־85 של גולדמן ל„קיתונות של ביקורת בישיבת הנהלת הסוכנות היהודית בירושלים". בסעודה האמורה השמיע גולדמן דברים ברוח מאמרו הנרחב, שהופיע בעיתון הגרמני החשוב „די צייט", שעיקרי דבריו פורסמו בעיתונות הישראלית והמאמר כולו, בקיצורים מסויימים, חובא ב„הארץ" (מה־15 ביולי) תחת הכותרת „חזות קשה לישראל".

מלבד רשמיו מן המתרחש בישראל, בבקרו בה באחרונה במאי ש.ז. — דברים שסוכנויות הידיעות מביאות מישראל מדי יום ביומו — ספק אם אפשר למצוא בהשקפותיו של גולדמן על בעיות הציונות והעם היהודי משהו שטרם השמיע במאמריו ואף בספר זכרונותיו הנ"ל. כמובן, ככל שקברניטי התנועה הציונית ומנוסי המדיניות הישראלית מתרחקים יותר מדרך־המלך החיסטורית של תנועת התחייה היהודית, כן נשמעות חריגות יותר השגות כהשגותיו של ד"ר גולדמן, הרואה דברים כהווייתם, אינו נרתע מלכנותם בשמם ומנסה להתמודד עם הבעיות המתחדשות עלינו מכוח ההתפתחויות שבזירה הגלובאלית והשלכותיה על העם היהודי ועל עתידו.

■ ■ ■

עם היותו רחוק מדלטוניזם (עוורון צבעים) פוליטי, אין גולדמן עשוי לטעות בהבנת משמעותם של דברי־שבח בנוסח „דמות קונטרוורסאלית אך בלי ספק רבת זכויות בזירה היהודית והציונית", ש„אפילו מתנגדיו הצודקים לפעמים לא יוכלו לשלול ממנו את מקומו המובטח בהיסטוריה של עמו" ודברים דומים, המשתדלים לשמור על „מרחק מתאים" בין גולדמן לבין יריביו הרעיוניים. הטענות המושמעות כלפיו — למאי לא עשה ישיבתו בישראל קבע ולא השתלב בחייה הפוליטיים, למאי הוא נושא דרכונים של ארצות שונות וביניהם גם של ישראל, וטענות כיו"ב — מעולם לא היו הסיבות האמיתיות והעיקריות שבגללן חגדי־רוהו לא פעם כ„מנהיג מורם מעם, עתיר זכויות אך שנוי במחלוקת".

„חטאו" העיקרי האמיתי של גולדמן היתה תמיד ביקורתו החד־משמעית, העקבית והמתמדת על המדיניות הציונית והישראלית, בעיקר בשאלות־מפתח כמו

מקוריות מחשבתית, יושר אינטלקטואלי ואומץ לב בהתמודדות

הציוניים העולמיים שמאז 1935 נבחר כל פעם מחדש לאקזקוטיבה הציונית, עד שנבחר (1955) לנשיא החסתדרות הציונית העולמית.

■ ■ ■

כיו"ר ועד המישלחות היהודיות היה הרוח החיה בייזומו ובאירגונו של הקונגרס היהודי העולמי הראשון (1936), נעשה לראש המוסד המוציא לפועל של אירגון זה ולבסוף לנשיאו במשך שנים רבות. בשנות שבתו בז'נבה, 1933—1940, היה מעין כתובת יהודית רשמית לבעיות יהדות הגולה דאז. עם זאת, משנפטר נציגה הוותיק של הסוכנות היהודית ליד חבר־הלאומים, ד"ר ויקטור יעקובסון, נתמנה גולדמן לנציג הסוכנות היהודית ליד אותו מוסד בינלאומי שבז'נבה, תפקיד בו התמיד עד סוף פעולת החבר, בימי מילחמת־העולם השניה.

מאז עלו הנאצים לשילטון בגרמניה התריע גולדמן נגד אדישות ראשי התנועה הציונית והעולם כולו נוכח מגיפה זו, בתבעו נקיטת צעדים חריפים ממשיים נגדה. אחרי תבוסת גרמניה הנאצית היה מראשי היוזמים של המו"מ עם הריפובליקה הפדראלית של גרמניה בדבר תשלום פיצויים לישראל ולקורבנות הנאצים, וכיו"ר הוועדה לתביעות חומריות של היהודים מגרמניה נטל חלק פעיל ומכריע במו"מ זה ובסיכומו. כאחד הפעילים המרכזיים במדיניות הציונית תרם תרומה רבת חשיבות במאבק להקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל, ומאז תקומתה של זו לא חדל מללכד סביבה את העם היהודי בתפוצותיו ומחיפוש דרכים ומיסגרות להתייעצות ולתיאום בין האירגונים היהודיים למיניהם, בעניינים בינלאומיים, שהשלכות להם על החיים היהודיים. יוזמתו ומאמציו הוליכו לייסוד מועצת האירגונים היהודיים (רומא, 1958), כשם שהיה לו חלק בהקמת מועדון הנשיאים של חשובי האירגונים היהודיים בארצות־הברית. תמיד חתר ליצירת מיסגרת יהודית כל־עולמית, שתקיף את כל המגמות שבעולם היהודי — „למן הרבי מלובביץ' ועד לקומוניסטים יהודים שאינם מתכחשים לעמם" — לעריכה מתמדת של מאזן מצב היהודים בעולם, מעמדם הפוליטי, בניינה וחיזוקה של מדינת ישראל, בעיות החינוך היהודי, טיפוח ערכי תרבות יהודיים וכו'. בשמו ובמאמציו כרוכים האנציקלופדיה יודאיקה (16 כרכים, שהושלמו במיפעל לתרגומי מדע, 1971), הקמת המיפעל רב החשיבות בית־התפוצות שבתל־אביב, ומיפעלים אחרים פחות מפורסמים.

יחס הישראלים אליו מבטא רדידות, קרתנות תרבותית ועיוות פוליטי

היחסים היהודיים־ערביים; ראיית מדינת ישראל כמצווה להשתלב באיזור בו היא נטועה ולא בקומבינציות פוליטיות המכוונות נגד האיזור; שאלות האורייענטציה בזירה הבינלאומית וכיו"ב. לא פחות הרגיזו את אנשי המימסד הישראלי יוזמותיו האישיות, הנועזות לפרקים, בתחומים אלה (כשיחות שעמד לקיים עם גמאל עבד־אל־נאצר המנוח, מגעיו עם ראשי הדיפלומטיה הסובייטית, קשריו עם טיטו המנוח, עם נשיא רומניה צ'אושסקו) ותמיכתו בחוגים פוליטיים בארץ הקרובים להשקפותיו המדיניות. צלילות דעתו הפוליטית ועמידתו האיתנה בבעיות כבשונו של עולם, הם שהרגיזו תמיד מוכי־שיכרון למחצה ולרביע ופוסחים על הסעיפים בשעות הדורשות מדיניות ברורה ונחרצת.

לא רבות הן דמויות אנשי החוזן והמדינאים בקנה־המידה של גולדמן, אך „הענשתו" על־ידי דעת־הקהל הנרפית ובעלי־כאריזמה למיניהם הנוטים להחניף לה — לא חזיון בלתי נפרץ הוא. בלי משים עולה בזכרון מנת חלקו של ענק־הרוח ואיש המאבק מרטין בובר המנוח (שלא מכבר מלאו 15 שנים לפטירתו, בגיל 87): הוא זכה לתהילה והוקרה בקרב יהודים ולא יהודים בעולם, שראו בו אחד מגדולי הדור וסמל ההומאניזם שביהדות זמננו; הוא התיישב קבע בארץ, נשא דרכון ישראלי בלבד (בוותרו על הצעות מפתות שיכלו להקנות לו דרכון „מיוחס" מזה של ישראל); הוא השקיע מאמצים להשתלב, על־פי דרכו ונטיותיו, במדיניות הישראלית — אף על פי כן התנהל בעיריית ירושלים ויכוח נלעג ועקר על הקניית אזרחות כבוד בעיר, לאיש שמשכנו בלבד היה בו משום כיבוד בירות רבות בעולם...

■ ■ ■

בהגיעו לגיל המכובד, שבע מעשים ובלתי נלאה במאבקיו הרעיוניים, אין נחום גולדמן זקוק לתוספת דברי־הערכה ושבח על שאר־חרוח אשר בו, על הכישרונות הגדולים ועל כוח־העומס שהעמיד לרשות בנייתה של ארץ זו ולהבטחת עתידו של עם ישראל.

ברכות ואיחולי „עד 120" שולחים לו רבים, לא כל שכן מי שזכו להכירו אישית ולשתף עמו פעולה בתחומי מעוניינותו. ברם, יחס הציבוריות הישראלית כלפיו — כמוהו כאספקלריה המשקפת את דמותה היא, דמות רדידות וקרתנות תרבותית־רוחנית והתעוותות הווייתה הרעיונית והפוליטית.

אהרון כהן, שער־העמקים

יצחק רבין הוא האיש

הקורא אלכס מסיס, היושב בניו־יורק, הכתיר את יצחק רבין כרמטכ"ל חורבנה של מדינת ישראל („פורום העולם הזה" 2236). ברצוני להשלים את התמונה אותה שטח לפנינו מסיס.

יצחק רבין הוא האיש אשר החל בחתימת הסכמי־הביניים וביצע אותם (למרות התנגדותם של משה דיין ושימעון פרס), ובכך פתח את הדרך ליוזמת השלום של אל־סאדאת, שאף הודה בכך ונתן לזה פומבי.

יצחק רבין הוא האיש שהיה מוכן לכל פיתרון של הבעיה הפלסטינית (ולא התעלם ממנה, כמו גולדה) שלא תסכן את קיומה של מדינת ישראל, כמו מדינה פלסטינית אשפי"ת, מליטנטית ופרו־סובייטית.

יצחק רבין הוא האיש שהתנגד לגוש־אמונים, למרות התמיכה המאסיבית שבה זכה הגוש בתוך המערך. הוא שהקים, לראשונה במדינת ישראל, קואליציה בלי הדתיים, שלצערנו כיהנה חמישה חודשים בלבד.

יצחק רבין הוא האיש אשר ממשלתי מילאה את המלצות ועדת כץ לנוער במצוקה. עשה לפיתרון

(המשך בעמוד 65)

ציונה קדר, חל־אביב

אל תחכי שילדך יהיה "חשמלאי"...

התקיני עוד היום "ממסר פחת" של תדיראן ציתור

ילדך הסקרן מעונין לחקור את החורים המוזרים שבקיר ואינו בוחל בשום כלי היכול לחדור פנימה. סקרנות זו עלולה לעלות לו בחייו ואת כמובן מודעת לכך ואינך מסירה ממנו עין. גם השגחה צמודה אינה יכולה להבטיח שאמנם ילדך לא יתקרב לתקעים ושיוותר על "משחק" חדש.

ממסר הפחת החדשני והמתוחכם של ציתור תדיראן, יגרום לנתוק מיידי של זרם החשמל ברגע שתווצר סכנת התחשמלות, דבר המבטיח את שלום בני ביתך.
ממסר פחת – להגנת חיי אדם
התקן על מצפונך אי התקנת ממסר פחת?

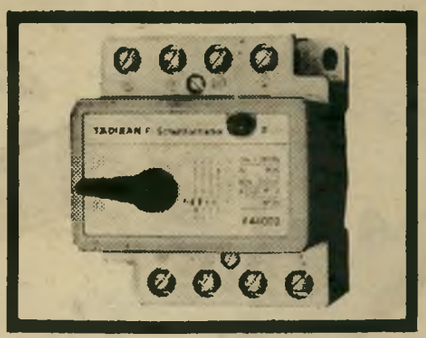

תדיראן ציתור
תעשיות ישראל לאלקטרוניקה בע"מ

תדיראן-תחכום, איכות, אמינות.

רשימת מורשי התקנה ומכירה:

ירושלים – ליפשיץ טל' 281808, אלקטרו מיגדל – 221633 **תל אביב** – סוסתיאל 835006 רצאור 621669, א. כהן 612656, אלקטרו שמואל 823298, **קפנקריגר** – קורץ 623110, איטר ישראל 827722, הארקה 836012, אשכנזי 828355, דותן אריק 393376, **רמת גן** – נקר אפרים 790279, **גבעתיים** – חשמל **מודיעין** 735072, **חולון** – כרמי אשר 855843, **רחובות** – דרא בע"מ 53249, ברקוביץ 50315, **ראשל"צ** – אצ"ח 941841, **הרצליה** – אחים בכור – 81088 **נתניה** – כהן ובניו 22515 **אשקלון** – נדיבי 24848 **פתח תקוה** – ש. אופיר 922039, **בת-ים** – אלבס את אלעזר 583822 **חיפה** – יוסף חיים 534988, כהנא זאב 667067, **נצר אלי** 256490, אלקטרו חב"ש 645067, ק. **טבעון** – זוהר אור 932137, **חדרה** – אלקטרו חיש 26690, **נהריה** – רמית 926363, **באר שבע** – מרכז לחשמל ברקוביץ 71735, ד. פרוינדל 37460, **אילת** – גבי סוכנויות 74881.

יצחק סער,
יליד הארץ, נשוי ואב
לבת (שלי).
שירת כטייס קרבי
בחיל האויר.
בעל ותק של מאות
שעות-טיסה במבצעים
שלא על כולם
אפשר עדיין לספר.
היום הוא קברניט
מטוס בארקיע.

"האני מאמין" של יצחק סער טייס:

תכנון וגמישות הם הסיסמה שלי. התיכנונים שלי שואפים לאפס תקלות
ואינם מניחים למיקריות לנהל את חיי.
זה נכון. באופן מיוחד, כשהרבר נוגע לעתידה הכלכלי של המשפחה.
אינני אוהב הפתעות מיותרות ולכן אני משקיע בצמודים.
טקטיקת ההשקעות שלי בנויה על שלושה עקרונות. שעליהם אינני מתפשר:
תכנון מדוקדק. ביצוע קפדני והשגת היעדים.
הצמודים הם נכס אמיתי: אמינים, גמישים ומבטיחים את הערך
הריאלי של ההשקעה.
הצמודים הם ניירות הערך של המדינה שלי ואני מאמין במדינה הזאת.
אני משקיע בצמודים ובעזרתם השגתי את המדד.
תמיד אוכל לעשות בצמודים שימוש חיובי למען האשה והבת.
זה עניין בטוח.

**השקל שלך שווה יותר בצמודים 100% –
ניירות הערך של המדינה שלך
עניין בטוח 100%.**

בנק ישראל

"אני משקיע בצמודים-ענין בטוח"

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 930
תאריך: 11.8.1955

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק תיאר את האבל הגדול ששפט בישראל עם היוודע דבר הפלת מטוס „אל־על" מעל שמי בולגריה. כתבי השבועון סיקרו את מסע הלוויה של 58 חללי המטוס. תחת הכותרת „דרייפוס כחרושתאי" המשיכה המערכת לחשוף את השחיתויות בעיריית חיפה, והפעם הביאה את סיפורו של העולה החדש מרדכי מכפימליאן שטטנר, שהעז למרוד בשחיתות והופקר לרעב; בניו נרדפו וחייו הפכו לגהינום. שיתי סיפורים מצולמים על מלחמת השחרור באלג'יריה. במיפגרת הדיווח על הנעשה בעולם הביא „יומן החדר מדור החברה הביא את סיפור חייו של עלי חאן, הנחשב כצאצא ה־49 של מוחמד, נביא האיסלאם.

בשער הגיליון: הלוויה של חללי מטוס „אל־על", שהופל מעל שמי בולגריה.

מוות בדרך לאיסטנבול ✱ שטרות כסף חדשים ✱ קואליציה נוסח יוסף אלמוגי

העם

סטרומה השניה

שום דבר לא זיעזע את הישוב בימי המגדט הבריטי, כמו טביעתה של ספינת־המעפילים סטרומה, שירדה למצולות בימי מילחמת־העולם השניה, לאחר שהבריטים מנעו את בואה ארצה. הטרגדיה של מטוס אל־על שהופל מעל לשמי בולגריה, זיעזעה את המדינה לא פחות. המטוס הופל, כך רצה הגורל, מעל לעמק הנהר סטרומה ב־בולגריה.

כשליוו ההמונים השבוע את החללים למנוחתם האחרונה, התמלאה המדינה ב־שמועות מוזרות. החידה הגדולה החלה כאשר אזרחים חדי־מחשבה שמו לב לכך שחברת אל־על פירסמה רק 57 שמות של חללים. שם אחד היה חסר. מפה לאוזן עברה השאלה: מיהו האלמוני המסתורי?

מכאן היתה רק קפיצה קטנה לניחוש השני: האם בגלל אותו אלמוני הופל המטוס? ותרמו לכך הפרטים המסייעים:

● מטוסי המיג דלקו אחר מטוס ה־קונסטלישון עוד מווינה, מעל לאיזור ה־כיבוש הסובייטי של אוסטריה.

● ממשלת בולגריה העלימה את ה־אסון במשך 24 שעות.

● נערך מיד ריכוז גדול של חילות יבשה באיזור הנפילה.

● לוועדת־החקירה הישראלית ניתן לבדוק במקום הנפילה, רק כעבור כמה ימים.

● זמן זה נוצל על־ידי הבולגרים כדי לערוך חיפוש מדוקדק ביותר במטוס, ב־כיסי החללים ואפילו בריפוד של הכיסאות.

● הבולגרים עשו ניסיון קפדני ביותר לזהות את הגופות.

כרטיס ראיסטנבול. המסקנה היתה כמעט מובנת למפענחי־סודות חובבניים: במטוס היתה אישיות מסתורית חשובה, כגון ראש שירותי־ריגול, שהשתמש במטוס אל־על כדי להגיע, אולי, לאיסטנבול, מבלי לעורר את תשומת־הלב. לאותם שטענו כי הריגת שום אדם בעולם לא היתה יכולה להיות כדאית לאור המחיר החמור של הרעשת דעת־הקהל בעולם, היתה התשובה מוכנה: התוכנית לא היתה כלל להפיל את המטוס אלא ליירט אותו, כדי לתפוס את האלמוני.

דבר אחד היה ברור: כשתפרסם ועדת־החקירה הישראלית את מסקנותיה, יעברו רבבות על המיסמך בלהיטות של קוראי ספרות בלשית.

כספים

צפור הנפש

בעשרות סניפי בנקים ברחבי הארץ, חזר ונשנה השבוע אותו מחזה: הקופאי מסר ללקוח צרור של ניירות צבעוניים מוזרים, שדמו לכרטיסי־כניסה לקברט מזרחי, דחוסים משני צידיהם בציורים שונים ומשונים. „זהו הכסף החדש," הס־ביר הקופאי בנימה של התנצלות.

והיה על מה להתנצל. שטרות הכסף הבכורים של בנק ישראל* העלו על לח־ייהם של מנהלי הבנק סומק שדמה לצבעי חצי הלירה החדשה. אמר אפרים דוברת, איש המחקר של בנק ישראל*: (אלי־עזר) קפלן** הוא שהחליט על צורת השטרות! לא נערכה כל תחרות בין צייר־רים לקביעת צורתם." קפלן, שנפטר לפני שלוש שנים, לא יכול היה להצטדק.

הדתיים התנגדו. בישיבה המכרעת עם אליעזר קפלן, הוחלט בשעתו ברוב דיעות כי לא תופיע דמות אדם על השט־רות החדשים. למרות שקשה יותר לזייף שטר בו מצויירת דמות אנושית, התנגדו הדתיים מטעמי „ולא תעשה לך פסל וכל תמונה" והתנגדותם היא שהכריעה.

נקבע, איפוא, כי יש לצייר על השטרות הממלכתיים תמונות נוף ישראליות. בצד השני של השטרות הוחלט אם כן לצייר ציורים אבסטרקטיים, כמעט סוריאליסטיים. הציורים והצילומים נשלחו לחברה הלונ־דונית תומס דה לה־רו והיא שקבעה סופית את צורת השטר החדש.

טעות ועוד טעות. השטרות הראשו־נים שהוצאו לשוק היו בני 500 פרוטה ו־10 ל"י. הראשון, בצבע אדמדם־חום הנושא תמונת בית־הכנסת בברעם, בגליל. מה שמתכנני השטר לא ידעו, ששנה לאחר עיצוב השטר הופצץ בית־כנסת זה, במטרה למנוע את שיבתם של יושביו, המארונים, לכפרם. בצידו השני של השטר: ציור של יצור מוזר, כאילו בעל כנפיים, שזכה מיד לכינוי „ציפור הנפש", ולידו כתובות באנגלית, עברית וערבית וחתימתם של דויד הורוביץ, נגיד הבנק, וזלמן הופיין, יושב־ראש המועצה המייעצת.

השטר הגדול יותר, בן 10 ל"י, מראה את נוף עמק יזרעאל, לפי מיטב מסורת לוחות הקרן־הקיימת מלפני 30 שנה, וגם בו נפלה טעות מצערת, כאשר במקום ה־מילה „נוף" כתב הצייר „גוף".

עם הופעת השטרות החדשים זוששו רבים לאינפלציה. אך האוצר מיהר להרגי־עם: זוהי רק החלפה. תמורת כל שטר חדש שיוכנס למחזור, יוצא שטר ישן.

הכסף החדש, הסבירו אנשי האוצר, יהיה שווה בדיוק לכסף הישן — לפתוח בערכו המשקי, אם לא בצורתו החיצונית.

ממשלתו החדשה של בן־גוריון

פוטומונטד ש"
נעשה במעבדת

הצילום של **העולם הזה**, על הרכבה של ממשלתו החדשה של דויד בן־גוריון, העומדת לקום על בסיס קואליציה כימעט־בלתי־אפשרית והופיע כהמחשה, בכתבה לפני 25 שנה.

* המשמש כיום יועצו של שר־האוצר יגאל הורביץ.

** שר־האוצר הראשון של ישראל.

חיפה

נזיד האדישים

„דמוקראטיה — זה אני!" הכריז ב־שעתו בניטו מוסוליני, כמה שנים טרם סיים את הקאריירה שלו כשרגליו באוויר. השבוע הבליט יוסף אלמוגי, הדוג'ה של מועצת פועלי חיפה, את סנטרו והכריז אף הוא: „אין צורך ללמד אותי מה זאת דמוקראטיה!"

אישי כהחזט. כדי להוכיח את בקי־אותו, המציא אלמוגי שיטה לחסל את ה־מפלגות הקטנות — מק"י, העובד־הציוני, הציונים־הכלליים. זה היה פשוט: אלמוגי קם והכריז כי הבחירות יהיו אישיות.

כדי שבבחירות האישיות ייבחרו האי־שים הנכונים עשה אלמוגי הסכם עם שני שותפים שהשמיצוהו עוד אתמול: אחדות־העבודה ומפ"ם. החלוקה: 20 אנשים מפא"יים, ו־4 אנשים לכל אחת משתי האחיות הקטנות.

זה היה כדאי, לכל הדעות: תמורת נזיד האדישים הזה, מסרו שתי המיפלגות הקטנות את הבכורה הסוציאליסטית, ויהיו מעתה אדישים כלפי פיטורי־ייעול במיפעלי ההסתדרות, שיעילותם טמונה בפיטורי אנ־שים זקנים והחלפתם בצעירים.

חינוך

פרט קטן נשכח

האוניברסיטה העברית בירושלים לא שכחה אף פעם להזכיר לעולם את הישגה המזהיר: כחמישים סטודנטים ערביים נמנים על תלמידיה, הוכחה חיה לרוח ה־נאורה של המדינה.

בשבוע שעבר פנו חמישים אלה במיכתב אל נשיא המינה, נשיא האוניברסיטה ומע־רכת העולם הזה, והזכירו שבכל זאת נשכח פרט אחד: אין הם מסוגלים להתקיים בירושלים.

„חלק מהחתומים מטה," התמרמרו, „פנה אל לישכת העבודה של הסתדרות הסטודנ־טים, ולאחר פניות חוזרות ונישנות קיבל תשובה שלילית, כשההנמקה היא שה־מישרדים אינם מוכנים לקבל סטודנטים ערביים משום שהם ערביים."

אושים

● הסיכסוך בין ראש־הממשלה הקודם **משה שרת** וראש־הממשלה הבאה **דויד בן־גוריון** תואר ביומן המצרי אל־אהבאר באופן מוגזם. בין השאר נכתב שם, כי בין תומכי שרת ותומכי בן־גוריון פרצו תיגרות דמים ברחובות תל־אביב.

● בתגובה על מהלך מערכת הבחירות אמר שחקן תיאטרון אוהל **מאיר מר־גזית**: „אני מקווה כי בבחירות הבאות יהיו לנו חמישה מיליון בוחרים, נואמים כבר יש לנו די והותר בשבילם."

● היומון חרות בתגובה על שטר־הכסף החדש הנושא על גבו ציור סוריא־ליסטי: „לאחר הפעלת דמיון מפותח אתה יכול לראות בו אצבע משולשת."

הביטוי העיקרי בתקופה זו יהיה בעניינים רומנטיים, זה הזמן להתחלות חדשות. אלה השרויים בגפם יוכלו לנחול הצלחה, הצעות ואיתותים יתקבלו, ויענו ברצון. אלה המסוכסכים עם בני־זוגם, יוכלו להחליט סוף־סוף לסיים את הקשר. אומץ־לבם יספיק להם בתקופה זו, על־מנת לנקוט צעדים משמעותיים לכל כיוון. קשר שהסתיים יביא בעקבותיו תוך זמן קצר קשר חדש. אופייני לתקופה זו: חדוות־חיים, התעוררות ריגשית, ורצון לבלות בכל מקומות הבידור האפשריים. האמנים יחושו השראה וכושר יצירתי פורה מאד.

* * *

ביתכם עשוי להיהפך למלון בוער־אנפין, אורחים באים ויוצאים, וידיכם מלאות עבודה תמ מכם והלאה. הגוף גוזים לפרשיית־אהבה חדשה או מחודשת מת־גברים. לקראת סוף־השבוע מתגבר גם הסיכוי לפגוש שותף לציר פיות אלה, ולטיפוח רוחני חדש ש„ישמן" את הלב. בינתיים חשים צורך לשפץ את הבית, ולהכניס בו שינויים, שיוסיפו נוחיות ושלווה לאלה החיים בו. הזמן מתאים.

* * *

אתם עדיין סובלים מנדודי־שינה ומתח רב, המתבטא ברצון לשנות מקום, ולמצוא סביבה חדשה התואמת יותר את צפיותיכם. הצורך הבלתי־פוסק לדבר ולפטפט עלול להזיק לכם, נסו לשלוט מעט יותר במוצא פיכם, ואל תפיצו אינפורמציה הידועה כמעט רק לכם. היכרות חדשה עשויה להרשים אתכם עד־כדי־כך, שאפילו מצב־הרוח הכבד ישתנה, ותהפכו אופטימיים, נינוחים ושלווים יותר. ידיד משעשע בעל חוש־הומור יוציא אתכם לבילוי משעשע.

אנשים שדעתם חשובה לכם, יכירו בהיותכם המיקצועיים, וישבחו אתכם על רעיונות מלאי־דמיון ומקוריות, שהכנסתם לתחום העבודה. מצב־רוח של ביזבוז שורה עליכם, ומפתה אתכם לרכוש מותרות, בעיקר קישוטים יקרים שיוסיפו יופי והדר לבית. תקופה טובה לקידום עניינים כספיים, או להתחיל בהשקעות שיעמדו במיבחן־הזמן. סרטנים האוהבים להשתעשע במישחקי־מזל, יוכלו לנסות את מזלם בשבוע זה. יש סיכוי טוב לזכות, אם כי לא בסכום הגדול ביותר.

* * *

רצון חזק לנדודים יתעורר בכם השבוע. צורך חזק בשינויים חיצוניים יאלץ אתכם לצאת ולהתרוצץ בכבישי־הארץ, ולטייל כמעט ללא מטרה מוגדרת, הצורך לשנות מקום כה חזק, שכמעט לא אעיפת לכם לאן. אך דווקא בשבוע זה עדיף להישאר יותר בבית, ולהימנע מסיכונים מיותרים. אפילו נסיעות לשם שעשוע בלבד מיותרות ומסוכנות בשבוע זה. אי־שביעות־רצון פתאומית בעבודה, עשוי להוביל להחלטה מוטעית, לכן נסו לעצור עצמכם, ולהתאפק קצת.

* * *

תקופה שבה עליכם לנוח מהמאמצים הרבים שהשקעתם, בעת האחרונה. יתכן שתיאלצו בקרוב לטפל באדם חולה במישפחה, לכן איספו כוח! אנשים חסרי־אחריות עשויים להטיל עצמם על כתפיכם. ההתחשבות המוזמת באחרים תזיק לכם, יש לוחר בגלוי את דעתכם, ולהיפטר מעול נוסף ומיותר. על התוכניות, שברצונכם לבצע בשלב מאוחר יותר, אל תכריזו ב־קול־רם. יש להיזהר מאנשים המעמידים פנים כידידים, ונהנגים מאחורי הגב בצורה לא אחית. היזהרו מהצעות מפתות.

התקופה בסימן של התחלות חדשות בתחומים שונים, אך בעיקר בשטח המיקצועי. קאריירה חדשה או קידום מיקצועי משמעותי. בני מאזנים יחושו מרץ „עקרבי", כאילו היו שייכים למזל השכן. דברים שלא העזתם אפילו לחלום עליהם, יהיו לפתע בטווח־הגישה. ההתלבטות היא־סופית ימצאו פיתרון מהיר ומיידי, בהברקה בת־רגע. ידידים שהכרתם, ישפיעו על עתידכם.

* * *

צפו לשינויים והפתעות, ונסו לשמור על שיווי־משקל. פתחו כושר־הסתגלות מהיר לתנאים חדשים, שיבר או כהפתעה מוחלטת. צפויים זעזועים־רגשיים, בעיקבות פגישות עם אנשים בעלי גישה חדשנית ובלתי־שיגרתית. אתם עלולים להימצא תחת ביקורת חזקה של אנשים מתוסכלים, שירצו אף להתנכל לכם. נהגו על־פי החוק שלא לתת פיתחון־פה לאיש.

* * *

קיימת נטייה להיסחף בהתלהבות, ולברוח מעט מהמציאות. הנושא העיקרי המעסיק אתכם, הנטיה לארץ, שלכם או של בני־משפחתכם. אוהבים מארצות אחרות עשויים להופיע לפתע, ולהוסיף להרגשה הבלתי־מציאותית האופפת אתכם. בעבודה יש אפשרות לקידום. כמו־כן זו תקופה טובה להתחיל עבודות חדשות. חייב־האהבה יהיו רגועים יותר מאשר באחרונה.

מצב בעזרת ידידים שהכרתם לאחרונה. אלה יציעו תוכניות, שיגרמו לשינוי משמעותי בעתיד הקרוב. כדאי לשים־לב לדבריהם, ולשקול ברצינות כל הצעה שהיא.

* * *

יש לנהוג בזהירות בכל מה שקשור לענייני כספים, במיוחד אם קרובי־משפחה קשורים בעניינים אלה. תקופה לא טובה להיכנס לחובות, או לעול כלכלי כלשהו. מצב־הרוח כבד, ושימת־חת־החיים, שלה הורגלתם בעת האחרונה, מכה והלאה. אכזבות בתחומים שונים מלוות תקופה זו. קיימת אפשרות לצאת מכל הצעה שהיא.

* * *

יש לנהוג בזהירות בבריאותו של בן־הזוג, היא יכולה להוות מקור לדאגה, לא רצוי לעצום את העיניים ולהתעלם מהמצב. כדאי לתכנן תוכניות משותפות, ואף לקבל את עצותיו של שותפכם לחיים. ראייתו העכשווית תסייע לכם בתקופה זו, למרות אהבתכם לחופש ולבילוי נפרד. נסו כעת להתפייס עם אנשים המקורבים אליכם, ואף להעניק להם מתנות. דליים שעדיין חיים בחברת ידידים בלבד, וזקוקים לרומן חדש, להם סיכוי טוב למצוא את מבוקשם.

* * *

עבודה רבה מעסיקה אתכם, ואין באפשרותכם להשתחרר מכל התחייבויות הקשורות בה. הגיע הזמן להחליט אם להמשיך כרגיל, או לפנות לעיסוק שונה לחלוטין. כדאי לפחות לשנות את מקום־המגורים. מחשבות על עבודה בארץ אחרת מעסיקות אתכם, וקשה להחליט. נסו לשהות את ההחלטה לפחות לשבוע נוסף, ולהתייעץ עם אנשים שאתם נותנים בהם אמון מלא, עצתם מיקצועית ולא מתבססת על רגשות, אשליות, או דמיונות. הבילוי בקירבת מים יביא עימו מרגוע.

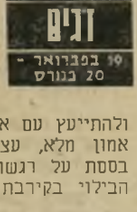

מזל החודש:

אריה

החאמה

לכל מזל

טלה עם אריה

שני מזלות אלה משתייכים למזלות האש, והם מתאימים מאוד זה לזה. קשה למצוא מקום שבו שורה עליזות, שימחת־חיים והרפתקנות כמו בבית טלה־אריה. האימפולסיביות יהילדותיות של הטלה, היא מקור הנאה לאריה שמשקיף מעט מלמעלה, ובנדיבות־לב אופיינית משתדל לספק לטלה הנאות רבות כאשר יחפוץ. ביתם על־פי־רוב יהיו כבית פתוח, כל אורח מתקבל בכבוד־מלכים, ומוזמן להצטרף לחגיגה האין־סופית המתקיימת בבית מסוג זה. מריבה עלולה לפרוץ לפתע, מלווה בוויכוח סוער, אך מריבה כזו לא נמשכת יותר מדקות ספורות, כפי שהיא מתפרצת לפתע, כך היא מסתיימת בפתאומיות, ולא משאירה אחריה כל מישקע, להיפך, הפיוס יהווה סיבה טובה למסיבה.

שור עם אריה

חוסר התאמה בולט. קיימת משיכה חזקה בין שני מזלות אלה. נוצרת קירבה רבה, ידידות נלהבת, וקשר אמיץ יכול להתפתח ביניהם. אך הגישה השונה בתכלית לחיים גורמת לזעזועים, מריבות, ניתוקים ושוב חזרה איש לזרועות רעהו. אחד הדברים שמכעיסים את השור הוא הצורך של האריה בבילויים אין־סופיים, ובמקומות־בידור שונים. רכישה של כל היקר והנוצץ, וכמו־כן חוסר־מנוחתו של האריה כשנותרת פרוטה בארנק, יותר מכל הם רבים ביניהם על השילטון. האריה רגיל לומר את המילה האחרונה, ומעורר התנגדות, עקשנות וחוסר ויתור מצד השור.

תאומים עם אריה

אופטימיות, התלהבות ושאפתנות עצומה מציינת את הקשר החיובי ביניהם. האריה נוטל את השילטון על שותפו כדבר מובן מאליו. הוא לא יצמצם את חירותו של שותפו, יתר לו חופש־פעולה, ולא יצר את צעדיו. המשיכה לנוצץ ולבגדים יקרים, מיסעדות מפוארות וחיי בוהמה תמשוך את התאומים כבכבלי־קסם אל בן־זוגו, האריה. ביתם המשותף ירשים את כל הבאים להתארח בו ביצירות אמנות מקוריות ומעניינות, ויחסי לבבי נדיב וחם, בקיצור את שיתוף הפעולה ביניהם אפשר לראות כדבר מבורך.

סרטן עם אריה

צירוף של מזלות שאופיים שונה בתכלית. למרות שהשפעות אריה (מזל שכן) יוכלו להוסיף לסרטן הבנה, שניהם יראו גישו מבודדים מעט איש מרעהו. הדבר המשותף להם הוא אהבת ילדים. שני הם חובבי ילדים מושבעים, ונישואיהם יביאו ילדים רבים ככל שהמצב הכלכלי יאפשר. אך בזבזנותו של האריה, והרצון להרשים את הסביבה, עלולים לזעזע את הסרטן כל פעם מחדש, ולכן הסתגלותו לנישואים תהיה איטית. הסרטן טוב־הלב לא יראה לסרב לבן־זוגו כאשר הוא יבקש רק עוד פעם כסף לקנות מותרות, שבעיני הסרטן מיותרות לחלוטין. בכל פעם שיראה את כספו „נזרק" בקלות, תתווסף שערה לבנה נוספת לראשו.

אריה עם אריה

צירוף נדיר. אפשרי רק כאשר אחד מהאריות כנוע מרעהו, ומוכן לקבל עליו את השילטון. לא קל למצוא מלך שמוכן לוותר על כיתרו, לכן אפשר לצפות למאבקים על השילטון, לחוסר־מנוחה, ולפגיעות של האחד בשני, לאי־דווקא מכוונות מראש. כאמור אם אחד מהם יכנע, הקשר עשוי לגרום לשניהם הנאה רבה. תהיה הסכמה הדדית בקשר לצורות הבילוי, הבידוד, וחלוקת המתנות לידידים. ביתם ייראה מפואר ומסודר בטוב־טעם. ילדים בבית כזה יהיו מוקפים בחמימות רבה, ויוכלו כמעט לוותר על חימום מלאכותי בחורף.

אריה עם בתולה

לעיתים־קרובות נוצר קשר בין שני מזלות אלה, ואף־על־פי־כן אי־אפשר לומר שהם מתאימים. ניגודי אופי בולטים יוצרים הבנה קשה ביניהם. החסכנות, הצניעות, ההסתפקות־במועט, והעצבנות של בת בתולה לא מובנים לאריה. הוא מעדי שלוונה וגישה רחבת־לב לכל דבר ולכל אדם. כאשר נדרשת עזרה, שניהם מוכנים להשקיע מאמץ ולסייע לסובלים. אך החום, ההתלהבות, והטערות המלוות את חייו של האריה, גורמות לבן מזל בתולה דאגה וחוסר־ביטחון. למרות זאת כאשר הם חיים יחד, הבתולה מוכנה להיכנע ולתת לאריה תחושת שליטה.

אריה עם מאזנים

מאזנים ואריה ממש נולדו האחד למען השנייה. הצורך להרשים את הסביבה, ולהיות במרכז תשומת־הלב, הם מן הדברים המאחדים ביותר בין שני מזלות אלה. שניהם אוהבים לבלות, ליהנות מהחיים, ולהיות מוקפים בחברים. שניהם אוהבים לבלות בחברת אנשים מעניינים, ומוכשרים, ולכן לא יתקשו למצוא חברים משותפים. שניהם אוהבים לבלות בחברת אנשים מעניינים, ומוכשרים, ולכן לא יתקשו למצוא חברים משותפים. שניהם אוהבים לבלות בחברת אנשים מעניינים, ומוכשרים, ולכן לא יתקשו למצוא חברים משותפים.

עורכת מדור ה„הורוסקופ" של „העולם הזה" היא האסטרולוגית וקוראת כתב־היד, מרים בנימיני מירושלים.

עוד לפני שנודע שמרים היא עורכת המדור, פנו למערכת אישים רבים שביקשו לקבל את כתובתה. בין אישים אלה היו הרמטכ"ל לשעבר, מרדכי („מוטה") גור, שאישר את המפה האסטרולוגית שלו כפי שפורסמה על־ידי בנימיני וח"כ שימעון פרס שביקש מבנימיני לבקר אותו בכנסת, כדי לשוחח איתה על המפה האסטרולוגית שלו.

מהיום הגידו-
"מגידו"

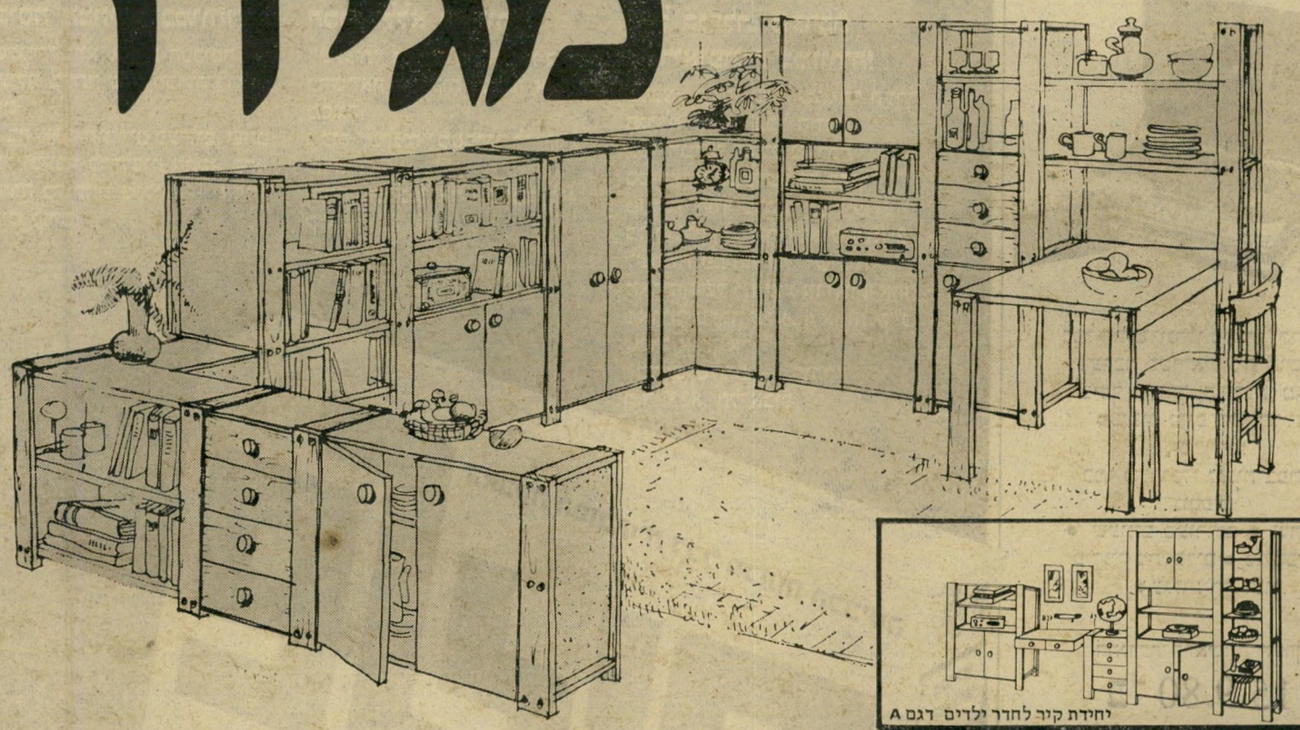

יחידת קיר לחדר ילדים דגם A

יחידת קיר לחדר ילדים דגם B

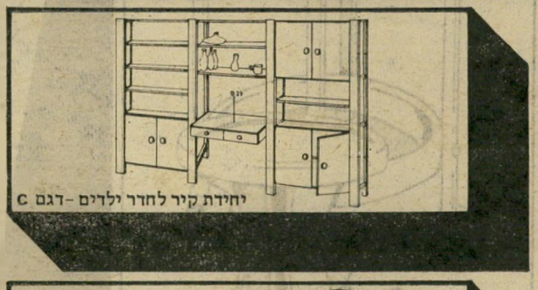
יחידת קיר לחדר ילדים -דגם C

יחידת קיר לחדר ילדים - דגם D

זהו זה!
עכשיו כשתרצו רהיטים לחדר הילדים הכנסו ל"כל-גיל" והגידו "מגידו".

המוכר יציג בפניכם מערכת רהיטים מודולרית שהיא ממש יצירת מופת של נגריית גבעת ברנר, באיכות המעולה בעיצוב המרהיב בגימורים המושלמים ומה בעצם לא.
אז בקיצור, הגידו "מגידו" ותחסכו לכם הרבה זמן של ריצות בין חנויות בדיקות מוצרים וכו'.

כל-גיל

מרכז תצוגה ומכירה: תל אביב, דיזנגוף 201
חיפה: בית הזורע, שמרת, אלנבי 117, קלוזמי,הרצל 32
ירושלים: ויסמן ,תלפיות,דרך בית לחם 118

מדוע יותר ויותר נשים מכבסות ב"שלגית"...

...ומה יוצא להן מזה:

כביסה מבהיקה במיוחד.
"שלגית" היא אבקת הכביסה היעילה ביותר שאת יכולה להשיג כיום:
יש בה 40% חומרים פעילים, שהם מעל ומעבר לדרישות התקן. היא מסירה כל כתם בקלות — אפילו במים קרים!

חסכון ללא תחרות.
"שלגית" הוכחה כחסכונית ביותר, בהשוואה לאבקות כביסה אחרות מסוגה:
$\frac{1}{2}$ כוס "שלגית" מספיקה ל־5 ק"ג כביסה!
(התקינות: כוס אחת שלמה ל־4 ק"ג).

בכל הגרלה: מערכת סטריאופונית במזוודה!
במבצע מיוחד של "שלגית" תערך הגרלת פרסים בכל חודש.
בכל הגרלה תוגרל מערכת סטריאופונית מושלמת בתוך מזוודה, ועוד פרסים יקרי ערך.
כל שעליך לעשות, הוא לשלוח 2 לשוניות פתיחה של "שלגית" מאריזות של 1.5 ק"ג או תלוש אחד מאריזה גדולה של 4, 6 או 10 ק"ג.
שלחי אותן אל:
"מבצע שלגית — יצהר"
ת.ד. 823, תל־אביב

זה נהדר-זה יצהר

בכל הגרלה: מערכת סטריאופונית משוכללת במזוודה!

בכל חודש יוגרלו פרסים יקרי ערך:
מערכת סטריאופונית מושלמת בתוך מזוודה, הכוללת: מגבר, פטיפון, טייפ־רקורדר וזוג רמקולים!
כמו כן תוכלי לזכות בפרסים נוספים:
• שעונים מעוררים • שולחנות פיקניק מתקפלים • מחשבי כיס • עגלות תה ועוד.

ההגרלה הראשונה תערך
ב־ 15.9.80

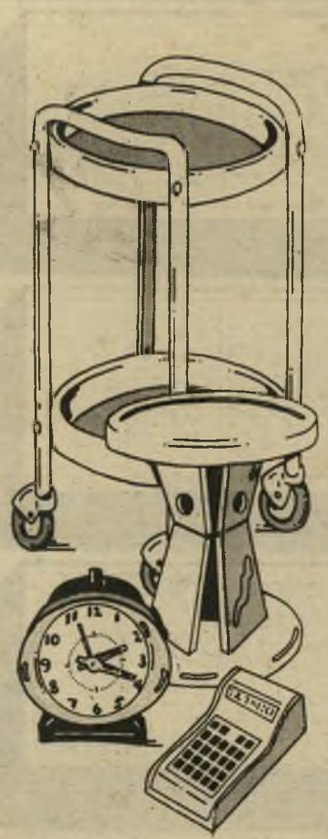

ההגרלות יערכו בנוכחות רואה חשבון. ההשתתפות במבצע אסורה על עובדי "יצהר". פרסום אדמון ובני משפחותיהם.

מיזרח טימור: נשק־השמדה ישראלי?

לפני חודשים אחדים נכתב בעולם קטן, בהסתמך על פירסום בעיתון זר, כי ישראל מוכרת נשק לאינדונסיה. הצעזור לא מחק את הידיעה. היא לא הוכחשה, ולא הוזכרה במקום אחר. בשבוע שעבר פרצה שערוריה באינדונסיה, עקב הידיעות על הנשק הישראלי.

המסורת האנטי־ישראלית בארץ־האיים המוסלמית (100 מיליון תושבים) לא השתנתה כלל. אך שמה של ישראל נקשר לאחד המישטרים הרצחניים באסיה, שידיו מגואלות בדמם של חצי מיליון אנשי שמאל. העובדה שגם „ברית־המועצות וסין התייחסו לטבח בשיווין־נפש אינה מטהרת את הדמוקרטיה היחידה במרחב."

עתה הודיעה תנועת השיחרור המחתרתית של מזרח־טימור, פרהטיליז, על חידוש המיבצעים הצבאיים נגד אינדונסיה. שר־החוץ של פרהטיליז, מארי אלקאטירי,

סגן שר־הביטחון ציפורי
הדר בית"רי באינדונסיה

הכריז שהמחתרת הטימורית פועלת בכל רחבי האי, וגם בעיר הבירה, דילי. כוחות אינדונסיה מבצעים ג'נוסייד במיזרח־טימור. בשנה שעברה נהרגו 200 אלף טימורים מכדורי האינדונסים וכתוצאה מהרעבה שיטתית.

יריים מזוכזכות. מיזרח־טימור היתה בעבר מושבה פורטוגלית. אוכלוסייתה היא קאתולית. המאבק האנטי־אינדונסי נתמך על־ידי הכנסיה המקומית. הביטוי, מארטינו דה־קופטא לופז, הכריז בראיון לטלוויזיה הגרמנית שהמילחמה תימשך עד ליציאת הפולשים מהאי.

גם באינדונסיה עצמה שוררים חילוקי־דיעות ביחס למדיניות. שר־החוץ שואף לעמדת בכורה לינדונסיה בקהילת המדינות הבלתי־מזדהות, וחושש מתגובה שלילית בעולם השלישי.

מדינות רבות בעולם השלישי, וביניהן אנגולה ומוזמביק, כבר הכירו בפרהטיליז ובזכותם של הטימורים להגדרה־עצמית. עד כה לא הצטרפו להכרה מדינות ברית־ואראשה, השואפות להשתמש באינדונסיה כבמדינת־חייץ נגד סין־העממית.

קשה להאמין שמישהו בישראל יזום חקירה רצינית

של ההאשמות בדבר אספקת־נשק לאינדונסיה, למרות שהופעל, בין השאר, גם בטבח־העם בטימור. התבונה המדינית והטוהר המוסרי חברו כנראה יחדיו, באורח כל־כך אופייני לממשלה הזו.

מה אומרים על כך שר־הביטחון וסגנו, מרדכי ציפורי, ששניהם אמונים על ההדר הבית"רי?

ארצות הברית: אין איזון במאזן האימה

לפני קצת יותר משנה התייצב נשיא ארצות־הברית, ג'ימי קארטר, בפני כינוס משותף של שני בתי הקונגרס, והציג את הסכם סאל"ט 2. קארטר נשא נאום מזהיר, שניכרו בו היסב חותמו של שר־החוץ לשעבר, סיירוס ואנס, וההתרגשות מעצם ההישג בזירה הבינלאומית. ההסכם אינו מבוסס על אמון הדדי, אמר אז קארטר, הוא מאפשר לארצות־הברית אמצעי־פיקוח מגוונים, כולל לוויינים, ואוסר על אמצעי הסוואה והונאה באורח שזכה לאישורם של מיטב המדענים האמריקאים.

ההסכם לא אושרר על־ידי הקונגרס, ולא נכנס לתוקף. הפלישה הסובייטית לאפגניסתאן והתחזקותם של הניצים בוושינגטון סיכלו כל נסיון רציני לקדם את ההסכם. כיום נראה תהליך בלימת מירוץ החימוש כחלום אידיאליסטי, השייך, אולי, לסוף שנות ה־60.

המועמד הרפובליקאי, רונאלד ריגן, מתנגד לכל צעד שיחזק את הדטאנט. קארטר מסובך בפרשת אחיו, בילי — מיני־ווטרגייט עלוב, שנופח מעבר לכל פרופורציה על־ידי הקואליציה המורה קנדי־רגן. התעמולה הניצית, הגעגועים למילחמה הקרה והעליה המחזורית של הימין ברוב הארצות הרכושניות, פוגעת, למעשה, באינטרס אמריקאי ברור. קארטר הזהיר את הקונגרס באורח ברור וחד־משמעי, שדחיית אישרור סאל"ט 2 תפגע, בראש ובראשונה, בארצות־הברית עצמה.

„אם תובס האמנה בקונגרס," הבהיר הנשיא, „יוכלו המנהיגים הסובייטיים לבנות עוד 1000 טילים גרעיניים, משוכללים וארוכי־טווח. הם יוכלו להכפיל את מספר ראשי־הנפץ הגרעיניים שלהם, לשלש את כמות מטוסי הבאקפייר ובכך לשפר ולגוון את אמצעי־השילוח. הם יוכלו להסוות את הניסויים שלהם בטילים חדשים, להסדיר את כל מערכות כלי־הנשק הגרעיניים שברשותם. עד 1985 ישתפר מעמדם בכל הקשור למאזן האימה."

חוסר ודאות. בינתיים לא עומד ההסכם אפילו על סדר־היום הלאומי של ארצות־הברית וכל אזהרותיו של ג'ימי קארטר נתאמתו. ההוצאות על נשק גרעיני אסטרטגי גדלו בהרבה, גבר חוסר הוודאות בכל הנוגע למאזן האימה האסטרטגי בין ארצות־הברית לברית־המועצות. תפוצת הנשק הגרעיני הולכת וגוברת. הודו, פקיסתאן, עיראק ולוב מצטיידות בהדרגה בנשק כזה, או לפחות ביכולת לייצרו. צרפת, יפאן, מערב־גרמניה, דרום־אפריקה ממשיכות לשדוד את אוצרות האוראניום של נאמיביה, ומסתבכות בעימות הבין־גזעי בדרומה של אפריקה. גבר המתח בין מיזרח למערב ופוטנציאל ההסלמה, עד כדי עימות של מעצמות־העל, הפך אפשרות קודרת.

קשה להבין את האיגנטרס של האמריקאים בהרעה מפורשת של מאזן־האימה, כאשר מאזן־הכוחות הולך ונוטה לצידם. ירידת כוחה של ברית־המועצות חדלה להיות דיעה חריגה של מדור זה, והפכה לנחלת הרוב.

בסימפוזיון שערך ירחון מפלגת־העבודה, מיגמון, הודה הפרופ' שלמה אהרונסון בירידת כוחה של ברית־המועצות בזירה הבינלאומית. רק מזרח־גרמניה וויאט־נאם הם בעלי הברית האמיתיים של הסובייטים, טען אהרונסון. הוא שכח, אמנם, את בולגריה, צ'כוסלובקיה וקובה, אבל התמונה היא פחות או יותר נכונה.

מיקוד בינלאומי. בשנה האחרונה איבדו הסובייטים את עיראק, קוממו נגדם את כל העולם המוסלמי. קארטר הידק את הברית עם סין. הסינים נטשו את מדיניות הבדלנות המסורתית שלהם ומגלים פעילות

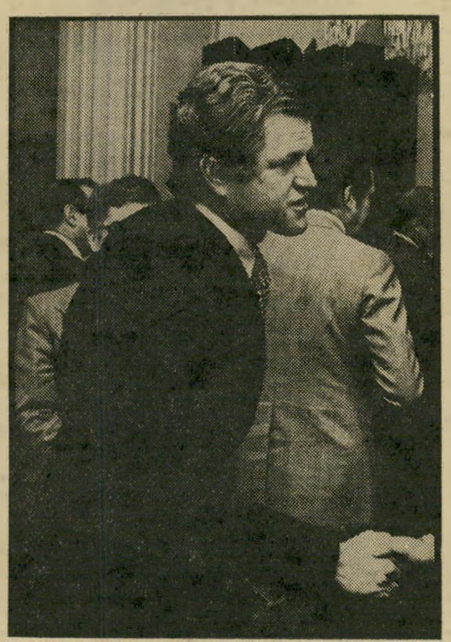

מועמד טד קנדי
קואליציה עם רגן

אנטי־סובייטית הולכת וגוברת. פקיסתאן משתפת פעולה עם ארצות־הברית וסין, ואילו איראן האנטי־אמריקאית לא התקרבה כלל לברית־המועצות. מצריים הפכה משרתת ראשית של ארצות־הברית במרחב ובצפון־אפריקה והצטרפות המעצמה האסיאנית, יפאן, לברית סינית־אמריקאית מהווה מאורע היסטורי ממדרגה ראשונה, שלא זכה עדיין להכרה של ממש מצד הפרשנים. גם אחיות הסובייטים בסוריה היא די רוספת. כפי שאומר הפרופ' יאיר ערנון, די בוויתור ישראלי על רמת־הגולן תמורת שלום, וחאפז אסאד יצטרף, בהדרגה, למהלכי השלום וינטוש את הסובייטים.

המדיניות הניטראליסטית של יוגוסלביה, העצמאות ההולכת וגוברת של רומניה והתליכי התסיסה והליברליזציה בפולין ובהונגריה תורמים אף הם למצבם הקשה של הסובייטים. עבורם האשת מירוץ החימוש מהווה אינטרס כלכלי חיוני, שיאפשר הפנייה משאבים לצריכה, בברית־המועצות בפרט ובגוש הסובייטי בכלל. מאזן־האימה הוא, לעומת זאת, המקור האמיתי לסטטוס של ברית־המועצות כמעצמת־על.

האשליה. סיכויי אישרור אמנת סאל"ט 2 הם, כאמור, קלושים ביותר. קבילותה של מדיניות־חוץ הגיונית בארצות־הברית של 1980 היא נמוכה. היסטריה, תחושה של אובדן־דרך, ומערכת בחירות הפונה למכנה המשותף הנמוך ביותר שולטים כיום בכיפה.

התוצאה, עלולה, להיות נשיא בדמותו של רונלד רגן ופושעי־מילחמה מסוגו של הנרי קיסינג'ר, כשידם על ההדק הגרעיני. האירוניה ההיסטורית היא שבארצות־הברית מסרבים לקרוא את התמונה הנכונה של מאזן הכוחות, בשל פרשת שולית־יחסית (מבחינת יחסי־הכוחות הגלובאליים) של בני־הערובה האמריקאיים באיראן. למרבה הצרה מנהלים עסקנים מליגה ג' את מעצמת־העל, ובעקיפין חורצים את גורל הקהיליה העולמית כולה.

דיוקנו של הערין כפילוסוף

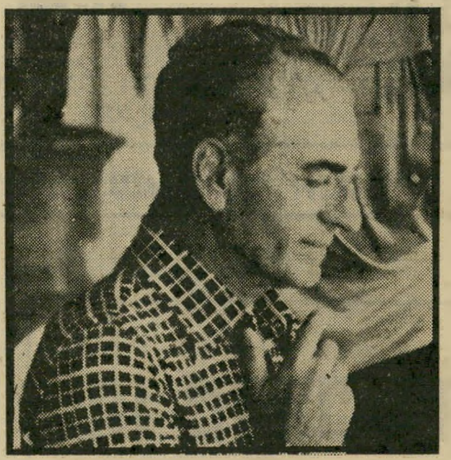

השאה פהלווי
האמלט ואפלטון בסאוואק

הרבה דמעות שפכו בישראל על השאה המודח, רוצחם של 70 אלף איראנים, שמת בקאהיר בשבוע שעבר. הגדיל לעשות קול־ישראל, שהגדיר את מוחמד ריד"ה פהלווי, מייסד הסאוואק (שרות הביטחון האיראני), בתואר: „האמלט ואפלטון של המאה ה־20". עניין האמלט הוא יגע במקצת, ואפשר אולי להסתפק בדברי הוראציו להאמלט: „מתן־נא את הערצתך לזמן מה".

ההשוואה לפילוסוף היווני אפלטון היא קצת יותר מוצלחת. קרל פופר מגדיר את היטב. בפרק העוסק באפלטון, בספרו החברה הפתוחה ואויביה, כותב פופר: „אפלטון הלך בדרך שגרמה לו להתפשר עם מצפונו. הוא נאבק נגד המחשבה החופשית והתיפוש אחר האמת. הוא הגן על שקרים, הונאה פוליטית, אמונות תפלות, דיכוי האמת ומעל הכל — תמך באלימות ברוטאלית. הוא תמך באמצעי עריצות, והונע על־ידי ההגיון הפנימי האנטי־הומאניטרי שלו."

קחו לכם שבוע על כוכב אחר

קוס-גן העדן של איי יוון

7 ימים ולילות
של חופשה שלא מן העולם הזה
החל מ- $ 333
כולל טיסות ישירות הלוך ושוב ואירוח בבתי מלון
החל מ-$ 333 ועד $ 450

לעצום את העיניים ולחלום על חופשה שלא מן העולם הזה. לראות את החולות הלבנים ואת ים הבדולח הנושק להם.... לעבור בין מקדשים עתיקים והרי געש מלאי מסתורין. לטייל בין טברנות ירוקות, לסעוד ארוחות נפלאות... לצאת לציד עופות בנופים פראיים ...
פקחו את העיניים. אתם באי קוס.

טיסת אקספרס שבוע "נטו" של הנאה.
חברת דיזנהויז ארגנה עבורכם טיסות ישירות לגן העדן של קוס. ללא בזבוז זמן בגמל התעופה של אתונה, שיט במעבורת וכו'. כך תוכלו להנות משבוע ימים נטו של בילוי מרתק, בבתי מלון מעולים עם בריכות שחיה, מגרשי טניס ובידור ערב ערב (בהתאם לסוג המלון שתבחרו).
חופי רחצה מקסימים. חוף נודיסטים ...

הרשמו מיד.
דיזנהויז בע"מ

רח' בן־יהודה 21, טל' - 652140.
רח' בן־יהודה 33, טל' - 652676.
סניף רמת־גן, בנין בורסת היהלומים, טל' - 266222.

ארקיע
קוי נעמפה בישראל בע"מ
Israel inland airlines ltd.

ובכל משרדי הנסיעות.

טיסה ישירה בכל שבוע:
בכל יום ג', בשעה 10.30 בבוקר.

קוס - גן העדן של איי יוון - KOS

אברהם גינדי

יעניק למלכת המים 80'

הנחה של

100,000 ל"י

לקניית דירה באחד מהבניינים שהוא בונה בראשון־לציון, פתח־תיקווה, רחובות, רמת־השרון ותל־אביב.

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

הגיע!
ונמצא במכירה
PENTHOUSE

גיליון אוגוסט 80'

★ Child Pornography: Busting the Babies.

הפצה בלעדית
סטימצקי

תן טרמפ לחייל

למד צילום
קורסים למתחילים ומתקדמים
בשחור לבן וצבע
קמרה אובסקורה
שלמה המלך 58, ת"א
טל. 234162

"סלע"
דשיון 197
42 51 51
ללקוחות ללא הוצאת הכלים

אנשים בעולם

העבר נקבר בצל הפירמידות: הנשיא לשעבר והקיסרית לשעבר בראש הלוויה

בראש הלווייה של מוחמד רי״ה פהלווי, השאה המודח של איראן, צועדים (משמאל, למרכז התמונה) אלמנתו, הקיסרית־לשעבר פארה, מרכיבה משקפיים כהות, הנשיא־לשעבר ריצ׳ארד ניכסון, הנסיך רי״ה פהלווי, יורשו של השאה, והנשיא אנוור אל־סאדאת. אל־סאדאת היה ראש־המדינה היחידי שהשתתף בלווייה, והיה בכך טעם אי־רוני מר, שכן ניכסון, שהיה ידידו של השאה, היה האישיות הרמה ביותר (לשעבר) שנכחה בלווייה, לצד קונסטנטין מלך יוון, שגם הוא אינו יושב עוד על כיסאו ושוהה בגלות מאונס. האלמנה פארה הגיעה למסע בלימוזינה שחירה, כשהיא מלווה בבנו הבכור של השאה, יורשו רי״ה בן ה־19. אחותו התאומה של השאה, אשרף, המתגוררת באמריקה, הגיעה במכונית נפרדת. שתי הנשים לבשו שחורים והרכיבו משקפיים כהים ששיוו להן מראה של שתי אחיות. אחרי הארון צעדו גם בנו הצעיר של השאה, עלי רי״ה בן ה־13, ושתי בנותיו, פאראנהאז בת ה־16 ולילה בת ה־9. מסע הלווייה של השאה המודח נערך לפי כל כללי הטכס.

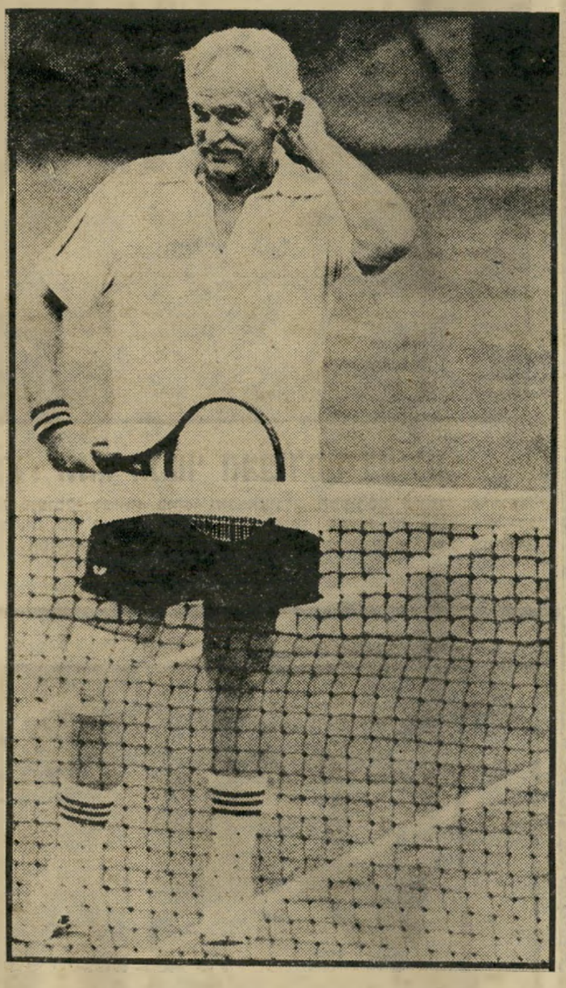

הנסיך רנייה: שיגעון הטניס

היו זמנים, שראשי מדינות נהגו לשוחח על מיגרש־הגולף. היום עברו המגעים למיגרש־הטניס. הספורט הלבן יאה לאצילים. כך חושב גם הנסיך רנייה, הידוע בשיגעונו לטניס.

המלכה בדימוס יוליאנה: ההמונים אינם מרפים

המלכה־לשעבר יוליאנה לא תיארה לעצמה עד כמה תרקיע הפופולריות שלה דווקא אחרי פרישתה. בתמונה היא נראית נוסעת עם בעלה, הנסיך ברנארד, ברחובות אמסטרדם, כשהמוני אזרחים מלווים אותה בהערצה. לפני שלושה חודשים ויתרה יוליאנה על כיסאה לטובת בתה, המלכה ביאטריקס.

אנשים בעולם

מריאנה וביורן בורג: הזוג הנשוי המפורסם בעולם

נישואיהם של נסיכי הטניס, מריאנה פוסוסקו וביורן בורג, היו האירוע המפורסם ביותר באירופה, מלבד ביקור האפיפיור בצרפת. מאז נישואיה של קארולין ממונקו, לא היתה חתונה כה מכוסה על־ידי העיתונאים כחתונתם של הבורגים. בורג הפך את העניין לעסק, וחתם חוזים לצילום, החל במיגרש הטניס וכלה בחדר־השינה.

מארי טריטיניאן:
תפוח לכל ארוחה

זוהי אחת היפות שבבנות הדור החדש בקולנוע הצרפתי, מארי טריטיניאן, שגדלה בבית קולנוע. אביה הוא השחקן ז'אן לואי טריטיניאן ואמה — הבמאית נאדין. מאז ביקרה בישראל עם אביה, הופיעה הצעירה הביישנית בפסטיבל קאן יחד עם אריות ותיקים של הקולנוע. לצידם הופיעה בסרטה של אטורה סקולה. אך בעוד מאסטרויאני, מאנפרדי וגאסמן סעדו את ליבם בארוחות דשנות, הסתפקה מארי בתפוח לכל ארוחה.

איזאבל הופרט: שחקנית לכל עת

כך נראית איזאבל הופרט, השחקנית הצרפתיה, בגירסה מחודשת של הגברת עם הקמליות של הבמאי מאורו בולוניני. כך נוספת דמות ידועה — הגיבורה מרגרט גוטייה — לשלל הגיבורות של איזאבל, שכבשה את מקומה ברוקמת התחרה וביפסה עצמה בויאולט נוזייר.

בתו של סאדאת ובנו של השאה: השמועות עשו להן כנפיים - האם תהפך הידידות הוותיקה לסיפור אהבה?

הגורל הפגיש ביניהם בתקופה קשה. מימין נראית ג'יהאן אל־סאדאת הבת ליד אמה, כשמצידה הימני אחמד עות'מאן, שממנו התגרשה, לפי הפירסומים בשבועון הגרמני בונטה. זה זמן רב שהשמועות בדבר חייהם הנפרדים של השניים עושות גלים, אבל רק לאחרונה, טוען השבועון, נפרדה בתו של סאדאת מבעלה בצורה רישמית.

השבועון ממשיך ומספר, כי בין ג'יהאן לבנו של השאה (בתמונה משמאל, לצד אמו, אביו ושניים מאחיו), רייד"ה פהלווי, נקשרו יחסי־אהבה, בהמשך ליחסי־הידידות העמוקים ששררו ביניהם מזה שנים רבות. עתה, כשריצ'ה שוהה במצריים, כאורחו של נשיא מצריים, אנוור אל־סאדאת, יכולים הקשרים להתהדק יותר.

בעמיים אן: ואלרי אן הצרפתיה עם אן האנגליה

עסיקה אחרת, **הנולכת** בצל השמועה על נישואין מתפרקים היא אן מבריטניה. זה שנה שהיא עורכת את מסעותיה המלכותיים בגפה, ובעלה אינו נלווה אליה. כאן היא נראית משייטת בסירה על הסינה, בהדרכתה של ואלרי אן, בתו של הנשיא ואלרי ז'יסקאר דאסטין, הנסיכה אן הקדישה זמן רב למסע קניות אצל אופנאי פאריס.

הזוג היפה: וסידני רוס

הקסם הלאטינו־אמריקאי של הזמר חוליו איגלסיאס אינו פועל רק על בנות־ישראל, המוכנות לשלם גם אלפיים לירות כדי לראותו בגודל טבעי. כשביקר בצרפת, זכה לאירוח מלכותי, הן על מסך הטלוויזיה והן במועדוני־הלילה, ובעיקר בזרועותיהן של כוכבות יפות־פיות כסידני רוס (איתו בתמונה).

היבואן שלך נעלם!

אם אתה עומד לרכוש
מכשיר טלויזיה צבעונית
יקר ערך
ועליך לשלם עבורו
במיטב כספך,
עליך להיות בטוח
שאמנם תקבלו.

כמובן עליך לוודא
שתקבל אחריות,
שרות וחלפים מקוריים
במשך שנים רבות.

מנסים למכור לך
עשרות סוגי טלויזיות,
אך האם גם מחר
יהיה לך עם מי לדבר?

חובתך לעצמך
לקנות מכשיר טוב
ממקור מהימן ובטוח.
כדאי לך לשאול
על האיכות
של ITT שאוב לורנץ
ועל היבואן הבלעדי
כנורי בע"מ (נוסד 1950).

להשיג בחנויות האלקטרוניקה המובחרות

ITT
שאוב-לורנץ

היבואן הבלעדי כנורי בע"מ

רחוב פרץ 4, תל-אביב, טלפון: 621984 624193.

הטלויזיה הטובה בעולם.

אנשים

שר־הדתות על שר־המישפטים:
„מספיק שתמיר יאמר
את האמת כדי שלא יאמינו לו"

■ ביושבו השבוע במינון הכנסת, ניגשו אל ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, שני ילדיו של ח"כ **שלמה אזיהו**. בגין בירכם, כשהוא קם לקראתם. שאלה אותו רעייתו **עדיזה**: „מדוע אתה קם לכל בוד ילדים?" השיב לה בגין: „היהודי בבני־עניים שמהם תצא תורה." אמרה לו עליזה: „אבל אלה ילדיו של המיליונר שלמה אליהו." השיב בגין: „אוי, ואני חשבתי שהם ילדיו של הח"כ הדרוזי **שפיק עבאד**."

■ בוועדת הכספים של הכנסת דנו בשכר שרים ומנכ"לים. אחרי שסיפר מישהו כי ראש־הממשלה, מנחם בגין, ויתר על 15 אלף לירות משכרו, אמר ח"כ **אברהם מלמד**: „אני מצפצף על ראש־הממשלה." העיר לו על־כך ח"כ **שלמה זורעין**: „זה לא יפה לדבר כך על ראש־ממשלה." השיב מלמד: „טוב, אז אני שורק עליו."

■ בשדר ששלח מנחם בגין לנשיא המצרי, **אנוור א־סאדאת**, היו שתי הודעות. האחת תלונה על ערוך השבועון אוקטובר, **אנים מנצור**, שפירסם רשימה מדוע המצרים לא מרבים לבקר בישראל, והאחרת, שלמחרת בבוקר הוא יטלפן אל סאדאת. כאשר טילפן בגין לנשיא, שאל אותו מה שלומו והסביר: „כאשר שכבתי בבית־החולים טילפנת אתה אלי והתעניינת בשלומי. עכשיו אני מחזיר לך שיחה עם אותה שאלה."

■ שר־המישפטים **שמואל תמיר** הודיע על התפטרותו, לפני שידיעה זו שודרה בטלוויזיה, לנשיא בית־המישפט־העליון, **משה לנדאו**. אחר־כך הודיע על־כך סגן ראש־הממשלה, **ייגאל ידין**, ורק חצי שעה לפני השידור בטלוויזיה, הודיע זאת בטלפון לראש־הממשלה, מנחם בגין.

■ שר־הדתות, **אהרון אבו־חצירא**, הגיב על פרישת תמיר, ונסיונו של שר־המישפטים לשעבר לשוות לפיקטרות אופי רעיוני: „מספיק שתמיר יאמר את האמת כדי שלא יאמינו לו."

■ כאשר בא שמואל תמיר לסיעת המערך כדי לדבר על החוק למניעת הטרור, הסביר כי הוא רוצה שגם חברי האופוזיציה יצטרפו אליו: „כמה מבין חברי הקואליציה יעצו לי לא לבוא אליכם." אמר לו יושב־ראש מיפלגת העבודה ח"כ **שימון פרס**: „כבר מזמן אמרתי לך להחליף את החברים שלך." העיר לו תמיר: „אוי לי גם אתה צריך לעשות זאת."

■ לאותה ישיבה איחר ח"כ **אבא אבן**. אבן הסתובב שעה ארוכה בקומה החמישית של בניין הכנסת, שם חדרי הסיעות, והתבייש לשאול היכן חדרי סיעתו, סיעת המערך.

■ לאותה פגישה בא שמואל תמיר, עם מזכירתו **גב' רית חפץ**. ביוצאו לאחר הדיון, סיננה ח"כ **חיקה גרוסמן**, בעיקבות הוויתורים שנעשו לו, כי תמיר יצא ברכוש גדול. העיר על כך ח"כ **עזרי כרעם**: „אל דאגה, הוא כבר הגיע הנה ברכוש גדול."

■ אחד הסודות הכמוסים ביותר דלף מישיבת הקאבינט הכלכלי. זוהי בדיחה, שסיפר בישיבה **גידעון פת**, שר־התעשייה, בוויכוח על מחירי־הם של מיצרכי־היסוד. סיבת ההכחשה: טיב הבדיחה, הלועלה להתפרש כגיזענית. סיפר פת: „הכושים באמריקה דרשו שגם אדם שחור ישותף בטיסות לחלל. גייסו כושי לקורס של אסטרונאוטים. באותו זמן גייסו גם קוף. במרוצת הקורס התברר כי הקוף תופס הרבה יותר מהר מאשר הכושי. אמרו לכושי: הסתכל בקוף, ועשה בדיוק כמוהו. השיטה הצליחה, עד שהקוף שלף מכיסו פתק. הכושי שילשל את ידו לכיסו, ולא מצא בה שום פתק. הוא חטף את הפתק של הקוף, וכשם היה רשום: „אל תשכח להאכיל את השחור!"

■ באותו יום ישב **עזר וייצמן** במיזנון הכנסת מול **טדי קולק**, ראש עיריית ירושלים, והיה שקוע בשיחה עימו. מייד נפוצו בכנסת שמועות שהשניים דנים בהקמת מיפלגה חדשה, אשר בראשה יעמדו וייצמן, קולק, ואולי גם **משה דיין**. למיפלגה כזאת, כך הסתבר, יש בסיס איתן: שלושת האישים הם ילידי מזל תאומים.

■ **שאול**, בנו של עזר וייצמן, זכה במתנה מידי התעשיין **יוסף שידלובסקי**. זוהי המצאה של שידלובסקי עצמו: מישקפי־שמש שאליהם מחובר ראי, כך שרוכבי־אופניים יכול לראות מה מתרחש מאחוריו.

■ שגריר ארצות־הברית בישראל, **סמואל יואיס**, ערך ארוחת־ערב חגיגית לכבודו של סגן־שר־המדינה לשעבר של ארצות־הברית, **ג'וזף סיסקו**, המבקר בארץ. סיסקו, שבא עם אשתו **ג'ין**, פגש באירוחה את כל מי ששכיהן בעבר במישרות בכירות בממשלת־ישראל. היו שם ראש־הממשלה לשעבר, **יצחק רבין**, שר־החוץ לשעבר, **אבא אבן**, שר־הביטחון לשעבר, **עזר וייצמן** וכל השגרירים הישראליים לשעבר, שכיהנו באמריקה. אמר על כך ייגאל ידין: „יש פה לא רק אנשים שהיו פעם בתפקידים רמים. נמצא פה גם סגן־ראש־הממשלה בהווה — אני."

■ סמואל לואיס טען, בהאותה הזדמנות, כי סיסקו מכיר את בית השגריר בהרצליה־פיתוח יותר טוב ממנו, מאחר שביקר כאן עם **הנרי קיסינג'ר** בהזדמנויות רבות.

יפעת גילוא נכדתו בת השש של ראש־הממשלה, מנחם בגין, היתה אחת האורחות ביום הולדתו ה־67. בנוכחות כל האורחים במקום, החליטה הקטנה להיצמד לסבא האהוב עליה, בעוד אמה, חסיה, עוזרת לסבתא עליזה להגיש מטעמים לכל האורחים. סבא בגין, שהיה מוקף בידידים ובקרובי־משפחה, הסביר לנכדתו מי הוא מי בין הנוכחים.

מזוג כרמליטה
בכוסות
עם קוביות קרח,
הוסף פלחי לימון
ומעט קינמון
לפי הטעם.
אתה תהנה
ואורחיך יודו לך.

כרמליטה
סנגריה
עם קרח,
היש טוב
ממנה
בקיץ?

מוקד

כרמל מזרחי

אירוע השבוע

הבאלט הצרפתי אמר "NON" לשעה הטובה

„אולי תהיינה פה כמה התיכות. באתי לבדוק את העניין מקרוב," אמר השחקן־במאי יהודה ברקן.

„אני נורא מתבייש כשאני בא למקום שבו אני לא מכיר אף אחד," אמר הזמר דני גרנות.

יגאל בשן

שלא מבין צרפתית ולא מבין בבאלט החליט לצאת בריקוד עם הרקדנית הצרפתיה לורנס דבייה. למטה: הזמרת עירית בולקא ורקדן צרפתי בפוזה אבירית.

יהודה ברקן

הבדרן לקח ברצינות רבה את עניין הבאלט. לעת עתה אני מעדיף להתאמן בהרמת הרקדנית פראנסואז בריאו," אמר. פראנסואז נהנתה מאוד מן הפוזה ואמרה שאם ברקן יתאמן מספיק, אולי יצליח להיות רקדן.

„גם אני יכול להיות רקדן," סיפר הבדרן שייקה אופיר.

האמנים באו לקבלת־הפנים שנערכה השבוע להקת הבאלט של האופרה הגדולה של פאריס, שהגיעה ארצה למסע הופעות.

האמנים התקבצו, בחנו בסקרנות את הרקדנים והרקדניות, שבאו לבושים במיטב בגדיהם, ולא ניכר בהם שרק לפני שעות ספורות נחתו בנמל־התעופה בן־גוריון.

„יש לי הזדמנות לשפשף קצת את הצרפתית שלי," סיפר הבדרן שייקה אופיר.

האמנים באו לקבלת־הפנים ש־נערכה השבוע להקת הבאלט של האופרה הגדולה של פאריס, ש־הגיעה ארצה למסע הופעות.

האמנים התקבצו, בחנו בסקרנות את הרקדנים והרקדניות, שבאו לבושים במיטב בגדיהם, ולא ניכר בהם שרק לפני שעות ספורות נחתו בנמל־התעופה בן־גוריון.

„חבל שאנחנו צריכים ללכת לי־שון מוקדם, מחר בבוקר כבר יש לנו חזרה," התנצל הרקדן מישל מסנייה.

באמצע הריקודים העליזים, שתיית ליקר וטעימת כריכים, נפ־סקה המסיבה, לפחות עבור הרק־דנים, כאשר הודיע להם אמרגנם שהם צריכים ללכת לישון. הישׂ־ראלים עוד נשארו לחגוג.

ביום הראשון לשהותם בישראל, הוזמנו אנשי הלהקה על־ידי מפיקי התוכניות בטלוויזיה שעה טובה ושמונה וחצי, להופיע בהן. אך הק־דימו אותם נציגי אירגון אמני־יש־ראל, שהודיעו להם על שביתתם נגד רשות־השידור.

„אנחנו מזדהים איתכם ולא נופיע בטלוויזיה," הודיע אמרגנם היהודי, דני דלמן, לנציגי אמ"י.

להקת הבאלט הישראלי בת־דור, שהוזמנה גם כן לאירוע, לא טרחה לבוא. אך אמני ישראל באו כדי להודות לרקדנים הצרפתיים.

לורנס דבייה

הרקדנית נהנתה להר־אות ליהודה ברקן פו־זה בריקוד (משמאל). גם הזמר דני גרנות (מימין)

החליט להתגבר על ביישנותו ולהראות לפראנסואז את כוחו בריקוד. הרקדניות התרוממו באלגנטיות ונהנו מן האמנים הישראלים שהשתובבו איתן.

אנשים

בעיקבות ראש־הממשלה מציע מנכ"ל ירושלים להעביר גם את הים אל הבירה

■ ג'וזף סיסקו, המכהן כיום כנשיא אוניברסיטה ב־וואשינגטון, סיפר באותה ארוחה, כי מעולם לא נשלח על־ידי ארצו לכהונה בחוץ־לארץ. „אך אם היו שולחים אותי ונותנים לי את הבחירה, הייתי רוצה להיות שגריר אמריקאי בישראל."

■ בוויכוח על חוק־ירושלים בוועדת החוקה־חוק־ומישפט של הכנסת הציעו הדוברים להעביר כל מיני מוסדות לעיר־הבירה. ראש־העירייה טדי קולק, לא האמין להבטחות אלה. לבסוף העיר יושב־ראש הכנסת, **יצחק ברמן**, שלא לאפשר כניסה לכנסת לאנשים הנועלים סנדלים לרגליהם. העביר אליו ח"כ **מנחם הכהן** פתק, ה־שואל מדוע יצאה הוראה כזו. השבוע השיב לו ברמן במכתב כנ"ל: „אצל רוב הצי־בור נחשבים הסנדלים לחלק מלבוש שאינו הולם במקומות רשמיים. מפאת החום בקיץ נוח אולי להתהלך בהם בזמן העבודה בשדה, אבל מסופקני, ואני נכנס כאן לתחום ש־אינו שלי, אם נאה להופיע בהם בבית־כנסת בשבת גם בכפר או בקיבוץ, שהרי ה־מנכ"ל החדש של העירייה, **ראובן חזק**: „מדוע לא תחליטו להעביר גם את הים לירושלים?"

■ ייגאל ידין נזכר באחד מביקוריו של קיסינג'ר בישראל, כשהוא היה עדיין פרופסור לארכיאולוגיה. „לקחתי את קיסינג'ר לטיול במצדה. רציתי להראות לו את ארמון הורדוס, שם צריך היה לרדת מאה וחמישים מדרגות. שאל אותי קיסינג'ר: „האם גם צריך לעלות אותן בחזרה?" השבתי לו שכן. שיעשה זאת צעד אחר צעד, כמו השיחות שערך אז בין ישראל לבין מצרים."

■ בראיון עם ח"כ יצחק רבין הוא סיפר למראיין **אי־תן רענצין**: „נפגשתי בעבר עם **רונלד ריגן** ועם **ג'ימי קארטר**, כאשר שניהם היו מושלי מדינות. אך לקארטר אני חייב יותר. כאשר הייתי שגריר ישראל בארצות־הברית הוא העניק לי תואר של אדמירל כבוד".

■ בעיקבות הוראתו של מנכ"ל משרד התחבורה, **אליעזר שוסטק**, שלא יורשו נהגים בעלי־תפקידים בכירים לנסוע בנתיב המהיר, הגיב ח"כ **מרדכי וירשובסקי**. השיב לו שר־התחבורה: „אדוני, אם אתה רוצה שאנסה לשכנע את ראש־הממשלה לשנות את החלטתו, אעשה זאת בשמחה. אבל אני מוכרח לומר לך, שאני מתקשה להבין מדוע אתה מתנגד לכך שנהגים בכירים ייסעו בנתיב המהיר. אני, למשל, נוסע בכל יום מביתי לירושלים ובחזרה, ואני מוכרח לומר לך, שאני מוצא את עצמי לעתים קרובות נתקע בפקק־תנועה בדרך. אני מוכרח לומר לך, שאני מוצא את עצמי לעתים קרובות נתקע בפקק־תנועה בדרך. אני מוכרח לומר לך, שאני מוצא את עצמי לעתים קרובות נתקע בפקק־תנועה בדרך."

■ השבוע נחנך בכנסת בקומת הממשלה, קיר הנושא את ציוריו של **מרסל יאנקו**. אמר על כך ח"כ **עדי אמיר־ראי**: „אין לממשלה מה לתאמץ. גם **מיכאל אנג'לו** היה מכסה על ערוותה."

■ בהופעתו בסניף צהלה של מיפלגת־העבודה, טען שימעון פרס כי בקואליציה הממשלתית ישנה חלוקת עבודה ברורה: מנחם בגין מתרוצץ עם כיפה על הראש ו־קובע הלכות תיאולוגיות, ואילו הרב **חיים הרצוקמן** מסתובב עם מפה ביד וקובע גבולות גיאוגרפיים.

■ בישיבת סיעת המערך אמרה ח"כ **אסתר הרלינג**: „אני מרגישה כעליסה בארץ הפלאות." העיר לה שימעון פרס: „נו, זה נעים או לא נעים?"

שובה פורת

הזמרת תופיע בנשף המסכם של בחירת מלכת־המים, שייערך בהיכל התרבות. היא חזרה ארצה מפאריס, שם השתתפה במסיבה שימלה, ששוויה כ־100 אלף לירות. בתמונה: עם בעלה־אמרגנה שימלה, ששוויה כ־100 אלף לירות בתמונה: עם בעלה־אמרגנה אמציה פורת, הטוען שאינו מבין בשמלות, אך מבין בשוויין.

יעקוב אבן

דובר צה"ל אירח בשבוע שעבר את שחקנית הקולנוע השוודית ביבי אנדרסון. אחרי השיחה עם אבן טענה אנדרסון, שלראשונה הבינה את הבעיות האמיתיות של ישראל. אנדרסון הסכימה לצאת לטיול מתוכנן בצפון, רק אם אבן ילווה אותה. אחרי השיחה בין השניים טענה אנדרסון: „עד היום פגשתי רק שני אנשי־צבא שעשו עלי רושם. האחד היה פידל קאסטרו והשני יעקוב אבן. לקאסטרו יש אמנם זקן, אבל לעומת זאת אבן הרבה יותר יפה."

פיטר לאקומאכר

הוא שחקן גרמני, המככב בסידרה בלשית בטלוויזיה, הדומה במתכונתה לסטארסקי והאץ'. הוא בא לישראל במיוחד כדי לחגוג את פתיחת חנות הגלידות של ידידו, מנפרד כץ, מלך הפיצות הגרמני. פיטר, שהיה נשוי פעמיים ועתה הוא רווק, מסייר ברחבי העולם, בעיקבות תפקידיו בסרטים הרבים שבהם הוא משתתף. „התפקיד הבא שלי בסרט הוא של מפקד אס־אס. אני כבר גילמתי בעבר את האיש הרע בסרטים על הנאצים. אני שחקן, ובשבילי זה תפקיד שבו איננו מערב את ריגשותי," הסביר.

יושב־ראש הכנסת, **יצחק ברמן**, שלא לאפשר כניסה לכנסת לאנשים הנועלים סנדלים לרגליהם, העביר אליו ח"כ **מנחם הכהן** פתק, ה־שואל מדוע יצאה הוראה כזו. השבוע השיב לו ברמן במכתב כנ"ל: „אצל רוב הצי־בור נחשבים הסנדלים לחלק מלבוש שאינו הולם במקומות רשמיים. מפאת החום בקיץ נוח אולי להתהלך בהם בזמן העבודה בשדה, אבל מסופקני, ואני נכנס כאן לתחום ש־אינו שלי, אם נאה להופיע בהם בבית־כנסת בשבת גם בכפר או בקיבוץ, שהרי הסנדלים מטשטשים את ההבדל בין לבוש של ימות חול לשבת. אבל על כך יחליטו רבנים. אינני סבור שאפשר להתייחס לסנדל כחלק מלבוש לאומי, גם לא של בני מישפחת האדמה. עובדה היא כי בארץ־ישראל לא היו נוהגים להופיע באירועים חגיגיים או רשמיים בסנדלים עד לפני תקופה קצרה יחסית, לפני כמה עשרות שנים. איש ה־אדמה הוותיק, **קדיש לוז**, זכרונו לברכה, שהיה מנציגיה הבולטים של התנועה־הקיבוצית, לא ראה בכך לבוש לאומי, והוא שאסר על כניסה למישכן הכנסת בסנדלים ב־תקופה שכיהן כיושב־ראש־הכנסת. לא יתכן כי כל קבוצה באוכלוסיה תקבע לה לבוש לאומי באירועים רשמיים. יש שכונות בהן נוהגים מתפללים להופיע בבית־הכנסת בקיץ בשבת כשהם לבושים בפיג'מות. אפשר לטעון שלבוש זה מסמל לגביהם את יום המנוחה. אף־על־פי־כן אינני סבור שיש להרשות להם להופיע בלבוש זה בכנסת. מכל הנימוקים הללו אינני סבור שיש מקום לסטות מהוראה שקבע לוז בנושא זה." הגיב על־כך ה־כהן: „הלוואי והיו מאמצים עוד כמה הוראות של לוז ולאו דווקא בנושא הסנדלים."

■ מאחר שהאסטרולוג **הרצל יפשיץ** אמר בהזדמנויות רבות כי השאה עומד להחלים ולחזור לאיראן כשליט, נשאל ליפשיץ מה יש לו לומר על מות השאה. אמר ליפשיץ: „אני לא יודע איך זה קרה לו! לקחתי נתונים על שעת הלידה שלו מעיתון גרמני, ולפי זה הכנתי מפה אסטרולוגית. אני שפוט לא מבין מה קרה. אם אני אלמד עוד 100 שנה אסטרולוגיה, גם אז לא אדע את הכל."

■ בעבר אמר ליפשיץ שה"כ **יגאל אלון** יגיע לראשות הממשלה. אחרי מות אלון היתה תגובתו דומה.

■ מגבואותיו הבאות של ליפשיץ ניתן להבין כי כל נשיא אמריקאי שייבחר השנה ימות בתפקידו. „זה קורה לכל נשיא שנבחר בכל עשרים שנה באמריקה. קיימת מחזוריות מסויימת בזה," אמר.

■ באוגוסט הקרוב, עוד מדת לדברי ליפשיץ, להתחולל מהפכה באיראן.

■ בעיקבות שביתת אירגון אמני ישראל הוחלט שגם התוכנית תשע בריבוע לא תונחה על ידי **טוביה צפיר**, כדי שלא להפר שביתה. בפגישה עם צפיר עם מנכ"ל הקולפנים המאוחדים, **יצחק קול**, אמר צפיר לקול: „אני מקווה שלא תפטר אותי משום שאינני רוצה להפר שביתה!" ענה לו קול: „אל תדאג, אני אנחה את התוכנית עד אשר אתה תחזור." אמר לו צפיר: „קח את **מאיר שלו**, הוא בין כה כבר התכלך בכך ששבר שביתה, כאשר הינחה את שעה טובה."

■ בוויכוח על חוק־ירושלים, הפריע שר הבריאות, **אליעזר שוסטק**, בקריאות ביניים בלתי־פוסקות לדברי ח"כ **מרדכי וירשובסקי**. השיב לו זה: „אדוני שר־הבריאות, שמור על הבריאות שלך ואל תחלה אותי בצעקותיך."

קירלת הטלוויזיה

ח"כ נוסי טאב בדיאן התפרסם לאחרונה בהתקפותיו על הטלוויזיה. למרות נאומיו חוצבי־להבות נגד הטלוויזיה טוען בדיאן: „אני רואה טלוויזיה רק 20 דקות ליום בממוצע. אני רואה קצת מבט ולפעמים סרט טוב.

חלק מהעיתונאים תקפו אותו. אחרים לעגו לו. ח"כ אליקים גוסטאב בדיאן התפרסם, אחרי שלוש שנים של ישיבה על כסא חבר־כנסת, משום שתקף את הטלוויזיה.

בדיאן, קרח לחלוטין, בעל משקפיים עבים („אני לא מרכיב אותם בבית, רק בעבודה"), מתגורר בדירה צנועה על הכרמל בחיפה. אשתו, מאדלן, עובדת במעבדת קופת־חולים בעיר („לקחתי גם מגוסטאב פעם דם"). יש לו שני ילדים, אמיר, הבכור, שסיים השנה בהצטיינות את לימודיו בבית־הספר הריאלי בחיפה, ועדיין לא החליט אם להתגייס לצה"ל או ללכת ל־עתודה־האקדמאית, ואיריס, יפהפיה בת 15, שבחדרה הקטן יש פסנתר גדול ואורגן חשמלי משוכלל. איריס רוצה להיות מורה למוסיקה. קשה לתהות על קנקנו של בדיאן. נראה כי מי שמכיר טוב יותר מכל את גוסטאב בדיאן הוא גוסטאב בדיאן עצמו.

ח"כ אליקים גוסטאב בדיאן סיפר השבוע בכיתו עד עצמו ?„העורם הזה":

כשהייתי ילד קטן ברומניה, רציתי להיות אדם מפורסם. מה זאת אומרת אדם מפורסם? שיעשה דברים גדולים למען האנושות ו־הבריים שהאנשים יכירו בכך, יכירו לו תודה וימחאו לו כפיים. היום אני לא בטוח שהגעתי לזה. אולי כן. אני עוד לא בטוח.

הגעתי לארץ בגיל מאוחר יחסית. היום אני בן 54, ובילתי שנתיים במחנה בקפריסין. מאז שעליתי לארץ, בשנת 1949, עשיתי הרבה דברים חשובים. הייתי סבל בנמל. פקיד־קבלה במלון. עבדתי במחצבה. אבל כל זה לא משנה לי, כי אני מרגיש טוב בכל סיטואציה. אנשים חושבים שמה שהכי חשוב לי זה להיות חבר־כנסת. זה לא נכון. התפקיד הכי חשוב שעשיתי היה להיות המזכיר־הארצי של התאחדות־המהנדסים בישראל.

אותי מעניין האדם הקטן

אני יודע שיש אנשים שמבקרים אותי בצורה חריפה. אבל בכל פעם שיש עלי ביקורת בעיתונים, אני מוצא גם דברים טובים. אני יודע שיש גם כאלה שלועגים לי, אומרים שאני נודניק, אבל אני לא רואה בזה שום דבר רע. אני חושב שאותי מעניינים הדברים הקטנים של האדם הקטן. בגלל זה, בכל פעם שאני צריך לעשות משהו לאדם הקטן, ולפנות לאישים במדינה, אני מוכרח להיות נודניק, כי אחרת שום דבר לא זז.

אני איש מישפחה מצויין. אני אמנם לא עובד בבית, אבל נהגתי בכל שבוע ללכת לשוק תלפיות בחיפה ולקנות לאשתי את המיצרכים בשוק. כולם הכירו אותי שם. בזמן האחרון אני לא הולך לשוק. האנשים בשוק התחילו להיות נגד הליכוד, והם צועקים עלי שם.

העובדה שאני חבר־כנסת לא מפריעה לחיי־המישפחה שלי. אני מרוחק מהבית במשך שלושה ימים (אשתו מאדלן: זה בסדר, אנחנו יכולים לדבר בטלפון כל יום. חוץ מזה, כל מה שהוא עושה בבית זה רעש!) אבל ביתר הימים אני עם המישפחה.

התחביב הכי גדול שלי זה שחמת. אני כבר 15 שנה מועמד־בכיר לתואר רב־אמן בשחמת בחוג לסקר לשחמת בחיפה. יש לי חוברות של שחמתאים ישראלים, שם אני מופיע במקום שמונים בערך כמועמד בכיר לאמן. זה הספורט הכי טוב. אני לא אוהב את כל החוכמות האלה של הספורט של ח"כ יצחק יצחקי בכנסת. שיחקתי איתו פעם פינג־פונג, והוא ניצח אותי ופירסם את זה. אחר־כך, באופן פרטי, הוא אמר לי שחוץ ממנו

איריס

בתו היפחפיה של ח"כ החיפאי בדיאן טוענת: „לא מפריע לי שאבא הוא חבר־כנסת, ולא מפריע לי שלפעמים מבקרים אותו."

ומחמאות אחרות. אני השחקן הכי טוב. אבל אני לא בעד המישחקים האלה. אני בעד שחמת, אם כי כבר הרבה מאוד זמן לא שיחקתי.

אוהב באלט וחתונות

אני גם לא אוהב ללכת לים. אני שונא ללכת לים כי חם שם, יש זפת, אנשים מזיעים ודוחפים. כשאשתי והילדים רוצים ללכת לים בשבתות, הם הולכים בלעדי. מה שאני כן אוהב במקום יום זה נחלים קטנים. אני נורא אוהב נחלים קטנים. יש כמה נחלים קטנים בצפון, באצבע הגליל, שאני נורא אוהב; אני נוסע לטייל שם פעם בחודש־חודשיים. לא מזמן גיליתי, ממש גיליתי, נחל קטן פרטי שלי ליד קיבוץ בצת. אני אוהב להתרחץ בנחלים הקטנים שלי. שם אין אנשים, אין זפת. אף אחד לא דוחף. ואף אחד לא מזיע. כשאני אפרוש מהעבודה אני אעבור לגור ב־קריית־שמונה. זה על־יד אצבע הגליל, ועל־יד הנחלים הקטנים שלי.

אני גם לא אוהב אופרות. אני לא אוהב ללכת להצגות, אבל אני

החתול לבני

לבני מישפחת בדיאן שני חתולים הבאים לקבל אוכל מידיה של אם המישפחה, אך לא מתגוררים בבית. החתול שאותו אוהב בדיאן יותר מכל הוא החתול לבני. בשעות הפנאי שלו, הוא משחק עם החתול.

לא עוד לשוק!

בדיאן היה נוהג ללכת מדי שבוע לשוק תלפיות בחיפה, לערוך את הקניות המישפחתיות. לאחרונה הפסיק ללכת לשוק. „בשוק לא אוהבים את הליכוד בזמן האחרון," הסביר. „אז התחילו לצעוק עלי."

אוהב תיאטרון. הכי אני אוהב באלט. אשתי ואני הולכים המון לבאלט. אפילו השבוע אנחנו הולכים לבאלט.

ספרים אני לא קורא. יש לי מוח למטמתיקה, ולא לספרות. חוץ מזה אין לי זמן לקרוא ספרים, כי אני צריך לקרוא עיתונים. אני לא רק קורא את העיתונים בארץ, אלא שישה תקופונים: טיים, ניוזוויק ו־כאלה. כשקוראים כל־כך הרבה תקופונים, אין זמן לקרוא ספרים.

הבילוי שאני הכי אוהב זה ללכת לחתונות. אני הולך פעמיים, שלוש או אפילו ארבע פעמים בשבוע ל־חתונות. כל חתונה שמזמינים אותי אני הולך אליה. הנה, השבוע אני הולך לחתונה של הבן או הבת של פסח גרופר, ולחתונה של הבן או הבת של שמואל תמיר. אני לא מביא צ'קים לחתונה. אני תמיד קונה משהו קטן מעבודות בצלאל או קריסטל זול. זה עולה הרבה כסף, החתונות, אבל אני אוהב ללכת לחתונות.

עשיתי דברים חשובים

אני בעל טוב ואבא טוב. הקדשתי הרבה מאוד שעות ללמד את הבן שלי שח־מת. איזה מאות שעות. הקדשתי גם מאות שעות ללמד אותו מתמטיקה. זה שווה הרבה כסף, השעות שהקדשתי. את הבת שלי אני לא יכול ללמד מוסיקה, כי אני לא יודע, אבל יש לי אוזן טובה. אני אוהב לשמוע אותה מנגנת, וקניתי לה גם פסנתר וגם אורגן. אני יותר אוהב את הפסנתר מאשר את האורגן. האורגן זה יותר מכני. בכלל, במוסיקה אני לא אוהב קונצרטים של מוסיקה קלאסית, אלא רק קונצרטים של פולקלור או מוסיקה קלה.

עכשיו אני נזכר שלפעמים אני כן עובד בבית, מחוץ לזה שהייתי נהג לעשות את הקניות בשוק: אני עושה לפעמים ממליגה. זה מאכל־התירס הרומני (מאדלן: פעם אחרונה שהוא בישל ממליגה זה היה כשהוא היה סטודנט!)

לא איכפת לי מה שכותבים בעי־תונים. אני רק יודע שככל שכות־בים עלי יותר, חושבים שאני פעי־יותר. אחרי שכותבים עלי בעיתו־נים אומרים לי בחיפה: „נו, רואים שאתה פעיל בכנסת." אבל כשלא כותבים עלי, למרות שאני מתעסק עם הבעיות של האדם הקטן, ושאני חבר בשלוש ועדות של הכנסת, אז אני לא פעיל. אני גם לא מתרגש מזה שלועגים לי. ללעג אין על מה להתבסס, או לא איכפת לי.

אני עשיתי כמה דברים חשובים בכנסת. דבר אחד זה הטלפונים. ראיתי שקשה להשיג קווים בכנסת, אז עשיתי מילחמה שיכניסו 10 קווים ישירים לחברי־הכנסת. הכ־ניסו אותם, אבל כל מיני ראשי־סיעות לקחו אותם לעצמם, כך שלנו, לחברי־הכנסת, נשארו רק שלושה.

יש לי עוד כמה מאבקים חשובים לעשות. אני רוצה שתהיה מזכירות בכנסת, שכל חבר־כנסת שמטל־פנים אליו ורוצים להשאיר לו הו־דעה, תהיה מזכירה שתקבל את ההודעה. עוד מילחמה רצינית שלי היא בעניין המיקלחות בכנסת. היום יש רק מיקלחת אחת. כשאני מזיע ורוצה להתקלח, אני גוזל בעצם מיקלחת מאחד מעובדי־הכנסת, כי המיקלחת היא שלהם. אין לי גם איפה להחליף חולצה בכנסת, אם אני מזיע. אני לא יכול לקחת את החולצה שלי לחדרי־המנוחה, כי אז אני עובר על־יד הלישכה של ראש־הממשלה, והוא תמיד עומד עם סוללה של עיתונאים ו־עוזרים, וזה לא נעים שיצלמו אותך עם חולצה ביד.

יש לי אוזן

טוען ח"כ גוסטאב בדיאן למרות שהוא מודה שאין לו מושג במוסיקה. בדיאן מטפח את כישרון המוסיקה של בתו איריס, רכש לה גם פסנתר וגם אורגן

חשמלי משוכלל. הוא נהנה לשבת לידה כשהיא מנגנת. „אני לא אוהב מוסיקה קלאסית, אלא מוסיקה של פולקלור או מוסיקה קלה, ונהנה כשאיריס מנגנת על הפסנתר," מעיד על עצמו בדיאן.

מועמד לרב־אמן

בדיאן גאה בכך שב־15 השנים האחרונות הוא מועמד בכיר ל־

תואר רב־אמן בשח־מת. הוא לימד את בנו אמיר את רזי המישחק

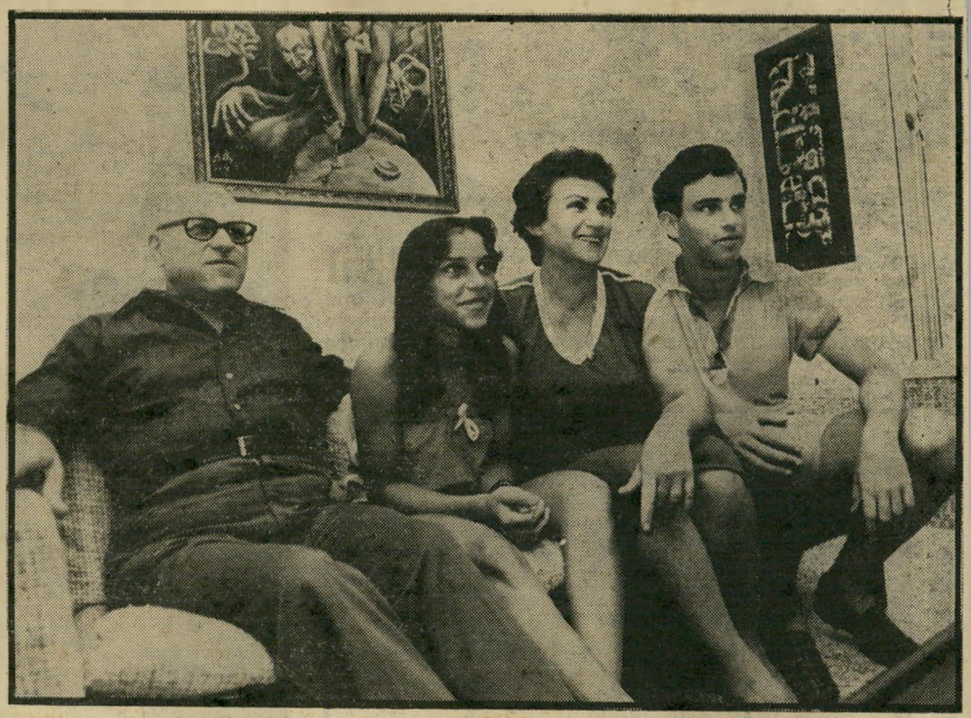

מאדלן והילדים

מישפחת בדיאן בסלון דירתה בהצנועה בחיפה: הבן אמיר בן ה־18, שסיים לאחרונה בהצטיינות את בית־הספר הריאלי, האם, מאדלן, העובדת במעבדת קופת־חולים בחיפה, הבת איריס בת ה־15, ובדיאן עצמו. לדברי בדיאן הוא אב טוב ובעל מצויין, ולפעמים אפילו עוזר לאשתו בהכנת ממליגה ואף ערך את הקניות בשוק.

הופעתי יותר פעמים בטלוויזיה, וכי
מיני חברי־כנסת צעקניים מופיעי
פחות. הדיווח מהכנסת נעשה הרבו
יותר רציני, בזכותי.

אני חושב שהליכוד הצליח מאו
בשלוש השנים האחרונות, והיו ל
ה־שגים יפים. אני לא מאוכז
מהליכוד. אם תשאל אותי אם אנ
רוצה להיות בכנסת הבאה, אנ
אגיד לך: אין תגובה. אבל אם תל
חץ עלי, אני אגיד לך שאני אאב
על המקום שלי בכנסת הבאה. אב
אם אני לא אבחר, אני אהיה הרב
פחות עצוב מאשר אילו לא הייר
נבחר לכנסת הזאת. בינתיים כב
הספקתי להכיר את כל הצדדי
השליליים של הכנסת, את זה שא
לי שם בחורה שתעזור לי ושתז
פיס בשבילי מיכתבים, את זה שא
לי שם מיקלחת ואת זה שאין
שם טלפון שלי. אז אני לא בט
שאני אהיה עצוב אם אני לא אבח
לכנסת הבאה.

לא אהיה עצוב

אני יודע שהתפרסמתי בעיקר בגלל המילחמה שלי נגד הטלוויזיה. אבל אנשים לא הבינו שזו היתה מילחמה לא נגד הטלוויזיה אלא רק נגד הדיווח של הטלוויזיה מה־כנסת. אני חושב שהצלחתי במיל־חמה שלי. מאז שהעניין התפוצץ,

מסיבת השבוע

חגיגת העשור

של הזוג שהתחתן

בעזרת גלי צה"ל

„כל סיבה טובה למסיבה," הצהיר קריין גלי־צה"ל לשעבר, יורם יוגב, בהזמינו את עשרות ידידיו לחגיגת העשור לנישואיו עם שרה אשתו.

טוביה סער, חיים יבין ויורם ארבל ייצגו את אנשי הטלוויזיה. ציפי שביט, שולה חן ודובי גל ייצגו את האמנים. כולם באו למסיבה עם מתנות, כאשר הם מסתערים על המזון שהוכן.

הזוג, המתגורר בארצות־הברית כעשר שנים, בא ארצה לחופשת־הקיץ שלו, במיוחד כדי לערוך את מסיבת העשור הפרטית שלהם.

„יש לנו בדירה בניו־יורק חדר מיוחד לאורחים שבאים מן הארץ. אני לא זוכרת שבוע אחד שלא גרו איזה אורח," אמרה שרה.

למסיבה באו כל אלה שזכו אי פעם להתארח אצל הזוג, כאשר הם מחליפים רשמים מטיול בניו־יורק. „אין כמו מסיבות ישראליות. לכן אנחנו תמיד מעדיפים לחגוג מאורעות מישפחתיים כאן," מסבירה שרה.

שיחה במיטבח נערכה בין הבדרן דובי גל ושדר הטלוויזיה טוביה סער. הנושא שהעסיקם היה שביתת האמנים נגד הטלוויזיה. המקום שמצאו היה המיטבח.

כלת העשור היא שרה יוגב (משמאל), הרוקדת עם עורך־הדין אברהם יהל. „שהוא ידיד ותיק שלנו," הסבירה. את הבגד שלבשת ייצרה במיפעל האופנה שלה.

השדכנית היא בתיה שושני־אגסי (במרכז), דוברת גלי־צה"ל, שהציגה את שרה בפני יורם לפני עשר שנים. הזוג יוגב (שמאל) לא איכזב אותה. „הם נשואים באושר ואני מקווה שהם מאושרים כמו שאני מאושרת בנישואי למאיר," אמרה בתיה. בתמונה למטה: דובי גל, יהודה ברקן וציפי שביט, שהתארחו, בהזדמנויות שונות, אצל היוגבים בניו־יורק, באו גם הם לשמוח איתם.

דיקוד טלוויזיוני הפגינו השדר חיים יבין ו־אשתו יוספה. חיים השתתף בקורס קריינים עם בעל המסיבה, יורם יוגב, אך במסיבה זו החליט להפגין את כושרו בריקוד דיסקו סוער. יוספה, שלמדה עם יורם באוניברסיטה, לא פיגרה אחרי בעלה.

אנשים

הפירסומאי המשיל שרים למקקים

ונהג המונית סירב להסיע את שר־הפנים

■ במיפגש של פוליטיקאים בביתו של ח"כ אבא אבן. סיפר הח"כ: „מדוע זועמים שר האוצר **יגאל הורביץ** ושר הזקלאות, **אריק שרון**, על הטלוויזיה בארץ? כי מציגים את שניהם ללא הרף בהקשר לחדשות ובתוכנית מוקד, והתוצאה, עליית הפופולריות של אנשי המערך בסיקרי דעת הקהל."

■ באותו מיפגש נשאל אבן על חוק ירושלים. הוא השיב: „מעשרה קבין של אשה הם נכס חשוב למעצבי אופנה. **זוהר שטרן**, אשתו של הכנר **איזק שטרן**, באה בחיפזון אל מעצב האופנה **ג'רי מדיין** לפני שעזבה את הארץ, והזמינה אצלו שלוש שמלות. היא בחרה את הבדים ועובה. את השמלות הכין לה המעצב, על־פי מידותיה שנמצאות אצלו מן העבר, ושלח לה את השמלות המוכנות לאמריקה.

■ הסטודנטים באוניברסיטת בר־אילן ברמת־גן טוענים שערך בחיפה ראש־העיר **אריה גוראל**, שאל אותו אחד העיתונאים: „אני יודע שהורו בעיריה להפסיק להגיש כריכים בעת הישיבות. מדוע אנחנו מקבלים בכל זאת כריכים?" השיב לו גוראל: „זה כדי לשחד אתכם."

■ ידידים שאלו את הפירסומאי **דויד אדמון** מדוע לממשלה יש תדמית כל־כך גרועה. השיב להם אדמון: „אני משווה את מצב הממשלה לכמה יהודים שהולכים מטר, אחת לשבוע, לוגמות קפה ומפטפטות עם נשות החברה הגבוהה בקאהיר. **ניצה כן־אלישר**, אשת השגריר, הוזמנה למיפגש החברתי על־ידי רעייתו של נציג שגרירות מערבית. השתיים הגיעו אל הדירה בשעה היעודה. כאשר צילצלו בפעמון, פתחה את הדלת בעלת־הבית. היא הציצה בפניה של האורחת, זיהתה אותה על נקלה — ומייד טרקה את הדלת בפניה הנדהמות, מבלי להוסיף מילה.

■ אבינרי טוען שהמועמד הרפובליקני לנשיאות ארצות־הברית, **הינדד ריגן**, לא היה מצליח בישראל. „כאן שום פוליטיקאי לא יודה שהיה כוכב בעבר."

■ המזכיר הראשון בשגרירות מצרים בישראל, ד"ר **אחמד גומעה**, שכר את דירתה של **רות דיין** בהרצליה. רות, אשתו לשעבר של **משה דיין**, עובדת בארצות־הברית. מכוניתו של גומעה

רוברט שרמן

הוא שחקן אמריקאי המבקר בימים אלה בארץ. הוא עורך הופעות־יחיד שבהן הוא שם על פניו פלסטלינה ומעצב אותה לפני הקהל כמסיכות. בכל פעם יוצאת מסיכה שונה. „אני לא מאמין שהמסיכות האלה עלולות להפחיד מישהו. הן צריכות לעורר באנשים ובילדים רגשות שונים," הוא מסביר. כאשר הוא מופיע לפני ילדים, הוא נותן גם להם פלסטלינה ומבקש שיעשו כמוהו, והדבר משעשע מאוד את הילדים הצופים בו ובמסכותיו.

חוסר תבונה שירדו לעולם, תשעה נטלו יוזמי החוק."

■ העתונאי **יגאל לב** היה מתוסכל ביותר בימים אלה. לב משרת בצה"ל וידע ממקור ראשון על ניסיון הכדור פורח. במשך יומיים התלבט בין חובתו למעריב ולצה"ל עד שראה את הסיפור מופיע בכותרת ראשית בידיעות אחרונות.

■ בכנס של יובל החמישים לתנועת הנוער־העובד, שנערך בשכונת בורוכוב בגבעתיים, אמר המנחה: „אני רוצה להזמין אל הבמה את חניך הנוער־העובד מחדרה, שחיזר אחרי חניכת התנועה בגבעתיים, התחתן איתה, וכיום הוא ראש עיריית גבעתיים, **יצחק ירון**." בין בוגרי התנועה בשכונה זו נמצאים שימעון פרס, מי שהיה שר התחבורה, **משה כרמל**, המוסיקאי **גיל אלמע** והסופר **אוריאל אופק**.

■ במסיבת עתונאים, שלמיסעדה טובה ומזמינים מכל טוב, מקבלים את האוכל ואינם אוכלים. כאשר ניגש אליהם הסבח, ושואל מדוע אינם טועמים מן האוכל, הם משיבים לו: „בגלל שעל התיקרה מסתובבים מקקים גדולים." זהו מצב הממשלה. התבשיל שהכין בגין הוא טוב, אך הוא לא הצליח להרוק את המקקים בעודם קטנים."

■ לאחר שמנהל סניף אל־על בניו־יורק, **ירחמיאל שרם**, ביקר עם יושב ראש הנהלת אל־על, **אברהם שביט** („בומה") בבתי־כנסת בברוקלין, ונוכח לדעת שמיספר הנוסעים הדתיים בחברה עלה, החליט שרם לעודד גם נוסעים נוצריים לטוס עם החברה הישראלית, למקומות הקדושים להם בישראל. התלוצץ שרם: „בסופי השבוע אני מסודר. ביום שבת אני הולך לבית־הכנסת, וביום ראשון אני הולך לכנסייה. העיקר הוא שמתפילה לתפילה — מיספר הנוסעים באל־על עלה."

■ מידותיה הגופניות של זו אוניברסיטה ברמה של גן. סטודנטית מהחוג ללשון עברית, המשמשת כיום כמזכירת אחת הסיעות בכנסת, נשאלה מה דעתה על ראש החוג, פרופסור **בן־עמי צרפתי**. השיבה: „היה לנו קשה מאוד איתו. שנה שלמה עברה עד שהצלחנו ללמד אותו עברית."

■ מסתבר כי לשגריר ישראל באו"ם, **יהודה בלום**, רחשו כבוד עוד כאשר היה מרצה באוניברסיטה. יום אחד נכנס אחד המרצים לחדרו כדי לתת שיעור וראה שבלום מעביר שם שיעור. אמר לו המרצה: „אני צריך לתת כאן שיעור וזה החדר שלי." ענה לו בלום: „מה אתה רוצה, שאעזוב את החדר עם כל התלמידים כרגע?" המרצה הלך והתלונן אצל המזכירה. אמרה לו זו: „מה אני יכולה לעשות? אני פוחדת מבלום."

■ הבלשן **עידו אבינרי** מציע ששיחות השלום תתקיימנה על אי בשם אי ההבנה.

נפרצה השבוע, אך לא נגנב ממנה דבר.

■ בהנהלת־הסוכנות עובד יהודי צרפתי בשם **רנה וייל**. הוא מספר כי השבוע יצא מביתו ברחביה, וראה אדם עומד ומתווכח עם נהג מונית. כאשר התקרב זיהה את אחד המתווכחים כשר־הפנים הד"ר **יוסף בורג**. וייל ניגש אליו ושאל אותו במה העניין. ענה לו בורג: „אני צריך להגיע לישיבת־הממשלה, והנהג מסרב להסיעני כי לטענתו הנסיעה הזו קצרה מדי."

■ העיתונאית **סמדר פרי** פירסמה מאמר על בידודו של שגריר־ישראל במצריים, **אלי יהו בן־אלישר**. בין היתר כותבת סמדר: „בשעה קבועה מדי בוקר, סוגר השגריר את דלתו ומקיים את שיחת הטלפון עם ‚המפקד' בירושלים."

■ באחת מדירות־הפאר בשכונת היוקרה זמאלק, מתאספות נשות הסגל הדיפלומטי מערבי, בהחינה רעיית השגריר הישראלי באיש־רוח מצרי, אשר טרח ושיגר אליה ספר פרי־עטו. ניצה ביקשה להודות לו על המחווה, אך שלחה אליו מתווך, לשאלו אם תוכל לפנות אליו בפומבי וללחוץ את ידו לאות תודה. תשובת האיש: „אני מצטער. לא בנסיבות חברתיות עם קהל גדול כל־כך."

■ בן־אלישר מוגדר על־ידי המצרים כסנוב, כשחצן וכאדם שקשה ליצור עימו קשר מיידי. „ישראל שלחה לקאהיר פוליטיקאי, ולא דיפלומט," הם טוענים לדברי סמדר פרי.

■ ראש עיריית תל־אביב, **שלמה** („צ'יצ'") **להט**, לקח חופשה בת 10 ימים. אך אין לקנא בתוכניות־הבילוי שלו. הוא נמצא בביתו, ותחת עיניה הפקוחה של רעייתו **זיוה**, נכנס למישטר של דיאטה רצחנית: אכילת לבן ומילון בלבד. מטרתו היא להסיר את 15 הקילוגרמים שהעלה מאז שנבחר כראש־העירייה.

סיפורה של ושתי

אורי אבנרי

יום אחד

אני זוכר את היום ואת השעה, זה היה בפורים 1964, בשעה 11 בלילה. ושתי נכנסה לחיי.

ידידים הזעיקו אותי אל צעירה, שהיתה במצב של יאוש. ארוסה, שעימו עמדה להתחתן תוך כמה ימים, ברח לבריטניה בחברת יורשת אנגליה. הוא היה איש־בורסה ידוע, והחברים קיוו, כנראה, שאוכל להרגיע את הצעירה הזועמת.

עשיתי כמיטב יכולתי. בסוף הצביעה הצעירה על התלתולה סיאמית, כבת חודשיים. „הוא נתן לי אותה במתנה," התפרצה. „אני לא רוצה לראות אותה! עשה לי טובה וקח אותה ממני!"

לקחתי את התלתולה עימי. אני אוהב חיות. יותר מזה: אני משוגע לחיות. לכל החיות — סוסים, כלבים, פרות, תוכים, גיבוקים, פילים, עכברים, הכל. ובמיוחד לחתולים.

בתקופות שונות של חיי היו לי חתולים וכלבים, אך בשנות עבודתי כעורך העולם הזה ויתרתי על חיות. החיים היו עמוסים ומתוחים מדי. חשבתי שלא אוכל לטפל כראוי ביצור חי, הדורש תשומת־לב ודאגה.

אך התלתולה זו שינתה את דעתי. אולי עורה גם אווירת־פורים. כשעליתי לדירתי תחבתי את החיה הקטנה אל מחתת לחולצתי.

אך נכנסתי הביתה, השמיע היצור „מיאו".

„מה זה היה?" שאלה אשתי, רחל, בתדהמה.

„זה אני הייתי," אמרתי, „מיאו, מיאו!"

כעבור רגע השמיעה התלתולה את קולה בשנית.

„יש פה חתול!" קראה רחל.

שלפתי אותה. התעוררה בעיית השם.

איך לקרוא לתלתולה המצטרפת למישפחה בלילי־פורים? לא, לא אסתר. מעולם לא חיבבתי את הגברת ואת מישפחתה. אך תמיד הייתי מלאה הערצה לקודמתה. רק מלך טיפש מאוד היה מעדיף את אסתר על פני ושתי. הענקנו שם זה לשותפה החדשה שלנו לדירה.

שותפה — כי מעולם לא היה ברור מיהו בעל־הדירה ומי דייר־המישנה. בעיני ושתי עצמה לא היה כל ספק בעניין זה. היא היתה הבוס. תפקידנו היה לשרת אותה, לספק לה אוכל מגוון (מזון שהיה טעים ביום א', נפסל בבוקר יום ג'), ללטף אותה כשהיתה מעוניינת בכך, אך להפסיק בכך מייד כשאיבדה את העניין.

במשך השנים העמידה ושתי ולדות רבים. הם פזורים עתה ברחבי הארץ. פעם היו בדירה, מילבדה, שתי בנותיה, בנה, בן נוסף שהיה גם נכד, עוד נכד, ושיבעה גורים של כל שלוש הנקבות — בסך־הכל 13 נפשות. נאלצנו לצמצם מאוד את מרחב־המחייה שלנו.

אופייה של ושתי השתנה כליל כמה וכמה פעמים. בצעירותה התמחתה במיבצעים מרושעים. היה היתה מתחזה לחתולה טובה, שכל מחשבה רעה ממנה והלאה, ממתינה עד שהמבקר הבלתי־זהיר היה מרימה ומלטף אותה, ואז, כשהיתה בטווח הנכון, היתה מכישה את אפו במהירות־הבזק, כנחש ממש. לא פעם הצליחה לשימחה הבולטת, לפצוע גם את אפי עד זוב דם.

כשהמליטה הפכה המכשפה בן־לילה אם יהודיה. היא לא היתה ניגשת לקערת־האוכל עד שאחרון הגורים אכל, ותוך כדי כך היתה שולחת בנו מבט צדקני שאמר: „ראו־נא איזו אמא טובה אני!"

היא ידעה, כמובן, לפתוח דלתות בלתי־נעולות בקפיצה על הידית, והיו לה תעלולים משלה. היא הפריכה לגמרי את התיאוריה כאילו אין לחיות חוש־הומור. אחת מבדיחות־הקבע היתה לחמוק אל חדר־השינה, שהכניסה אליה היתה אסורה עליה, ולהסתתר מתחת למיטה. כשלא היו מבחינים בה, היתה משמיעה קול מתגרה. כשקראו לה לצאת, היתה מתחבאת. כשאמרו לה: „ושתי, ושתי, ראיתי אותך!" היתה שותקת. רק כשהיו מתכופפים ומביטים בה ממש בעיניים, תוך השמעת אותו פסוק־קסם, היתה יוצאת לאיטה, בגאווה מעושה, בצעדים מדודים ובהילוך מלכותי, כשהגזב מזדקר אל־על.

שלב זה חלף, היא החליטה להיות רודנית. כשבנה (שהיה גם מאהבה) היה עובר על פניה. היתה מנחיתה עליו סטירת־לחי שיגרתית, כאחת האומרת: „אם צריך ואם לא, זה לא יכול להזיק."

כשהגיעה לגיל 15, החליטה שדי במאמצים. היא ישנה הרבה, נעה מעט, הביטה בנעשה בהבעת־פנים של חוכמה אינסופית, כאחת שראתה את הכל, והיודעת שהכל הבל־הבלים.

במשך השנים נוצרה ביניהן תקשורת מושלמת, שנעזרה בתנועות, בהבעות, בקולות ובדיבורים. לפעמים, מאוחר בלילה, כשישבה על רגלי וכששניהן הקשבנו לתקליט של בך, היה נדמה לי שאני חידר אל עולם מחשבותיה.

השבוע, כשישבתי בכנסת ועקבתי אחרי הדיון על אחד החוקים, ביקש סדרן שאצא לקבל שיחת־טלפון מביתי. אשתי הודיעה לי ששושתי מתה זה עתה. כמה ימים לפני כן עברה ניתוח של סרטן, התאוששה והחלה מתפקדת כראוי. אך גופה הזקן שוב לא עמד במאמץ. היא נפטרה בשנתה. בנה, יוחאי, שהיה נאמן לה כל חייו, ושתמיד הלך אחריה מחדר לחדר וליקק את עורה, נשאר לבדו.

חזרתי לאולם. קשה היה לי להתרכז בוויכוח. חשבתי על ושתי. היא העניקה לי רגעים בלא־ספור של שימחה.

מנדי וההיסטוריה

פגשתי את מנדי רייס־דייויס־שאולי־ועוד־ועוד. בלונדית מאוד. בריטית מאוד. עיניים כחולות מאוד. מכנסיים קצרצרים ורגליים יפות מאוד. מיבטא אנגלי צח מאוד.

מה היא עושה כאן? היא מסתתרת.

למה היא מסתתרת? מפני שבעוד חודשיים עומד להופיע בבריטניה ובעולם כולו ספר־הזיכרונות שלה, ובו תיאור מלא ומפורט של פרשת פרופיומו. עד אז אין היא רוצה שיראיינו אותה, כי את כל הפירסומת יש למקד עם הופעת הספר. לכן היא נהנית כאן מן השמש.

בפי מנדי היתה בשורה משמחת: היא השיגה דבר שגדולים וטובים בהיסטוריה ניסו להשיגו, אף במחיר חייהם, ולא הצליחו. אחת מאימרות־פיה הוכנסה למהדורה האחרונה של ספר המובאות המפורסמות של אוכספורד.

מהו פסוקה של מנדי, המופיע עתה בצד פסוקים כמו „להיות או לא להיות, הנה השאלה", „באתי לקבור את קיסר, לא להלל", „אין לי מה להציע מילבד דם, עמל, דמעות וזיעה", או „הבל הבלים, הכל הבל"?

הפסוק בן־האלמוות הוא:

"HE WOULD, WOULDN'T HE ?"

הוא נולד בשיא השערורייה של 1963, כדי לרענן את הזיכרון: שר־הביטחון הבריטי, ג'ון דניס פרופיומו, הואשם על־ידי עלון קטן בקיום יחסי־מין עם פרוצה בשם כריסטין קילר. זו היתה באותה עת גם פילגשו של הנספח הימי הסובייטי, אלוף־מישנה יבגני איבאנוב. וכל זה היה בשיא משברי־קובה, כשהעולם התנדנד על עיברי־פי־פחת.

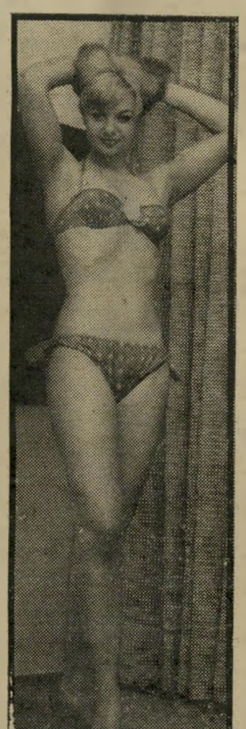

מנדי (1965)

אחת מגיבורות הפרשה היתה צעירה בת 16 בשם מנדי רייס־דייוויס, שהתחזתה כבת 18. היא היתה נערת־השעשועים של כמה זכמה אצילים ואישים מן הצמרת החברתית והמדינית.

כאשר נערך מישפטו של הנאשם העיקרי, רופא מריח ששימש גם כסרסור לדברי־עבירות, כבשה העדה מנדי את בית־המישפט. בניגוד לכריסטין קילר, שהיתה שפופה וחיוורת, דיברה מנדי בקול רם, בביטחון עצמי, כשיש לה תשובה הוצפנית ומוחצת לכל שאלה. היא טענה שהיתה, בין השאר, פילגשו של לורד אסטור. כאשר טען לעומתה הפרקליט כי הלורד מכחיש שהוא מכיר אותה, השיבה מנדי את התשובה הניצחת והמשכנעת "HE WOULD, WOULDN'T HE ?".

לאחרונה נסעה מנדי לבריטניה כדי להופיע בהצגת־תיאטרון. אך ההצגה התפרקה לפני שהתחילה, למנדי היה פנאי, והיא החליטה להעלות את תולדות חייה על הנייר. לא רק את הפרשה הגדולה, אלא גם את חייה בישראל, הכל. זאת תהיה סנסציה עולמית.

פרשת פרופיומו מעניינת שוב את הבריות, אך דעת־הקהל השתנתה כליל. נערות־השעשועים שהושמצו מאז כפרוצות מושחתות ונתעבות מעוררות עכשיו אהדה.

עדות לכך היא סידרת־טלוויזיה חדשה, המוקדשת לפרשות של או. מנדי מוזכרת בה, כמובן. כאשר פנתה לפרקליטה כדי לברר אם יש לה זכויות לגבי הסידרה, השיב לה המישפטן המלומד: „לא. על פי החוק, אין לדמויות היסטוריות זכויות לגבי סיקור המאורעות שהם היו מעורבים בהם. את אישיות היסטורית."

הנה כי כן: כרטיס־כניסה להיסטוריה. יש דוקומנטים.

כדי לרענן את זיכרונה בעת כתיבת הספר, נעזרה מנדי גם בהיפנוזה. אבל זה לא הצליח. בכל פעם שהופנטה חזרה מנדי לחיים קודמים יותר. היא הרגישה כחתול, וגם פניה לבשו הבעה חתולית.

עכשיו היא יודעת שהיא היתה, בשעתו, חתולה קדושה במיצריים העתיקה.

חסידה וליאור

ואלישע ואביגיל

אחד מקוראי העולם הזה בלוס־אנג'לס שלח לי הזמנה לטכס הענקת־התארים באוניברסיטה היהודית באותה עיר. הוא לא התכוון לפתות אותי לנסוע לשם, אלא אך להפנות את תשומת־לבי להשימה של עשרת הסטודנטים המאושרים, שקיבלו תארים של ב"א בפקולטה למדעי היהדות.

שמונה מן העשרה הם חסידה בן־טל, רות כפיר, פרידה איתן, ליאור אינדיג־גיבעון, אביגיל קהה, יעל נגר, עליזה רפאה ואלישע תרנור.

הוסיף השולח בכתב־יד, ליד שמות אלה: „כולם ילידי־הארץ או בנים ובנות של יורדים."

אותו קורא מסתפק בהערכה מתונה. לדעתו יש כעת 80 אלף יורדים בלוס־אנג'לס, ו־120 אלף בקליפורניה כולה.

ושתי

„ושתי, ושתי, ראיתי אותך!"

החקיקה היא עניין רציני מכדי להשאירה בידי הכנסת לבדה - דרוש בית שני כמנגנון־בקרה

חוק־צחוק

חברי־הכנסת שומעים את הציוצוי, המזעיק אותם ד ח ו ף שכן המסתייגים כבר סיימו את הנאומים שבהם נימקו את הסתייגויותיהם. נאומים אלה מושמעים בדרך כלל לפני אולם כימעט־ריק, וכו שישה עד תריסר חברי־כנסת.

לפתע מתמלא האולם. הח"כים מפסיקים את ארוחותיהם ושיחותיהם (המוקדשות לרוב לרכילות פוליטית) ונוהרים לאולם. שם הם יושבים ומרימים ידיים, מבלי להסתכל בהצעת־החוק, בניירות הלבנים והצהובים. הם מצביעים לפי דוגמת חברי סיעותיהם, האמורים לדעת על מה מצביעים ומהו קו־המיפלגה.

במשך השנים נדחו אלפי הסתייגויות שלי בדרך זו, על־ידי ח"כים שכלל לא היה להם מושג מה הצעתי, ונגד מה הם מצביעים.

מתרגים זזה.

■ ■ ■

ב אותו מיקרה — הקריאה השניה של חוק־האזרחות — קרה משהו אחר.

הוועדה הוציאה תחת ידיה חוק מאוזן ושקול, בעל זהו תיאור נאמן.

אך גם תיאור זה אינו שלם. חוק יכול להידון בוועדה במשך חודשים, ברצינות רבה. אך כאשר מגיעה עת ההצבעות עליו, נכנסים לחדר־הישיבות חברי־ועדה ש־כלל לא השתתפו בדיון, ומצביעים. אם החוק הוא רגיש מבחינה פוליטית, מביאות הסיעות מצביעים מן החוץ, שכלל אינם חברי־הוועדה, כדי למלא את מקומם של חברים נעדרים. זהו הנוהל המקובל. אז נערכת הצבעה אוטומטית — ממש כמו במליאה.

לא מכבר הייתי בישיבה של ועדת־הכנסת. נערכה הצבעה על עניין פישחו. לפתע נפרצה הדלת, לחדר נכנס ח"כ דתי. הוא הביט

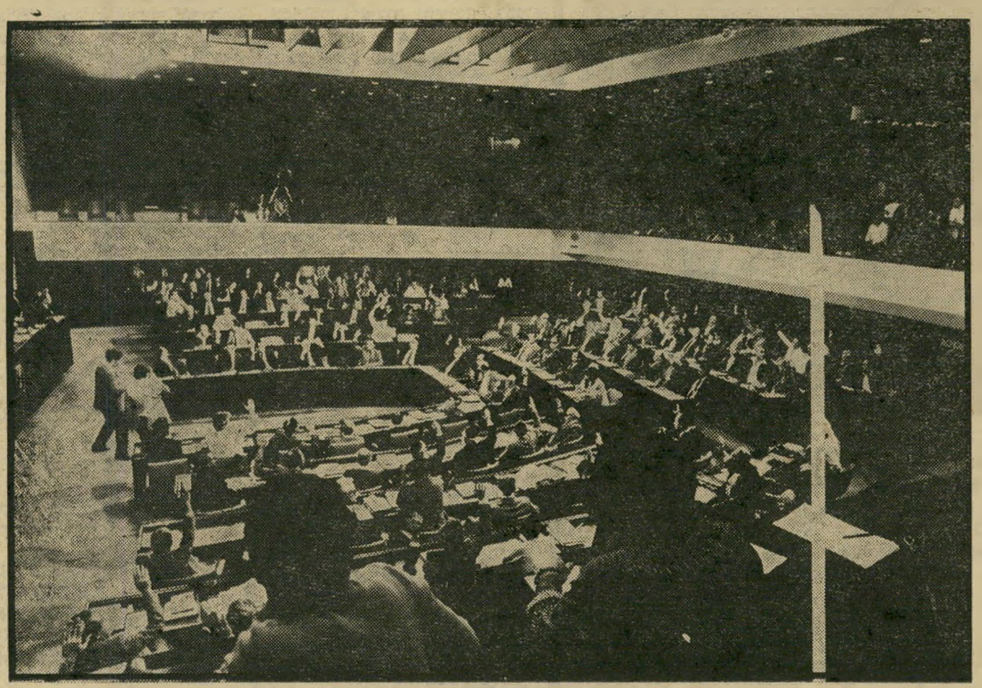

הכנסת מצביעה: אין להשאיר את המילחמה לגנרלים

בחברי־הקואליציה המצביעים והרים את ידו. זאז שאל: „על מה מצביעים?"

■ ■ ■

א ך נניח לרגע שבוועדה אכן מתנהלים דיונים רציניים, נשמעים דיבריהם החכמים של מומחים ומישפטנים, נשקלת כל מילה של הצעת־החוק. לא פעם זה אכן קורה כך.

מה הלאה?

בשבוע האחרון, ערב סיום מושב־הכנסת, ניתנה דוגמה מאלפת מאוד לכך.

למליאת־הכנסת הגיע, לקריאה שניה ושלישית, תיקון חשוב לחוק־האזרחות. זהו חוק הנוגע להרבה מאוד אנשים, יהודים וערבים. זהו גם חוק טכני מאוד, מורכב מאוד. הוא נדון ארוכות במליאה. כולנו נאמנו. אחר־כך הועברה הצעת־החוק לוועדת־החוקה־חוק־ומישפט. שם נדונה במשך עשרות ישיבות, ובאמת השקיעו בה עבודה מרובה. בתום דיון זה הוחזרה הצעת־החוק למליאת־הכנסת, לקריאה השניה והשלישית.

בשלב זה רשומה הצעת־החוק, שסוכמה בוועדה, על גבי דפי־נייר לבנים. מצורפים אליהם דפים צהובים, שבהם רשומות ההסתייגויות של חברי־הכנסת שטרחו להסתייג.

לרוב נדחות כל ההסתייגויות אוטומטית, על־ידי עשרות חברי־הכנסת המוזעקים מן המיזנון אל המליאה, והמצביעים מבלי לדעת על מה הם מצביעים. זה טיבעי, מאחר שהרוב בוועדה מקביל בדיוק לרוב במליאה. הם מקומות בוועדות מחולקים לפי המפתח הסיעתי, ולקואליציה יש רוב בכל הוועדות.

סעיפים חיוביים רבים וגם כמה סעיפים שליליים (כגון הסעיף המאפשר את הענקת האזרחות הישראלית לתושבים הלא־יהודיים בשטחים המוחזקים. הכוונה היא לדרוזים של רמת־הגולן).

בדפים הצהובים הופיעו כמה וכמה הסתייגויות של ח"כ דוב שילנסקי.

שילנסקי הוא איש הימין הקיצוני־הקיצוני של תנועת־החרות. הוא ניצול־השואה. הוא גם איש סימפאטי. אך איש בכנסת לא היה מגדיר אותו כמאור־הדור. וכאשר הוא נואם על „דם ילדים יהודיים" אפשר לקבל עור־אווז. אין כימעט נאום של ח"כ שילנסקי ש א י ן הוא מזכיר בו את דם־הילדים־היהודיים, בפאתוס שיש בו כדי לשגע פיל.

ההסתייגויות של שילנסקי לחוק רוקנו אותו מכל תוכן חיובי. בכמה מהן היו כמויים עקרונות נוראים, המערערים את עצם קיומו של שיטטון־החוק. למשל: ששי־הפנים יכול לשלול את האזרחות, בלי דין ומישפט, מאדם ששחה אי־פעם במדינה עויינת.

והנה מה שקרה: כולנו, גם שילנסקי, נאמנו לפני אולם כימעט־ריק. כאשר צילצל הפעמון, התמלאה הליאה. הידיים הורמו כרגיל, אוטומטית. אבל אנשי־הליכוד לא רצו להרגיז את שילנסקי, ואנשי הקואליציה לא רצו להביך את הליכוד. כך, לפתע, נזרקו לפח־הזבל הסעיפים שהתגבשו במשך חודשים ארוכים של דיונים בוועדה, ושאושרו על־ידי נציגי אותן הסיעות עצמן. כל ההסתייגויות של שילנסקי נתקבלו.

התוצאה: חוק זוועה.

(המשך בעמוד 32)

לא פעם אני מזדמן לבית־מישפט, כאשר מתנהל בו ויכוח מלומד על נקודות מישפטיות מסובכות ומורכבות.

„אין ספק כי כוונת המחוקק בסעיף זה היתה כך־וכך!" טוען בלהט פרקליט עטוף גלימה שחורה, בעל עשרות שנים של נסיון מיקצועי.

„בהחלט לא!" מתריס נגדו חברו המלומד, „ברור לגמרי כי המחוקק חשב כך־וכך..."

לבסוף באים שלושת השופטים, ובפסקי־דין מנומקים וארוכים — ואולי גם סותרים זה את זה — הם מנתחים ארוכות את כוונת המחוקק.

אני יושב ומתאפק בקושי רב מהכרזין בצחוק. כוונת המחוקק!

מי הוא המחוקק?

המחוקק הדמיוני הזה מורכב מ־120 בני־אדם, המכריעים בהרמת־ידיים על קבלת כל סעיף וסעיף.

120 — בתיאוריה. כי רבים מן הפעיפים האלה, המשמשים כיום נושאים לדיונים מקדמים בבתי־המישפט, נתקבלו במליאת־הכנסת ברוב של 12 נגד 8, או אף של 7 נגד 4.

■ ■ ■

א ם כן, מיהו „המחוקק"?

כשהפרקליטים והשופטים מדברים על „המחוקק", הם בוודאי רואים לנגד עיניהם דמות דמיונית. סולון מודרני, בעל עיניים נבונות ומצח גבוה, אשר פניו חרושות־הקמטים ועטורי־הזקן מלמדות על חוכמה ונסיון.

חבל לי לקלקל אשליה זו.

המחוקק הוא ח"כ גוסטאב אליקים בדיאן. כן, אותו בדיאן שנראה לא־מכבר בהרחבה בטלוויזיה. ושעם־ישראל כולו שמע את המרגליות שהפיק פיו. ידו המורמת שווה לידו של הפרופסור (למישפטים) אמנון רובינשטיין.

המחוקק הוא ח"כ עקיבא נוף. ולא סתם מחוקק. הוא מכהן גם כיו"ר ועדת־מישנה לחוקי־יסוד!

המחוקק הוא ח"כ שמואל פלאטו־שרון. עם־ישראל דאג לכך שקולו יהיה, בהצבעות, כקולו של מנחם בגין או יצחק רבין.

דוב שילנסקי. גאולה כהן. מוחמד אבו־רביעה. צ'רלי ביטון. קלמן כהנא. שרה שטרן־קטן. סעדיה מרציאנו. אהוד אולמרט.

זהו „המחוקק". וזה מחריד למדי.

■ ■ ■

ה כי רואים את מליאת־הכנסת. הטלוויזיה עורה לכך מאוד. משום כך מבקשים חברי־כנסת כה רבים לסלק את הטלוויזיה מאולם־המליאה.

אם לא נעים להסתכל בראי, אפשר תמיד לשבור את הראי.

אולם, כך חוזרים ואומרים סניגורי־הכנסת בכל הזדמנות, אין ביכולת כל חשיבות למה שקורה במליאת־הכנסת. אישור החוקים במליאת־הכנסת אינו אלא עניין פורמלי. למעשה מחוקקים את החוקים בוועדות. שם יש אווירה לגמרי אחרת. שם יושבים אנשים רציניים. שם דנים בכל סעיף וסעיף לגופו, בלי דמגוגיה ובלי טכסיסים מיפלגתיים, וגם בלי טלוויזיה. שם מקדישים לכל חוק שעות ארוכות, ולפעמים עשרות ישיבות. שם משתנים בדיאן, שילנסקי, שטרן־קטן וגאולה כהן באופן מופלא.

ה א מנם?

יתכן כי עדותי שלי על המתרחש בוועדות־הכנסת פסולה, כי טענתי תמיד שהגדת הוועדות אינה אלא אגדה. אך הנה יש לנו עדות מוסמכת ביותר, שאינה יכולה להיות חשודה על איש.

אם יש בכנסת יו"ר של ועדה המתייחס לתפקידו ברצינות קיצונית, הרי זה יו"ר ועדת־החינוך, אורה נמיר. היא מייחסת חשיבות עליונה לוועדה שלה ולכל ועדות־הכנסת.

וכך היא מתארת את המתרחש בהן:

„אם סיקור הוועדות ייעשה בדרך־קבע על־ידי הטלוויזיה, לא תוכל הטלוויזיה להסתיר מהציבור את העובדה שלא כל חברי הוועדות באים לישיבות, שבמשך דיוני הוועדות יוצאים החברים פעמים רבות לקבל שיחות־טלפון, שלעיתים נזרקות פיתקאות (מאיש לאיש), שבזמן הדיונים עוברים על דואר וחותמים על מיכתבים, שקוטעים לעיתים איש את דיברי רעהו, ולא תמיד בנימוס."

לא היתה זאת התפרצות. אורה נמיר קראה את הדברים מן הכתב, בעת הדיון על סיקור הכנסת על־ידי הטלוויזיה, לפני שבועיים בילבד.

(המשך מעמוד 31)

ומחר ידונו בו שופטים ופרקליטים, וידברו על „כוונת המחוקק"!

המחוקק לא ידע בין ימינו לשמאלו. לא היה לו מושג על מה הוא מצביע. הוא רצה עשות טובה לח"כ דוב שילנסקי.

ואולי נכון יותר לאמר: ח"כ דוב שילנסקי הוא המחוקק.

הוא וחברתו לדיעה, ח"כ גאולה כהן.

■ ■ ■

כמה ימים לפני כן אירעה במליאה הצגה דומה.

על סדר־היום עמדה הצעת חוק העמותות. („עמותה" היא מילה שנגזרה מלשון „עמית". העמותה היא, לפי המילון החדש, מה שנקרא עד כה „אגודה עותומנית", כלומר — אגודה וולונטרית לצורכי־ציבור, שהוקמה על־פי החוק של השילטון העות'מני משנת 1909. החוק החדש בא להחליף את אותו חוק תורכי פשוט וטוב).

בחוק החדש היו כמה סעיפים אנטי־דמוקרטיים קיצוניים, המגבילים את חופש־ההתאגדות, על־פי ההשקפה האנטי־ליברלית הקיצונית של „ליברל" דגול, שמואל תמיר. הסתייגתי מהן. הסתייגויותי נדחו, כמובן, על־ידי הרוב האוטומטי, ששוב לא ידע על מה הוא מצביע.

לבסוף נשארה מחלוקת אחת: באיזה מישרד ישכון המוסד שיפקח על אגודות אלה?

עד כה הוא נמצא במישרד־הפנים. הוועדה החליטה שימצא להבא במישרד־המישפטים. אך במישטר הפיאודלי הקיים בארץ, העברת תפקיד כלשהו ממישרד אחד, השייך למיפלגה פלונית, למישרד אחר, השייך למיפלגה פלמונית, הוא אקט של מילחמה. העניין נגע לסעיפים שונים, נערכו הצבעות אחדות. בכולן ניצחה הקואליציה, שהסכימה לשמור על הנחלה של שר־הפנים המפד"לי.

לפתע אירעה תקלה לרגע־קט לא שמו הדתיים לב, וכך ניצחנו מנגדיהם. בסעיף שנדון באותו רגע נקבע כי שר־המישפטים יהיה אחראי לעניין.

נוצר מצב אבסורדי. כי כמה סעיפים נמסרה האחריות לחוק לשר אחד, וכי סעיף אחר נמסרה האחריות לשר אחר.

אך החוק נתקבל בצורה זו גם בקריאה השלישית. תמיר לא היה מוכן לדחות ההצבעה הסופית על קבלת־החוק. זה נראה מוזר. אך כעבור כמה ימים התגלתה הסיבה: הוא כבר ידע על תימרון ההתפטרות שלו, ורצה לסיים את קבלתו של חוק נוסף, שיוכל להופיע ברשימת־התעמולה שלו.

■ ■ ■

ב שבועות האחרונים נתקבלה שורה ארוכה של חוקים בחיפזון, בלי מחשבה יתרה, כדי לענות על צורך מיפלגתי־פוליטי, או כדי לספק אמביציה אישית של תמיר, או כדי להתחנף למנחם בגין.

חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל הוא רק הדוגמה הבולטת ביותר לכך. לא פחות חשוב הוא תיקון לחוק־מניעת־סדר על השכונתיו השערורייתיות, ההצעה המגוחכת של חוק הנצחת זיכרון של נשיאי ישראל וראשי ממשלותיה, תש"ם־1980 (שנתקבל בקריאה ראשונה) ועוד.

אפשר לאמר שזוהי אחת התוצאות של התמוטטות מישטרו של בגין, בעודתו האדיבה של שמואל תמיר.

אך התופעה עצמה אינה חדשה. שר־המישפטים הטוב ביותר שהיה אי־פעם לישראל, יעקב שימשון שפירא, נשאל לא מכבר בראיון מטעם ביטאון לישכת עורכי־הדין „אם הזכרת את בית־המחוקקים, מה דעתך על החוקה?" הוא השיב כך:

„לעיתים קרובות מחוקקת הכנסת חוקים, שלפי הרושם שלי אין היא ערה למה שהיא עושה... וכי מה הם יודעים, כל מאה ועשרים האנשים, על חוק־המכר, למשל?... במיקרים רבים הכנסת רק מאשרת את מה שהמומחים מביאים לפניה."

הדברים נאמרו עוד לפני השילשול התחיקתי האחרון של תמיר.

■ ■ ■

א בן, מהי המסקנה הנגזרת בעת מעובדות אלה?

שאיראן אמר כי המיפלגה היא עניין רציני מדי, מכדי להשאירה בידי אנשי הצבא. אפשר לטעון כי החקיקה היא עניין רציני מדי מכדי להשאירה בידי חברי הכנסת.

אם כן, מה? הוצאת החקיקה מידי הכנסת? דיקטטורה של טכנוקראטים?

בוודאי שלא. כדברי צ'רצ'יל: הדמוקרטיה היא שיטה רעה, אך כל שאר השיטות גרועות ממנה.

איני בא לפגוע בכנסת. היא הטובה שבכל הרעות.

האם אפשר לשפר אותה?

מסופקני. ציבור השולח לכנסת איש כמו פלאטו־שרון, דמות הכנסת אינה מטרידה אותו.

אך אני בא ומטעון כי יש למנוע מן הכנסת את קבלתם של חוקים בחיפזון. יש לבטל את האפשרות שרוב מיקרי מה יקבל חוקים, אשר יופרכו עדיידי המציאות תוך זמן קצר. יש ליצור מנגנון של בקרה.

מנגנון כזה קיים במדינות מתוקנות רבות. כזהו בית־הלורדים בבריטניה, הסינאט של ארצות־הברית, הבונדסטאג בגרמניה, „הבית העליון" או „הבית השני" במדינות רבות אחרות.

כל אחד מן המוסדות האלה צמח, כמובן, מתוך מציאות מקומית, מסורת מקומית, בעיות מקומיות. הבית העליון של מדינה פדרלית, כמו ארצות־הברית וגרמניה, אינו דומה לבית העליון שצמח מתוך מציאות פיאודלית, כמו בבריטניה.

אני סבור כי יש מקום להקים בישראל בית עליון, שבו יישבו אישים שהצטיינו בשיטחי־החיים השונים (כמו בבית־הלורדים הבריטי מחודש בבריטניה, הממלא עתה תפקיד חיובי מאוד), נציגים של גופים מיקצועיים (כגון ההסתדרות והתעשיינים, לשכות עורכי־הדין והרופאים, הרבנות, ואולי גם נציגי עדות), ח"כים ותיקים ועוד.

למוסד כזה יש לתת את הסמכות לעכב חקיקתם של חוקים (או רק לזמן מוגבל), לערוך עליהם ויכוח נוקב, להחזירם לכנסת לי קריאה נוספת.

הצעתי הצעה מעין זו עוד בראשית כהונתי בכנסת, ועל כך זכיתי בשעתו בכמה וכמה קאריקטורות טובות־לב. הקמתו של „בית־לורדים ישראלי" נראתה כרעיון משעשע. מובן שההצעה נדחתה על־ידי הכנסת ברוב גדול.

כיום, כעבור חריסר שנים, אני משוכנע יותר מתמיד שהדבר דרוש כדי למנוע זיהום החקיקה הישראלית — תהליך המצטרף לזיהום שאר מערכות המדינה.

איננו זקוקים ל„בית־לורדים", כשם שאיננו זקוקים למועצה של זיקי־ציון.

אבל אנחנו זקוקים למוסד פרלמנטרי שני, מיקצועי ורציני, שיעמוד מעל ליחצים הפוליטיים והאישיים של יום־יום, ואשר ישמש כמחסום להפקרות ולקוטי־הדעת של „המחוקק".

במדינה

העם

זה יהיה בחודש מאי

ייתכן כי זה יהיה תאריך־היעד היחידי שיישמר בימי שילטון בגין

...מנחם בגין מוכן לבחירות ב־מאי 1981. מנחם בגין לא התכוון לכך. בגין רוצה בכך. בגין אינו רוצה בכך. הוא נכנע לשימחה ארליך. ארליך סילף את הדברים...

קחחת הבחירות אחזה השבוע במדינה. היא השכיחה את המשבר החדש בין ישראל ומצרים (ראה להלן), ואף את האולימפיאדה ש־הסתיימה באותו יום במוסקבה.

ספורט חדש עמד בשער. סוסי־המילחמה הוותיקים של כל המיפלגות נשמו את אוויר־הבחירות מלוא הריאות. המירוץ הגדול, ה־ארבע־שנתי, התחיל.

שירה ופרוזה. למעשה ניחשו רוב העסקנים המיקצועיים מזה כמה שבועות כי מאי '81 הוא ה־מועד הסביר ביותר לעריכת הבחירות, ולא רק מפני שחודש מאי הלהיב את המשוררים תמיד (לא בארץ־ישראל, כי אם באירופה).

גרמו לכך כמה שיקולים פרוזאיים:

● בנובמבר '80 ייבחר הנשיא האמריקאי. הוא ייכנס לתפקידו בינואר '81. יהיה דרוש לו זמן־מה כדי להסתדר. אז יתחילו הלחצים הקשים על ממשלת ישראל. אם יתחילו מייד לאחר מכן הבחירות בישראל, יידחו במיקצת הלחצים, והנשיא האמריקאי החדש (אם יהיה חדש) יוכל לפתוח דף חדש עם ממשלה ישראלית חדשה, בהנהגת המערך.

● הכלכלה הישראלית מתמוטטת. ניתן יהיה לקיים מצב נסבל, באופן מלאכותי, במשך כמה חודשים, בתנאי שהזמן לא יהיה ממש דק מדי. מבחינה זו מתאים חודש מאי הבא.

● ההתמוטטות הכללית בכלכלת הגיעה לממדים כאלה שלא ניתן יהיה לקיים בכנסת זו שום ממשלה. הסיעות מתפצלות כמו אמיבות. עשרות ח"כים מושחתים מנהלים עתה מישחק אישי בילבד, כדי למכור את הצבעתם בכנסת זו תמורת כסא בכנסת הבאה. התימרונים של שמואל תמיר (ראה עמודים 41—40) היו רק דוגמה בולטת לתהליך ההתפוררות. הפיכת הממשלה לממשלת־מעבר, לה־לכה או למעשה, תרסן השתוללות זו.

25 אבודים. עם היוודע דבר הסכמתו של בגין לרעיון זה — אליבא דארליך — קמה סערה בליכוד. כי בליכוד יש לפחות 25 חברי־כנסת שאין להם שמץ של סיכוי לחזור לכנסת הבאה.

בגין נאלץ להכחיש. אך איש לא התייחס ברצינות להכחשה. מאי '81 נשאר תאריך־היעד הסביר — ואולי יהיה זה תאריך־היעד היחידי ש־יישמר בכל תקופת שילטונו של מנחם בגין.

יחסים מרחביים

מטורף, מטורף, מטורף

?סאדאת לא היתה ברירה. בגין הכריח אותו

אנוור אל־סאדאת לא פעל בחיפזון. לא היתה זאת תגובה נמהרת, בהתקף של זעם. לא היתה לו ברירה.

כאשר עבר חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל את כל שלבי החקיקה בכנסת, נלווה אליו פיזמון חוזר: לנהל על־כך משא־ומתן לנצח. ממשלת מצריים היתה חוזרת שוב ושוב על דעתה, שירושלים הערבית שייכת לפלסטינים ולעולם המוסלמי, ממשלת ישראל היתה חוזרת עד בוש על דעתה, שירושלים היא כולה ישראלית ויהודית.

חוק ירושלים הפר אידיליה זו.

אילו חזרו המצרים לשולחן המשא־ומתן אחרי קבלת חוק זה, היו מכריזים בכך קבל עם ועולם — ובעיקר קבל העולם המוסלמי — כי הם השלימו עם הפיכת ירושלים המיזרחית לעיר ישראלית.

רק כסיל בירושלים יכול היה לצפות שאנוור אל־סאדאת יסכים לכך. הדבר כלל אינו אפשרי. כי הסכמה כזאת היתה שורפת את הגשרים האחרונים בין מצריים ובין העולם הערבי כולו, ובכללו סעודיה. הוא היה מספק נשק קטלני לגיי לאויבי אל־סאדאת בעולם הערבי.

כל זה נאמר בפירוש בוויכוח ב־כנסת — הן בדיון בקריאה הראשונה, הן בדיון בקריאה השניה והסופית. בשני המקרים נכח מנחם בגין עצמו באולם. הוא שמע את הדברים יחד עם רוב חברי־הכנסת. הדבר לא שינה את עמדתו.

מלכודת בלא מוצא. לכן לא יכול היה איש להיות מופתע השבוע. נשיא מצריים פעל בדיוק כפי שצפוי היה שיפעל.

הוא העביר למנחם בגין איגרת ארוכה, באמצעות שני השגרירים — אליהו בן־אלישר בקאהיר וסעד מרתודא בתל־אביב. התוכן: אין הוא יכול לנהל משא־ומתן כל עוד נשאר חוק ירושלים בתוקפו.

הדברים נוסחו במתינות מירבית... אך המסר היה חד־משמעי. לא יתכן חידוש המשא־ומתן, אלא אם כן תכריז ממשלת־ישראל שהיא מוכנה לנהל משא־ומתן גם על ירושלים. לאור החוק החדש שנתקבל, הכרזה כזאת תהיה בלתי חוקית.

כך הכניס מנחם בגין — בעזרת שימעון פרס ויצחק רבין — את ממשלת־ישראל למלכודת בלא־מוצא.

מה יהיה? הניחוש הסביר ביותר הוא כי המשא־ומתן יישאר קפוא, עד אחרי הבחירות בארצות־הברית. או, כך מקווה אל־סאדאת, תפעיל ארצות־הברית לחץ כה מאסיבי על ממשלת־ישראל, עד שזו תיאלץ, בעל כורחה, לבטל את חוק־ירושלים.

אם יפול תפקיד זה על ראש־הממשלה פרס או רבין — לא ירחם עליו איש.

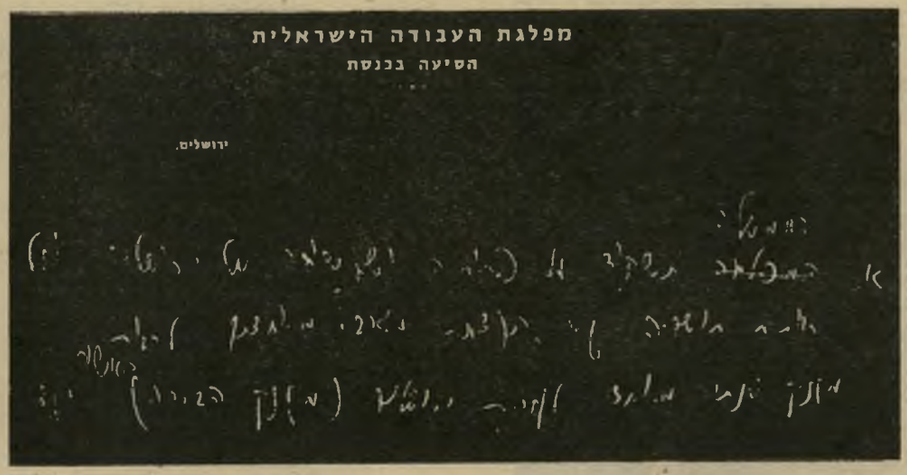

מיסמך השבוע

זוהי טיוטא ש־מערך למען נציגיו בוועדת החוקה־חוק־ומישפט של הכנסת, בדיון על הצעת־החוק של גאולה כהן, על טופס של מיפלגת־העבודה הוכנה הצעה לסעיף, שנוסף לחוק. יש בה פרט פיקאנטי ביותר, המעיד על הפסיכולוגיה של בעליה. מתוך טעות פרוידיאנית, נאמר במקור כי „המיפלגה תשקוד על פיתוחה ושיגשוגה של ירושלים". ברגע האחרון שם מישהו לב למישגה, מחק את המילה „המיפלגה" ורשם „הממשלה".

* שם גילם את דמותו פיטר סלרס, שנפטר בשבוע שעבר.

תשקיף

בגין לא רוצה

את תמיר

בניגוד לחישוביו של תמיר (ראה עמודים 41—40) לא מתכוון ראש־הממשלה, מנחם בגין, לקבל את תמיר וחבריו כסיעה לליכוד.

דברים ברוח זו אמר בגין למקורביו ביום בו התפטר תמיר מהממשלה. לדעת בגין יש לממשלה רוב גם ללא תמיכת אנשי תמיר, גם אם מספרם יגיע לחמישה. אחד מעוזריו הקרובים ביותר של בגין אמר: „ראש־הממשלה היה צריך לבלוע את תמיר במיסגרת קואליציונית, אך לא יסכים לקבל אותו לליכוד.“

חוקי תמיר

יעלמו

החוקים החדשים שאותם העביר שר־המישפטים לשעבר, שמואל תמיר, בקריאה ראשונה בכנסת, לא יובאו לקריאה שניה ושלישית, אלא אם כן ישוב תמיר לכהן כשר־המישפטים.

חוק־המיפלגות, חוק הפרטיות וחוק־ההומוסקסואלים ימותו מיתת נשיקה בוועדת־החוקה־חוק־ומישפט.

מרבית חברי הוועדה, ובראשותם היושב־ראש ח״כ דויד גלם, אינם מעוניינים למעשה בחוקים אלה, והם הצביעו עבורם בקריאה־הראשונה רק מתוך הלחצים הכבדים שהפעיל עליהם תמיר.

תמיר כמעט

ולא התפטר

בישיבת־הממשלה שנערכה ביום הראשון האחרון, המתין שר־המישפטים המתפטר, שמואל תמיר, עד לסוף הישיבה, מבלי שהגיש את מיכתב־ההתפטרות שהיה מונח לצידו על השולחן.

בסוף הישיבה שאל אותו ראש־הממשלה, מנחם בגין: „נו, מה עם המיכתב?״ תמיר השיב לו: „המיכתב פה,״ אך לא הראה שום כוונה למסור אותו לבגין.

שר־החבריאות, עזיזר שוסטק, זינק ממקומו, ניגש אל תמיר וחטף את המיכתב: „עכשיו אתה בידיים שלי,״ הוא אמר לתמיר לקול צחוקם של חברי־הממשלה. „יש לי עוד הרבה העתקים ממנו,״ השיב לו תמיר, ושוסטק, שהיה חברו של תמיר למיפלגת המרכז־החופשי, אמר: „הכוונה שלי היתה הפוכה.״ אחר כך הגיש שוסטק את מיכתב ההתפטרות של תמיר לבגין.

דולצ׳ין מגיים

את וייצמן

בשבועות האחרונים נערכה סידרה של שיחות בין שר־החבישחון לשעבר, עזר וייצמן, לבין יושב־ראש הנהלת הסוכנות־היהודית, אריה דולצ׳ין.

למקורביו סיפר דולצ׳ין שהוא הצליח לשכנע את וייצמן לחזור מיד לפעילות פוליטית, אם כי וייצמן עדיין לא החליט לדברי דולצ׳ין אם לעשות זאת במיסגרת הליכוד או להקים תנועה חדשה.

ליפל

יועץ בגין

המנכ״ל המודח של מישרד־הדתות, ישראל ליפל, מונה כיועץ ראש־הממשלה, מנחם בגין, לענייני הנוצרים בישראל. תפקיד כזה לא היה קיים עד כה. המינוי נעשה תוך התייעצות בין בגין לבין שר־הדתות אהרון אבו־חצירא.

עוזי בר־עם

מזכ״ל העבודה

בשיחות שקיים יושב-ראש מיפלגת־העבודה, ח״כ שימעון פרס, עם מקורביו, הוא הודיע כי המועמד שלו לתפקיד מזכ״ל מיפלגת־העבודה, אחרי הבחירות, הוא חח״כ תירושלמי עוזי בר־עם.

לאחרונה דרש בר־עם הבטחה להיות שר־הקליטה־והעליה, אולם פרס מסרב לצרף אותו לממשלתו העתידה.

תפקיד המזכ״ל נועד לפייס את בר־עם הכועס.

חקירה סביב

ז׳אק אמיר

מישרד־החקירות־פרטי ערך חקירה נרחבת סביב ח״כ המערך, ראש־עיריית דימונה, יעקוב („ז׳אק״) אמיר. החוקרים הפרטיים ניסו למצוא רבב אישי באמיר, ובפעילותו כראש־עיר.

החקירה הוזמנה על־ידי גורם המתנגד לאמיר בתוך מיפלגת־העבודה. היא עלתה למזמיניה 50 אלף לירות, אך מילבד דברים שהופיעו כבר בעיתונים, לא היה בה מאום.

אמיר נמנה עד מחנהו של יצחק רבין. הכוונה להעמיד את מועמדותו לתפקיד מזכ״ל ההסתדרות כנגד מועמדו של ח״כ שימעון פרס פרס לתפקיד זה, ירוחם משל.

אייזנברג

פרש משריר

איש־העסקים, המיליונר שאול אייזנברג, ניתק את קשריו עם ח״כ אברהם („אברשה״) שריר. אייזנברג היה מתומכיו הגדולים של שריר ערב הבחירות הפנימיות במיפלגה־הליברלית, והשקיע סכומי־עתק במערכת הבחירות של שריר.

שריר מסביר זאת בשיקוליו העיסקיים של אייזנברג. לדבריו מעוניין עתה אייזנברג למצוא-חן בעיניו של שר־האנרגיה, יצחק מודעי, יריבו של שריר בליברלים, כדי לנגוס נתח גדול בפרוייקט הובלת הפחם לארץ.

ידין דרש

להוריד את הבודקה

אחרי הפירסום לפיו ויתר סגן־ראש־הממשלה, ייגאל ידין, על השמירה האישית עליו, דרש ידין בתחילת השבוע להוריד מיד את מיבנה השמירה בפתח ביתו ברחוב רמב״ן בירושלים.

ידין פיקח אישית על פועלי מישרד־הביטחון שעשו כן, ביום השני האחרון.

ז׳אן מורו

ביקרה בישראל

השחקנית הצרפתיה ז׳אן מורו, ביקרה בשבוע שעבר אינקוגניטו בישראל. מורו התגוררה בדירה ברחוב השרון 20 בחיפה יחד עם הסופר וכותב התסריטים, דויד מרסר.

מורו הגיעה עם מרסר לישראל כדי לכתוב ביחד תסריט על־פי סיפורו הקצר של ארתור שניצלר ביאטריס. היא שהתה בארץ רק שלושה ימים, וכמעט שלא יצאה מפתח הדירה.

האם נרצחו

האסירים בכוונה?

שני האסירים הערבים, שמתו בנסיון הזנתם, נפטרו כתוצאה מחדירת נוזלים לריאות. התברר כי הכניסו את צינור ההזנה לריאות במקום לקיבה. השאלה היא אם ההזנה בריאות נעשתה במתכוון.

הדבר הגביר את הדרישה שתתנהל חקירה בלתי־תלויה, מטעם ועדה שלא תתמנה על־ידי שרות בתי־הסוהר או שר־הפנים.

אנים מנצור –

לחפקיד ממלכתי

עורך „אוקטובר״, אנים מנצור, המקורב לנשיא אנואר אל־סאדאת, עומד לעלות בדרגה ולקבל מינוי ממשלתי בכיר.

שטראוס הוזמן

לחקירות מס־הכנסה

מי שהיה נשיא לישכת רואי־החשבון בישראל, ישראל שטראוס, הוזמן לפגישת בירור עם מנהל מחלקת־החקירות של מס־ההכנסה, יוסף לוין.

שטראוס הוזמן בעיקבות מידע שאסף המודיעין הסמוי על מס־הכנסה, על קבלת תשלומים מזקוחות באמצעות טכניקה שאיפשרה דחיה של שנה בתשלום המיסים עליהן.

לקוראי העולם הזה

שוב נאלץ „העולם הזה״ להעלות את מחירו, כדי להתאים אותו לדהירת האינפלציה.

נמנענו מלעשות זאת בחודש שעבר, מתוך התחשבות בקוראים שלא קיבלו בחודש יולי תוספת־יוקר. משום כך אנו נאלצים הפעם להעלות את המחיר בעשר לירות, המינימום הדרוש כדי להדביק את קצב עליית הוצאות־הייצור במשך החודשיים.

אנו מקווים שהקוראים יתייחסו לכך בהבנה, כמו עד כה.

הממותקים המרווים
של "עסיסים"
עכשיו גם הבריאים ביותר:
עם ויטמין C

כי עסיסים זה עסיס

בהתאם ל„חוק העונשין (תיקון מס' 14) תש"ם-1980",
שהונח בשבוע שעבר על־ידי שר־המישפטים שמואל תמיר
על שולחן הכנסת:

גבר גרוש

מסודר, בעל אמצעים וניסיון, מעוניין להכיר

עז אינטליגנטית ונאה

לצורך קיום יחסים אינטימיים ו/או נשואין.

סודיות מובטחת.

דן בן־אמיץ, יפו העתיקה

גלריה חוראל

מודיעה

הגלריה תהיה בחופשה
במשך כל חודש אוגוסט

ניתן להתקשר לטלפון
241628 או 242738
ז'בוטינסקי 3, תל־אביב

תן טרמפ לחייל

ערב, ערב, מה קורה?

ארועים מרכזיים לשבוע 6.8.80 - 13.8.80

יום ד' — 6.8

מופע: **21.30 — צביקה פיק**
במת הכבר: 17.30 — המפוזר מכפר אז"ר
המועדון הפתוח: 17.45 — משחקי תיאטרון
21.30 — סנטוולגיה
במת הספורט: 18.00 — מופע אתלטיקה כבדה, אגרוף וסרטי ספורט
סרט: 19.30 — היבשה הששית
21.00 — שתי שניות לחיים
על הדשא: 18.00 — הצגת כלבים מאולפים
ביתן 31: 17.30 — קורס קוסמים

יום ה' — 7.8

במה מרכזית: **20.30 — אבי טולדנו, ג'וקי ארקין, שליחי הנשמה. בחסות מועדון חצב**
במת הכבר: 17.30 — קוסם — רוני שכנאי
המועדון הפתוח: 18.00 — גרפולוגיה — חנה קורן
19.30 — „ערב השלושה" — מנהיגות צעירה
במת הספורט: 18.00 — אתלטיקה כבדה, מחול אירובי וסרטים
טכנולוגיה: 20.00 — המדע לעזרת המשטרה — זירת הפשע
סרט: 19.30 — היבשת הששית
21.00 — שתי שניות לחיים
על הדשא: 18.00 — אימון אילוף כלבים

יום שבת — 9.8

במה מרכזית: **22.00 — ערב רוק: גרי אקשטיין ולהקת סתיו, להקת דובדבן בחסות מועדון חצב חוסך צעיר בל"ל**
המועדון הפתוח: 19.30 — מול פני הנוער — „להיות כוכב"
במה אינטימית: 19.30 — שלי אייזנברג, אורית קובר, עופר פורטוגלי
טכנולוגיה: 20.00 — „אתה והמימסד" — רבי שיח בהנחיית האדריכל ישראל גודוביץ
סרט: 19.30 — מסע ליבשת הששית
21.00 — קומפיוטר בנעלי טניס
ביתן 31: 19.00 — קורס קוסמים — מילו פרקש

יום א' — 10.8

במה מרכזית: **21.00 — הפלטרס**
המועדון הפתוח: 17.00 — הצגה — „רופא בעל כורחו"
במת הספורט: 18.00 — אתלטיקה כבדה וסרטים
סרט: 19.30 — מסע ליבשת הששית
21.00 — קומפיוטר בנעלי טניס

יום ב' — 11.8

במה מרכזית: **21.30 — צביקה פיק**
במת הכבר: 17.30 — המפוזר מכפר אז"ר
המועדון הפתוח: 17.30 — ילד טוב ירושלים
19.30 — מול פני הנוער: ערב אסירים
21.30 — מהמרים על האהבה
במת הספורט: 18.00 — מופעי ראווה בג'ודו והיאבקות
טכנולוגיה: 20.00 — התפתחות הרכב — ג'ו קריידן
סרט: 19.30 — הפשיטה הגדולה
21.00 — פורענות נעורים
על הדשא: 18.00 — אימון, אילוף כלבים
ביתן 31: 17.30 — קורס קוסמים

יום ג' — 12.8

במה מרכזית: **21.30 — שלום חנוך. בחסות מועדון חצב**
אלונה טוראל — קלידים
מיקו שביב — בס
מאיר ישראל — תופים
במת הכבר: 17.30 — קרואן צוציק
19.30 — שחק אותה — עם יואל ריפל ומשה טימור
המועדון הפתוח: 18.00 — צורה ויצירה — רינה ואורית שרת ושוקי
19.30 — מול פני הנוער: מה מריץ את הספורטאי
21.30 — ג'ז עם הקהל
במת הספורט: 18.00 — מופעי ג'ודו והיאבקות
20.00 — סרטי ספורט
טכנולוגיה: 20.00 — מדע בדיוני — חלום ומציאות
סרט: 19.30 — הפשיטה הגדולה
21.00 — פורענות נעורים
על הדשא: 18.00 — הרצאה: כלבנות בסיסית
20.00 — מגרש כדורסל — טל ברודי: בוא נשחק כדורסל

כרטיסים ב־80 ל"י בקופות.

עיר-נוער 80

עיריית תל־אביב־יפו
מנהל המרכז הנוער התרבות

גני התערוכה ת"א עד 23.8.80
ימי חול 17.00-23.00 ובמוצ"ש עד 24.00

אוטובוסים – קווי דן 47, 48, 21

לאחר סיום המופעים יוכלו באי עיר הנוער לרכוש

* האם הועבר בנו של בעל פונדק שאול לקרייה?

* האם קיבל ארבל כרטיסי טיסה לחוץ־לארץ?

* מי שיפץ את הווילה של ארבל בג'יבעת אוויה?

* האם הקל ארבל בתנאי מעצרו של סגן פינטו?

* האם השתתף במסיבות סוערות באילת ובת־א?

* מה הקשרים של ארבל עם גאנדי, מנטש ומיזרחי?

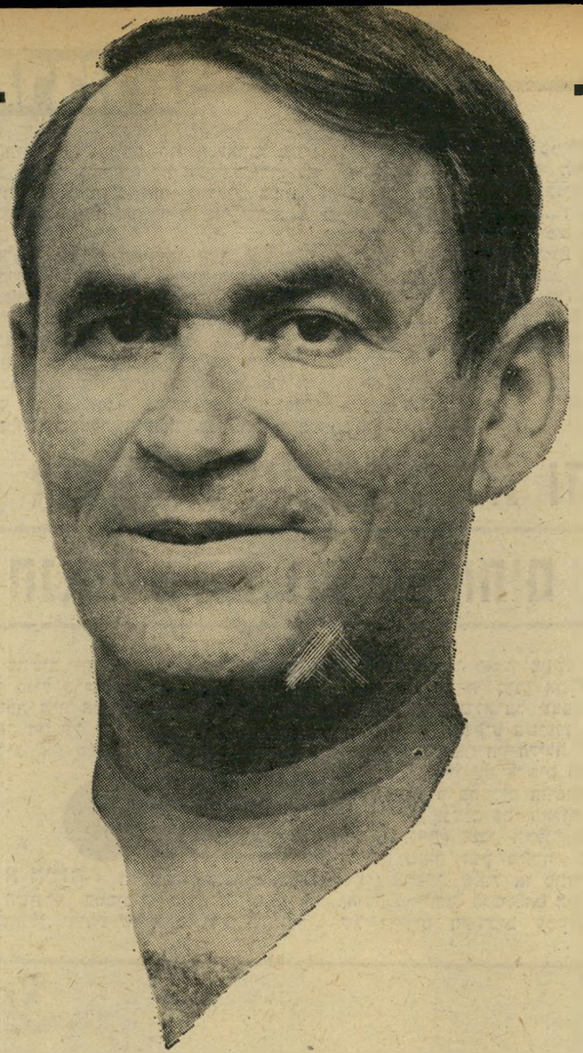

ארבל בהשרבולת

שני הקצינים־הזוטרים של המישטרה־הצבאית יצאו חמורי־סבר מפגישתם עם קצין־מישטרה־צבאית־ראשי (קמצ"ר), תת־אלוף ברוך ארבל. „זה כבר הסוף," אמר אחד מהם לחברו. „האיש מושחת, ולנו הוא נותן נזיפות חמורות על שטויות כאלה." כמה דקות קודם־לכן ננזפו שני הקצינים על ידי מפקד־החיל שלהם, ביגלל עבירה פעוטה הקשורה במיצרכי־מזון.

שיחה זו, שנערכה לפני כשנה, גרמה לסערת השחיתות הגדולה ביותר שידע צה"ל מעודו. שני הקצינים החליטו להקדיש את כל זמנם לאיסוף חומר מרשיע נגד ארבל. במשך שנה תמימה הם חיפשו עדויות, הקליטו, רשמו, תייקו עד שלפני כמה שבועות הניחו על שולחן הרמטכ"ל תיק עב־כרס, ובו האשמות חמורות ביותר נגד ארבל.

הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל („רפול") איתן, התייחס לחומר שהוגש לו ב־חומרה רבה. הוא לא הופתע לגמרי. בשבועות שלפני כן הגיעו אל הרמטכ"ל שמועות על התנהגותו של ארבל ושני מיכתבים אנונימיים, ובהם האשמות חמורות נגד ארבל. לרמטכ"ל גם נודע על התבטאויות של רס"ר מכלא 4, רס"ר (היום טוראי) חיון, שאמר בבית־הדין־הצבאי כשנידון לשנת מאסר באשמת שוחד: „יחד איתי יפול גם הקמצ"ר." בחומר שהגישו לו שני הקצינים היו גם פרטים רבים שנמסרו להם על־ידי חיון.

אפשר בלי זיגל

רק הוא מסוג האנשים שאינם מוכנים לטאטא אל מתחת לשטיח. הוא החליט לפעול במהירות. הוא קרא אליו את ארבל, הודיע לו על החקירה העומדת להתנהל נגדו והוציא אותו לחופשה. תגובת ארבל שיכנעה את הרמטכ"ל בצורך בחקירה מקיפה: „אני לא אשם. מעלילים עלי. אני רוצה עורך־דין."

בפני הרמטכ"ל עמדה בעיה. מי יחקור את השוטר הראשי של צה"ל? כדי ש־החקירה תהיה ללא רבב וללא משוא־פנים, אי־אפשר היה להטיל אותה על החיל שעליו מופקד ארבל, על המישטרה הצבאית. גורמים אחרים בצה"ל, כביטחון־שדה, אינם בנויים לחקירה מסוג זו.

תחילה חשב הרמטכ"ל להטיל את החקירה על תת־ניצב בנימין זיגל ממחלקת־ההונאות של המטה־הארצי של המישטרה. אולם הדברים ששמע הרמטכ"ל על סיגנון החקירה של זיגל ולאור העובדה שבמשך השנים נוצרו יחסי־ידידות בין שתי המישטרות, האזרחית והצבאית, החליט איתן שלא לבחור גם במישטרה האזרחית. הוא פנה לשרות־הביטחון־הכללי (השב"כ) וביקש ממוסד זה לחקור את פרשת ארבל.

תוך כמה שבועות היה תיק החקירה שלם ומוכן. אנשי השב"כ עבדו ביעילות המאפיינת אותם. הם גבו עשרות עדויות, הקליטו שיחות־טלפון, צילמו מקומות ופגישות ויכלו להגיש בתחילת השבוע תיק עב־כרס, ובו מימצאים חמורים ביותר נגד ארבל.

תוך כדי חקירה הגיעו אנשי השב"כ לחומר מחשיד שסימר את שערותיהם. התברר כי ההאשמות הראשוניות נגד ארבל, שנסובו בעיקר סביב קבלת טובות־הנאה אישיות ושימוש בסמכותו כדי לשלם עבורן, היו רק קצה הקרחון. בתיק־החקירה נגד ארבל יש חומר המעורר חשד לגבי יחסיו של ארבל עם אנשי העולם־התחתון, אנשים שהוזכרו כראשי־הפשע המאורגן בישראל, וגם מעשים שונים של ארבל שהראו בעליל כי הוא היה בורר ושופט כמעט מיקצועי בסיכסוכים שבין אנשים בכירים בעולם־התחתון.

אך הפרשה החמורה ביותר הנחקרת עתה היא פרשת קופת־גמילות־חסדים שבה היה מעורב ארבל. חוקרי השב"כ, שאליהם הצטרפו גם חוקרי־מס־ההכנסה, מנסים לפענח את פשר הקרן שאותם הקים הקמצ"ר. את החוקרים מעסיק חשד כי קרן תמימה־כביכול זו, אשר נועדה לעזור לחיילים במצוקה, שימשה צינור להלבנת הון־שחור של הפשע־המאורגן בישראל ולהברחת מיליוני לירות לחשבונות מטבע־זר בחו"ל.

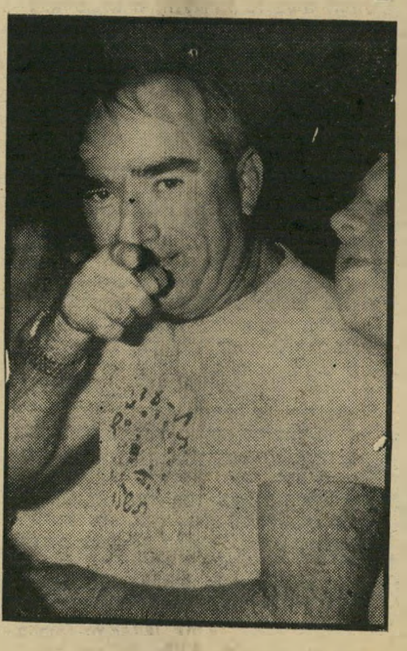

רמטכ"ל איתן
לחקור עד הסוף

פצ"ר שפי
להסיק את כל המסקנות

(המשך מעמוד 35)

רשימת החשדות נגד ארבל ארוכה כ־אורך הגלות. מילבד האשמות בקבלת שוחד תמורת־טובת הנאה שניתנו בתוקף סמ־כותו הצבאית, חשוד ארבל בקשרים חב־רתיים ועיסקיים הדוקים במיוחד עם אנשים ששמם שורבב בעסקי הפשע־המאורגן.

לגבי שני מקרים יש כביכול ראיות לכך שארבל, על פי החשד, ניצל את תפקידו ודרגתו, ועזר לאנשים שמהם קיבל טובות־הנאה. בנים של שניים הועברו מיחידות־קרביות ליחידת־מחנה־מטכ"ל, להיות ג'וב־ניקים, נהגי־בוס.

אחד מהם הוא בנו של יוסף („בעל הצלקת") שאול, בעליה של המיסעדה ה־מצליחה ביותר בתל־אביב בשנים האחרו־נות, פונדק שאול. על־פי בקשתו של שאול דאג ארבל להעביר את בנו מגולני ליחי־דת־מחנה־מטכ"ל.

המיקרה השני הוא של הבלש הפרטי שלמה נחשון, בעליו של מישרד־החקירות־הפרטי ארגוס. גם בנו הועבר מיחידה קר־בית למחנה־מטכ"ל הנוח, על פי הוראותיו של ארבל. לגבי נחשון חשוד ארבל בכך שהעמיד לרשותו מידע סודי, הלקוח מ־מחשב צה"ל ומתיקים אישיים של חיילים ואנשי־קבע, בכל פעם שמישרד ארגוס בל היתה לפני סיומה, הודלף לארבל מידע כזב, כאילו החקירה לא העלתה דבר. לא ברור אם המידע הזה הודלף בכוונה, על־ידי הגורמים החוקרים, או שהוא ב־גדר שמועת־שווא.

ארבל, שמתח החקירה הפך את חייו בשבועות האחרונים לסיוט, השתולל מ־שימחה. הוא הזעיק מייד את ידידו הטוב יוסף שאול, וזה אירגון לו מסיבה מהסוג שהוא ידע שארבל אוהב.

ליוסף שאול יש בית קטן על חוף־הים, ליד מלון שרתון הישן בתל־אביב. אל ה־מקום הובאו ארגזי משקה, אוכל בכמות שיכולה היתה להשביע את עניי תל־אביב, קומה והשקיע במקום כמיליון לירות. ל־ארבל אין רכוש. חוקרי השב"כ ידעו כי בצלאל עזר לארבל בבניית הקומה ה־שנייה ובשיפוצים בבית. החוקרים מנסים לברר אם מיזרחי רק שימש איש קשר בין ארבל לבין קבלני המישנה והפועלים, או שחברת הבנייה שלו, אלישיב, היא שערכה את השיפוצים. בצלאל מיזרחי לא נמצא בארץ. כאשר נפוצה השמועה על ה־חקירה נגד ארבל, בין אם העיתוי הוא מיקרי ובין אם לא, עזב מיזרחי את הארץ ויצא לרומא. במישרדו לא יודעים לענות מתי ישוב, ומזכירתו טוענת: „זה יכול לקחת עוד כמה שבועות." יתכן שהעובדה כשהיה ארבל מועמד לקידום ולדרגת רב־סרן, נפתחה נגדו חקירה על נושאים פליליים. ותיקי המישטרה־הצבאית זוכרים כי היתה פרשה הקשורה בארבל, בעקבו־תיה הוא יצא לחופשה־ללא־תשלום בת שנה. מפקד המישטרה־הצבאית דאז, אלוף־מישנה (מיל') זלמן ורדי, הסכים שלא להע־מיד את ארבל לדין בתנאי שייצא לחופשה בת שנה, וכשישוב. לא ישוב לשורות המישטרה־הצבאית.

כיום אי־אפשר לברר את פירטי ה־פרשה. כל החומר הקשור בפרשה זו נעלם מתיקו האישי של ארבל, אחרי שארבל חזר למישטרה־הצבאית. יתכן ואז החלה

ארבל הסתבך עם אנשי עסקים, בחורות ודמויות מכרם־התימנים

מהם קיבל טובות הנאה ולהם נתן שירותים השווים מיליוני לירות

ומה שחשוב יותר מכל, כמה נשים צעירות, חלקן בגיל טרום צבא. הכוכב הראשי של המסיבה היה ארבל. כשעיפו החוגגים על היבשה הם עלו על סירה השייכת לשאול, והמשיכו את המסיבה על המים.

חתיכות ומטוסים

לא היתה זו הפעם הראשונה שארבל השתתף במסיבות שנערכו ב„צריף של שאול". ידידיו של ארבל ידעו שהנקו־שמיזרחי אינגו בארץ מקשה על החוקרים לברר אם מיזרחי מימן את השיפוצים ב־דירתו. ברור שלארבל עצמו אין סכומים כה גדולים להשקיע בשיפוץ בית.

ארבל אהב את חיי־הלילה ואת הבילויים שניתן לקשרין עם אנשים מסויימים. הוא אהב להתהדר בחברים החשובים שלו, ולא הבחין בין אנשים כמו האלוף (מיל.) רחב־עם („גאנדי") זאבי, האלוף אברהם („אב־רשה") טמיר לבין מיזרחי, מרדכי („מג־טש") צרפתי, שאול או סוחר בשר־החזיר יהודה טרייווש. לגביו הם היו קבוצה אחת של ידידים העורכים עסקים מיסתוריים ההתדרדרות שלו. ארבל התיידד אז עם יהודה טרייווש, סוחר בשר־חזיר מהגדו־לים בארץ. במשך השנה שבה הושעה מתפ־קידו עבד אצל טרייווש. יתכן ואז הוא הכיר את יוסף שאול, ציון מכרם־התימנים, מיזרחי ומנטש.

כשחזר אחרי שנה לצה"ל בחר הצבא עבור ארבל את מסלול השלישות, הוא היה קצין־השלישות של חטיבת־שיריון, אחר־כך של פיקוד הנח"ל ובסוף של פיקוד־מרכז. יש הגורסים שאז החלה ההתדר־דרות שלו, ולא בתקופה של שנת־החופש מצה"ל. אלוף־פיקוד־המרכז באותה תקופה היה רחבעם („גנדי") זאבי. בין האלוף ל־רב־סרן, שקיבל במהירות דרגות סגן־אלוף, התפתחו יחסי קירבה וידידות. באמצעות בילויים משותפים הכיר ארבל את החברים של גנדי, ביניהם: בצלאל מיזרחי, האלוף אברהם („אברשה") טמיר ואנשי כרם־התימנים. אט אט הפך ארבל, בהמלצתו של גנדי, לאיש סודם של אנשים אלה, התהדר בחבריו הגנרלים ואהב לבלות עם האחרים.

לארבל היה חלום אחד: לחזור למיש־טרה־הצבאית, כמפקד החיל שהוקיע אותו מתוכו. גנדי הבטיח לעזור לו. היה זה מיבצע קשה. השמועות על חוסר נקיון־הכפיים של ארבל החלו כבר אז להציף את צה"ל, וראשי הצבא לא רצו למנות אדם כמוהו בראשות המישטרה־הצבאית. אולם גנדי הצליח. ארבל מונה כסגן קמצ"ר וכעבור שנים מיספר, ב־14 באוקטובר 1977, קיבל את המינוי הנכסף של ה־קמצ"ר ואת דרגת תת־אלוף.

המיסגרות החברתיות של ארבל היו נרחבות מאוד. ידיד של יוסף שאול, בעל דיסקוטק ברמלה, הפך להיות ידיד שלו, לעיתים בא ארבל עם צעירה, כל פעם אחרת, אל הדיסקוטק שלו וזכה לכבוד־מלכים. כשפנה אליו בעל הדיסקוטק וביקש לשחרר לחופשות קרובי־מישפחה, וקרובי־מישפחה עובדים שלו הכלואים בבתי־כלא צבאיים, לא היתה לארבל כל בעיה להיות טוב למי שמארח אותו ואת הידידות שלו במועדוני־לילה.

אשתו של ארבל על גג ביתו המשופץ בגיבעת־אוויה
מי שילם עבור השיפוצים?

פרשת פינטו ב'

עם ידידים אחרים של גנדי התיידד על־פי החשד ארבל. המדובר באחים ג'קי ואלי רונן, הראשון בעל המיסעדה הסינית ג'קי אונסים והשני בעל הסטייקיה אצל רונן. האחים רונן מכחישים שהם מכי־רים את ארבל. אלי רונן טוען: „אני ראיתי בפעם האחרונה את ארבל כשהיה טוראי בצבא. לא אכל אצלי וגם לא ביקשתי ממנו להעביר את הבן שלי למטכ"ל. הבן שלי מצליח בשיריון וגם אם הייתי מציע לו, לא היה עובר למטכ"ל.

גם ג'קי רונן טען תחילה כי אינו מכיר את ארבל. בהמשך השיחה עם כתב העולם הזה הודה רונן: „בטח שפניתי אליו. בן האחות שלי, סגן דניאל פינטו, ישב בכלא, אז אני לא אפנה אליו בשביל הקלות ל־פינטו?" רונן הודה שארבל אכל אצלו כמה פעמים במיסעדה הסינית: בפעם האחרונה הוא בא עם שלוש בנות שלו, לחגוג יום־הולדת או יום־נישואים. חוץ מזה הוא אכל אצלי כמה פעמים, ואולי נתתי לשולחן בקבוקי יין."

אלי רונן, שטען שארבל מעולם לא היה במיסעדה שלו, סירב להתחייב שאיש מלישכתו של ארבל לא קיבל אצלו סטייקים ביחד, קומבינציה מעוררת דימיון של פושעים, אלופים ואנשי־עסקים, מוציאים כספים רבים ונהנים מהחיים.

חבר של גאנדי

בין ידידי ארבל קיים ויכוח מתי הוא החל להתדרדר. ארבל בן ה־48 עלה ארצה מגרמניה בהיותו בן שנה. את שרותו בצה"ל החל בשנת 1949 כטוראי במישטרה־הצבאית. במשך השנים הוא עלה בחיל זה בדרגה, והגיע לדרגת סרן. בשנת 1960, היה זקוק לעסקיו הפרטיים למידע זה כדי לחקור על אנשים הלובשים מדים.

בידי החוקרים יש מידע מפורט לגמרי, לפחות לגבי שני מיקרים, בהם הועבר חומר צה"לי, המסווג בסיווג ביטחוני, לידיו של נחשון, כדי שישתמש בו לעסקי חברת החקירות הפרטית שלו.

עדיין לא ידוע מה קיבל ארבל מבעל חברת ארגוס. לגבי יוסף שאול, בעל מיס־עדת פונדק שאול, נפרסה בפני החוקרים יריעה רחבה של מחוייבויות ומחוייבויות נגדיות, ויחסים מיוחדים ביותר בין ה־שניים.

ביום ראשון לפני שבוע, כשחקירת ארי־

מזונאי מיזרחי ואלוף (מיל') גאנדי (מנשק את אשתו של מיזרחי)
הקשרים הטובים של ארבל

מדי פעם כדי להביא אותם ללישכה. אולם קשה להבין מדוע היה על ארבל לשלוח דוקא למיסעדה של רונן את הנהג שלו או עובדי לישכתו כדי להביא סטייקים. מכוניות של לשכת קמצ"ר נראו יותר מפעם אחת בשבוע חונות, בשעות הצהריים, ליד פונק שאול או המיסעדה ציון אקס־קלוסיב, כשנהגיהם ממתינים עד שהסטייקים יורדו מהאש כדי להביאם ללשכת־המפקד.

כמו בצלאל מיזרחי, כן גם ג'קי רונן, נסע לחוץ־לארץ כשהחלה להתפרסם פרשת ארבל. תחילה אמר רונן כי הוא נוסע לרודוס, אחר־כך סיפר שהוא נוסע ללונדון דרך רומא. רונן סירב לספר לכמה זמן הוא עוזב את הארץ, אך ידוע שהוא נסע עם מישפחתו.

פרשה אחרת היא פרשת שמואל אוחנה בטבריה. אוחנה הוא דמות ידועה בעיר הצפונית, ידו בכל ויד כל בו. ארבל הכיר את אוחנה דרך יהודה טרייווש ויוסף שאול. בכל פעם שארבל נסע לטבריה הוא התארח בביתו, או במועדון־הלילה של אוחנה על שפת־הכינרת. לאוחנה יש את שהסתבך בפלילים, ונחשד באחזקת מחסן־נשק עצום ובאחזקת הרואין. לאוחנה יש קרוב־מישפחה אחד שהוא על־פי החשד עריק מצה"ל מזה שנים אחדות. אחרי מאמצים רבים של המישטרה־הצבאית ה־מקומית נעצר סוף סוף העריק, היה ברור שהוא יישפט לתקופת־מאסר ארוכה. על־פי החשד התקשר באותו ערב, שבו נערך המעצר, אל ארבל. כבמטה־קסמים קיבלו השוטרים הצבאיים המתוסכלים של טבריה הוראה לשחרר את בן משפחת אוחנה.

פרשה אחרת היא פרשת ששת המיניבוסים. מפקד־מישטרה־צבאית פיקוד־הדרום, קצין בדרגת סגן־אלוף, סיפר לאלוף־פיקוד־הדרום, האלוף דן שומרון, על טיול אותו ערך ארבל לידידיו בששה מיניבוסים צבאיים. אותו קצין סיפר לשומרון שבין הגברים, הנשים והילדים, כולם אזרחים, מילבד אנשי הצבא שהופקדו לשמור עליהם, היו דמויות מוכרות מהעיתונים, או כפי שאותו קצין הגדיר אותם: „אנשי הפשע המאורגן."

כאשר ניסה הקצין להתווכח עם ארבל בעניין הקצאת המיניבוסים, הוא נתקל בתגובה חריפה, או כפי שהוא טען: „היסטרית." של ארבל שאמר לו לדבריו: „האנשים האלה תורמים לצה"ל ולמישטרה־הצבאית יותר מאשר אתה תרמת."

המיניבוסים יצאו לטיול. חיל־המישטרה־הצבאית בדרום־הארץ סיפק למטיילים מזון, משקאות, קרח ועיתונים. רק כשהסתיים הטיול סיפר סגן־אלוף לדן שומרון על הפרשה. שומרון דרש ממנו לכתוב לו מיסמך על כך, ואחרי שקרא את המיסמך הסדיר פגישה בין אותו קצין לרמטכ"ל.

פרשה אחרת היא פרשת האקדח לצעיר המסומם. על־פי הוראתו האישית של ארבל קיבל הממונה על הענקת רשיונות לנשיאת־נשק במיפקדת קמצ"ר, הוראה חד־משמעית לתת רשיון־נשק לצעיר שהיה ידוע כבעל עבר־פלילי. על־פי הפקודה אין לתת רשיון נשיאת־נשק למי שיש לו עבר־פלילי. החשד הנחקר עתה הוא שאותו צעיר היה בנו של אחד מאנשי כרם־התימנים המייר־דדים עם ארבל. ימים אחדים אחרי שניתן הרשיון, נתפס אותו צעיר על־ידי המישטרה־האזרחית באחת מהשכונות־הדרומיות של תל־אביב כשהוא מסומם ומאיים באקדח על עוברים ושבים.

כשהסתיימה כמעט החקירה, הגיע, לגמרי במיקרה, חומר נוסף לחוקרים. חוקר של המישטרה־האזרחית נזכר כי שמו של ארבל השתרבב גם לחקירת פרשת שחיתות שנערכה במקורות. כאשר נערכה החקירה לא שם איש לב לעדות המיוחסת לארבל, אך עתה, עם פירסומה של הפרשה, הועלתה אחת העדויות מהגינזך. בעל־מוסך הואשם כי הונה את חברת מקורות שתיקנה אצלו את כלי־הרכב שלה. באחת מעדויותיו במישטרה סיפר בעל־המוסך על עסקן־כדורגל מפורסם, עובד מקורות, שהיה מביא את מכונית הפולקסוואגן הפרטית של אשתו של ארבל לתיקונים במוסך שלו ומורה לחייב את חשבון מקורות. בין החשדות המוקדמים נגד ארבל היה שיחרור כדורגלנים, חיילי חובה, מאחת מקבוצות הכדורגל מדרום תל־אביב מהכלא ומשרות, כדי שיוכלו להתאמן בכדורגל.

בורר בעיסקות מיליונים

מ עמדו של ארבל? התבסס בשנים ה־אחרונות אצל החבורה החדשה אליה הצטרף. הוא היה אורח־כבוד במסיבות הסוערות שלהם, והטיסות לאילת הפכו להיות יותר ויותר תכופות. כן נחקרים חשדות בעניין טיסות חפוזות לחוץ־לארץ, אותן נהג ארבל לערוך בשנים האחרונות. חוקרי השב"כ מנסים לגלות אם ארבל קיבל ממישהו כרטיסי טיסה, לו, ולעיתים גם לבני מישפחתו. החוקרי השב"כ טוענים שיש ראיות לכאורה שארבל לא שילם מכיסו כרטיסים אלה.

במשך השנים זכה ארצל לאמונם של חבריו החדשים עד שהפכו אותו לבורר בעיסקות שונות שלהם. אחת העיסקות בהן היה ארבל בורר היא עיסקת סן־מרטין המפורסמת. שגזלה שעות ארוכות במישפט הארץ — בצלאל מיזרחי.

אל מנהל מלון ראמאדה בתל־אביב, דב אודנץ, הגיעה הצעה מעורך־הדין היהודי מניו־יורק, ליאון צ'רני, הידוע כידידו של שר־הביטחון לשעבר, עזר וייצמן, לרכוש מלון וקאזינו בסן־מרטין, לאודנץ אין כסף, אך יש קשרים בחוגים מסויימים. הוא פנה אל בעל פונדק שאול, יוסף שאול, והציע לו את העיסקה. שאול פנה אל חבריו: בצלאל מיזרחי, טוביה אושרי, רחמים אהרוני וכל החבורה, יחד עם אחד מוערי־כי־הדין של מיזרחי גבי כהן, ועורך־הדין הרחובותי צנעני, יצאו לסן־מרטין כדי לבדוק את טיב העיסקה.

בסן־מרטין הם החליטו לרכוש את המלון והקזינו. הם הפקידו בידיו של צנעני סכום של 600 אלף דולאר כדמי־קדימה, כדי שהוא יעביר אותם לבעלי־הנכס. שבועות אחדים אחרי שחזרו לארץ החליטה קבוצת מיזרחי שלא לרכוש את המלון ו־את הקאזינו, וביקשה את 600 אלף הדולארים בחזרה. הם קיבלו רק 200 אלף דולאר. אז התברר להם שצנעני השליש 400 אלף דולאר לכיסו, ושילם לבעלי המלון והקאזינו רק 200 אלף דולאר.

כשפנו לצנעני הוא הודה בכל, אך טען שאין לו יותר את הכסף. בהסכמת שני הצדדים מונו שלושה בוררים כדי לפסוק אם ואיך צריך צנעני להחזיר את הכסף. אב בית־הדין המיוחד הזה היה תת־אלוף ברוך ארבל, ולידו ישבו בדין אריה ברקת, שגם הוא היה עד במישפט מיזרחי, ואיש העסקים עזריאל עינב, בן־דודו של ידידו של ארבל, יהודה טרייווש. בית־הדין ברא־שות ארבל החליט שעל צנעני לשלם את חובו בשיעורים של 25 אלף דולאר ל־חודש.

פרשה אחרת שבה היה ארבל בורר היא פרשת החוב הכספי של יהודה טרייווש, חבריו הטוב, לבעל מועדון־ההימורים והשש־בש בכיכר־מסריק בתל־אביב, יוסי טיסו־נה. טרייווש הפסיד סכום גדול של כסף, כ־80 אלף לירות במשחקי־מזל עם טיסונה, וסירב לשלם את הכסף. כפי שנהוג בחוגים אלה הוחלט על בורר. ארבל התמנה לבורר בסיכסוך הכספי בעניין ההימורים.

(המשך בעמוד 44)

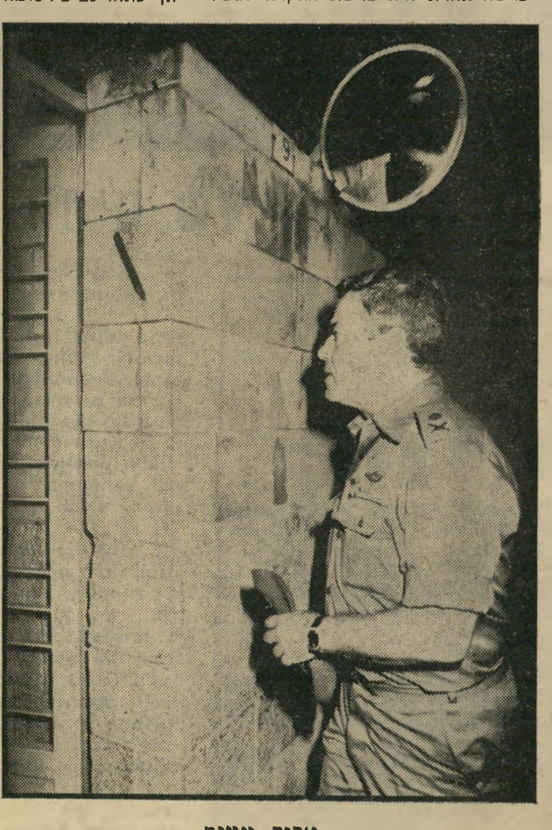

אלוף טמיר

מיסעדן רונן

סטייקים ופרוטקציה בכלא־הצבאי

אנטומיה במקום אוטונומיה

כיפת־הסלע ורעמסס: חני פרי ות

מלכות המים של „העולם הזה"

שיחות האוטונומיה בין מצריים ויש־ראל הושעו, ושום תוצאה ממשית אי־נה נראית לעין.

אבל שיחות־האנטומיה שיגשגו הש־בוע, ועברו ביעף בין קאהיר וירושלים.

גרמו לכך שתי דיפלומטיות ישראליות, היכולות להתחרות בהחלט עם אלי בן־אלישר וציוותו — חני פרי ותמי בן־עמי. כשהופיעו בקאהיר והצטלמו ב־גדי־ים ליד האתרים הלאומיים המפור־סמים ביותר, נמסו כל הקיפאונות הפו־ליטיים כמו גושי־קרח בקרני השמש המצרית.

שתי הצעירות החטובות החלו את הקאריירה שלהן כמלכות־מים מטעם „העולם הזה". אך את ההשראה למסע־הדילוגים האנטומי סיפקו שלוש מל־כות אחרות: האט־שפוט, נפרטיטי ו־קליאופטרה, שלוש המלכות האגדתיות.

על כך העידה, לפחות, יוזמת המסע: לאה גוטליב, מנהלת חברת־האופנה „גוטקס". לדבריה, קיבלה את ההשראה לקולקציה שלה לשנת 81' מביקור במו־סיאון הניו־יורקי, שבו נערכה באותה שעה תערוכה של עתיקות מצריים.

מכאן היה רק צעד אחד למיבצע־פירסום המקביל למסעות השר יוסף בורג. שתי מלכות־המים־בדימוס הוטסו למצריים. נלוותה אליהן יפתפיה שלי־שית: הצלמת נירה דויד, שהנציחה או־

י בן־עמי יוצרות „לינקייג׳" חדש

מדגימות בקאהיר ובירושלים

תן בלבוש האופנה החדשה על רקע מצ־ רי אופייני. לאחר מכן חזרה כל הקו־ לקציה האנושית והטכסטילית לישראל, ושם הנציחה נירה דויד את שתי הדוג־ מניות, בלבוש זהה, על רקע סימני־ הדרך האופייניים של עיר־הנצח, ברוח הצעת־החוק של גאולה כהן.

על טיב האופנה יכולה לאה גוטליב לספר רק בשפת שירה:

„מאותה תקופה שבה שלטה מצריים על ארצות וימים — תקופת הפרעונים — מגיעים אלינו הצבעים, העיצובים ומישחק הדמויות ששולטים בקולקציה.

„הקבוצה המצרית בקולקציה מתר־ כזת בצבעי המידבר העזים: צבע הלב־ נה השרופה, הקוראל המבהיק, צבע ה־ חלודה, התורכיז הרענן והכחול של אבן הלפיס המצרית. ההדפסים כוללים תח־ ריטי־פנים מצריים עתיקים במראה צד, פסים וסמלים מכתב־החרטומים."

הכל סברו כי שמואל חמיר אינו מסוגל עוד להפחיע - אך השבוע הצליח להפחיע את הכל במיבצע־בזק שהוסיף מיפנה לדרך הזיג־זאגים

סבין בגב ידין

אחד מידידיו אמר עליו פעם בהערצה: „הוא מסוגל לתקוע לך סכין בגב ולסובב אותה, מבלי שתרגיש בכך!"

השבוע מצא ייגאל ידין את עצמו במצב זה. האיש הנערץ עליו ביותר מזה כמה שנים, שמואל חמיר, נעץ סכין בגבו וסובב אותה.

אך ידין כלל לא הרגיש בכך. הוא המשיך לחייך באושר, כאילו זכה בזיטוח.

לוליין בקירקס

הכל ציפו ששמואל חמיר יעשה משהו. אך כאשר זה בא, הצליח חמיר להפתיע את הכל — הן בשיטה, הן בעיתוי.

מזה כמה חודשים היתה אחת משאלות־הקבע במליאת הכנסת ובמיזנון הח"כים, בין הפוליטיקאים והעיתונאים: מה יעשה חמיר עכשיו?

כימעט אין דומה לחמיר בזירה המדינית הישראלית מבחינת כושר־ההישרדות והיכולת לקפוץ מסוס לסוס, בתרגילי־זריזות שהיו מעוררים התפעלות גם בקירקס.

לפני כל מערכת־בחירות עשה הערכת־מצב, העז וקפץ על הסוס החדש.

ב־1965 תפס חמיר טרמפ על תנועת־החרות, שהיתה שותפה לגח"ל, אחרי שחיסל את תנועת „המישטר החדש" שהקים. ב־1969, אחרי שניסה לפלג את חרות, ניסה ללכת לבדו, כימעט נמחק מן המפה, אך חמק פנימה, כשהוא מזדנב אחרי תנועת העולם הזה ומק"י. נסיון עגום זה השאיר צלקת עמוקה בזיכרונו, ומאז לא הסתכן עוד בהופעה עצמאית בבחירות. ב־1973 תפס טרמפ על הליכוד. ב־1977 קפץ קפיצה נועזת, תפס טרמפ על ד"ש (ראה טבלה).

ד"ש נגמרה. הסוס מת. היה דרוש באופן דחוף סוס חדש.

מזה חודשים הוחלפו בכנסת ניחושים לגבי הסוס הבא. טוטו־תמיר היה אחד ממישחקי־החברה החביבים

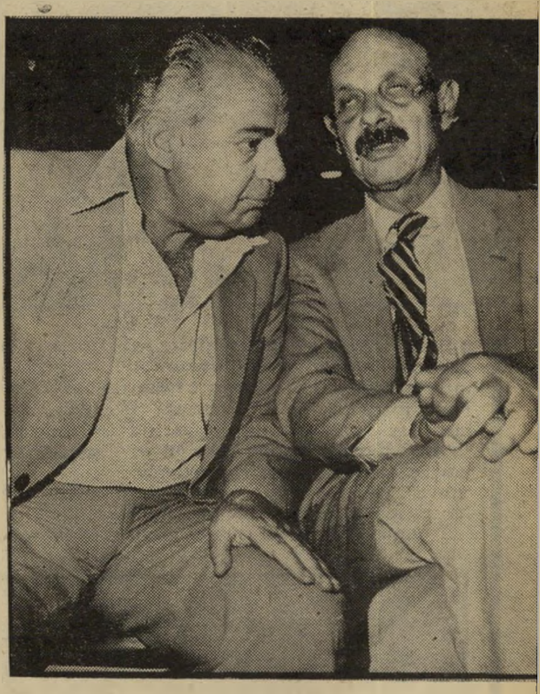

תמיר וידין
משועבד

ביותר במיזנון. וככל שחלפו השבועות, כן התעבו השמועות.

מה יעשה תמיר? האם יזוז לעבר המערך, ינסה לתפוס טרמפ על מיפלגת־העבודה, תמורת הפלתה של ממשלת־בגין? האם ישתתף בהקמת מיפלגת־מרכז חדשה? האם יזוז לעבר תנועת־התחייה?

האופציות שעמדו לפני תמיר היו מעטות. רבים מחברי־הכנסת, השונאים אותו, כבר החלו שמחים לאידו. „הפעם זה לא ילך לו," צהלו, „כל הסוסים נגמרו. כולם מכירים אותו, ואף אחד אינו רוצה בו!"

מי שסבר כך לא הכיר את שמואל תמיר די הצורך. השימחה־לאיד היתה מוקדמת מדי.

מי שהיטיב להכיר את תמיר המתין בסבלנות למהלך הבא שלו. איש לא ידע מה הוא יהיה, אך הכל היו בטוחים שיבוא.

בין הפוליטיקאים המשופשפים שלטה ההערכה כי לפני תמיר יש רק דרך אחת: חזרה אל חרות. הם העריכו שזה לא יהיה קל, ביגלל המישקע העמוק שהשאיר תמיר בליבו של בגין, כאשר ניסה להפילו ולהשתלט על חרות ב־1966. אז תקע תמיר את הסכין בגבו של בגין בצורה מפתיעה, וכימעט הצליח. בגין לא שכח לו זאת מעולם.

בשבוע האחרון של הכנסת הביא תמיר לדיון הצעת־חוק מוזרה להנצחת נשיאי ישראל וראשי־ממשלתה. בווי־כוח אמר על־כך ח"כ ארי אבנרי: „השר תמיר מוכרח לתפוס טרמפ על חרות. את כל שאר הטרמפים הוא כבר גמר. לכן הוא מתחנף עכשיו למנחם בגין, ומבטיח לו הנצחה בהצעת־חוק זו."

כשנאמרו דברים אלה פשטו חיוכים בספסלי הליכוד. יתכן כי הח"כים לא היו מחייכים אילו ידעו כי באותה שעה עצמה כבר היו בעיצומן ההכנות של שמואל תמיר למיבצע החדש שלו.

„לפנות את הסיפון!"

כאשר זה בא, זה הפתיע את כולם.

רק אחרי־מעשה נזכרו חברי־הכנסת כי בעצם כל הסימנים היו כבר גלויים לעין מזה כמה זמן. בין השאר:

● שמואל תמיר הפעיל טרור חסר־תקדים בכנסת, ובמיוחד בוועדת־החוקה־חוק־ומישפט, כדי להעביר באופן בהול שורה של חוקים, שבהם קשר את יוקרתו. בין השאר: תיקון החוק למניעת טרור (נתקבל סופית), חוק הנצחת נשיאים וראשי־הממשלות (נתקבל בקריאה ראשונה), חוק הגנת הפרטיות (נתקבל בקריאה ראשונה), חוק המיפלגות (נתקבל בקריאה ראשונה), חוק המקרקעין („חוק הבדואים" — נתקבל סופית), חוק יסודות המישפט (נתקבל סופית), חוק העמותות (נתקבל סופית). הלחץ של תמיר לקבלת חוקים אלה היה בלתי־מובן עד כה.

● תמיר הנפיק חוברת של שבחים וקילוסין לעצמו, ובה סיכום „מיפעלו" במישרד־המישפטים וביממשלה. תחילה לא נשאה החוברת שם של מו"ל ודפוס, כך שנתקבל הרושם שזוהי חוברת ממשלתית. רק אחרי שהעולם הזה (2239) החל חוקר את הפרשה, הוצאה בחיפזון מהדורה חדשה, ובה צויין שם התנועה הדמוקרטית כמו"ל.

בימים עברו היתה קיימת בחילות־הים הפקודה „פנו את הסיפון לקראת פעולה!" תמיר פינה את הסיפון שלו, כדי לפתוח בקרב על חייו הפוליטיים.

האות הראשון ניתן על־ידי ח"כ עקיבא נוף, שהוא מעין שמש ונושא־כלים של תמיר.

ברגעים האחרונים ממש של מושב הכנסת הודיע נוף כי הוא פורש מן התנועה הדמוקרטית, ומצטרף אל סיעת „אחווה" של חברי־הכנסת שלמה אליהו ושפיק אסעד.

מאותו רגע החלו הניחושים: האם פעל נוף על־פי חוראתו של תמיר, או לא? אם כן ואם לא, האם ידע מה מתכונן תמיר לעשות?

קשה להעלות על הדעת כי נוף היה מסוגל לעשות משהו בלי תמיר. כי נוף משועבד לתמיר, ותמיר רואה בו כימעט משרת אישי.

את נושא־כליו השני, אהוד אולמרט, איבד תמיר כאשר העדיף את נוף על פניו, ושיבץ את נוף במקום מוקדם יותר ברשימת הליכוד ב־1973. מאז הפך אולמרט אויבו המושבע של מנהיגו הנערץ, פילג את חמרכז החופשי ואינו מחמיץ כל הזדמנות כדי להרע לתמיר ולנוף. ואילו נוף חפץ עבד נכנע לתמיר.

האם יתכן כי העבד פעל בניגוד לרצון אדונו?

החשבון של נוף

אילו נערכה בכנסת התחרות על התואר „חברי־הכנסת הפחות מכובד בעיני עמיתיו", יתכן מאוד שעקיבא נוף היה זוכה במקום השני, אחרי שמואל פלאטו־שרון. מבחינה פרלמנטרית ואינטלקטואלית הוא אפס. חייו הפרטיים אפופים שערוריות מאז גירושיו העכורים מאשתו, העיתונאית מירה נוף, שהגישה נגדו קובלנות רבות על תקיפה גופנית ואי־תשלום מזונות. פעם אף הוצאה נגדו פקודת מעצר.

„בלי תמיר, נוף הוא שום דבר," אמרה אחד הח"כים, „לא יתכן כי נוף ינטוש את תמיר!"

אך ייתכן כי נוף למד מאדונו איך לעשות חשבון פרטי. הצטרפותו לפירמה של אליהו ושות' היתה מיבצע מעניין מבחינה כלכלית.

כאשר התפלגה ד"ש, מנתה הסיעה הדמוקרטית שיבעה חברים. מרדכי אלגרבלי פרש, ונותרו שישה. אליהו ואסעד פרשו, ונותרו ארבעה. עם הצטרפות נוף לאליהו, נותרו שלושה מול שלושה: ידין־תמיר־הלוי מול אליהו־אסעד־נוף.

לפי תקנון הכנסת, כאשר סיעה „מתפלגת" שווה־בשווה, מתחלקות גם כל זכויותיה. משמע: אליהו ושות' (המכורגים גם בסלנג של הכנסת „האחים אליהו"), יקבלו שלוש יחידות־מימון — סכום של כ־450 אלף לירות לחודש. אם יתחלק סכום זה בין הח"כים, מכיוון ששום מיפלגה אינה עומדת מאחוריהם, הרי כל ח"כ יקבל 150 אלף ל"י לחודש — נוסף על משכורתו, כמובן.

יתר על כן: לתנועה הדמוקרטית יש רכוש של כ־14 מיליון לירות, המושקע בניירות־ערך. אליהו ושות' יכולים לדרוש מחצית הרכוש הזה — כשיבעה מיליון לירות צמודות. אם יחליטו שלכל אחד מן השלושה תינתן השליטה על שליש מהסכום הזה, כגוף פוליטי עצמאי, הרי יקבל הגוף העצמאי ששמו נוף יותר משני מיליון לירות צמודות. ואם אליהו, שהוא עשיר בקורח, יוותר על חלקו ויעניק אותו לשני עמיתיו — יגדל הסכום עוד בהרבה. הוא כבר רמז על כך.

כל זה לגיטימי בהתאם לחוק, כל־עוד מוצאים הכספים במיסגרת הליברלית שקבע מבקר־המדינה לשימוש בכספי מימון־המיפלגות. איש הכספים של התנועה הדמוקרטית, מאיר („ממי") דה־שליט, כבר הודיע שהוא הולך עם תמיר.

אילו פעל נוף באופן עצמאי, הרי היה זה מיבצע מעניין: תחת יהיות חבר אפסי בי תנועה גוספת, מצא את עצמו לפתע חוליש על כספים רבים מאוד.

הנוף שלו השתנה לפתע באופן מכריע.

נוף לא מצא תירוץ פוליטי או רעיוני כלשהו להצטרפותו לאחווה — כשם שאליהו ואסעד לא טרחו מעולם להעניק אמתלה מדינית או רעיונית כלשהי להקמת סיעתם הנפרדת.

המהמר הניצחי

אולם מעטים היו מוכנים להאמין כי נוף פעל על דעת עצמו. כאשר נראה במיזנון הכנסת, כשהוא שקוע בשיחה עם שמואל תמיר, בדקות האחרונות שלפני נעילת מושב־הכנסת, סברו רבים כי משהו נרקם ביניהם.

ח"כ שולמית אלוני, שהיא פוליטיקאית משופשפת,

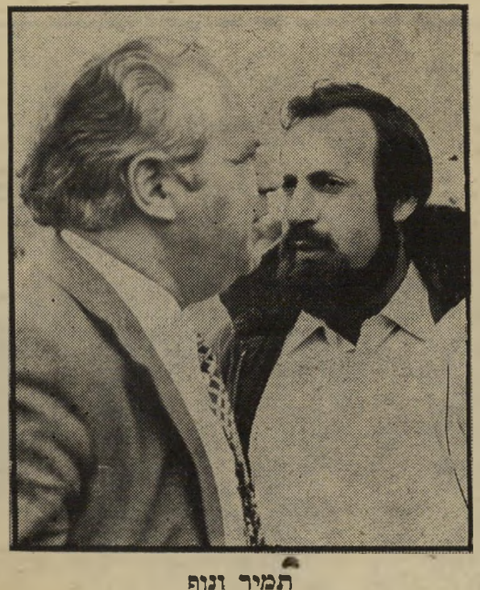

תמיר ונוף
משועבד

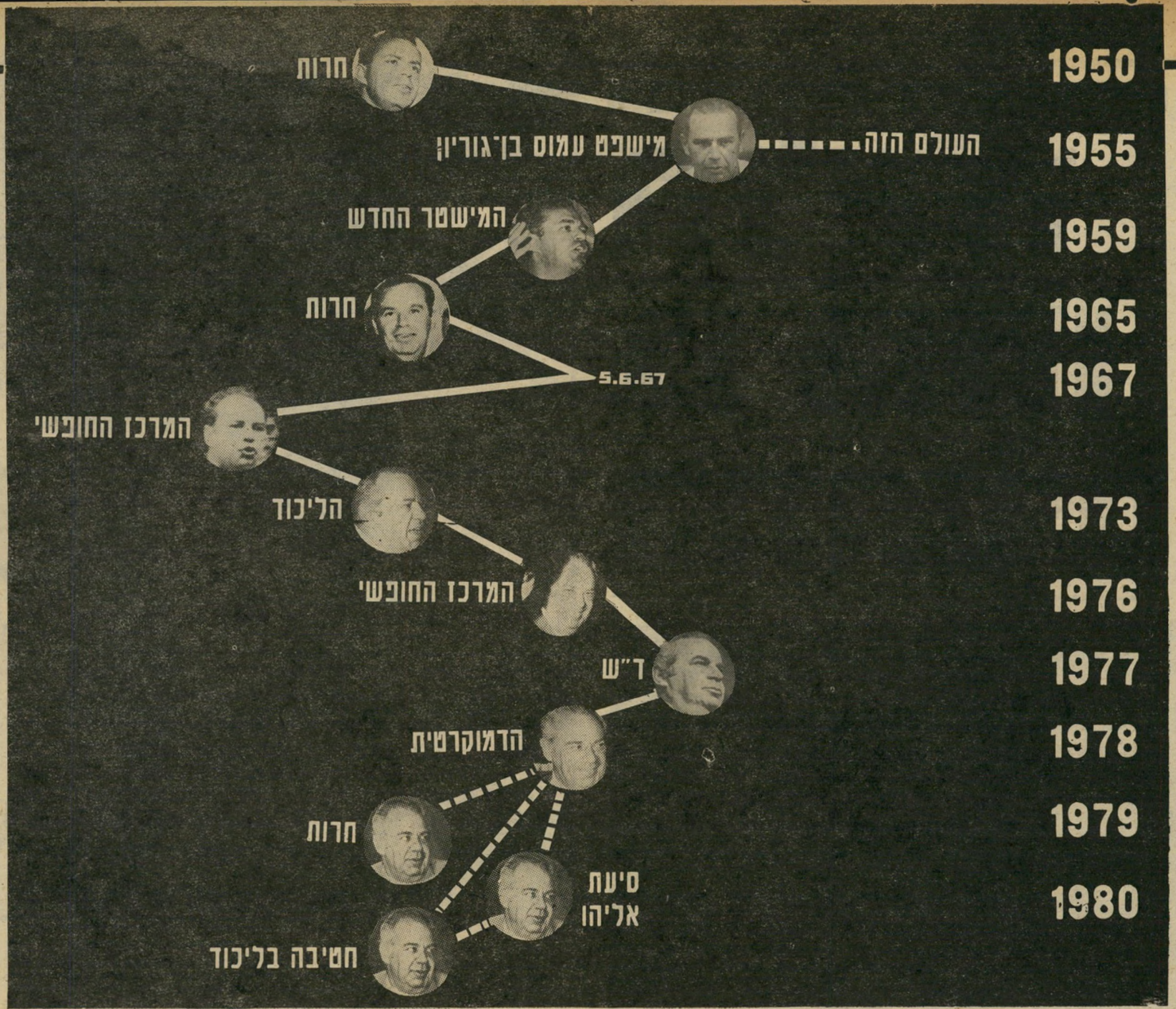

קבעה בו במקום: „עקיבא נוף פועל בשליחות תמיר.״

(ביגאל אותה שיחה לא הספיק תמיר להגיש לכנסת את התיקון לחוק־העונשין, המטיל מאסר של שנה אחת על קיום יחסים הומוסכסואליים בין מבוגרים, תוך הסכמה — שערוריה מישפטית שנכפתה על הממשלה על־ידי הדתיים. החוק לא הובא לדיון.)

למחרת היום התפוצצה הפצצה, שכימעט השכיחה את התימרון הקטן של נוף, ושנתנה לו משמעות חדשה לגמרי: שמואל תמיר הודיע על התפטרותו מן הממשלה.

מבחינת הבוחרים, זוהי סיעה אפסית. כל התנועה הדמוקרטית ביחד זכתה בסיקרי דעת־הקהל האחרונים ב־0.2% — ואין לה שמץ של סיכוי לגדול.

הכעייה של תמיר היא „איפוא, כפשטות: למכור את כוחו בכנסת הנוכחית כדי ל־הכטיח את עצם נוכחותו בכנסת הבאה.

באופן תיאורטי, יכול תמיר להציע את סיעתו החדשה למערך: הפלת הממשלה הנוכחית תמורת כסא בכנסת הבאה. אולם הצטרפות סיעת־תמיר כחטיבה במערך תיתקל, בלי ספק, בהתנגדות קיצונית מצד מפ״ם, ושימעון פרס לא יוכל לכפות זאת גם על מיפלגתו שלו ביגאל התמודדותו עם יצחק רבין. למערך כדאי יותר לקנות ח״כים בודדים, או לעשות עסק עם השותפה הוותיקה, המפד״ל.

האופציה האמיתית של תמיר היא בכיוון ההפוך. בראש סיעה חדשה יוכל להצטרף שוב כחטיבה עצמאית לקיכוד.

יהיה זה מיבצע מבריק מכמה בחינות:

● בראש חטיבה של ארבעה (או חמישה) יוכל לדרוש כעשירית מן הייצוג של הליכוד בכנסת הבאה. אם יזכה הליכוד ב־20 מנדאטים, יוכל תמיר להבטיח מקומות לעצמו ולאליהו. (לשני האחרים יצטרך לתת פרסי־תנחומים. בוודאי לא תהיה לתמיר בעייה לסדר את נוף, כשם שסידר בשעתו את אולמרט).

● כראש חטיבה עצמאית, לא יהיה תלוי באיש. אילו נכנס לחרות, היה תלוי במישחקים הפנימיים בתנועה גדולה זו. אך איש בליכוד אינו יכול להתערב בעניינה של חטיבה אחרת, וכתנועה שאין לה חברים תהיה חטיבת־תמיר נתונה במצב אידיאלי, כשהיא בת־חורין לגמרי להבטיח את האינטרסים האישיים של מנהיגיה.

● אחרי שייכנס לכנסת הבאה, ייפתח מישחק לגמרי חדש. אז יהיה לתמיר פנאי לעסוק במיבצעים חדשים — למשל הצטרפות לקואליציה בראשות חמערך.

כל זה ברור גם לראשי הליכוד. איש מהם אינו אוהב את תמיר, ומעטים מהם מאמינים לו. אך לא תהיה להם ברירה. כראש סיעה בכנסת הנוכחית, יהיה תמיר דרוש לעצם קיומה של הממשלה. הוא יוכל לנהל עימה משא־ומתן קואליציוני חדש, לדרוש לעצמו את תיק שר־החוץ בכנסת הנוכחית, ובוודאי יוכל להבטיח לעצמו את שיבתו למישרד־המישפטים תוך כמה שבועות.

המפסיד היחידי

מ יהו, אם כן, המפסיד בכל המישחק הזה? המפסיד היחידי הוא האיש המחייך: ייגאל ידין, המשועבד לתמיר מזה שלוש שנים.

למעשה כך התרגיל? לא נועד אלא לדבר אחד: לחסל את ידין, ולתפוס את מקומו כי מנהיג השריד האחרון של ד״ש, כדי לסחור בו לקראת הבחירות.

ידין אינו מבין זאת. הוא תמים מדי. אך כימעט כל פוליטיקאי אחר בארץ תפס זאת מייד.

כאשר אמר אבנרי כי „זוהי הבגידה האחרונה של תמיר — לפי שעה,״ הביע את אשר חשבו רבים.

אך כמעשה בגידה, היתה זאת מלאכת־מחשבת. העיתוי, השיטה, האפתעה הגו מושי־למים. בדרך הזיגזאגים של שמואל תמיר נוסף זיג נוסף — והזאב לא יאחר לבוא.

מיבצע־החישרדות של תמיר, שהכך ציפו לו, החל — אך בצורה שאיש לא ניכא אותה.

התירוץ היה עלוב ושקוף: אין תמיר יכול לסבול מבחינה מצפונית שסיעה בת שלושה ח״כים תחזיק שלושה שרים בממשלה. מבחינה זו באה פרישת נוף בדיוק בשעה הנכונה — היא הורידה את מיספר חברי הסיעה מארבעה חברים לשלושה, וכך נתנה חיזוק לתירוץ של תמיר.

לפני כן, בחודשים האחרונים, השמיע תמיר את הדרישה כי עמיתו, ישראל כץ, יתפטר מן הממשלה כדי להקטין את מיספר שריה. כץ סירב, הזמין את תמיר להתפטר. עתה ברור כי תמיר השמיע תביעות אלה כהכנה לפרישתו שלו.

מובן שפרישת תמיר מן הממשלה היא רק צעד ראשון במיבצע מורכב. מה יהיו הצעדים הבאים?

למעשה פתח תמיר לפני עצמו שתי אופציות:

● להצטרף אף הוא לסיעת אחווה, ולהעמיד את עצמו בראש סיעה של ארבעה ח״כים.

● להצטרף מייד לחרות.

שמואל תמיר רגיל להמר כדי להישאר בחיים. בחודשים האחרונים של הכנסת הקודמת, כאשר הבין כי הישרדותו מחייבת את הצטרפותו לד״ש, עשה תרגיל נועז. ד״ש לא רצתה בו, והעמידה לו תנאי שנועד לחסום אותו: להתפטר קודם כל מן הכנסת, להצטרף לד״ש כחבר פשוט. אך תמיר לא היסס, התפטר מן הכנסת יחד עם נוף. השניים הצטרפו לד״ש — וחיש מהר השתלט תמיר על התנועה כולה.

התפטרותו של תמיר עתה מזכירה תרגיל זה. הוא ויתר זמנית על מקומו בממשלה כדי ל־הכטיח לעצמו את היעד שהוא עכשיו עיקרי: ל־הכטיח לעצמו מקום בכנסת הבאה, כנקודת־מוצא לזינוק חדש.

חזרה לליכוד

ה רעיון ל־הצטרף עכשיו כחבר פשוט לתנועת־החרות הוא מפתה מאוד. לפחות איש אחד, המקורב לבגין, יעץ לו זאת השבוע.

חרות היא תנועה מדולדלת. מילבד בגין אין בה מנהיגים מרשימים. אחרי בגין יישאר חלל ריק. עזר וייצמן נפלט החוצה, ומנוי וגמור עם רבים מראשי חרות לחסום את דרכו בחזרה, גם אם ירצה בכך. הוא נטע זר בחרות.

לא כן תמיר. הוא היה באצ״ל, היה חבר חרות כמה פעמים בעבר. השיגאה שעורר בעת הפילוג של 1966 שככה. בממשלה הנוכחית התחנף לבגין ככל שניתן. על הקיצוניים שבחרות התחבב בשורה של חוקים דרא־קוניים, בעלי ריח טוטאליטרי חריף. אנשים כמו דוב שילנסקי (ראה הנדון) מעריצים אותו.

כהנהגה חדשה, כלי כנין ווייצמן, יוכל תמיר ל׳תפוס את מקומו בקרות לצד אנשים כמו יצחק שמיר ודויד לוי. תוך זמן קצר ישתלט על התנועה, כלי בעיות.

זוהי האופציה האחת. השניה היא מורכבת יותר.

אם יצטרף תמיר ל„אחווה״, תבוא זו במקום התנועה הדמוקרטית. כראש סיעה בת ארבעה חברים (שאליה יצטרף, קרוב לוודאי, בנימין הלוי, (שגם הוא משועבד לתמיר במידה רבה), יהווה תמיר כוח בכנסת הנוכחית, המפוצלת.

מ'בצע בחירת מלכת־המים 80

הלילה בן הזהו המחוגים

לבמה סילביה בן־שושן מטפסת במדרגות שהובילו אל הבמה בנתניה. המועמדות כולן לבשו את ביגדי־הים של **גוטקס** ונעלו את נעלי **מרגו**. הן עזרו אחת לשניה לעלות במדרגות. „התיידדנו מאוד במיסגרת הנשפים האלה," אמרה סילביה.

בניגוד למסורת הנשפים של מלכת־המים, המתנהלים בדרך כלל סביב בריכת־שחייה, נערך הנשף החיפאי בהיכל הספורט החדש. הקהל הצטייד במישקפות, כדי לבחון ביתר תשומת־לב את המועמדות הצעירות.

4.000 איש ואשה מילאו את ההיכל, צפו בתוכנית האמנותית העשירה — ו־במועמדות. הם נשארו במקום עד השעות הקטנות של הלילה, שלא כהרגלם של חי־פאים.

על פני במה ענקית שהוצבה במרכז האולם צעדו 12 היפהפיות כשהן מוקפות

נסיכת הים־התיכון

עדי עונדת את הכתר שעוצב במיוחד לתחרות זו, על־ידי מעצבת התכשיטים רחל גרא.

במרכז, עדי שריטר מנס־ציונה, מימין, דגנית נחום מרמת־גן וקורין נגן מבת־ים.

ההכתרה דויד חיימוביץ, מ־הנהלת חברת אור־פיר־טורס, שתארח את הבנות ביוון, מכ־תיר את עדי שריטר, שנבחרה בנתניה לנסיכת הים־התיכון. מימין: הדוגמנים של **אנוה**, ליד ריטה כהן ועדיה מרון.

בעשרות זרי פרחים. הקהל החיפאי קיבל אותן במחיאות כפיים סוערות.

גולת הכותרת של הערב היתה בחירת נסיכת־הצפון וסגניותיה. בתואר הנכסף **זכתה דווקא בת הדרום** — אורלי חן מ־עקרון. לסגנית ראשונה נבחרה דורית ברזילי התל־אביבית.

דורית, שחגגה את יום־הולדתה ה־18 באותו ערב, זכתה להפתעה נעימה, כש־**תיזמורת** הדולפינים **השמיעה לכבודה את השיר** יום הולדת שמח. **היא כה התרגשה, עד שמעדה ונפלה. מיד הוחשה עזרה־ראשונה — תחבושות קרות, שהונחו על רגלה, ובקבוקי** פינה קולדה, **שרוממו את רוחה.**

כסגנית שניה נבחרה מועמדת חיפאית, **המורה־החיילת ריטה כהן. על השופטים החיפאיים נימנו: יעקב שריד** מעץ־הזית, **מנחם אקרמן** מפינה קולדה, **קרלוס ורי־שבסקי** מוולה, **ג'ימי, הספר החיפאי, ופול** לואיס מאופיר־טורס.

סוף־סוף קיץ

כעבור **חמישה ימים** נערך נשף גור־סף, **הפעם במלון** בלו ביי **בנתניה,**

מתקרב לשיאו

על הדשא המשתרע לא הרחק מבריכת־השחייה.

קהל של ארבעת אלפים איש ואשה נהר למקום, והדשא דמה למיגרש בלומפילד ביום של מישחק כדורגל. אותם שלא הצליחו להיכנס לתחום המלון, הצטופפו ליד הגדרות, וגם על העצים שבסביבה, כדי לחזות בבנות ולצפות בתוכנית האמנותית העשירה.

גם הנשף שנערך בנתניה התחיל במיצעד המועמדות, בבגדי ים וחוף של גוטקס. המנחה, מני פאר, שהיה במצב־רוח מרומם, הציג את הבנות בזו אחר זו בפני הקהל. בהמשך הערב הציגו הבנות את שמלות הבוקר והערב של ניבה ואת שמלות הערב חופה של רשת סלוני אמבר.

באותו הלילה הוזזו מחוגי השעון שעה אחת קדימה. סוף־סוף נמצאה ממשלה שהכירה בקיץ. בשעה הייעודה עצר מני את החגיגה ומעל הבמה הכריז על בוא הקיץ. לפי השעון החדש נמשך הנשף עד השעה ארבע לפנות בוקר.

סגנית ראשונה דורית ברזילי, שנבחרה בחיפה, מוכתרת על־ידי עמי טלמור, מהנהלת **עמי־תור.** דורית, צברית דור שישי בארץ, מפגינה בחיוכה השובב שיניים צחורות ושימחת־חיים.

הנסיכה של הצפון היא אורלי חן, שהוכתרה על־ידי אלכס רבינו, מחברת **אולימפיק,** המכתיר כבר שנים את המלכות בצפון הארץ.

נסיכת הצפון

אורלי חן, לידה דורית ברזילי וריטה כהן. שלושת הזוכות בנשף החיפאי היו במצב־רוח מרומם אחרי זכייתן. דורית חגגה באותו ערב את יום־הולדתה, ריטה נבחרה בעיר מגוריה, ואורלי שמחה על זכייתה בתואר הנכסף. למטה: אורלי מתאפרת, דקות ספורות לפני תחילת הנשף שנערך **בהיכל הספורט** המפואר של חיפה.

בחבר השופטים הנתנייתי היו נוטה מרון מאולימפיק, יעקוב ויינר מעמי־תור, נורית רוזנצוויג מסנדלי נימרוד המנהלת את הנציגות הנתנייתית של רשת החנויות המוכרות את סנדלי נימרוד, דני אסיאס מעין־הדות והפירסומאי אודי יעקובוביץ, נציג מצלמות הדר.

בסיום הנשף נבחרה עדי שריטר מנס־ציונה לנסיכת הים־התיכון. סגנית ראשונה — דגנית נחום; סגנית שניה — קורין נגן. את עדי הכתיר נציג אופיר טורס דויד חיימוביץ. את דגנית הכתיר מנהל מלון בלו ביי עזרא אלוני ואת קורין הכתיר בן־שיטרית מהנהלת אנוה.

שרשרת הנשפים עדיין לא תמה. הנשפים הבאים ייערכו בטבריה, על שפת הכינרת, בחוף השקט, באילת, על חוף ים־סוף במלון לרוס, ובהיכל התרבות בתל־אביב. שם ייערך הנשף המסכם שבו תיבחר מלכת־הים של 1980.

המועמדות, המורגלות כבר בהופעות לפני קהל, אחוזות התרגשות רבה לקראת הנשף המסכם ולקראת הטיול הממתין להן באיי יוון.

האם הצליחו גורמים מסויימים לגרור את ארבל לעב

פיתויים של כסף, ארוחות שחיתות, מסיבות סוערות ונשים צעירות או

שארבל הוא שותף מלא בכיר של עולם הפשע־המאורגן בישראל

(המשך מעמוד 37)

אך הנושא שהעסיק באופן מיוחד את חוקרי פרשת־ארבל, והנושא שגרם ל־קשיים רבים בחקירה שלהם, היה קרן קמצ"ר המפורסמת. אחד החשדות הוא שארבל הקים, ביוזמתו או כשליח של אחרים, קרן מיוחדת אשר באותם חוגים קיבלה את הכינוי קרן קמצ"ר. חוקרי ה־שב"כ של צה"ל היו צריכים את עזרתם של חוקרי מס־ההכנסה ושל חוקרי המישטרה־האזרחית כדי להבין בשליחות „התורמים" לקרן, והפקידו את הכסף בבנקים באירופה. אם אפשרות זו אכן נכונה, והקרן היתה מסווה להלבנת כספים והברחתם מהארץ, עדיין נשאלת השאלה אם ארבל קיבלו שכר עבור שירותים אלה, או שהסתפקו בכרטיסי־ הטיסה ובאירוח בחוץ־לארץ. החוקרים מתעניינים בנסיעות של ארבל, ובעיקר בנסיעה של שנערכה בחוד שעבר. אחרי שכבר החלה החקירה של ובני משפחתו.

החומר הועבר לפרקליט הצבאי הראשי תת־אלוף שפי. שפי יחליט אם יש מקום להעמיד־לדין את ארבל או שהוא זכאי. אפשרות של עיסקה, כפי שנעשתה עם ארבל בשנת 1960 לא תיתכן. הרמטכ"ל דורש להחליט אם ארבל זכאי לחלוטין ואם יש חשד מבוסס נגדו, להעמיד אותו לדין ולערוך משפט פתוח.

חוגים בצבא טוענים שאין כימעט כל החושש שמא החקירה תתמקד רק לגבי ארבל וקציני־הצבא הקשורים בפרשה, דורש מזמיר להטיל על המישטרה לחקור את ההיבטים האזרחיים של הפרשה ולחקור אם היו לאנשי־צבא־לשעבר, שהם היום אזרחים, או לאותם שלא שרתו בצה"ל שרות מלא, קשרים עם ארבל ואם אלה עברו על החוק.

זמיר לא יצטרך להטיל על המישטרה לחקור בפרשה וגם לא יצטרך לבקש את החומר מהשב"כ או משלטונות הצבא.

מה בדיוק קרה בקרן זו. בעוד, שככל ה־נראה המסקנות בפרשות האחרות של ארבל כבר נכתבו, עדיין לא הצליחו החוקרים לפענח את כל רזי קרן קמצ"ר.

על־פי הנראה עד כה הקים הקמצ"ר, בניגוד לפקודות מטכ"ל, קרן פרטית שלא על דעת הגורמים הצבאיים. בצה"ל אסור להקים קרנות פרטיות וכן לא לקבל תרו־ מות אלא אם כן הן מועברות דרך הוועד־ למען־החייל. הקרן נועדה כביכול לעזור לחיילי המישטרה־הצבאית הנמצאים במצו־ קה כספית, לחיילות הרוצות להינשא, ל־ חיילים הרוצים לרכוש דירה, או שמצב הוריהם בכי רע. החוקרים עוד לא הצליחו למצוא חיילים מהמישטרה־הצבאית ש־ נעזרו על־ידי הקרן, מסתבר, שלגבי חיילי המישטרה־הצבאית היתה בלתי־ידועה. בידי החוקרים יש רשימה של עשרות שמות, שעל פי החשד הכניסו מיליונים רבים של לירות לקרן הפרטית של הקמצ"ר. ביניהם שמות ידועים כקצין צה"ל בכיר המשרת עדיין בצבא, כקצין צה"ל בכיר לשעבר, מחבריו של ארבל, כסוחרים הידועים כ־ חברים שלו, אנשי כרם־התימנים, ואנשים

חוקרי פרשת ארבל החלו בימים אלה בחקירת שני נושאים נוספים, על פי מידע שהגיע אליהם בתחילת השבוע. החוקרים מנסים לגלות כמה כסף יש לארבל בסניף בנק לאומי לישראל בברמת־גן ואחרי שיבררו זאת ישאלו את ארבל למקור הכסף. שאלה שניה המעסיקה את החוקרים היא אם אכן ארבל הוא שותף סמוי בסוכנות־ביטוח גדולה בתל־ אביב.

האם יעצר ארבל?

מ' שבקיא בחומר טוען שפרשת ארבל תהיה הפרשה הקשה ביותר שפקדה אי־פעם את צה"ל, ואחת הפרשות שתסעיר במיוחד את הציבור בישראל. השמות ה־ קשורים בפרשה, מי בחומרה גדולה יותר ומי ברמז, מאיימים להפוך את פרשת ארבל למרתקת יותר מאשר פרשת בצלאל מיזרחי, ויש הטוענים שבמקומות מסויימים פרשות אלה קשורות זו בזו. אולי אחד ספק שארבל יועמד לדין, ויש הטוענים שהוא ייעצר בימים הקרובים. אותם חוגים מוכירים שהצמד רפול־שפי היה זה שהח־ ליט להעמיד לדין את מפקד חיל־הים לשעבר האלוף (מיל') אברהם („יומי") ברקאי, למרות שהחומר נגד יומי היה פחות חמור מהחומר נגד ארבל.

נראה כי בימים הקרובים, יכנס לעובי הקורה גם היועץ־המישפטי־לממשלה, ה־ פרופסור יצחק זמיר. ח"כ אהוד אולמרט, ביום השני האחרון, כשקיבל הפרקליט הצבאי הראשי דב שפי את החומר, הועבר העתק מכל העדויות למטה־הארצי של מישטרת־ישראל.

ארבל עצמו מכחיש כמובן את ההאשמות וטוען שמעלילים עליו. אולם ארבל ופרק־ ליטו רם כספי, מי שהיה עורך דינו של בצלאל מיזרחי במישפט הארץ אינם מו־ כנים לפרט ולהשיב על ההאשמות הספצי־ פיות בפרשה.

מדונאי אודנץ (מימין)
תת־אלוף כבורר

פרקליטים גבי כהן זרם כספי עם בצלאל מיזרחי
הקשר בין מיזרחי לארבל

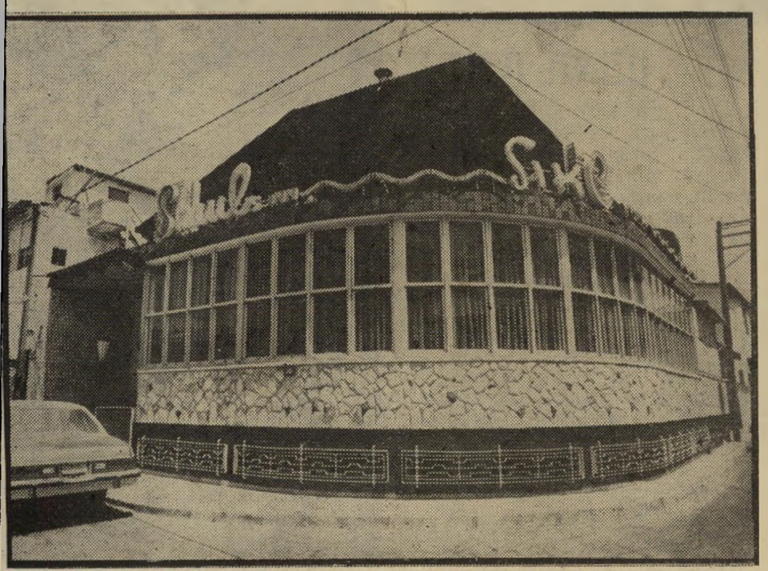

פונדק שאול בכרם התימנים
סטייקים והעברה מיחידה־קרבית

ששמם הוזכר בהקשרים שונים כעומדים בראש הפשע־המאורגן בארץ.

מי שניהל את הקרן היה הקמצ"ר עצמו ואיש סודו במישטרה־הצבאית, סגן־אלוף

עצמו הושעה מתפ־ קידו ונמצא עתה במעצר בית, כשהוא נמצא בחקירה אינטנסיבית ביותר של כל הגורמים החוקרים עתה בפרשת ארבל: השב"כ, המישטרה האזרחית ומחלקת־החקירות הסמויה של מס־ההכנסה.

נבדקת האפשרות שארבל הבריחו את כספי הקרן הפיקטיבית לחוץ־לארץ.

הרמזים לכך הוא בדרך שבה התפרסמה הפרשה. הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל („רפול") איתן, למרות שהחליט לחקור בפרשה עד תומה, ולהעמיד לדין את כל מי שיתעורר חשד נגדו, ניסה למנוע את פירסומה. רפול טוען: „יתכן ויתברר שהכל רק סיוט לילה. צריך לתת לארבל ליהנות מהספק, עד שלא תושלם החקירה."

מה באמת אירע בוועידת פת"ח?

מותו של ברוז

אחת התעלומות הגדולות במרחב מצאה השבוע את פיתרונה — אחרי שבילבלה במשך חודשים את כל המומחים.

כמרכזה עמדו ההחלטות שנתקבלו על־ידי הוועידה הרביעית של תנועת פת"ח שנסתיימה ב־31 במאי 1980 בדמשק.

„לחסל את היישות הציונית"

ידיעה ראשונה, שנפוצה באחד ביוני, מילאה בשימחה את ליבם של קברניטי ישראל, דיכאה את ידידי הפלסטינים בעולם, הדהימה את ראשי מדינות־אירופה.

נאמר בה כי פת"ח החליטה „לחסל את היישות הציונית מבחינה כלכלית, מדינית, צבאית, תרבותית ורעיונית", ו„להקים מדינה פלסטינית דמוקרטית על כל אדמת פלסטין".

פת"ח היא התנועה המרכזית באש"ף — לא רק מפני שמנהיגה, יאסר ערפאת, הוא גם יו"ר אש"ף, אלא גם מפני שהיא מייצגת את הזרם המרכזי של התנועה, המשוחרר מן השיעבוד למישטרים ערביים אחרים.

מאז 1974 מאותתים מנהיגי תנועה זו שהם מוכנים להסכים למדינה פלסטינית בגדה וברצועה לצד ישראל, תוך השלמה־מאונס עימה. איתותים אלה מצאו את ביטויים בהתקדמות זהירה והדרגתית בניסוחים רשמיים, ובהתבטאויות הדרגה יותר מרחיקות־לכת בשיחות סודיות.

והנה — כך נראה, החזירה היא תנועה במכה מוחצת אחת את הגלגל אחורה.

בעיני המומחים (להבדיל מן התועלמנים) עורר הדבר תמיהה. כדרכם של מומחים, הם ביקשו קודם כל להשיג את הנוסח המקורי של המיסמך, כדי לבדוק כל מילה, פסיק ונקודה.

ואז אירע הדבר המוזר הראשון: אי־אפשר היה להשיג את הטכסט.

אנשים שפנו אל נציגי אש"ף באירופה נענו בהתחמקות נבוכה. גם קשרים אישיים עימם לא הועילו: הטכסט פשוט לא היה מצוי בידיהם.

מיטב העיתונאים בעולם השתדלו להשיג את ההחלטות. כל אשר יכלו למצוא היה נוסח שפורסם בעיתון הלבנוני אל־ליווא, מהאחד ביוני, ובו המיסמך שכלל את הפסוק בדבר „חיסול הישות הציונית".

בלית ברירה, השתמשו כל אמצעי־התיקשורת והמומחים בעולם בטכסט זה של העיתון הלבנוני. הוא הפך מקור בילעדי, כל מי שדיבר מאז על „החלטות פת"ח בדמשק" הסתמך באופן בילעדי על טכסט זה. ובראש המסתמכים עליו היה מנחם בגין.

על סמך העובדות שהיו ידועות הסיקו כל המומחים האחראיים כי בדמשק הושגה מעין פשרה בין האגף המתון של עראפאת ובין חוגי־הסירוב, שכוחם עלה על פי פשרה זו נשמר ואף חוזק מעמדם של עראפאת ומקורביו, אנשי הקבוצה־המייסדת של אש"ף בצמרת התנועה, אך תמורת זאת הסכימו לנוסח קיצוני של החלטות, שסתר את מדיניותם (העולם הזה 2233).

הקו של עראפאת

כך זאת כירסם ספק בליבם של מומחים קפדניים. משהו בכל הפרשה נראה מוזר.

כעבור כמה ימים שודר ע"ידי הרדיו הרשמי של אש"ף בביירות הנוסח הרישמי של החלטות הוועידה. הוא השתרע על פני שישה פרקים. וראה זה פלא: לא היה בו זכר לחיסול היישות הציונית.

ההחלטות לא היו מתונות. דובר בהן על „הסלמת המאבק המזויין בתוך האדמה הכבושה", נדרשה הפעלת „סנקציות נגד הבסיס הציוני והאימפריאליסטי בפלסטין", וגם „ביטול הסיוע האירופי ליישות הציונית".

אך לא היה במיסמך זה איזכור כלשהו לשיחרור „פלסטין כולה" או לחיסול מדינת־ישראל. להיפך: הסעיף השביעי של הפרק הראשון מאשר מחדש את כל הדברים הכלולים בתוכנית המדינית של נוקשים של סעיפים שאין להם ערך ביצועי.

„והקדמה" ו„החלטות"

רגע ששידר רדיו אש"ף בביירות את הנוסח הרישמי של ההחלטות, התייחסו המומחים רק אליו, אף כי תעלומה של נוסח אל־ליווא נשארה בעינה.

גם המומחים של מישרד־החוץ הישראלי התייחסו באמון מלא לנוסח של רדיו אש"ף. כאנשי־מיקצוע, הבינו כי אין ערך לפירסום של אל־ליווא. שירות־המיסמך של מישרד־החוץ הדפיס את החלטות הוועידה, לפי הנוסח של הרדיו, והפיץ אותו לכל המעוניין.

„תוספת". מיסמך זה הופץ על־ידי מישרד־החוץ אחרי שהפיץ את הנוסח הרשמי של ההחלטות. נאמר בו, בזהירות, כי „לפי העיתונות הלבנונית" קיבלה הוועידה הרביעית של פת"ח בדמשק תוכנית הכוללת שני חלקים: הקדמה ו־החלטות.

ה„תוספת" של מישרד־החוץ הגדירה כ„הקדמה" את המיסמך הראשון שפורסם באל־ליווא, שהכיל את הפסוק על חיסול היישות הציונית.

מישרד־החוץ לא היה היחידי שניסה בדרך זו ליישב את הסתירה. המומחים בעולם כולו, שניסו להבין את הפער בין הפירסום באל־ליווא ובין ההחלטות הרישמיות ששודרו ברדיו אש"ף הסיקו כי יש שני מיסמכים, המשלימים זה את זה — הקדמה „היסטורית", שפירטה את עמדות פת"ח בעבר, ו„החלטות", שהן מיבצעיות.

בילבול מביש

סברה זו השתרשה בעולם — מה גם שיאסר ערפאת עצמו מילא את פיו מים. אמנם, כמה וכמה דוברים של אש"ף ופת"ח, וביניהם מחמוד לבדי, דוברו האישי של ערפאת בביירות, הכחישו את דבר קיומה של ה„הקדמה", אך דבריהם לא עוררו אימון. החריש שנחרש על־ידי הפירסום הראשון היה עמוק מדי. שתיקתו של ערפאת עצמו עשתה את שלה.

אך השבוע פתח ערפאת את פיו — וכך הפרשה המוזרה התבהרה לפתע.

ערפאת העניק ראיון ליוזף פיטצ'ט, כתב הראלד טריבון הבינלאומי בפאריס. הוא גילה שם סיפור מפתיע של בילבול מביש, אך הגיוני למדי בעיני מי אש"ף, וגם את כל „ההחלטות התקפות של המועצה הלאומית הפלסטינית".

„ההחלטות התקפות" של המועצה הפלסטינית משלימות, למעשה, עם חלוקת ארץ־ישראל, מכיוון שהן מדברות על הקמת מדינה פלסטינית בכל חלק של הארץ אשר יפונה על־ידי ישראל. סעיף זה הוא המעורר את זעמם של אנשי חזית־הסירוב באש"ף ובעולם הערבי כולו, והוא מזוהה עם הקו של ערפאת.

הקרב בתוך אש"ף סובב סביב הקו של ערפאת, השם את הדגש על המערכה המדינית הבינלאומית להשגת הכרה באש"ף. קו זה מחייב, כמובן, השלמה כלשהי עם ישראל. מולו מתייצבים אנשי הסירוב, המתנגדים למערכה זו והרואים בה, בצדק, סתירה לשאיפתם לחסל את ישראל.

החלטות פת"ח מסתיימות באישור מפרש של „הצורך להגן על ההישגים המדיניים שהושגו בזירה הבינלאומית ולחזק אותם." זהו אישור לקו של ערפאת. אילו נתקבלו רק החלטות אלה, היה ברור כי הוועידה הסתיימה בניצחון של ערפאת ושל הקו המתון שלו, למרות הניסוחים החריפים שנכפו עליו.

כך נוצר פער בין שני מיסמכים. בעוד שמנחם בגין ואנשיו ניצלו כל הזדמנות כדי להסתמך על „החלטות אירגון־המרצחים הנאצי" והדוגלות בחיסול ישראל, לפי נוסח „אל־ליווא", השתמשו המומחים של מישרד־החוץ בנוסח של רדיו אש"ף, שכן לא היה זכר לפסוקים כאלה.

התעמולה הישראלית בחו"ל העדיפה, כמובן, את נוסח אל־ליווא, נציגות ישראל באו"ם הפיצה נוסח זה בקרב כל הנציגויות באו"ם.

התעלומה העמיקה. אחד מחברי־הכנסת, שהקשיב לדברי בגין, פנה אל מישרד־החוץ וביקש נוסח מוסמך של החלטות פת"ח. הוא קיבל את הנוסח הרשמי של ההחלטות, שלא היה בו זכר לפסוקים שצוטטו על־ידי ראש־הממשלה.

כאשר הפנה חבר־הכנסת את תשומת־לב מישרד־החוץ אל הפער שבין המיסמך ובין דברי בגין, המציא לו מישרד־החוץ מיסמך חדש, שנשא את הכותרת

* הכותרת: „עראפאת מכחיש שמדיניות אש"ף שואפת להשמדת ישראל."

Yasser Arafat

he could no longer continue supporting wider European contacts with the PLO. Despite significant recent PLO gains such as the Common Market countries' decision not to vote against the latest UN resolution calling for a Palestinian state, the outcome of the Fatah

(Continued on Page 2, Col. 7)

Arafat Denies PLO Policy Seeks Israel's Destruction

By Joseph Fitchett

BEIRUT, July 30 (IHT) — In an effort to defend the Palestine Liberation Organization's political gains and credibility in Europe, Yasser Arafat denied today diplomatic and press reports dating back to May that his guerrilla group recently called for the destruction of Israel and had abandoned any interest in negotiating for a Palestinian mini-state to co-exist alongside Israel.

In response to a question in an interview, he said that he had let the report stand unchallenged for weeks because he had been too preoccupied by other issues, although there were disavowals of the strong anti-Israel statement by other PLO officials.

In the interview, Mr. Arafat accused Israel of carrying out an international operation to misrepresent the PLO, based on misleading documents widely publicized in Western newspapers and circulated at the United Nations purporting to prove that the PLO had reverted to its old hardline goal of never compromising with Israel.

"It is the latest part in a long series of attempts by Begin to falsify and denigrate the Palestinian political position," he said, in accusing by name Israeli Prime Minister Menachem Begin.

In consenting to the interview, Mr. Arafat appeared anxious by his personal involvement in the issue to send a strong signal to Europe that he is still able to command majority support in the PLO for his comparatively moderate views.

Mr. Arafat's statement today on PLO objectives underscored his sensitivity to the potential political damage of charges that he has misled European leaders about the extent of his movement's ultimate readiness to accept a negotiated Middle East solution.

As initially reported in May, a congress of the el-Fatah guerrilla organization in Damascus vowed "to liquidate the Zionist entity politically, economically, militarily, culturally and ideologically."

Fatah is the largest guerrilla group in the PLO and, like the PLO, it is headed by Mr. Arafat.

Arab and Western commentators concluded that the PLO, frustrated by Israeli intransigence and disappointed with Western attitudes, had obliged Mr. Arafat to abandon his diplomacy of moderation and join the radical Arab minority.

Consternation spread among European supporters of the PLO. Austrian Chancellor Bruno Kreisky, the first Western European leader to meet Mr. Arafat officially, said that

הידיעה בראש העמוד הראשי ש„הראלד טריבון" (31.7.80)*
מדוע הוא שתק?

(המשך בעמוד 46)

(המשך מעמוד 45)

שמכיר את המתרחש בתוככי פת"ח ו־אש"ף.

התמונה המתקבלת מדברי עראפאת, והמסבירה את הסתירות הקודמות, היא זו:

● ועידת פת"ח קיבלה רק מיסמך אחד של החלטות — ההחלטות הרישמיות ששודרו ברדיו אש"ף.

● במהלך הוועידה הגישו קבוצות שונות הצעות־החלטות משלהן, כפי שמקובל בוועידות. אף אחת מן ההצעות האלה לא נתקבלה על־ידי הוועידה.

● כדי לסיים את הוועידה ברוח של אחדות, הוחלט להעביר את כל ההצעות האחרות לוועד־המרכזי („הוועד המהפכני") החדש, לשם „דיון". זהו טכסיס מקובל בכל ועידה פוליטית. מטרתו היא לקבור הצעות־החלטות בלתי־מקובלות, מבלי לערוך עליהן הצבעה רשמית.

● אחת מקבוצות־הסירוב הקטנות מסרה את הצעת־ההחלטה שלה לעיתון אל־ליוא, בטענה שזוהי החלטת הוועידה. אל־ליוא פירסם הצעה קיצונית זו כאילו אכן היתה החלטת פת"ח.

מכיוון שפירסום זה בא כאחד באוגוסט, שעות מעטות אחרי סיום הוועידה, ושום החלטה אחרת לא פורסמה עד אז, עטה העיתונות הבינלאומית פוזה על מציאה זו, וכך נגרמה הסנסציה הבינלאומית.

כל זה אינו מטיל אור חיובי במייוחד על היעילות של מנגנון פת"ח. אך ביל־בול מסוג זה אינו חריג באש"ף ובעולם הערבי כולו. זהו כימעט הכלל, אחרי כל ועידה. דבר דומה קרה אחרי ועי־דת־בגדאד, כאשר מישהו הדליף החלטה קיצונית שלא היתה ולא נבראה. כאשר פורסמו ההחלטות הרשמיות, שהיו מתו־נות ביותר, לא שם איש לב אליהן.

„בגין אשם"

ב שאת השאה מדוע שתק ערא־פאת במשך חודשיים, ולא העמיד את הדברים מייד על דיוקם.

העיתונאי האמריקאי הציג, כמובן, שאלה זו לערפאת, והוא השיב כי „היה עסוק מדי בעניינים אחרים, והסתפק ב־הכחשות החזקות של דוברי אש"ף."

הסבר זה צולע.

יתכן כי ערפאת חשש שמא הכחשה רישמית מצידו תרגיז את אנשי־הסירוב, ותפר את האיזון העדין הקיים כיום ב־אש"ף בין הרוב המתון והמיעוט הקיצו־ני. יתכן שסבר כי אחרי כמה ימים יישכח כל העניין במילא, ולא יהיה עוד צורך בהכחשות.

אם כן, טעה.

„החלטות פת"ח" המפוברקות שימשו תחמושת מצויינת בידי ממשלת בגין ו־ידידיה בעולם. גרמו נזק עצום לערא־פאת. לולא החלטות אלה, קרוב לוודאי שתשע מדינות אירופה היו מצביעות עם הרוב בעצרת האו"ם, תחת להימנע מה־הצבעה. גם ברונו קרייסקי הצהיר כי לאור ההחלטות „אינו יכול עוד לתמוך בהרחבת המגעים של אירופה עם אש"ף."

בראיון שלו עשה ערפאת נסיון מובן לגולל את כל האחריות על בגין, בהז־כירו אותו בשמו. „זהו הפרק האחרון בסידרה ארוכה של נסיונות מצד בגין לסלף ולהשמיץ את העמדה המדינית ה־פלסטינית", אמר למראיין.

„היתה זאת טיוטא שהוגשה על־ידי קבוצה קטנה, ושמעולם לא נתקבלה על־ידי ועידת פת"ח," אמר ערפאת על המיסמך שהתיימר להוות את ה„הקדמה" להחלטת הוועידה.

בעת הראיון שלף ערפאת מיסמכים, שהיו מתוקנים בכתב־יד, כדי להוכיח את דבריו. במהלך השיחה גם ביקש מעוזריו להביא לו תיקים נוספים. מדי פעם עבר מערבית לאנגלית, כדי להד־גיש נקודה זו או אחרת. הוא הזכיר את העובדה ששום עיתון ביירות אחר, ואף לא אחד העיתונים הידועים כמקורבים לאש"ף, לא חזר על הפירסום הכוזב של אל־ליוא.

ערפאת שלף מתיקיו נייר ובו הנוסח המקורי של הסעיף העיקרי של ההחל־טות, שאישר את ההחלטות הקודמות של המועצה הלאומית הפלסטינית.

סעיף זה היה כתוב בכתב־ידו של ערפאת עצמו. הסעיף מא־שר, לדבריו, את נכונות אש"ף ל־קבל מדינה פלסטינית בגדה ובי־רצועה.

כאשר שאל אותו המראיין אם אינו מכחיש את עמדות פת"ח רק כדי לזכות מחדש בגיבוי אירופי, אמר ערפאת: „איני מכחיש שום דבר שנתקבל בוועי־דה. אני נאמן להחלטות. אך אותה „הק־דמה" לא היתה אלא שמועה."

ערפאת הודיע כי מסר על השתל־שלות זו גם לברונו קרייסקי, שאותו הגי־דיר כ„ידיד עמי".

מות הברוזו

ל אחרונה הוזכר שמו של אש"ף בקשר לשני מעשי־טרור באירופה: רצח ראש־הממשלה האיראני לשעבר, שאהפור באחטיאר, בפאריס, ורצח הילד היהודי באנטוורפן.

ערפאת הכחיש כל קשר של אש"ף עם שניהם. „הרוצח של באחטיאר טען שאני נתתי לו אישית את ההוראה," ליג־לג, „אילו הייתי רוצה במעשה זה, האם הייתי נפגש אישית עם האיש, שהיה עלול להיתפס ולהיחקר?"

לא במיקרה נתן ערפאת ראיון זה עתה, ודווקא לעיתון בינלאומי המופיע בפאריס. ברור כי הוא מעוניין עכשיו יותר מכל בחב־חבת החברה האירופית באש"ף. פגישתו השבוע עם נציג תשע ה־מדינות, גאסטון תורן, היתה צעד נוסף בכיוון זה.

הוא הרגיז את מישרד־החוץ הישראלי עד להשחית. כבר למחרת פירסום הרא־יון עם ערפאת פורסמה בירושלים הכ־חשה להכחשה — ובה נאמר כי ערפאת משקר כדי להוליך שולל את העולם ה־תמים.

אך נראה כי בחוגים רציניים מת השבוע הברוזו מדמשק.

חסות רשמית ליורד

SHIRA FINE ARTS GALLERY

Cordially invites you
to raise a glass of chamagne
in celebration of the opening of our gallery

on 822 N. Huntley Drive W.Hollywood

Sunday June 1,1980 2:00 p.m.

Opening Address
Mr.Chaim Rosenthal
The Isareli Consul For Cultural Affairs

ש מו שה שלמה גרפינקל זכור היטב באשקלון. הוא כיהן בה כמזכיר־העירייה, כאשר התפוצצה שם פצצת־השחיתות. בעיקבות התפוצצות זו הורשעו כמה אנשים, והאיש החזק בעירייה, ברוך אבו־חצירא, נשלח לכלא.

תחילה היה חשש כי גם גרפינקל יהיה מסובך בעניין. אולם הוא נהג ב־חוכמה, מסר עדות נגד המעורבים בפרשה, ויצא בלי פגע.

אולם התוצאה הפורמלית לא קבעה לגבי גרפינקל. הוא החליט כי הקרקע באשקלון בוערת. על כן הסיק את המסקנה והעביר את עצמו ואת מישפחתו ללוס־אנג'לס ש־במדינת קליפורניה שטופת־השמש.

עד כאן זהו עניין אישי. אולם יש לכך המשך אקטואלי.

לא מכבר קיבלו היהודים והישראלים בעלי האמצעים בלוס־אנג'לס הזמנה משר־כפלת גאה, על נייר משובח. היתה זאת הזמנה לביתה של ורדה גרפינקל, אשתו של שלמה, שהודיעה כי היא פתחה גלריה בביתה הנאה, וכי היא מזמינה את ה־מכותבים לתערוכה הראשונה, על טהרת האמנות הישראלית, שהיא עורכת בביתה.

גם זה יכול היה להיות עניין אישי. עוד יורד ישראלי התבסס בתוך המערב, ו־משתדל להסתדר על הצד הטוב ביותר.

אך היא חדלה להיות אישית, כאשר היורד מודיע בגאווה כי התערוכה נהנית מחסותה של מדינת־ישראל. ליתר דיוק: מחסות הנספח התרבותי של מדינת־ישראל, בעיר שהפכה מוקד שני ליורדים הישר־אליים בארצות־הברית.

מה הביא את הנספח התרבותי, נצי־גה הרישמי של מדינת ישראל, להע־ניק את חסותו לתערוכה ישראלית המת־קיימת בביתה של מישפחת יורדים?

פיתרון התעלומה טמון, אולי, בכפילות מוזרה בהזמנה. שמו של הנספח, חיים רו־זנטל, מופיע בה פעמיים.

אין הוא מופיע רק כבעל־החסות ה־אדיב במסיבת־הפתיחה. הוא מופיע גם ברשימת האמנים, שיצירותיהם מוצגות לראווה — ולמכירה — בתערוכה זו.

מסתבר כי רוזנטל הוא, נוסף על שלי־חותו הלאומית, גם צייר. וכצייר, הוא רוצה שיראו את יצירותיו — וגם שיקנו אותן. ואם אין דרך אחרת, כמו תערוכת־יחיד בגלריה מכובדת — הרי גם זהי דרך טובה: תערוכה פרטית בבית פרטי של יורד פרטי.

בקרב המושבה הישראלית בלוס־אנג'לס — שלא כל חבריה הם יורדים — עורר הדבר רינונים מסויימים. אין זו הפעם הראשונה שמרננים על הנספח התרבותי. לא מכבר עורר רוזנטל תגובות משוע־שעות, במסיבה חברתית.

היה זה בביתה של ישראלית אחרת, אמנית המתגוררת בלוס־אנג'לס. בנוכחות כמה מבקרים מישראל, עמד רוזנטל על הסכנה הרבה הצפויה לחייו, מאחר שאנשי אש"ף זוממים להתנכל לו.

לא קל להיות נספח־תרבות, כפי שמס־תבר.

Dear Guests,

It gives me much pleasure to inform you that I have started an art gallery at my home in West Hollywood. The gallery will present art works by leading Israeli artists beside prominent names in the art world, such as Agam, Chagall, Miro, Dali, Vasarely and more

I have chosen to place my gallery in my home because I want you to feel relaxed in a cozy atmosphere when you come and visit me.

Do feel free to call me any time for an appointment.

On the special occasion of the opening, I will have a group-show of Israeli artists who will attend the event.

They are:	Sonia Amishav	Kibutz Degania
	Adina Yanai	Jerusalem
	Chaim Rosenthal	Tel-Aviv
	Amos Yaskil	Tiberias

They will present their works in oil, original silk screen prints, lithographs, watercolors and tapestry by Amos Yaskil.

The group-show will last from June 1st to June 8th between 11 A.M.- 6 P.M.

I am sincerely looking forward to meeting with you on Sunday June 1, 1980 at 2 P.M. to celebrate with me the official opening. Presentations will continue until 6 P.M.

Varda

Varda Garfinkel
SHIRA FINE ARTS

ההזמנה לתערוכה
הצייר: חיים רוזנטל

ההזמנה למסיבה
בעל החסות: חיים רוזנטל

אתה והלירה

1 לירה ישראלית אחת תשכ"ט

מאת יגאל לביב

המכס מפסיד עשרות מיליונים

שילטונות המכס ומס־קניה מפסידים עשרות מיליוני לירות של מס־קניה כל שנה בגלל תרגיל מחוכם של כמה חברות גדולות. לפי החוק יש לשלם מס־קניה בעת מכירת מוצר לפי שוויו ביום המכירה. כמה חברות גדולות הנהיגו שיטה, שלפיה משלם הצרכן מחיר קבוע מראש במשך 12 חודשים, ומקבל את הסחורה בתום התשלומים. החברות מעבירות את מס־הקניה לאוצר ביום מסירת הסחורה, אולם לפי שווי הסחורה ביום חתימת ההסכם, שנה קודם לכן. בצורה זו משלמות החברות את מחצית המס שהיה עליהן לשלם אילו הקפידו על קיום החוק.

פקיד בכיר בהנהלת המכס הורה לבדוק את הנושא, על מנת לגבות מן החברות את מס־הקניה שלא העבירו לאוצר.

מי הדליף את שינוי אגרות החוב?

הנהלת הבורסה בודקת מי היה הדמדליף, של תוכנית האוצר, לשנות את ההצמדה על איגרות החוב הצמודות מ־80% לשנה ל־100% לשנה. תוכנית זו הודלפה יום לפני החלטת ועדת־הכספים על השינוי, וגרמה לפעילות בהיקף של כ־200 מיליון לירות כתוצאה מן ההדלפה, של לקוחות של „בנק המזרחי".

בבדיקה שעשיתי התברר, שיום לפני

ח"כ מזמד
לשם התנועה

הבאת ההצעה לאישור ועדת־הכספים של הכנסת פגש שר־האוצר **יגאל הורביץ** במיזנון הכנסת שלושה מחברי ועדת־הכספים, חברי־הכנסת **עדי אמוראי, יחזקאל פלומין, ואברהם מלמד.** הורביץ סיפר על כוונת האוצר להעלות את שיעור ההצמדה, אולם לא סיפר על הכוונה להוריד במקביל את שיעור הרבית מ־7% ל־2%. למחרת בבוקר נקנו בבורסה כ־200 מיליון לירות אגרות צמודות של 80%, מפני שהיה יסוד להניח כי העלאת ההצמדה לאגרות החדשות באותם שערי ריבית של 7% יהפכו אותן כדאיות יותר מחישנות.

ביום שבו נעשו המכירות בבורסה (הבורסה נפתחת ב־9 בבוקר, תוכנית

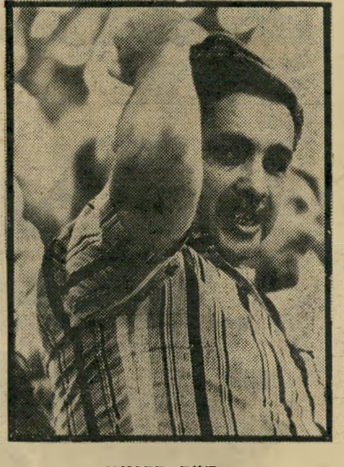

ח"כ פלומין
לשם החברים

ח"כ אמוראי
לשם מה?

האוצר הובאה לוועדה בשעה 11) למדו חברי הוועדה כי מורידים את שערי הרבית, מה שיעשה את האגרות של 80% כדאיות יותר לבנקים, שכן חלה עליהן חובת מס בגובה ההצמדה. חברי־הכנסת פלומין נלחם כראוי להעלות את שיעור הרבית שהציע האוצר, וגרם להעלאתה ל־3%. התוצאה היתה כי עושי הפעולות בבורסה לא הרוויחו ולא הפסידו.

„הד־ארצי" נמכרה ל„מעריב"

חברת התקליטים „הד־ארצי", השייכת **לזאב לוין,** נמכרה ל„מעריב" בסכום של 15 מיליון לירות, כפי שדווח כבר במדור תשקיף. לחברה מיגרש ומיבנה בגבעתיים. „מעריב" יעביר את מיפעל התקליטים לדפוס לוין אפשטיין, שבבעלותו.

הבורסה למה תימשך הגיאות במניות?

קרן מיגוון של הבינלאומי גייסה 2 מיליארד לירות. קרן קלע של בל"ל גייסה 4 מיליארד לירות. קרן ספיר של המזרחי תגייס 2 מיליארד לירות. קרנות דיסקונט והפועלים גייסו יחד כ־7 מיליארד. סך־הכל גייסו הקרנות החדשות לאחרונה יותר מ־15 מיליארד לירות. קרנות אלה משקיעות שני־שלישים בצמודים ושליש במניות בבורסה. מכאן, שקרוב ל־5 מיליארד לירות נוספים יושקעו בבורסה, בה המחזור היומי הוא כחצי מיליארד לירות. אולם מרבית המחזור כיום הוא במניות הבנקים, בעוד שהקרנות החדשות לא משקיעות כמעט במניות בנקים.

„המזרחי" יפתח בקרוב בנק בשווייץ

„בנק המזרחי" יפתח עד סוף השנה בנק בשווייץ. כל ההכנות כבר הסתיימו, והבנק יפעל כדוגמת הפעולה המוצלחת של הבנק בניו־יורק, המתמקד בעיסקות גדולות.

הבנק זירז לאחרונה את הפעלת הבנק למימון וסחר" שרכש, ויעביר לטיפולו את מיפעל „סבקל" מחדרה. הבנק קיבל אופציה לרכישת שליש המניות במיפעל בכל עת שירצה, ואת זכות הניהול הבלעדית. המיפעל יעבור הסבה לעבודות אלומיניום ויציקה. המיפעל קיבל לאחרונה ביטוח שער להלוואה של 900 אלף דולר, שנועדה להקל על מצבו הכספי הקשה של המיפעל. מניות המיפעל ברובן בידי **ביל לויט,** משקיע מארצות־הברית, בשותפות עם „מיפעלי נייר חדרה".

מי מפיץ את „ג'ין משין" בגרמניה?

חברת „ג'ינטקס האנדלס" מגרמניה הודיעה כי היא מחזיקה בזכיון הבלעדי להפצת תוצרת „ג'ין משין" בגרמניה, לפי חוזה שחתמה עם החברה האנגלית. החברה הגרמנית הגיבה בכך על דברי מפיצי „ג'ין משין" בישראל, חברת „קנדי", כי קיבלו את הפצת תוצרת החברה גם בגרמניה.

אל־על מוותרת על רווחים גדולים כל שנה

חברת „אל־על" מוותרת כל שנה על עשרות מיליוני לירות רווחים המגיעים לה. „אל־על" שותפת ב־50 אחוזים בחברת „אייר־תור", המפעילה את טיסות הקבוצות מישראל עבור כל חברות־התעופה. המחצית השניה של המניות שייכת לכל סוכני הנסיעות. „אייר־תור" מקבלת מחברות־התעופה כרטיס חינם על כל 16 שהיא מוכרת, או 6.5% מכלל המקומות שהיא מוכרת. „אייר־תור" מוכרת בשנה בממוצע 30 אלף כרטיסים, מהם היא מקבלת חינם כ־2000, שהם יותר מ־4 מיליון לירות. בנוסף לכך גובה „אייר־תור" 20 דולר מכל נוסע, המכניסים יותר מ־600 אלף דולר בשנה.

רווחי „אייר־תור" מתחלקים כל שנה רק בין סוכני־הנסיעות; „אל־על" מוותרת על חלקה. סוכני־נסיעות מסרו, כי הוויתור נובע מרצונה של „אל־על" לגרום לסוכני־הנסיעות לשלוח יותר נוסעים בטיסות שלה; אולם הכוונה מוטעית לחלוטין, כיוון שהסוכנים שולחים נוסעים לחברות לפי הקומיסיונים הנוספים שהם מקבלים מכל חברה.

חברת „אליטליה" והנוסע הישראלי

חברת „אליטליה" הנחיגה לאחרונה חידוש למען נוסעיה, שאינם מבינים את הוראות הבטיחות במטוסי החברה הכתובות איטלקית. היא מחלקת בטיסות החברה לארצות שונות דפים עם

קטע מדף ההסבר
ערבית לכל

תרגומי הוראות הבטיחות בשפה המקומית. החברה מחלקת הוראות כאלה גם בטיסותיה לישראל, אולם הן כתובות רק באחת השפות הרשמיות של מדינת ישראל — השפה הערבית.

„זב"ש" רוצה קומה ב„מסדה"

הוצאת הספרים זמורה־מודן־ביתן (זב"מ) פנתה להוצאת „מסדה" וביקשה לשכור אצלה קומת־מישרדים, כדי לרכז שם את מישרדי זב"מ. „מסדה" התנתה את העיסקה בהמצאת ערבות בנקאית. זב"מ חתמה כבר על חוזים עם החברה לשיקום־המלאכה, לפיהם שכרה בית־מישרדים בן שלוש קומות בקריית המלאכה, אליו עמדה להיכנס לפני חודשיים. זב"מ ביטלה את החוזה בנימוק, שמכונת הדפוס של החוצאה לא נכנסת לקומת המרתף.

סע ליוון עם פלתורס ותגלה עולם אחר

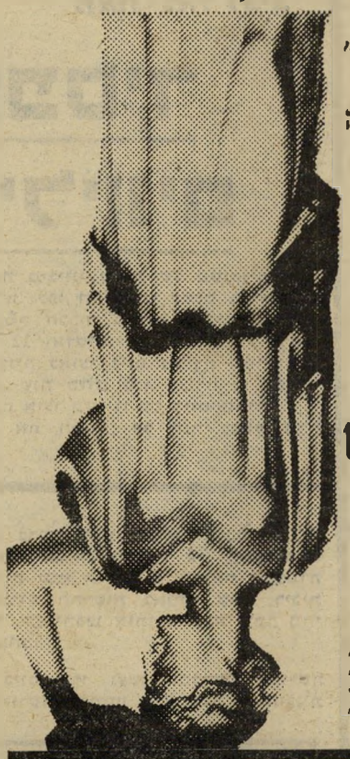

- 14 ימי הפלגה, סיורים באתונה ונופש במלון „וראונה ביי״
יוצאים בכל ימי א׳ בחודשים אוגוסט ספטמבר.
- תוכנית יוקרה – 10 ימי סיורים באתונה ויוון העתיקה ונופש במלון פורטו־הידרה המפואר.
יוצאים בכל ימי ג׳ בחודשים אוגוסט ספטמבר.
- יוון לצעירים – נופש, בילויים והכרויות באווירה בינלאומית
יוצאים בכל ימי ג׳ בחודשים אוגוסט ספטמבר.

לסיורי החגים בראש השנה ובסוכות
נותרו עדיין מספר מקומות בכל התוכניות.

חשוב מי מראה לך את העולם

פלתורס בע״מ
נסיעות ותיירות

פרטים והרשמה במשרדי פלתורס ובכל משרדי הנסיעות ברחבי הארץ.
תל־אביב, משרד ראשי: רח׳ אחד העם 28 טל. 650862, רח׳ בן־יהודה 49, טל. 221226, מלון הילטון, טל. 246832. **ירושלים**, רח׳ שלומציון המלכה 2, טל. 234318, מלון הילטון, טל. 534097, מלון פלאזה, טל. 224622. **חיפה**: דרך העצמאות 82, טל. 660981. **חדרה**: רח׳ הרברט סמואל 66, טל. 22927. **רחובות**: רח׳ הרצל 167, טל. 51080. **נתניה**: רח׳ דיזנגוף 33, טל. 22724. **הרצליה**: מלון השרון, טל. 052־78526.

LEVAY

מכירת הקיץ הגדולה במצקין.

מיטב האפנה של מצקין. בהנחות גדולות.

מיטב היצרנים בעולם ממשיכים לשלוח אפנה למצקין. ומצקין מציע אותה בהנחות עצומות בעיצומה של העונה. כן. אפנת הקיץ המעודכנת ביותר, ממרכזי האפנה העולמיים מחכה לך בחנויות מצקין. הכנסי אלינו. אנחנו לא צועקים אחוזים, אנחנו נותנים הנחות.

מצקין — בתי אופנה
רח׳ דיזנגוף 101, תל־אביב
רח׳ אלנבי 74 תל־אביב
רח׳ נחלת בנימין 44, תל־אביב
רח׳ הרצל 37 חיפה
ר׳ לוי, רח׳ יפו בניין העמודים, ירושלים.

MATZKIN

מצקין מגלה את הצד היפה שלך.

Target Adv.

במדינה

משפט

פילסל ופילסלון

שני מדענים התמודדו בבית המישפט בנושא צמח הפילפלון בפרשת רצח קשישה

בחודש ינואר השנה, פרצו שלוש אנשים לבושי מדי־שוטרים לבית משפחת קריכלי בנתניה, וביקשו לערוך חיפוש. באותו זמן נכנס אדם רביעי לדירה צמודה באותו בניין, השייכת לשרה גאנאשווילי, אמם של בני קריכלי.

בעלי הבית גילו מהר מאוד כי השוטרים אינם אלא שודדים ופתחו בצעקות. השודד, שהיה בחדרה של שרה בת ה־72, כרך מיטפחת סביב פיה וצווארה כדי להשתיק את צעקותיה, וקשר את ידיה. היא מתה מחנק אחרי זמן קצר.

בגלל צעקות בני המישפחה נמלטו ארבעת השודדים אל מכונית פורד־טראנזיט בצבע כחול, שחיכתה להם מעבר לפינה כשנהגה בתוכה.

עדי־ראייה ראו את מכונית הפורד נוסעת ואוספת את השוטרים המדומים. מישהו זכר כי על הדלתות האחוריות של המכונית היה מנעול גדול ובולט. מישהי אחר זכר חלק מסיפרות המכונית הבורחת.

השוד אירע בשעה 8.30 בבוקר, כמחצית השעה אחר־כך נעצר איסאק קצובאשווילי, במבואות נתניה במכונית פורד־טראנזיט כחולה.

המישטרה עצרה אותו, ושאלה מה מעשיו של חושב חולון בשעת בוקר מוקדמת כזו בנתניה. איסאק אמר כי בא להזמין את הדודה מרו לאירוסיו. שכן, זהו מינהג עתיק בין יהודי גרוזיה. לכן שבת באותו בוקר מעבודתו כמחלק ביצים, ורשתמש במכונית הטראנזיט שלו להזמין קרובים לאירוסין. הוא הכחיש כל ידיעה על השוד והזקנה שנהרגה, ודבק בסיפור האירוסין.

בינתיים נתפסו עוד שני אנשים, גם הם יוצאי גרוזיה, שנחשדו בהשתתפות בשוד. אחד מהם, רומו ביניאשווילי, הודה בכל וגם סיפק את שמות שותפיו למעשה. אחד מהם היה לדבריו איסאק מחולון.

שלושה מהשודדים טרם נתפסו עד היום, והמישטרה עדיין מחפשת אותם בעזרת מודעות בעיתונים. אבל חבילת מדי־שוטרים, שכנראה שימשה את מבצעי השוד, נמצאה במגרש חנייה באזורים, ליד בלוק מיספר 21 בנתניה.

דוגמת עלעלים מהעין. המישטרה נטלה את הבגדים, ושמה לב כי הם נמצאו מתחת לעץ נוי בעל עלעלים דקים ונאים הידוע בשם פלפלון־בכות.

היה מי שחיפש ומצא בתוך מכונית הפורד־טראנזיט של איסאק עלעלים מאותו עץ, וגם על דופן המכונית נמצאו עלעלים כאלה. מתוך מחשבה לעתיד, נאספו העלעלים שנמצאו במכונית, ונלקחה דוגמת עלעלים מהעץ במיגרש־החנייה, שמתחתיו נמצאו הבגדים. הדגימות נשלחו למעבדת המישטרה, למחלקה לזיהוי פלילי.

התובעת, ד״ר דרורה פלפל, הגישה לבית־המישפט את עדותה של דליה דורון, המומחית של המישטרה שבדקה את עץ הפלפלון. בעדות זו מסרה גברת דורון: „כל העלים וחלקי העלים שייכים לעץ מסוג פלפלון־בכות. בכל קצות העלים נמצאה צריבה דומה.״

לבית־המישפט הסבירה העדה המומחית, כי צריבה הוא הכתם המחום המצוי בדרך־כלל בקצה העלים. הוא נוצר מגורמים חיצוניים, ולכן מיוחד לסביבתו. לפעמים נוצרת הצריבה מרוח, מריסוסים, ממכת־קור וגורמים אחרים. אפשר, לדברי המומחית, להבחין כי הצריבה

(המשך בעמוד 50)

להגיע למטרה עם חסכון בדיסקונט

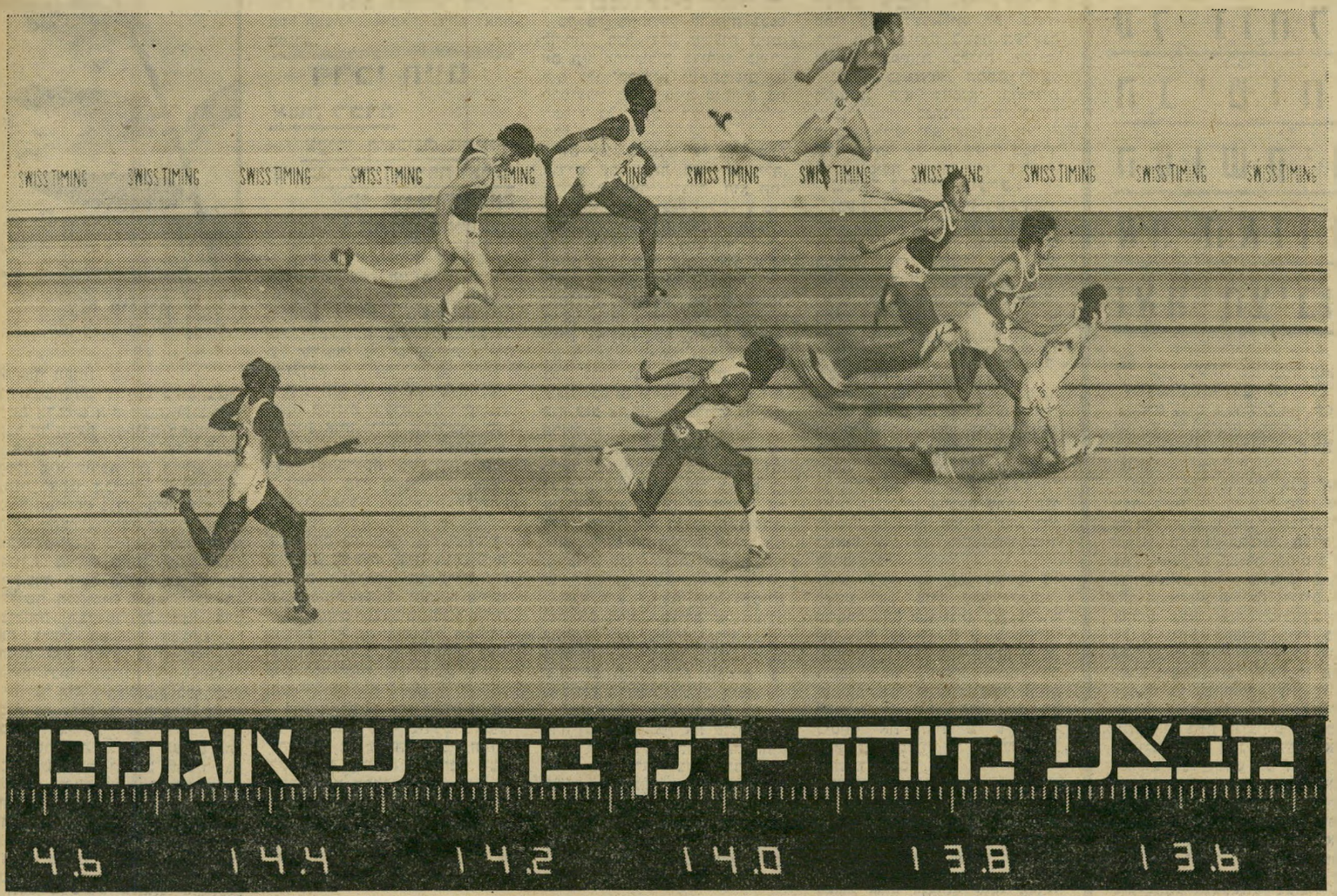

12 חודשי חסכון אחרונים על חשבון הבנק

זה הזמן להתחיל לחסוך
בחודש אוגוסט אתה מקבל תוספות-שכר שונות.
בחודש אוגוסט יש לך הזדמנות חד-פעמית להרוויח הרבה כסף במבצע "שנת חסכון על חשבון הבנק"". אל תפסיד הזדמנות זו!

שנת חסכון - על חשבון בנק דיסקונט
אתה חוסך בתכנית "יתרון עד 120", מ-200 ועד 4,000 ל"י לחודש, במשך חמש שנים. השנה השישית - על חשבון הבנק! בנק דיסקונט ישלם עבורך את 12 חודשי החסכון האחרונים (כל תשלום יהיה בגובה ההפקדה הראשונה שלך בתכנית) עד 50,000 ל"י בסך הכל. כך תגיע בקלות לקו הסיום.

12 חודשי החסכון - ועוד הטבות
בנוסף ל-12 ההפקדות על חשבון הבנק - אתה נהנה מכל ההטבות הרגילות בתכנית: מענק, 100% הצמדה, ריבית מצטברת.

כל הרווחים וההטבות - כולל שנת החסכון על חשבון הבנק - פטורים ממס.

טוב לעבוד עם
בנק דיסקונט
הצד האנושי של הבנקאות

זחף

ענף פיקוס
העלים העידו אחרת

(המשך מעמוד 48)

בה בקצותיהם של העלעלים משו־לשת הדגמים היא דומה. ולכן מת־קבל על הדעת שמקורם מאותו עץ.

אולם גם הסניגוריה ד"ר עדנה קפלן היא עורכת דין חריפה ולא נתנה לאתגר הבוטאני להכריע את גורל המישפט נגדה. היא פנתה ל־חוקר מהאוניברסיטה העברית, ד"ר אבינועם דגון, וביקשה ממנו לערוך עבורה בדיקה קטנה. בעזרת ה־מישטרה קיבל החוקר דגימות מ־שלושת המקומות אותם בדקה ה־מומחית המישטרתית. הוא בדק את עלעלי הפלפלון ממגרש ה־חנייה ואת העלעלים שנמצאו על הדופן ובתוך מכונית הפורד טראנ־זיט. אך הוא לא הסתפק בכך, הוא בדק גם עלים מעץ פלפלון שקטף בירושלים.

כאשר עלה על דוכן העדים התר־ברר שהעלים יכולים להעיד גם אחרת. חוקרת המישטרה העידה על העלים מראיה בלבד, אך החוקר עשה בדיקה במיקרוסקופ אלקטרו־ני. מכשיר משוכלל זה עושה בדיקה מיקרו־אנליטית של החומר ש־בפנים. האלקטרונים של הקרן ש־מייצר המכשיר סוגעים באטומים שבחומר הנבדק, ומעלים את ה־אלקטרונים של האטומים הפגועים לרמת אנרגיה כזו, שהאטומים עצ־מם מתחילים לפלוט קרינה.

הקרינה טיפוסית מאוד לכל אחד מהחומרים הידועים. הקרינה נבדקת על־ידי המכשיר והוא מראה אותו על המסך. הקרינה של כל יסוד כימי ניתנת לזיהוי על־ידי אמצעים הקיימים במכשיר.

מארבע הדגימות, שבדק דגון, התקבלו צילומים של קווים המייצ־גים כל אחד כמות של חומר ה־קיים בעלה הנבדק. החוקר בדק רק את החומרים שנמצאים בעל־עלי הפלפלון בכמויות גדולות: צורן, כלור, אשלגן, סידן וגפרית.

שני סוגי קווים. הוא הציג את התמונות בפני בית־המישפט והתו־צאה היתה מפתיעה. בעלעלים ש־נמצאו במכונית ועל דופן המכונית נראו קווים כמעט זהים בכל החו־מרים העיקריים. ואילו הקווים של הדגימה מהעץ במיגרש־החנייה הר־או קווים שונים ונבדלים לחלוטין. אפילו בית המישפט בעינו הבלתי־מנוסה יכול היה להבחין בכך. ב־חוות־דעת מנומקת הסביר המומחה כי אין לו ספק שהעלים מהמכונית ומדפנה מקורם באותו עץ, והמקור אינו עץ הפלפלון שבמגרש החנייה. גם שתי הדוגמאות הנוספות שלקח בירושלים ובתל־אביב הדגישו את השוני בהרכב הכימי של העצים.

על פי הבדיקות שערך, קבע החוקר בחוות־דעתו, כי העלים ש־נמצאו בפורד טראנזיט לא נפלו מהעץ שבמיגרש־החנייה. ומאחר שהפלפלון הוא עץ נפוץ ביותר ב־גינות הנוי העירוניות והכפריות לאורך עמק החוף ושאר חלקי ה־ארץ, מניח החוקר כי הדוגמאות של עלעלי הפלפלון חדרו למכונית ממקום אחר.

היחיד אשר הורשע עד כה בתיק השוד וההריגה, הוא רומן ביניאש־ווילי, שהודה במעשיו. המישפט נגד שני הנאשמים האחרים, וביניהם בעל המכונית, איסאק, נדחה לאחר הפגרה.

דרכי חיים

אשה לבדה

צעירי השכונה התעללו בגרושה הצעירה ואיימו עד חיי ילדיה אם תתלונן במישטרה

„הוא אמר שיעלים לי את ה־ילדים. הילדים הם הדבר היחיד שנשאר לי בחיים ואני נורא מפחדת עליהם." סיפור הפחדים של ריקי (שם בדוי, כדי לשמור על שלומה) נתגלה בצורה מוזרה ומזעזעת.

ריקי היא גרושה בת 27, ולה שתי בנות קטינות. בעלה של ריקי נהג להכות אותה ולכן התגרשה. כעת היא גרה עם בנותיה בשכונה ב־יפו, ומתפרנסת מעבודות נקיון.

בחודש מאי השנה גילו אנשי־המדור־המרכזי במישטרת תל־אביב בעקבות מידע שהגיע אליהם, כי בשכונתה של ריקי שולטת חבורת בריונים צעירים. אחד ממנהיגי ה־כנופיה, גברתן שהשתחרר לא מזמן מבית־הסוהר, וחבורת מריעין היו נוטלים מצרכים בחנויות ה־מכולת ולא משלמים. היו מטרידים את הדיירים בשיכון, וסחטו באיו־מים כסף ושווה־כסף מאנשי השכו־נה.

רוב הקרבנות היו קשישים בו־דדים חסרי מגן שחששו אפילו להתלונן במישטרה. אנשי המדור לקחו את היוזמה לידיהם, ויצאו לחקור את הקרבנות.

שניים מאנשי המדור הגיעו גם אל דירתה של ריקי, בקומה השלי־שית של בניין מגורים גדול. הבניין נראה כמו כל שיכון אחר בסביבות תל־אביב. ארבע כניסות, עשרות דירות וחדרי מדרגות אפורים. דל־תה של ריקי בלטה בשריטות, ו־בכך שהטעמון ליד הדלת היה שבור ומקולקל. על הכניסה לא היה כתוב שם, והמעול נראה חדש, ולידו סימני פריצה בולטים.

כאשר נכנסו אנשי המדור ל־דירה פגשו אשה מפוחדת שלא רצתה לתת עדות. היא בכתה בכי היסטרי, רעדה בכל גופה והסחד ניבט מעיניה.

סיפור כן — עדות לא. שעה שלמה ישבו אנשי המישטרה עם ריקי. היא לא הסכימה לתת עדות בכתב, אבל סיפרה להם קצת על חייה בשכונה. היא התלוננה על מלך החבורה, אשר השתחרר מבית הסוהר, ומאז התחיל לבקר אצל הגרושה הנאה, להציק לה, ואף אנס אותה.

אבל אותו בריון לא היה היחיד שהטריד את ריקי. כאשה צעירה ובודדה, ללא גב כלכלי וגבר שיגן עליה, היו הגברברים בשכונה מר־גישים עצמם חופשיים להתעלל בה.

כל מי שהתחשק לו היה נכנס לדירתה בכל שעה משעות היום. הם היו מחיישבים בדירתה כאור־חים בלתי־קרואים, ומשתמשים בה כבמועדון פרטי. היום פותחים את המקרר בלי בקשת רשות, ואוכלים מכל הבא ליד.

יום לפני ביקורה של המישטרה הגדיש את הסאה בחור בן־גילה, מרדכי („מראד") יצחק. הוא הת־יישב לו בסלון וביקש לשמוע מו־סיקה מהטיים שלה. כאשר התנגדה, ניסה לקחת את המכשיר איתו. „היום אתה רוצה את הרדיו, ומחר תיקח את הטלוויזיה," אמרה ריקי והתנגדה. התפתחה מריבה, כאשר מראד מכה אותה, יורק בפניה ו־קורע שרשרת מעל צווארה. לבסוף, כאשר ראה שריקי נאחזת בטייפ בכל כוחה, בעט בשולחן זכוכית שעמד בסינה וריסק אותו לרסיסים. הוא עזב את הדירה ברוגז, אך בלי הרדיו.

במהלך המריבה איימה ריקי על מראד כי תתלונן במשטרה, ואז לדבריה אמר לה: „אני אעלים לך את הילדות." איום זה החריד את ריקי. כאשר היא הולכת לעבודתה, היא שולחת את הילדות לשחק בגן הציבורי שליד הבית. והאיום גרם לה לחשוש להשאיר את הילדות.

ריקי היא למודת סבל ומכירה יפה את דרכי הפעולה של העולם התחתון. היא נולדה וגדלה ביפו, בשכונה של מפוני עוני, מקום שהסמים והעבריינות נפוצים. ב־שיכונים החדשים המצב דומה.

למחרת באה ריקי בוכיה למיש־טרה וביקשה לבטל את עדותה.

למרות ביטול התלונה נפתח תיק פלילי נגד מראד יצחק. נגד הגבר השני לא הוגש מישפט על אונס, כיוון שלא נמצא סיוע לעדותה של ריקי. אולם המישטרה אספה חומר מבעלי חנויות, והגישה כתב אישום נגדו ונגד עוד חמישה צעירים ב־עבירות סחיטה באיומים.

השכונה ביפו
סחיטות ואיומים של בריונים

מישטרה

מי הרביץ למי

הצעיר טוען שהשוטרים תקפו אותו. המישטרה טוענת שהוא תקף, וזה נחקר

„השוטר נתן לי אגרוף בפנים דרך החלון. הוא גרר אותי החוצה מהמכונית, ותוך־כדי־כך בעט לי בצלעות. כשהתקפלתי הוא נתן לי אגרוף באף. שוטר אחר הפיל אותי לריצפה, והם בעטו בי בכל הגוף."

תיאורו של נחמיה פינחס לא סתר את מה שהתגלה לעיניהם של רופאי בית־החולים השרון ב־פתח־תיקווה. הצעיר, שהוכנס ב־יום שלישי שעבר בדחיפות לחדר־המיון, היה חבול בכל גופו. דם רב שתת מפניו. אחרי סידרה של צילומים ובדיקות אושפז למשך יומיים. אובחנו אצלו שטף־דם חמור בעין השמאלית, חתך בתח־תית האף, פגיעה בשפה העליונה ובלחי, ונפיחות כללית בפנים.

נחמיה בן ה־25, המתגורר ב־רמתיים, הוא מחסנאי בסוכנות מצברי שנאפ בנתניה. בבוקרו של היום השלישי יצא במכונית האופל שלו מביתו. על מה שקרה במהלך אותה נסיעה קיימות שתי גירסות.

מספר נחמיה פינחס:

נסעתי בכביש לכיוון ראש־העין. לפני נסע טרקטור, שהיה עם שני גלגלים על שפת הכורכר של הכביש. כדי לעקוף אותו לא נאלצתי לסטות מהמסלול. הדלקתי רק איתות ועקפתי. בסיום העקיפה עברה מולי מכונית פורד אסקורט ירוקה. לא הפרעתי לה, והיא המ־שיכה בחופשיות. לא הבחנתי ב־משהו מיוחד.

אחרי כמה דקות של נסיעה ראיתי פתאום את האסקורט חוזרת במהירות. היא עקפה ותחכה אותי בצורה חדה ונוסעיה צעקו לי לעצור. היו בתוכה חמישה גברים בגדים אזרחיים. עצרתי ונשארתי בתוך המכונית. ארבעה מהם קפצו מהאסקורט ובאו אלי בריצה. בלי לשאול שום דבר הם החלו מייד להרביץ לי.

לא ידעתי מי הם. ראיתי על הזרוע של אחד מהם קעקוע. חשבתי שהם עבריינים. לכן פלטתי שם של עבריין ידוע מרמתיים, ואמרתי שאני מהמישפחה שלו. חשבתי שזה ירתיע אותם והם יפסיקו. אבל זה רק עודד אותם להרביץ לי יותר חזק. אני רק כיסיתי את האיברים שלי כדי להתגונן מהמכות. לא ניסיתי אפילו להתנגד להם.

אחרי שהם הרביצו לי חמש דקות ברצינות, הם הכניסו אותי לתוך האסקורט. אחד מהם נכנס לתוך המכונית שלי ונסע. בתוך האסקורט ראיתי מכשיר־קשר ו־הבנתי שהם מהמדור. הם הודיעו בקשר שהם לוקחים אותי לבית־החולים.

בזמן הנסיעה הם אמרו לי: „יא בן־זונה, יכולת להרוג פה חמישה אנשים!" אז רק הבנתי שהמכות שקיבלתי היו בגלל שהם חושבים שסיכנתי אותם בשעה שעקפתי את הטרקטור.

בבית־החולים ניסה אחד השוט־רים לאיים עלי שלא אתלונן. הוא אמר שזה רק יסבך אותי, ושאקבל בסוף שלושה חודשים בכלא. הוא גם ניסה לשכנע את הרופא שלא יבדוק אותי. אבל הרופא ראה את המצב שלי ואמר לשוטר: „חכה בחוץ, פה אני קובע מה לעשות!"

עד באן סיפורו של נחמיה פינחס.

ביום החמישי בשבוע שעבר השתחרר נחמיה מבית־החולים. הוא קיבל תעודה חתומה על־ידי הדוקטור יוסף לוי, שמעידה על מצבו הגופני. בתעודה אושרו ל־נחמיה עוד שבועיים של מנוחה.

מבית־החולים פנה נחמיה ישי־רות אל עורך־הדין אברהם („אבי") אורן, שהגיש בשמו תלונה, לקציו תלונות־הציבור במרחב המרכז. מסתבר שהשוטרים שבהם מדובר כולם מתחנת המישטרה בפתח־תיקווה. „אני מתכוון לתבוע ש־החקירה תיערך על־ידי חוקר מיו־חד מחוץ לתחנת המישטרה בפתח־תיקווה," אמר הפרקליט. „אני אד־רוש להעמיד את השוטרים לדין בפני בית־מישפט מחוזי, ולא לדין משמעתי, שבו נגזרים עונשים מגוחכים.

„היה צורך לחקור, נוסף על המכות, גם נקודה חשובה אחרת: במשך היומיים שנחמיה שהה ב־בית־החולים הוא ביקש שישלחו חוקר, לקבל את תלונתו נגד ה־שוטרים. המישטרה לא טרחה לש־לוח חוקר, אפילו כדי לגבות את גירסתו של נחמיה על מה שאירע.

(המשך בעמוד 58)

המשך הסידרה על נוהלי הביטוח, העושקים את האזרח ואת הציבור

לפני כשנה שמו כמה מאנשי־צבא־הקבע לב לכך שמנכים משכרם סכומים גדולים מדי, כפרמ־יות עבור ביטוח־חיים וביטוח־הרכב שעליהם חתמו בתחילת ה־שנה.

בדרך כלל טרודים אנשי־הצבא מכדי לשים לב לקטנות מעין אלה, מה גם שידעו כי שינויי־המדד גרמו לשינוי מתמיד בסכומי הפרמיות שנוכו משכרם תמורת הביטוח ה־שנתי. אולם היו כמה מיקרים, ש־בהם הפרשים היו כה גדולים, ש־אחדים מהם פנו לסוכן־הביטוח שלהם וביקשו הסברים. בדרך כלל, אחרי כמה פניות, היה מקבל איש־הצבא מיכתב מחברת־הביטוח, המו־דיע לו כי אכן חלה טעות, ונוכה משכרו סכום גדול מדי, וההפרשים יוחזרו לו בעת הניכויים הבאים.

אולם רבים מאנשי הצבא אינם בודקים בכל חודש אם הסכום ה־מנוכה משכרם הוא הסכום האמי־תי, אותם שלא פנו לבקש בדיקה, לא קיבלו בחזרה את ההפרשים.

מדובר ביותר מ־50 אלף איש, ובכללם אנשי מערכת־הביטחון. אלה מבוטחים באמצעות כמה חב־רות־ביטוח ישראליות. לסוכני חב־רות אלה אישורי־כניסה מיוחדים למחנות צה"ל, כדי לטפל בלקוחות. הסוכנים באים למחנות, ומשכנעים את אנשי־הצבא ועובדי־מערכת־הביטחון לעשות ביטוחים שונים. חלק עושה רק ביטוח־רכב, חלק ביטוח־חיים בלבד, וחלק ביטוח חיים וחיסכון. כל עוד לא היתה אינ־פלציה דוהרת, היו הפרמיות מש־תנות אחת לשנה, או לכל היותר פעמיים בשנה. אולם בשנה־שנתיים האחרונות היה צורך לשנות את ה־פרמיות אחת לחודש, כדי להתאימן למדד. וכאן החלו הצרות.

ניכויי־השכר נעשים, כמובן, על־ידי המחשב של צה"ל ומערכת־הביטחון. המחשב קובע לכל איש־צבא את שכרו, ומדפיס לו את תלוש־המשכורת. גם ניכויי פרמיות הביטוח נעשות על פי הוראות ה־מחשב של צה"ל.

כאשר החלו להגיע אל חברות־הביטוח תלונות רבות של אנשי־צבא ממורמרים, החל ויכוח בין חברות־הביטוח לבין צה"ל, מי אשם בניכויי־היתר. אנשי־הביטוח טענו כי הם מעבירים למחשב הוראות, הכוללות את הסכומים המדוייקים שיש לנכותם, ואילו אנשי־המחשב של צה"ל השיבו כי ההוראות שהם מקבלים מחברות־הביטוח על סרטי־ניקוב כוללות את הטעויות.

החוק החדש מרע את מצב נפגעי התאונות

דופקים את החיילים

בוויכוח בין צה"ל וחברות־הבי־טוח נפגעו אנשי־הצבא. אלפים מהם שילמו חודשים רבים סכומים מיו־תרים, ורק חלק קטן מהם ידע זאת, וביקש לתקן את המעוות. גם כאשר נעשה התיקון, הוחזרו רק הסכו־מים המקוריים, ללא הפרשי ריבית והצמדה. בכל מיקרה יוצאים אנשי־הצבא נפגעים, כתוצאה מניכויי ה־ביטוחים.

במשך השנה האחרונה נעשו נס־יונות רבים להתגבר על התקלה, אולם בלא הועיל. תחת לפתוח ב־מסע־פירסום נרחב, שיבקש מכל איש־צבא לבדוק את הסכומים ה־מנוכים משכרו, מעדיפות חברות־הביטוח ואנשי־המחשב של צה"ל פרמיות־יתר, שעליהן דובר ברשי־מה השנייה בסידרה (העולם הזה 2238). בעיקבות פירסום שתי ה־רשימות הקודמות, שתיארו כיצד חברת באנר נעשקת על־ידי חברות־הביטוח על־חשבון מבוטחי־החובה של מכוניות, המציא עורך־הדין אהרון ברקאי, המייצג את ארגון המשתמשים ברכב, להעולם הזה מיסמכים המתארים את הקיפוח ה־בלתי־מוצדק של בעלי־הרכב על־ידי חברות־הביטוח והממשלה.

כך, למשל, ההחלטות על העלאת תעריפי־הביטוח נעשות אחרי שמי־עת אירגון חברות־הביטוח, אך בלא שמיעת נציגי המבוטחים. לאחרונה הכריז בית־המישפט המחוזי את הביטוח הוא הצעת־החוק החדשה לפיקוח על עיסקי־הביטוח, המח־ליפה חוק ישן משנת 1951. הצעת־חוק זו מניחה את היסודות ליחסים שבין המבוטחים למבטחים, ובהכנתו שותפו חברות־הביטוח — אך לא המבוטחים.

לדעתו של אהרון ברקאי, החוק לפיצוי נפגעי תאונות דרכים — 1975 הרע את מצב נפגעי־התאונות לעומת המצב שקדם לו. החוק ה־חדש מגביל את בית־המישפט, כשהוא בא לפסוק לתובע הפסד בגלל אובדן כושר־השתכרות ב־עתיד, עקב נכות, עד לתיקרה קבו־עה, שהיא שילוש השכר הממוצע במשק. קודם לכן, לפי פקודת ה־10% איש זה יקבל רק קרוב ל־10 אלפים לירות, הצמודות לתחולת החוק.

לפי החוקים הישנים, היה מקבל עשרות אלפי לירות.

תיקון נוסף בחוק החדש, שנכנס לתוקף בשנת 1977, קובע כי יש לנכות מהפיצוי מס־הכנסה בשיעור 25% על חלק השכר האבוד. תיקון זה מפחידת במידה ניכרת את סכום הפיצוי.

גזירה נוספת היא שלא ישלמו כשכר טירחת עורכי־דין, יותר מ־13%. ברור כי הדבר מגביל את הסכום שהנפגע מקבל מחברת־הביטוח, בעוד שעליו לשלם ל־עורך־הדין סכומים ניכרים.

החוק החדש יצר מצבים בלתי־נסבלים. כאשר נפגע בתאונה נהג חסר־ביטוח. כמה פסקי־דין קבעו כי נהג כזה לא ייהנה מפיצוי, למרות שהחוק החדש והקרן החדשה שהוקמה, קרנית, נועדה בהפורש, לפי דברי ההסבר לחוק, לכסות גם מקרים כאלה.

ברור כי חישוב זה מביא לפיצויים מגוחכים ובלתי־ריאליים.

קרן — לטובת מי?

דוגמה: אדם שנפגע בתאו־נה אושפז במשך שבוע, ועבר כמה ניתוחים. נותרו בגופו צלקות מכערות. הוא איבד את סיכוי־נישואין, ונותר נכה בשיעור של 10%. הקרן זכאית לאורכה של 30 יום, עד למתן תשובה לתביעה, ולעוד 90 יום אחרי מתן התשובה, עד לתשלום. מסתבר כי הנפגע מפסיד 120 יום, שהם — בתנאי האינפלציה של היום כ־40% מהתביעה. נוסף לכך מתחיל מניין הימים רק מאותו הרגע שקרנית הודיעה כי קיבלה את כל המיסמכים הדרושים לה.

החוק החדש מתיר לקרנית לד־רוש מיספר בלתי־מוגבל של מיס־מכים וראיות. הנפגע אינו זכאי לפנות לבית־המישפט לפני שעברו 120 הימים האמורים. הקרן מנצלת את התקנות החדשות עד תום, ו־בכך היא מכבידה על אותם חסרי־הישע שלהגנתם היא הוקמה.

לסיכום: החוק החדש הרע לא במעט את מצבם של נפגעי תאונות־הדרכים בהשוואה החוק הישן, כאשר נפגעי־התאונות ממשיכים להישחק תחת גלגלי הביורוקרטיה וסעיפי־החוק שנועד, לכאורה, להי־טיב עימם.

יגאל לביב ■

אנשי־המחשב מאשימים את חברות הביטוח, ואנשי הביטוח מאשימים את אנשי־המחשב של צה"ל

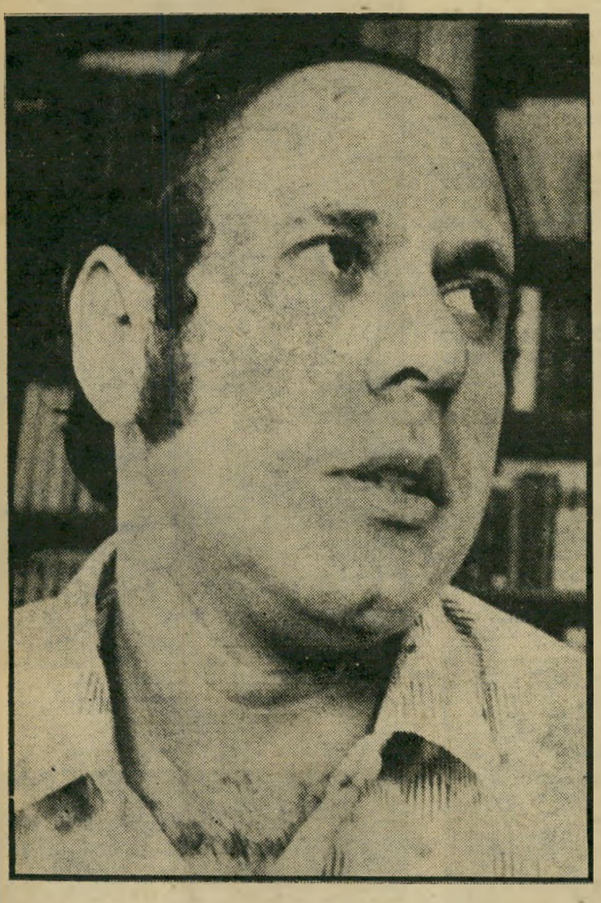

פרקיט ברקאי
החוק החדש גרוע יותר

גם יחד להשתיק את הפרשה, ה־ממשיכה לגזול כספים מאנשי צה"ל.

תיקרה לא ריאלית

גיעות אדה במבוטחי־צה"ל הם מאותו סוג כמו הפגיעות במבוטחים אזרחיים, המשלמים איגוד חברות־הביטוח כהגבל עיס־קי.

הממונה על ההגבלים במישרד התחבורה לא התנגד כלל לבקשה, שתגרום לייקור המחירים ולהרעת השירותים. גם כאן לא נשמע כלל קולם של בעלי המכוניות המבו־טחות.

הצעד האחרון להגנת חברות־נזיקין, זכאי היה התובע להוכיח כי הכנסתו היתה גבוהה מאותה תיקרה, ולקבל פיצוי לפי הפסדיו הריאליים. עת האסור דבר זה.

לדוגמה: לגבי סוחר שהשתכר 30 אלף לירות בחודש, וישנותר נכה לצמיתות, יביא בית־המישפט ב־חשבון, בעת קביעת הפיצויים, רק כדי מחצית שכר זה (סכום השווה לשכר הממוצע במשק כפול שלוש). סעיף זה בחוק פוגע באופן חמור בעיקרון של דיני־נזיקין, שלפיו יש להשיב כל ניזוק עד כמה שניתן למצבו לפני התאונה.

בפיצויים עבור נזק שאינו נזק־ממון — כמו כאבים, סבל, כיעור, אובדן סיכויי־נישואין — יצר החוק החדש עיוות חמור. לפי החוקים הקודמים, לא היתה כל הגבלה על פיצוי על נזקים כאלה. השופ־טים פסקו לפי ראות עיניהם. החוק החדש קבע כי בנזק מסוג זה יפסוק בית־המישפט לפני שני יסודות בלבד: מיספר ימי־האישפיז בבית־החולים, לפי סכום קבוע לכל יום־אישפוז, ושיעור בנכות לצמיתות, לפי סכום קבוע לכל אחוז של נכות. כאשר הנפגעים הם בני 30 ויותר, יפחיתו אחוז לכל שנה מעל ל־30.

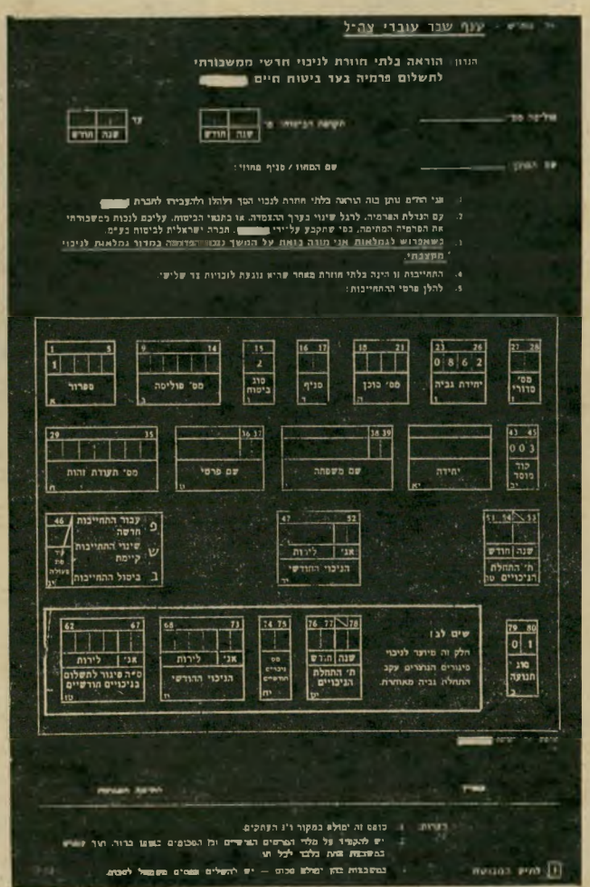

אם סיכויי הנשואין שלך מופחתים ביגלל תאונה - אל תצפה לקבל פיצוי אמיתי

שחקנים
תזמורת של איש אחד

„אני מרשה לעצמי לנבא, שהטלוויזיה תזכה בעתיד במונופול מוחלט על הזבל.״ דעה זו תפורה על פי מידותיו של האדם הנייצב מאחרי הסרט להיות שם (ראה שעון). ואכן, בעל הדבר היה השחקן פיטר סלרס המנוח. הדברים התפרסמו ב־1963 בעיתון קולנוע בריטי, בימים שהיה

סלרס בגילגוז של המפקח קלוזו
כמעט כוכב

בגיל 55, אמור היה להתרגל לגורלו. שהרי חודש וחצי אחרי חלוקת האוסקרים, כאשר נחשב למועמד בטוח לזכייה בפרס הפסיטיבל בקאן, נשמט גם זה מידיו. כי סלרס היה שחקן שאיש לא ידע כיצד להתייחס אליו; שחקן שהיה תמיד כימעט־כוכב, ואף פעם לא כוכב במלוא מובן המילה; כימעט גאון אבל תמיד קצת פחות מזה; מוכשר כימעט כמו אלק גינס, מטורף כימעט כמו באסטר קיטון, מצחיק כמעט כמו לורל והארדי. כמעט — אבל לא לגמרי.

צאצא של שושלת בדרנים ותיקה, שדם יהודי זורם בעורקיה (לא זו בלבד שאמו היתה יהודיה, אחד מאבות אבותיו היה דניאל מנדוזה, יהודי ספרדי שהיה אלוף האיגרוף המהולל של אנגליה במאה ה־18), חדר לראשונה לכל בית באנגליה ב־תחילת שנות ה־50. הוא השתתף אז, יחד עם שניים מחבריו, ספייק מיליגאן והארי סיקומב, במופע הומוריסטי מטורף, עבר בהצלחה מבמת הבידור אל שירותי הרדיו של הבי־בי־סי. ההומור האנרכי והפרוע של אותה תקופה הותיר חותמו על כל מה שעשה סלרס לאחר מכן. ריבוי הדמויות שלבשו השלושה באותו מופע הוליד מאוחר יותר את הכינוי שדבק בסלרס: „תיזמורת של איש אחד״.

כמו אלק גינס. בסרטיו הראשונים היה עדיין אב־טיפוס של האיש הקטן. עד מהרה החל האיש הקטן הזה להתנהג בצורה אכסצנטרית ומוזרה, מצחיקה, משעשעת ואנושית בעת ובעונה אחת. תוך כדי חיקוי מושלם של מיבטא הודי ב־מיליונרית, לצד סופיה לורן, הוא העיף לעברה, כבדרך אגב, משהו בנוסח: „כל העניים האלה שייכים לך, אבל האם את מסוגלת לרפא אותם?״

פיצול האישיות שלו — כלומר, כישרונו להיות יותר מדמות אחת, בולטת עד מהרה על המסך. בהעכבר ששאג הוא חייל פשוט, אבל גם ראש־ממשלה וגם מלכה (ממין נקבה) של מדינה דמיונית. הביקורת האנגלית התבוננה, התפעלה ו־פסקה. „הרי זה כימעט כמו אלק גינס״.

סלרס עם גודל האון ב„יש נערה במרק שלי״
כמעט אוסקר

פטר סלרס בתפקיד הגנן ב„להיות שם״
כמעט מטורף

סלרס בגילגוז של קצין נאצי
כמעט גאון

עדיין כוכב קולנוע פרובינציאלי, לפני שהוליווד גילתה אותו.

העובדה שהדבר נאמר לא לפני תסריט, אלא מתוך אמונה כנה, מסבירה, במידה מסויימת, את הזדהותו עם התפקיד ואת העובדה שלהיות שם היה הצלחתו הגדולה ביותר של סלרס בקולנוע. זאת היתה הפעם שבה התקרב יותר מכל אל האוסקר הנכסף, אלא שגם הפעם, כמו בפעמים קודמות, הפרס נגזל מידיו. פיטר סלרס, שנפטר לפני שבועיים הכוונה היתה לשבעת התפקידים של גינס בסרט בדם כחול. אלא שלא כמו גינס, סלרס לא ראה בנסיון של העכבר ששאג קרש־קפיצה לקראת עבודה מעמיקה ורצינית יותר, שתחרוג מן הקומדיות הקלילות — גם אם הן לעתים ארסיות ומחרחרות יותר מפיטר סלרס האדם.

„אני חושש שאני מאכזב מאוד את אלה שעושים אתי הכרה,״ אמר פעם, מודע לעובדה שבחיים הפרטיים לא היה כלל אותו מצחיקן שהכל ציפו לפגוש בו. „אני מקנא בפיטר יוסטינוב, שיודע תמיד לספר סיפורים משעשעים,״ היה אומר.

קאריקטורות גאוניות. אחרי לוליטה ובעיקר אחרי דוקטור סטריינג'לוב, שבו היה נשיא ארצות־הברית, קצין בריטי ו־מדען נאצי מטורף, בזה אחר זה, אומץ על־ידי הוליווד. הקאריקטורות הגאוניות שסיפק לו קובריק שיכנעו את אילי־התעשיה שיש להם אוצר בידיים. הם לא רצו שיהיה כמו אלק גינס. הם חיפשו, כפי שהגדירו צינורות הפירסום, שטיפלו בסידרה המצליחה מאוד של הפנתר הוורוד, שילוב של באסטר קיטון, סטן לורל ו־אוליבר הארדי. סלרס סיפק להם את כל זה בשפע. אבל היה תלוי, כפי שהתברר, באנשים שביימו אותו. במחיצתם של קובריק או בלייק אדוארדס (במאי רוב הפנתרים) היה כימעט גאוני, בידי במאים פחות מוכשרים היה גולש להגזמות (הפסיכיאטר המטורף במה חדש פוסיקאט), שהיו לעתים אפילו מביכות („חמישה בלי שים לקינוח).

משום מה, מעולם לא הצליח להגיע

סלרס ב„להיות שם״
כמעט פרס בקאן

לעמדה של „השקעה בטוחה״, כלומר, להימנות על אותה עלית של שחקנים, ששמם בלבד דיו כדי לשכנע מפיק שישקיע כסף בסרטיהם. הוא גם לא זכה למעמד של שחקן־יוקרה, אולי משום שנמלט מחשיפה עצמית על המסך. כאשר התארח בתוכנית הזבובות, הזמינו קריט להיות הוא עצמו. סלרס השיב: „זה בלתי אפשרי.״ הצפרדע תוהה מדוע והוא משיב: „כי אין דבר כזה, זה היה קיים

פעם, אבל עברתי ניתוח והוצאתי את זה ההוצה." האם חשש סלרס שמתחת לשכבות האיפור והדמויות המוזרות אין מאומה?

פרשיות האהבים. אם לא חשף את עצמו על המסך, קשה לומר שהסתתר מן העין הציבורית בחייו הפרטיים. פרשיות האהבים שלו סיפקו חומר בלתי־נדלה לטורי הרכילות, נשותיו הרבו לספר על שגיונותיו האינטימיים, ומחזרותיו שיבחו אותו גם שלא בפניו. לא פחות מפורסמים מחיי־האהבה שלו היו האמונות הטפלות שלו והתמכרותו למיני שיגעונות דתיים. פעם הוא מכריז שהוא יוגי, ופעם הוא בוחר לעצמו כומר קאתולי כמדריך רוחני. כאשר נמסר לו, למשל, שבקאן עומדים להציג את להיות שם ב־13 במאי, הטיל וטו ודרש שישנו את התאריך. הנהלת הפסטיבל נעתרה לבקשתו וב־13 במאי פרצה שביתה שהיתקה את הפעילות הקולנועית למשך שעות רבות.

מיקצוען מושלם. בעבודתו נחשב סלרס למיקצוען מושלם, למוקיון שמצליח להצחיק את חברין עד כדי דמעות, אם להאמין לעדותו של הבמאי בלייך אדוארדס, שעשה ששה סרטים עם סלרס (כולל סירטו האחרון, שלא יצא עדיין לאור, הרפתקה נוספת של המפקח קלוזו והפנתר הוורוד).

תביעתו לפרטיות וסירובו להיחשף נבעו כנראה מתסביך, מהרגשה שכל חייו בוזבזו על מישחקים, ולא על דברים של ממש. ואכן, כאשר נהגו לשאול את סלרס מה היתה השאלה הטפשית ביותר שהוצגה לו אי־פעם, היה משיב: „זאת לא היתה שאלה של עיתונאי, אלא של לורד בריטי שישב לידי בארוחה חגיגית. בין המרק למנה העיקרית פנה אלי ושאל: וחוץ ממישחק מה אתה עושה? מה ההתעסקות האמיתית שלך?"

אורחים

שיעור בדימוקרטיה

קולנועית

פר אהלמארק היה בעבר מנהיג המפלגה הליברלית בשוודיה. בתור שכזה הוא שימש, בין היתר, כסגן ראש־הממשלה, עד לבחירות האחרונות. מאז שפרש מן החיים הפוליטיים הוא מסתפק בתפקידו כיושב־ראש ההנהלה הציבורית של המכון השוודי לקולנוע.

לאהלמארק יש קשר נוסף לאמנות ה־שביעית. הוא נשוי לשחקנית הבלונדית ביבי אנדרסון, אחת הכוכבות הבולטות בסרטיו של אינגמר ברגמן.

כידיד־ישראל ותיק, וחרף כל ההסתייגויות שלו מן ההתנחלויות בגדה, ממדיניות הסיפוח ומחוק ירושלים, הוא ביקר כבר פעמים רבות בארץ. הפעם הוא בא להראות אותה לרעייתו, שזה לה הביקור הראשון בישראל. ואם כי הביקור הוגדר „פרטי בהחלט", הסכימו השגיים להופיע במסיבת־עיתונאים צנועה שערכו לכבודם המכון הישראלי לקולנוע והסינמטק של תל־אביב.

באוזני הממשלה. מי שסבור כי

פר אהלמארק, יצחק ארצי, ביבי אנדרסון ואלון גרבוז (מנהל סינמטק)
לבטל את המיסים, לתמוך בקולנוע!

תפקיד של יו"ר מכון לקולנוע הוא ב־בחינת פיחות בכבוד או ירידה בדרגה לאיש־ציבור, אינו מבין לרוחו של אהלמרק ואינו תופס את החשיבות העצומה שיש לקולנוע בשוודיה. ואכן, כאשר סגן ראש עיריית תל־אביב, יצחק ארצי, בירך את האורחים וביקש לדעת כיצד יכול פוליטיקאי להתאים עצמו לתפקיד כל כך לא פוליטי, הסביר אהלמארק מהו מכון הקולנוע השוודי, ומדוע הוא רואה בכהונתו תפקיד חשוב.

לדבריו הקולנוע הוא אמצעי התיקשורת החשוב ביותר של המאה, וזאת חייב כל מדינאי לדעת ולהבין. אלא שהקולנוע הוא לאומי במדינות קטנות כמו שוודיה או ישראל אינו יכול להתקיים על בסיס כלכלי טהור. לכן נועד תפקיד חשוב לי־מימסד — לתמוך בקולנוע, על מנת לאפשר יצירה מקורית שאינה תלויה בלעדית בהכנסות הקופה. ועוד גורס אהלמארק: צריך להבטיח שתמיכת המימסד תינתן ללא שום התערבות פוליטית, מבלי לבקש תמורה לממון, אלא מתוך מטרה ברורה של עידוד היצירה והיוצרים, שלהם השפעה רבה על קביעת איכות החיים של העם.

איך מתבצע הדבר? אהלמארק הסביר שכרטיסי הקולנוע בשוודיה משוחררים ממסים, פרט להיטל של 10 אחוז, שהולך כולו למכון הקולנוע. כל הסרטים, המקומיים והמיובאים, חייבים בהיטל זה, והתעשיה האמריקאית, שניסתה להתקומם נגד הגזירה, והעזה להחרים את השוק השוודי במשך שנתיים, נאלצה להרכין ראש ולשאת בהיטל.

„אני מבין את הקשיים שלכם," אמר אהלמארק, „כמדינה שצריכה להשקיע הון־עתק בצרכי־ביטחון. אצלנו יש צרה דומה, הון רב הולך להבטחת התנאים הסוציאליים, שהם המשוכללים בעולם. עם זאת, אסור שכסף זה ילך על חשבון התרבות." וכאן הוא פנה בהצעה ליצחק ארצי, שינהג כמו בשוודיה, יבטל את מיסי העיריה על כרטיסי הקולנוע ותחת זאת יאפשר העברת היטל מוגבל לטובת הקולנוע. „שיעבור ישירות לקולנוע, לא באמצעות הממשלה ולא באמצעות הכנסת, ומבלי שתהיה לגורמים הללו אפשרות להניח את ידם על הכסף, בכל פעם שיתהווה גירעון במקום זה או אחר או כל אימת שלא ישבעו נחת ממעשי הקולנועים."

מן הפה של אהלמארק — לאוזניים של הממשלה. הלוואי!

גאוניות של אידיוט

להיות שם (סטודיו, תל־אביב, ארצות־הברית) — כל מי ששנא טלוויזיה, פוליטיקאים ומיליונרים — ומי אינו שונא אותם? — יהנה הנאה רבה מסרט מבדר זה, השם את כולם לצוחק. האיוולת הנשפכת מן המסך הקטן, החרדה האוחזת בכל מי שרסן השילטון בידו, והכמיהה לבשורה של אותם שהכסף לא פתר את בעיותיהם, משמשים חומר־גלם בידי הסופר יז'קושינסקי בסאטירה הפראית שלו, שהתפרסמה לפני כשמונה שנים בספר דק ותמציתי.

המעבר של צ'אונסי גארדנר, האידיוט שכל חייו טיפל בגינה והתבונן בטלוויזיה, אל המסך הגדול, דרש מן הסופר ומן הבמאי, האל אשבי, עיבוי רציני של כל המרכיבים, שהיו במקור קאריקטורות והפכו בשר ודם. התוצאה: כל האנשים שבהם נפגש צ'אונסי לאחר שהושלך מגן־העדן הפרטי שלו, קיבלו ממדים אנושיים, חדלו להיות קריקטורה והעמידו את כל התיאוריה של קושינסקי בסימן־שאלה גדול.

חוכמת החיים של צ'אונסי, האידיוט המושלם שאינו יודע קרוא וכתוב, קשורה בטיפוח צמחים. אוצר־המילים שלו נשאב מפטפוטי הטלוויזיה. הוא נקלע לביתו של מיליונר גוסס, שובה את לב אשתו, והופך למאור המדריך את המדינאים, אנשי־התיקשורת ואנשי־הכספים המקרים בבית. דברי ההבל הנפלטים מפיו מקבלים משמעות עמוקה ונבואית באוזני מאזיניו. המסקנה: אם צ'אונסי הוא אידיוט, וזה ברור לכל בר־דעת הצופה בסרט, מה אפשר כבר לומר על אלה שבולעים את דבריו בצמא?

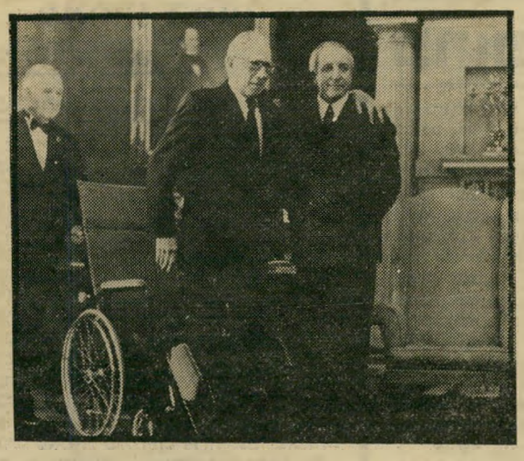

פטר סלרס ומלווין דאגלס: איפוק ודיוק

מסתבר שאשבי הצליח יותר מדי. לא רק בהדרכת פיטר סלרס המנוח, המגלם את התפקיד הראשי באיפוק ובדיוק מושלמים, ואינו מתפתה אפילו לרגע לקרוץ לקהל, או להעמיד פנים כאילו הוא באמת גאון בתחפושת של דביל. לא פחות משכנע ממנו הוא המיליונר הישיש, מל־ווין דאגלס. זה משחק את תפקידו כל כך טוב, עד שקשה להאמין כי אינו מבחין באיוולת הזועקת לשמיים. כך גם שירלי מקלין (רעייתו), ג'ק וארדן (נשיא ארצות־הברית) ושאר דמויות־מישנה.

בט מידלר נולוא הפה

רוז (בן־יהודה, תל־אביב, ארצות־הברית) — הבמאי מארק רידל והתסריטאים שלו (אחד מהם הוא מייקל צ'ימינו, במאי „צייד הצבאים") מתרכזים בשמונה ימים בחייה של כוכבת־פופ דימיונית בשם רוז. בשמונה הימים הללו קורה לה כימעט הכל: סיפור אהבה עם עריק מן הצבא, תיזכורת לנטייה לסביות, התנגשות עם זמר ממוסד, ביקור במועדון ההומוסכסואלי שבו הצליחה לראשונה, וכמובן, אין־סוף סיכסוכים עם אמרגנה, שהוא תמצית כל המאוס והמפלצתי שבאמרגנפוף, והרבה סצינות של תינוי־אהבים עם קהל מעריץ במופעים פומביים.

בתחילת הסרט הכוכבת קרובה למשבר. בסוף הסרט, כשהיא שבה למופע בעיר מולדתה, היא נשברת לגמרי.

לא קשה להבחין בתולשותיו של הסרט הזה. הוא ארוך מדי (שעתיים ורבע), דמויות המישנה שלו שטוחות, המצלמה נעה בחגיגיות מנופחת גם כאשר אין כל צורך בכך, הדיאלוגים נשמעים אותנטיים בניבולי־פה ורדודים בתוכן. אלא שכל זה מישני, משום שהעיקר הוא הופעת היחיד של בט מידלר, בתפקיד הראשי.

יש, אולי, צדק בדבריהם של אלה הטוענים כי הגברת מידלר, אחת הבדרניות הגדולות ביותר באמריקה, אינה

בט מידלר: אחת הבדרניות הגדולות

מסוגלת לשחזר על הבמה את ההתמכרות המוחלטת של זמרת כמו ג'אניס ג'ופלין. אולי זאת הסיבה שהיא שרדה בחיים ואילו ג'אניס נפלה קורבן למנת־יתר של סמים. אבל מילבד ההסתייגות הזו, אין שום ספק שבט מידלר מרשימה ביותר — הן כזמרת, הן כשחקנית והן כאישיות.

שידור

מאחרי המסך

היועץ המישפטי

ב„פורום החדשות"

מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, נוהג לזמן לעיתים דמויות־מפתח בחברה הישראלית, במישרות המספקות מידע, להשתתפות־אורח בפורום החדשות.

בעבר הופיעו בפורום זה המפכ"ל הקודם של המישטרה, דוברי־צה"ל ואחרים. בשבוע שעבר הופיע לפני אנשי פורום החדשות היועץ־המישפטי לממשלה, הפרופסור **יצחק זמיר**.

במיפגש זה השתתפו, בניגוד למשתתפים הרגילים (מנהלי הטלוויזיה והרדיו, מנהלי החדשות האלקטרוניים) גם כתבים רבים מהטלוויזיה והרדיו. הדיון נסב על בעיות מישפטיות המתהוות במהלך שיידור, שאלות של התמודדות עם שאלות של „סוב־יודיצה", צינעת־הפרט ושאר בעיות, שבהן המערכת המישפטית של המדינה היא צד בעל־עניין.

היועץ המישפטי הבהיר לאנשי פורום החדשות נושאים שהועלו.

המיפגש נמשך יותר משלוש וחצי שעות.

חדשות הכנסת...

כאשר יצאו מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, ביחד עם מנהל מחלקת־החדשות של הטלוויזיה, **חיים יבין**, ממיפגש עם ועדת־הכנסת, שעסקה בטלוויזיה ובשידורי־החדשות שלה, פלט לפיד, בנוסח חוש־ההומור שלו, אל עבר חיים יבין: „לפניך דוגמה של רמת־דיונים שכדאי שתנסה להגיע אליה גם במהדורת מבט לחדשות..."

יבין, שקלט את הבדיחה, חייך את חיוכו המפורסם.

סימפוסיון במיזנון

לראשונה בתולדות הכנסת שימש מיזנון־הכנסת סימפוזיון משותף לכמה מרשי סיעת־הליכוד בכנסת עם ראשי רשות־השידור. תוך סימפוזיון פומבי על איזון בטלוויזיה, הועלו דיעות על שאלות כגון „מה חשוב ומה לא חשוב במהלך שידור של מהדורת מבט לחדשות."

זוגות־זוגות צפוי **בחיים יבין**, שהגיש

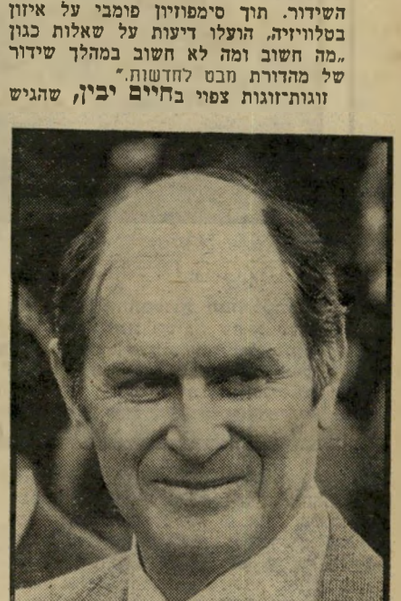

יועץ־מישפטי זמיר
השתתפות אורח

את מהדורת מבט, הפרופסור **ראובן ירון**, שישב עם סגן־השר **יורם ארידור**, **יוסף לפיד** שישב ביחד עם חברת־הכנסת **אהוד אולמרט**, ודובר רשות־השידור **משה עמירב** שישב ביחד עם חברת־הכנסת **רוני מיוחא**.

מסתבר שלשלושה היו הערות רבות לגבי המהדורה הספציפית, וגם הופעתו של חבר־הכנסת ארידור עצמו במהדורה לא מנעה אותו מלהטיח בפרופסור ירון טענות כרימון על מהדורת־חדשות זו.

האתיקה, „מעריב"
פרופסור ירון והעובדות

מאבק גלוי מתנהל באחרונה על עמודי מעריב נגד רשות־השידור. זהו מאבק רצוף סילופים, עובדות מוטעות ואי־ידיעת העובדות.

לשיאו של המאבק הגיע העיתונאי אורי דן, בפרשת פינוי הבדואים מתל־מלחתה (העולם הזה 2239). כאשר יו"ר רשות־השידור, הפרופסור ראובן ירון, פנה ברשימה רצופת־הבהרות אל מנהלי מעריב בעניין תל־מלחתה, הובאו דבריו במדור „קוראים כותבים", תחת הכותרת „פרופסור ירון מודה בעובדות". רשימתו/מיכתבו של ירון מסתיים בקביעה: „אבל בכל אלה אין כדי להצדיק את אופן כתיבתו של אורן דן, והחובה לדייק חלה גם עליו. קביעתו החד־משמעית לפיה הכתבה, לא צולמה כלל בתל־מלחתה' איננה תואמת את העובדות..."

בעוד מאמרו/מיכתבו של הפרופסור ראובן ירון פורסם במדור „קוראים כותבים", פורסם מאמר־מערכת של מעריב, תחת הכותרת „האתיקה של רשות־השידור". במאמר מותקף דובר־הרשות על דברים שהוא לא אמר. מאמר זה מסתיים בקביעה: „בלומר: המטרה הושגה, וזה העיקר. ואין תיקון, או התנצלות, או הודאה בטעות (או באשמה). הטלוויזיה, כמו האפיפיור, אינה טועה לעולם."

כאשר פנה כתב העולם הזה אל הנהלת רשות־השידור כדי לבדוק אם מצויים בהנחיות־השידור של הרשות תקנות הנוגעות לתיקוני־טעויות, התנצלויות והודאות בטעות, גילה כי ב־20 ביוני 1980, שבועיים בטרם התעוררה פרשת תל־מלחתה, פנה מנכ"ל הרשות יוסף לפיד, אל ראשי המדייה (הרדיו והטלוויזיה) במיכתב שעניינו תיקוני טעויות (ראה גלופה).

חבל שעורכי מעריב ומחברי מאמרי־המערכת לא הטריחו כדי לבדוק אם לפנות אל חברם לשעבר, יוסף לפיד. זה היה מכוונם, מן הסתם, אל המיכתב הזה.

ו' בתמוז תש"ם
20 ביוני 1980

אל: ראשי המדיות
וראשי חטיבות חדשות

תואיל והתרבו חסקרים שבהם טעויות בשידור אינן מתוקנות בצורה תגאותת, אני מבקש לראות בנוהל הבא - חוראת־מנכ"ל:

(1) נפלה טעות בשידור, אין להסתפק בהעמדת דברים על דיוקם, אלא יש לפרש שאירעה טעות.

(2) אם היה בטעות כדי לפגוע בגורם כלשהו, יש להחצעל על הפגיעה.

(3) דרישה לתיקון טעות תובא אל העורך האחראי (הכתב עצמו אינו מוסמך לתחליט על תיקון ואף אינו מוסמך לקבוע את נוסח התיקון).

סבר העורך האחראי כי אין מקום לתיקון, יעביר את העניין להכרעתו של מנהל חטיבת החדשות.

סבר מנהל חטיבת החדשות, אף הוא, כי אין מקום לתיקון, יודיע על כך בכתב למתלונן עם ציון כי המתלונן יכול לפנות אל המועצה על קבילות הציבור. מנהל חטיבת החדשות ימציא העתק מכתבו זה למנהל המדיום.

בברכה,

יוסף לפיד

הוראת־ההתנצלות שי יפיד
„טעויות בשידור אינן מתוקנות..."

שידורי ישראל בקפריסין

סנייה מפתיעה הגיעה בימים אלה לי־משרדי רשות־השידור. מטעם סוכנות־הפירסום הגדולה ביותר באי־השכן, המבקשת את הנהלת הרשות לספק לה בהקדם האפשרי לוחות־שידור מעודכנים של הטלוויזיה הישראלית. הסיבה לפנייה זו, כמסתבר, היא עלייה תלולה במיספר הצופים בשידורי הטלוויזיה הישראלית. הנקלטים בבהירות בקפריסין.

לוחות־השידורים של הטלוויזיה הישראלית בקפריסין עשויים להיות תקדים תיקשורתי, מאחר ואף מדינה מרחבית אחרת אינה מפרסמת את לוח־המישדרים של הטלוויזיה הישראלית.

האינטרקום של מחלקת החדשות

אחד המיתקנים החשובים ביותר באולפני־טלוויזיה, בכל מקום עלי־אדמות, הוא מיתקן האינטרקום, שבעזרתו ניתן לשמור על רצף תיקשורתי בין האולפן לחדר־הבקרה בטרם שידור.

באולפני הטלוויזיה הישראלית אין מיתקנים כאלה מתפקדים מזה שנים. הסיבה: במשך שלוש השנים האחרונות נדחה נושא התקנת האינטרקום באולפנים, בטענה כי **מזכ"ינכפקי** ממחלקת־הפיתוח טרם פיתח את האינטרקום כנדרש.

המינוי של אבו־באכר

מינוי חסר־תקדים היה בשבוע שעבר, כאשר **מחמוד אבו־באכר** מונה כמנהל חטיבת־התוכניות בטלוויזיה הערבית.

אבו־באכר, ערבי יליד הכפר זלפא ליד מגידו, סיים את לימודי־התיכון שלו בכפר טייבה, ואחר־כך רכש ב"א במדעי־מדינה ובסוציולוגיה באוניברסיטה העברית. לאחר־מכן השתלם בלונדון בלימודי טלוויזיה וקולנוע. הוא איש־המיעוטים, שהגיע למישרה הבכירה ביותר בטלוויזיה הערבית.

מינויו בא רק אחרי שהמישנה למנכ"ל רשות־השידור, **אריאה וינשטיין**, ניצל בוועדת המיכרזים את זכות הקול הכפול שלו. נימוקו של וינשטיין: „כאשר אדם מתאים לתפקידו, אין זה משנה מה מוצאו האתני, ובמקרה הזה מדובר באותכבוד למדינת־ישראל...".

הנדסה ציבעונית

במיסגרת ההכנות של מחלקת ההנדסה בטלוויזיה לאולימפיאדה, הובאה אל בניין הטלוויזיה מכונה BCN (וידיאו של אינץ' אחד). זוהי מכונה שדומות לה נרכשו בידי מרבית תחנות־השידור האירופיות, ששידרו מהאולימפיאדה. אלא שמכונת ה־BCN לא פעלה ביומיים הראשונים בארץ, וגם לא בתחנות האירופיות. את תעלומת אי־השידור פתר המפקח הטכני **מוריס כריך**. הוא מצא פיתרון טכני שחיסל את התקלה.

החברה המייצרת את המכונה העבירה את פיתרונו של ברוך לתחנות־השידור האירופיות, וכעבור יום הודתה החברה לברוך על תרומתו לשידור התקין של המישחקים האולימפיים באירופה כולה.

רדין

האיש שחשף את „ביליגייט"

את ארצות־הברית מרעישה בימים אלה הפרשה הזוכה בכינוי ביליגייט (על משקל ווטרגייט).

מסתבר, כי פרשת קשריו של אחי נשיא ארצות־הברית, בילי קארטר, עם הלובים פורסמה לראשונה על־ידי הכתב הצבאי של שידורי ישראל, **רוני דניאל**, לפני כשנה וחצי. כבר אז פירסם דניאל כי כמה מטוסי הרקולס אמריקאיים הועברו כפי הנראה ללוב, באמצעות חברה אמריקאית הרשומה על שמם של בילי קארטר וסוחר־הנשק הסעודי עדנאן חאשוקקי, ומי שהיה ראש מינהל התקציבים בבית־הלבן, ברט לאנס. מסתבר כי השלושה הקימו חברה בשם: קי הול („חור המנעול"), ורשמו אותה כהברה לבוטנים.

חקירה שערך בשעתו העיתונאי האמריקאי הנודע **ג'ק אנדרסון**, ביחד עם רוני דניאל, העלתה כי שמונה טייסים בחברת תעופה תוך־אמריקאית העבירו את מטוסי ההרקולס דרך ספרד ללוב. כאשר פורסמה ידיעה זו בקול ישראל, הכחישו מקורות בארצות־הברית את הדברים.

כיום, כאשר מתחיל להתבהר הערפל מעל לעיסקות אחי־הנשיא עם לוב, בולטת גם העובדה שהסיפור נחשף בידי כתב קול ישראל, שהוכה כאמיתי לחלוטין. מעניין אם מוסד ישראלי כלשהו עזר לו קצת בגילוי הפרטים.

הקרב על השער

שביתת הסטרינגרים ברשות־השידור חושפת בהדרגה אווירה של חופי־הכרך, היימת בין עובדי רשות־השידור.

מאחר וכתוצאה מהשביתה נאלצה קבוצה שלמה של מקבלי־משכורות בטלוויזיה להתחיל לעבוד, הכריז „ועד עיתונות והפקה" בטלוויזיה מילחמת־נקם בסטרינגרים השובתים.

אקט תוקפני למדי נעשה בידי חברי „ועד עיתונות והפקה", שהפקידו מישמרת בשערי בניין הטלוויזיה. בראש המונעים את הכניסה ניצבים **צבי וזק**

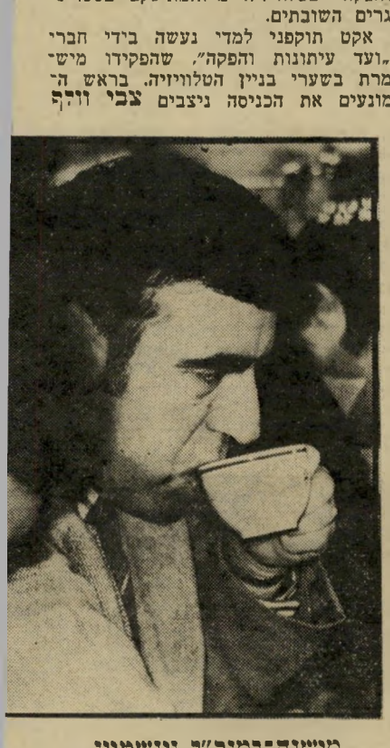

מישנה־למנכ"ל וינשטיין
„אין זה משנה מה מוצאו האתני..."

(נציג הצלמים) **ויזי משוזם** (מפיק). שדאג לאסור את כניסתם של מנהיגי הסטרינגרים השובתים לבניין הטלוויזיה, ובייחוד את אותם שהפגינו בעבר. שם מפיק משולם סרט (העולם הזה 2239).

בימים האחרונים נמנעה הכניסה לבניין הטלוויזיה מהבמאים **אלי כוהן, ניזי טה, עמוס גיתאי, יהזי חנוך וג'אד נאמן**. במיקרה אחד הפעילו אנשי הוועד אלימות, ואנשי־הביטחון של הטלוויזיה לא מנעו זאת בעדם.

יום רביעי

6. 8

● **שירוויזיון (בצבע)** (5.30). שידור חוזר של מר־פע־בידור, בהשתתפות עופרה חזה, דודו דותן, להקת הכל עובר חביב, הגשש החיוור ו־עוד אמנים רבים.

● **חירושים והמי־צאות — (6.45).** התוכנית תוקדש לבנייה טרומית, לי־מבנים עמידים ונוחים להע־ברה ולשימוש שפותחו בבר־טניה. הסרט מתאר את שיטת הבנייה שבה השתמשו בגג של חברת־הביטוח הלונדונית ה־נודעה לוידס, תוך תיאור אי־כות הבניה, הגימור, והחומרים המבטיחים חיים ארוכים ונטולי סיבוכים. הסרט מתאר דירות קלות להעברה, שניתן לשלחן לכל מקום בעולם ולהתקינן במהירות.

● **ניקולאס ניקלבי (8.03).** פרק ראשון מתוך שישה, בסדרה דראמתית חדשה המבוססת על סיפרו הנודע של צ'ארלס דיקנס. בפרק זה פוג־שים בניקולאס, באחותו קייט ובאמם. אחרי מות אבי ה־משפחה — הם מחליטים לנסוע ללונדון, אל הדוד, וזה מוצא לניקולאס ניקלבי מישרה ב־פנימיה. בתפקידים הראשיים: נייגל הוורסט בתפקיד ניקולאס ניקלבי, הילארי מייסון בתפ־קיד אחותו קייט. את תפקיד ראלף ניקלבי ממלא השחקן דרק גודפרי.

● **אני נטאלי (10.05).** סרט בצבע המתאר את סיפורה של נערה יהודיה החפצה בעצ־מאות. היא נוטשת את בית הוריה ועוברת להתגורר בגפה, בשכונת גרינין וילאג' בניו־יורק. בתפקידים הראשיים: פאטי דיוק, ג'יימס פארנטינו.

יום חמישי

7. 8

● **התונה בגינה (5.30).** שידור נוסף בסידרת תוכניות הילדים הנודעה קרוסלה. ב־סיפור של הערב מתרחש בילי־בול קטן בגינת קרוסלה. הכל מתכוננים למסיבה, כשלכל אחד מן המשתתפים סיבה משלו.

● **ילדים בעולם (6.00).** הפעם על ילדה שחורה השרה ג'אז בארצות־הברית, ועל ילי־דים יפאנים הלומדים את תורת הסמוראים.

● **מעך המידבר ב־כדור פורה (9.30).** סרט תיעודי, המתאר מסע ב־כדור־פורה מעל מדבר הסהרה ומימי הניל‌וס. באירופה סיכלו מוג־האוויר והפיקוח האווירי את תוכניות המפעילים לבצע נסיונות מהפכניים בכדור־פו־רח. בדרכם לצפון סודאן עוב־רים המפעילים מעל לפירמי־דות, גמלים, נהרות ושאר מראות. עמודי אוויר חם הרימו את הכדור לגבהים מאיימים. המפעילים מגלים תגליות מ־אלפות בדבר השוני שבמראה הפירמידה מגבהים שונים. שני צנחנים שהצטרפו למשלחת הכדור הפורח ערכו נסיונות ליא ודיקינסון בן ה־23, צבר בקפיצה. הצלם של הסרט, בעבר ניסיון רב בהנצחת הר־פתקאות.

● **פרשת אייבנד (10.20).** דרמה מקורית ש־עוררה שערוריה־רבתי עוד לפני שהגיעה אל המירקע. הדרמה נכתבה על־ידי אלי כוהן ועלי מוהר, והיא מספרת על „מרד ותיקים" הפורץ בארץ בשנות ה־80', לאחר שממשלת ישראל החליטה לבטל מיפעל לשיחזור תולדות היישוב ה־יהודי בארץ־ישראל. הוותיקים רואים במעשה זה משום כפירה בערכי תנועת־העבודה והם עולים על באריקדות. גיבורי הסרט הם פנסיונרים מוותיקי התקופה, המחליטים להנציח את תולדות היישוב בארץ על־ידי הקמת יישוב מוזיאוני. ה־דרמה מתרחשת כולה תוך כדי שידור מהדורת מבט לחדשות בטלוויזיה. את תפקיד כתבי־הטלוויזיה מילאו כתבי הרדיו (בשל סירוב הנהלת הטלוויזיה לאשר לשדרי הטלוויזיה ול־כתביה למלא את התפקידים). דמויות המשתתפים מגולמות על־ידי שחקנים לא־מקצועיים. במאי הסרט: אלי כוהן.

● **באבי יאר (11.15).** בלט המבוסס על עיבוד יצירה של דימיטרי שוסטאקוביץ. ה־מחול מתאר את רדיפת העם היהודי בתקופת השואה.

פרשת אייבנד: רוני דניאל מראיין
יום חמישי, שעה 10.20

יום שישי

8. 8

● **אמיר (3.00).** פרק נוסף בסידרה שצולמה על־פי סיפרה של איסטריד לינדגרן.

● **שעה טובה עם מני פאר ואורחיו / או: עם מאיר שלו ואורחיו (9.20).** תוכנית־הבידור הפו־פולארית, המעוררת עניין ב־סאלונים של ימי ששי.

● **תמונה מישפחתית (10.20).** פרק אחרון בסידרה בשם מלים שקשה לומר, בו מנסה ריצ'ארד למצוא מוצא הן לבעיותיו הכלכליות והן לבעיותיו האישיות.

שבת

9. 8

● **מנוד מריסבא (6.25).** סרט היעודי על מינ־זר מרסבא, השוכן במידבר יהודה. המינזר, שהוא מראשו־ני המינזרים האורתודוכסים ב־ארץ, הוא המינזר היחידי ה־אוסר כניסת נשים.

● **מופע הקסמים של דיק קאווט (8.00).** בשל שינוי תוכניות השידור, כתוצאה מהזזת השעון, יוקרן מדי שבת מופע בידורי בשעה זו. ראשון המופעים הוא מופע הקסמים של דיק קאווט שבו משתתפים עושי־להטים, לה־טוטני־קלפים, סליידני הגדול ועוד קוסמים.

● **לה מאן (10.00).** סרט קולנוע המתאר את מירוץ המכוניות הארוך ביותר, 24 שעות רצופות, הנערך בעיר לה מאן, בצרפת. עלילת הסרט על רקע מירוץ מקצועי ומפרך זה, שבמהלכו נחשפים היחסים בין נהגי המירוצים, נשותיהם וידידותיהם. בתפקידים הרא־שיים סטיב מקווין והלגה אנ־דרסן.

יום ראשון

10. 8

● **עוד יהיה (8.03).** הפעם תוקדש התוכנית ללהי־טים לועזיים.

● **הכל נשאר במישפחה (8.30).** יביא את ה־אפיזודה גיסתו החדשה של ארצ'י.

● **אביון וגנב (10.00).** פרק שלישי בסידרה. עליללתו נפתחת בהוליווד. דונלי, אהו־בה החדש של גרטכן, עושה הכל כדי שסירטה של אהובתו יוצג בפסטיבל קאן, וזאת בלא ידיעתה.

● **שיחה בשניים (10.45).** לאחר פגרה אולימ־פית, שבה התוכנית אל ה־מירקע. הכתב תום שגב משוח־חח עם מרדכי בנטוב, מי שהיה שר בממשלות ישראל מאז הממשלה הזמנית. בין השאלות שנשאל בנטוב: האם מוכן 'דור המייסדים' ליטול על עצמו אחריות לטעויות ה־עבר, והאם שגתה מפ"ם כאשר תמכה במדינה דו־לאומית בסוף שנות הארבעים, ובסגידה ל־סטאלין בראשית שנות החמי־שים. בנטוב נשאל גם לדעתו על הירידה ועל הטוהר האישי בפוליטיקה.

● **בועות (11.15).** ברט ממהר הביתה, בחזרה מ־מישרדו של הרופא, כשהוא נתון בהלם. הוא מגלה כי מרי מודעת למצבה, אך מת־עלמת ממצבו. בזמן הקצר ש־נותר לו לחיות מתעתד ברט לעשות הרבה. הוא חפץ ל־התחיל לעשן, לטייל ולאכול מזון משמין. מרי דואגת כי־אשר ברט מבשר לה שבכוונתו להתפטר מעבודתו, ולהישאר איתה לקראת הולדת התינוק. בינתיים מסתתרים דני ופולי במכבשה אוטומטית, כתחליף לפיקניק שתיכננו בגן־החיות. פולי מתוודה לפתע כי היא אוהבת את דני, וכמובן, הוא חש אותן תחושות. לאחר שהם מתנשקים לראשונה מגלה דני, כי אנשים מרכלים עליהם בשל היותם זוג מעורב, לבן ושחורה. האהבה תוגבת גם באגף אחר של המישפחה. בילי הצעיר מתעורר לאחר לילה אותו בילה בחברת לסלי, מורתו ל־שעבר. לאחר שאיבד את בתו־ליו מתפעל בילי מגילויי המין, והוא לוחש ללסלי כי המין הוא הגלידה שבעוגה. מרי מנסה בינתיים להתעלם מ־אהבתו של דני לשחורה. ג'ודי נותן לדני עצה: תתעלם מכל שאומרים לך האחרים ופעל בהתאם לצו ליבך. מרי מגלה את דבר הריונה לג'סיקה. ה־תינוק העומד להיוולד עשוי להיות בנו של ברט איש־החלל.

לקראת שידור: אגתה קריסטי

החל מה־14 באוגוסט יוקרן בארבעה המשכים סיפורה של אגתה כריסטי „מדוע לא ביקשו את אוונס", בכיכובה של פראנ־צ'סקה אניס, ג'והן גילגוד וג'יימס וורווייק.

מדוע לא ביקשו את אוונס: גילגוד וורוויק
ארבעה פרקים

אנה קרנינה

החל מיום שישי ה־15 באוגוסט יוקרן מדי שבוע, במשך עשרה שבועות, פרק מסידרת היוקרה של הבי־בי־סי „אנה קרנינה" מאת ל.נ. טולסטוי, בצבעים. בתפקיד אנה קרנינה מופיעה השח־קנית ניקולה פאג'ט, ובתפקיד קרנין — אריק פורטר, כוכבה של סידרת הטלוויזיה „בית פורסייט".

אנה קרנינה
עשרה פרקים בצבע

יום שני

11. 8

● **השעה השנייה (9.00).** תוכנית חודשית ב־שידור חי על „ישראלים — יורדים — חוזרים". במיסגרת התוכנית יוקרן הסרט הי־ראלים, שצולם בניו־יורק.

● **הארט ואשתו (11.00).** הפרק ליל האימים.

יום שלישי

12. 8

● **נשים קטנות — (יום ג', 12.8 ויום ד', 13.8 — 5.30).** סיפורה הקלאסי של לואיזה מאי אל־קוט. חיים ואהבה נוסח אמ־ריקה במאה שעברה.

● **תשע בריבוע (8.03).** תוכנית בידור שבועית בהנ־חיית טוביה צפיר.

● **אני קלאודיוס (10.55).** הפרק החמישי ב־סידרה הנהדרת, המבוססת על ספריו של רוברט גריווס. גרי־מניקוס וקלאודיוס חוזרים מ־גרמניה עטורי ניצחון, וקלאו־דיוס מספר לגרמניקוס על ה־מלכודת שנטמנה לפוסטמוס. גרמניקוס הנדהם מבטיח ל־חביא את הסיפור לידיעתו של אוגוסטוס. אוגוסטוס מבקר אצל פוסטמוס במקום גלותו ומודה בפניו על טעותו. הוא מתכוון לתקן את המעוות ולבטל את צוו הגירוש. חשדותיה של ליביה מתעוררים והיא מבקרת במקדש האלה וסטה. בו שמורה צוואתו של אוגוסטוס. בעבר סייעה ליביה לכוהנת הראשית של המקדש ותמורת זאת היא תובעת ממנה למעול בתפקידה ולהראות לה את הצוואה. עם שובו לרומא, נופל אוגוסטוס למישכב. מצבו משתפר לאחר שהוא מגביל עצמו לאכילת מזון שלא נגעה בו יד אדם. הוא יוצא לחופשת החלמה בקאפרי, ושם הוא נתקף שוב במחלה לאחר שאכל מזון שהוצע לו על־ידי ליביה. עתה הוא משוכנע שליביה מר־עילה אותו, ומת. פוסטמוס ו־פאביוס מאקסימוס, המוציא־לפועל של צוואת הקיסר, נר־צחים גם הם. דרכו של טיבר־יוס אל הכס פתוחה. צוואת קיסר, הנקראת באוזני הסנאט, נוקבת בשמו של טיבריוס כ־יורש, וגם זה מעשה ידיה של ליביה. בסוף הפרק שולט ברומא בנה, טיבריוס.

אברהם גינדי
ברמת-השרון

אברהם גינדי מציע דירות יוקרה מפוארות בנות 4 חדרים ודירה עליונה + גג,
בבנין בן 3 קומות עם מעלית.
בכל בנין 6 דירות בלבד, עם 3 כווני אוויר מלאים.

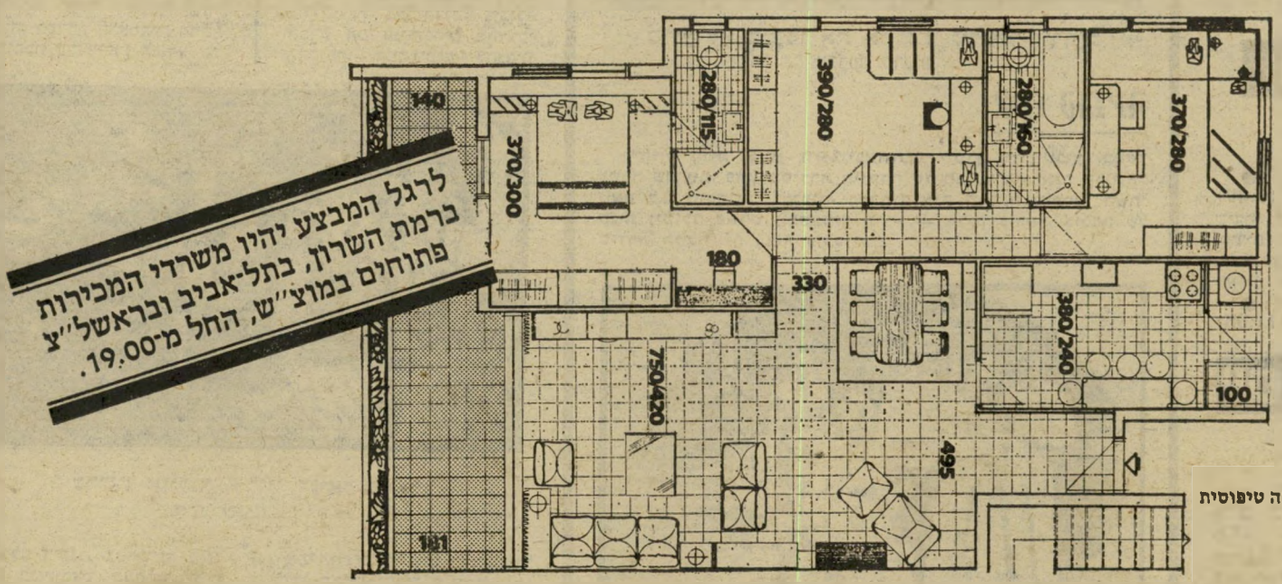

תכנית דירה טיפוסית

כל אלה ב-2 בניינים, הבנויים בצורה מדורגת ומיוחדת
בלב רמת השרון, עם מרחב גדול ביניהם.

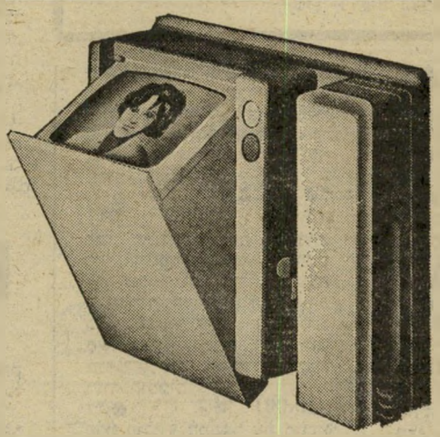

- אינטרקום עם טלוויזיה בכל דירה, לזיהוי מושלם של אורחיך.
- ריצוף כהה מיוחד בסלון, שטיחים מקיר אל קיר בחדרי השינה.
- קרמיקה ברצפת האמבטיה ובשירותים, חרסינה פרחונית וכלים סניטריים צבעוניים.
- חימום נפרד לכל דירה.
- אדניות עם צמחי-נוי בכל מרפסת.

מחיר מבצע מיוחד עד 15.8.80
החל מ- **3.750.000** ל"י

(לא כולל מ.ע.מ.)

אברהם גינדי

התקינה הטובה ביותר 1980

אגודת נכדסום

תל-אביב (זמני):
רח' סוטין 13, תל-אביב (כניסה מבלוך).

רמת-השרון
רח' סוקולוב 84, טל. 03-475131.

ראשון-לציון
רח' הרצל 62,

פתח-תקוה
רח' חיים עוזר 28, טל. 03-905593

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

מובטל יקר,

שלום לך מובטל יקר. אנחנו חוזרים אליך גם השבוע, כמו שהבטחנו. אפשר להניח שהמצב לא השתפר, בינתיים. אבל מה, אתה עדיין חי, ויחסית גם זה משהו בימינו. האם ידוע לך, מובטל יקר, ש־בשבוע שעבר — על־כך מוסר עיתון הפועלים „על המשמר" — התאבד בתליה מובטל בן 25 תושב בת־ים? כן, כן, תלה את עצמו. המישטרה מצאה בכיס מכנסיו פתק בו הוא מסביר את סיבת המעשה — הוא לא מצא עבודה, ולא היתה לו דרך אחרת לפרנס את עצמו. זה, כמובן, פיתרון די קיצוני לבעיה, אם כי בהחלט אחד הפתרונות, כפי שמוכיחות הסטאטיסטיקות ממדינות אחרות.

הדוגמא שהבאנו כאן מהווה אילוסטראציה נאה לבעיתו העיקרית של המובטל. בצורה מדעית אפשר להגדיר את הבעייה כך: להעביר מה שיותר זמן במה שפחות כסף. המובטל, שתלה את עצמו, פשוט העביר את כל הזמן — וזה עלה לו ממש גרושים, כי כמה כבר עולים שניים־שלושה מטר חבל? אנחנו כאן נסה להתמקד בפתרונות פחות דראסטיים.

אחד המאפיינים של העידן האינפלציוני הוא שהכסף מנצח בתחרות נגד הזמן, מה שהופך את העברת הזמן לעסק יקר, המשאיר את המובטל במצב מתמיד של משיכת־יתר. כמעט כל דבר שאנו עושים ושהינו עיסוק מעביר־זמן, הוא גם עיסוק מעביר־כסף. אתה יושב בית והאוכל דולק? עובר כסף. אתה אוכל? אתה שותה? עובר כסף. אתה נוסע ללישכת התעסוקה לחפש עבודה? גם זה עולה כסף.

כדי להתמודד עם הבעייה נזדקק לעזרת הפילוסופיה. כמה פילוסופים חשובים נדרשו לבעיית הזמן. נזכיר כאן רק את עמנואל קאנט ואנרי ברגסון. בעיקרון אפשר למצוא שתי גישות עיקריות לעניין הזמן. הגישה האחת רואה בזמן מעין מיסגרת קשוחה, שבתוכה מתבצעים העיסוקים השונים. לדוגמא: יש מיסגרת־זמן קשוחה בת 24 שעות הנקראת יממה. בתוך המיסגרת הזאת קם האדם הממוצע (העובד) בבוקר, אוכל ארוחת־בוקר, מנשק את האשה, הולך לעבודה, מנשק את המזכירה, עובד, מנשק את המזכירה, הולך הביתה, מתקלח, מנמנם קצת, אוכל ארוחת־ערב, רואה טלוויזיה, ואחר־כך הולך לישון. למרות שזה נשמע פשוט זה עולה די הרבה כסף. זו הגישה הראשונה.

הגישה השניה לעניין הזמן טוענת שאין מסגרת קשוחה נתונה כזאת. הזמן, על פי גישה זו, מורכב מרצף של מעשים. כלומר: אנחנו אוכלים, שותים, ישנים, עובדים, ועוד כל מיני כאלה עיסוקים, והסך־הכל של הרצף הזה יוצר את הזמן. כלומר: זה לא הזמן שכולל בתוכו את מעשינו השונים, אלא מעשינו השונים הם שיוצרים את הזמן.

ובכן, למובטלים כדאי לאמץ את הגישה השניה, דהיינו — ליצור את הזמן על־ידי עיסוקים. לדוגמא: על פי גישת „היממה הקשוחה", גוזלת אכילת מלפפון ממוצע שתי דקות בערך, כולל הקילוף, וזה משאיר למעלה מעשרים ושלוש שעות שעוד צריך למלא. הגישה השניה מאפשרת למובטל חופש תימרון מקיף. נחזור אל המלפפון הזול שלנו: את הקילוף רצוי לעשות בשעות האור. לא תמיד כמה זמן יכול להיווצר על־ידי קילוף מלפפון אחד ויחיד, עם מקדישים לכך את תשומת־הלב המתאימה. אפשר להשתמש לצורך זה בסכין־גילוח. את חלקי הקליפה הירוקה אפשר לסדר על לוח־השולחן בצורות גיאומטריות מעניינות, ולהתבונן בסקרנות בזבובים החשים למקום. את המלפפון המקולף אפשר לחתוך בזהירות בעזרת אותו סכין־גילוח ל־600—400 קוביות קטנות, ואחר כך להתחיל לאכול תוך לעיסה יסודית כל קוביה וקוביה. זה יכול המובטל ליצור לעצמו מושבי זמן חדשים לגמרי המתאימים למצבו. תוך שלושה ארבעה מלפפונים זולים יכול המובטל לעבור תקופת־זמן שאצל האחרים קוראים לה חודש, ואפשר לצפות שסלט מגוון, הכולל גם ירקות קשי־קילוף וקשי לעיסה, יעביר את תקופת־האבטלה כולה, וכל זה במחיר נמוך להפליא.

מה ההבדל בין מי שמזדהה עם איר־גון טירור, ובין מי שעובר עבירה מינית? ובכן, יכולים להיות כל מיני הבדלים שלא אפרט כאן, אבל לפני שבוע נוצר גם הבדל ברור מבחינת החוק.

התיקון לחוק למניעת טירור, שעבר בכנסת בשבוע שעבר, לא בא למנוע טירור, כמו שעלולים לחשוב בטעות. התיקון הזה בא רק למנוע הזדהות עם אירגוני־טירור. מה זה „הזדהות כן"? ובכן, החוק אומר זאת בכל הכנות ובאומץ רב: הנפת דגל, השמעת סיסמה, שירת המנון, „או מעשים דומים". „או מעשים דומים" זוהי בדיוק הנקודה.

מה זה „מעשים דומים"? קריצה למחבלת יפה? הרמת גבה של קריין בטלויזיה? אינטונציה חשודה בקולו של נואם? החוק לא מפרט. „מעשים דומים" וזהו.

ולמה החוק לא מפרט? אולי בגלל חוסר מקום בספר החוקים? אולי שר־המישפטים שלנו לא אוהב להכנס לפרטים?

ובכן, דווקא מחוק אחר, שהובא ל־כנסת באותו שבוע, על־ידי אותו שר־המישפטים, מתברר, שדווקא יש ממלא מקום באותו ספר־החוקים, וגם התברר ששר־המישפטים דווקא אוהב מאוד להכנס לפרטים. החוכחה היא „חוק העונשין (תיקון מס' 14), תש"ם — 1980" שעניינו עבירות מין.

כבר בפתיחת החוק יש מבוא, שמגדיר את השיטות השונות של עבירה מינית. בבקשה:

ביאה: החדרת אבר־מין לנקב מנקבי גופו של הזולת

ה ג ד ר ו ת: „ביאה" — החדרת איבר מין של אדם לנקב מנקבי גופו של הזולת, או החדרת חפץ לאיבר מין או לפי הטבעת של הזולת, למעט החדרת חפץ לצורך רפואי;

„חבלה חמורה" — לרבות נזק נפשי חמור ולרבות הריון;

„מעשה מיני" — נגיעה מכוונת של איבר מוצנע של אדם בגופו של זולתו, או נגיעה מכוונת בלשתי של אדם, אף על־ידי חפץ, באיבר מוצנע של זולתו, והכל לשם גירוי מיני או לשם ביזוי, ואחת היא אם האיבר המוצנע היה חשוף או לבוש".

וכך הלאה. כל זה בספר־החוקים של מדינת־ישראל. יש פירוט מלא, ואין שום „מעשה דומה". וזה בדיוק ההבדל, כי מי שעושה עבירה מינית יודעים בדיוק מי זה, אבל מי שעושה הזדהות עם אירגון־טירור, זה יכול להיות כל אחד, כי לכל מעשה תחת השמש יש מעשה דומה.

ברטט של קדושה

ברטט של קדושה אני דופק במקשי מכונת הכתיבה, והאותיות מופיעות על הנייר כשהילה זוהרת מכרכרת סביב ראשן. הוא עשה זאת, האיש הישר הזה, האיש האציל הזה, האיש האמיץ הזה, בן־פורת שמואל, מנחיג ושוע; שר המישפטים שמואל תמיר הודיע על התפטרותו!

בשעת כתיבת שורות אלו אמנם לא ברור עדיין אם ההתפטרות תיכנס לתוקפה אך ההכרזה כבר היתה!

ואל יהא הדבר קל בעיניכם! לא כל אחד יכול לחוש בהבדל המהותי בין סיעה של ארבעה, חמישה או שישה חברי כנסת המיוצגים בממשלה על־ידי שלושה שרים, ובין סיעה של שלושה חברי כנסת המיוצגת על־ידי שלושה שרים. לא כל אחד! אני למשל, לא יכול. אבל תמיר כן, ובכך גדולתו!

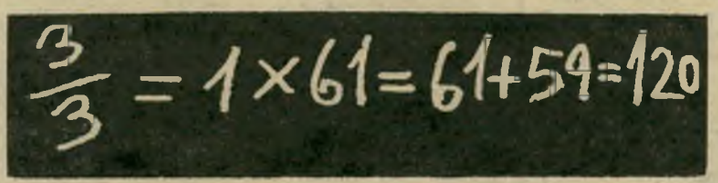

החשבון האחרון של תמיר

רק לפני שבועיים ימים היה הדבר, כשסיפרתי לכם על החשבונות המסובכים שעורך השר תמיר בעזרת מחשב־כיס, כשהוא מנסה ליישב ארבעה ח"כים עם שלושה שרים. אבל עכשיו כלו כל הקיצין! אי־אפשר יותר! אפשר לזרוק את כל דפי החשבון ואת המחשב. ילד יעשה את החשבון.

והשר תמיר — הו, השר תמיר — כשעל כף אחת של המאזניים עומד פועלו האדיר כשר המישפטים, תרומתו המוחצת למחלך השלום ומעמדו הלאומי בכלל — ועל הכף השנייה היושר הציבורי, עקרונות ד"ש וכל הבלה־בלה הזה, רק איש אציל כמותו היה יכול להכריע כמו שהכריע!

ורק טבעי יהיה הדבר, רק טבעי, אם יקבל מר תמיר גמול על פועלו! אם, למשל, יצורף לליכוד וימונה לשר המישפטים! או, למשל אם ילך בעקבות חברי הכנסת אליהו אסאד ונוף, וכך תהיה סיעה של ארבעה שתהיה זכאית לשר בממשלה! או אם, למשל, יוציא שוב לחופש את המרכז ויחזור לכנסת הבאה במרץ מחודש!

רק הערצה יש בליבי אל האיש הזה. רק הערצה.

מעשה במעשה דומה

רק כוסית אחת קטנה

חוק ירושלים הידוע של גאולה כהן, הצליח לעבור בשבוע שעבר את שלושת מדורי הגיהנום של הקריאה הראשונה, השניה והשלישית. את ארבעת המדורים הנותרים של האתר החוא כבר נעבור כולנו. מסביב לחוק הזה היו המון סיפורים, וגם לי נשאר אחד.

כידוע, היו המון חברי־כנסת שחשבו שהחוק הזה אינו בדיוק מה שחסר לנו ברגע זה. ולא רק שהוא לא חסר, הוא אפילו מיותר. ולא רק שהוא מיותר, הוא אפילו מזיק, ככה הם חשבו. אבל הצבעה זה כבר עניין אחר. לאן נגיע אם יתחילו חברי־הכנסת להצביע פתאום לפי מה שהם חושבים? זה עלול לחרוס את כל המבנה הפרלמנטרי של מדינתנו. שהרי כל המישחק הדמוקראטי מבוסס על זה שהמפלגות חושבות דבר אחד, אומרות לבוחרים דבר שני, ועושות בכנסת דבר שלישי, וכמה שהקשרים בין הדבר האחד לשני ובין הדבר השני לשלישי יותר רופפים, ככה המיפלגה היא יותר גדולה, יותר מצליחה ויותר מכובדת.

וככה קרה, שלמרות שהמון חברי־כנסת, אולי אפילו רוב, חשבו שהחוק הזה לא צריך לעבור, החוק דווקא כן עבר. היתה מישמעת סיעתית, ויהי אם אשכחך ירושלים, ומה לא.

אבל הסיפור שיש לי הוא דווקא לא בעניין של אלה. לא בדיוק אלה. כידוע, היו גם 15 חברי־כנסת ששכחו את ימי־נם, והצביעו נגד החוק. מפ"ם הצביעה נגדו, יוסי שריד, למרות המישמעת הסיעתית הצביע נגדו, של"י הצביעה נגדו, ש"י הצביעה נגדו, חד"ש הצביעה נגדו, ר"ץ הצביעה נגדו, וגם מפ"ם הצביעה נגדו, רגע, מפ"ם כבר אמרתי.

וזה בדיוק הסיפור, סיפור על מפ"ם. כי חברי־הכנסת ממישמר־העמק, אמרי רון, שבאומץ רב הצביע עם סיעתו נגד החוק, מה אתם חושבים עשה אחרי שהחוק התקבל? זה הסיפור. אחרי שהתקבל החוק הלך ח"כ אמרי רון למזנון, שם הרימו כוסית קטנה לרגל קבלת חוק ירושלים. את הכוסית הרימו כל אלה שבאמת רצו שהחוק הזה יעבור. הרבה לא היו שם, אבל ח"כ אמרי רון היה שם. גם הוא הרים כוסית. למה הרים ח"כ רון כוסית? אולי הוא סתם אוהב לשתות קצת מהחריף־החריף הזה? ואולי הוא סתם אוהב להרים כוסיות? לא. ח"כ אמרי רון ממפ"ם הרים כוסית כי הוא שמח לקבלת החוק, שרק בגלל המשמעת הסיעתית של מפ"ם הצביע נגדו.

אחר־כך הצביע ח"כ אמרי רון, ואיתו כל מפ"ם, גם נגד החוק „למניעת טירור". אני לא יודע עם מי הרים ח"כ אמרי רון כוסית אחרי שגם החוק הזה התקבל. ואולי דווקא החוק הזה באמת לא מוצא חן בעיניו? לך דע.

במדינה

(המשך מעמוד 50)

זה מעיד על כך שהמישטרה מנסה לסגור את העניין. מהדברים ש־אמרו השוטרים לנחמיה עולה שהם מחפשים עילה למעשיהם בדמות עבירת תנועה שהוא כביכול ביצע. אם זאת עבירת תנועה, מדוע הוא נעצר והוכה? אין לי ספק ש־השוטרים פשוט טעו. הם חשבו שנחמיה הוא כנראה עבריין מוכר. אבל לנחמיה אין בכלל עבר פלילי. במקביל לתלונה במישטרה אני מתכוון להגיש תביעה אזרחית נגד השוטרים האלה ונגד המישטרה, על העוול והנזק שהם גרמו ל־נחמיה."

כדורים שבר את השימשה האחו־רית וחלף ליד ראשו. בחקירה הסתבר שנפלה טעות. אחד השוט־רים הועמד לדין מישמעתי ונידון לקנס בגובה שלושה ימי משכורת בלבד.

לאחרונה הועמדו חמישה שוט־רים ממישטרת פתח־תיקווה לדין בפני בית־מישפט מחוזי. הם הו־אשמו בהתעללות בחשוד ברצח החייל יוסף טרומפלדור. בין הנא־שמים היתה גם שוטרת. הם הודו באשמה, ונידונו לתקופות שונות של מאסר על־תנאי. פרט לשוטר אחד, שהתפטר מהמישטרה מרצונו, ממשיכים היתר לשרת.

מוכה פינחס
„פיצצו אותי לגמרי!"

100 אירועים ביום. בתגובה אמר דובר מישטרת מרחב המרכז, סגן־ניצב קלמן בורשטיין: „הבחור הזה התבקש על־ידי השוטר לתת את הרישיונות שלו. תחת זאת הוא תקף את השוטר וגרם לו פגיעות קשות. כתוצאה מכך היה צורך להפעיל נגדו כוח וכך הוא נפצע.

„לא ידוע לי שהיו שם חמישה שוטרים. לי ידוע רק על שניים. יתכן שהזעיקו תיגבורת ואז באו עוד שוטרים. נגד נחמיה נפתח תיק על תקיפת שוטרים. במקביל מונה מייד קצין בודק, כפי שאנחנו נוהגים תמיד במיקרים של פציעת עציר. הקצין יבדוק אם הכוח שהופעל נגד נחמיה היה סביר, וגם את התנהגות השוטרים."

כשנשאל סגן־ניצב בורשטיין מדוע לא נחקר נחמיה, ומדוע לא נעצר מייד אחרי ששוחרר מבית־החולים, אם אכן עבר עבירה כה חמורה, השיב: „במישטרת פתח־תיקווה יש יותר ממאה אי־רועים ביום. בוודאי יחקרו אותו היום או מחר. אילו לא היה מאושפז בבית־חולים הוא היה נעצר ומוחזק במעצר."

מישטרת פתח־תיקווה עלתה ב־זמן האחרון כמה פעמים לכותרות, בעיקבות מיקרים של הפעלת כוח שלא כחוק נגד עצירים ואזרחים. בינואר 79' פתחו שני שוטרים מתחנה זו באש על מנחם סופר, בשעה שנהג במכוניתו. אחד ה־

בפרקליטות מחוז תל־אביב מ־נחים את השני תיקים נוספים נגד שוטרים ממישטרת פתח־תיק־וה, החשודים בתקיפת עצורים. בעבר פורסם על שוטר אחר מ־פתח־תיקווה, שנהג לדחוף מקלות לעכוזיהם של עצירים.

דת

גיור תמורת כסף

צעיר בירך החליט להיות יהודי וטעם טעמה של חוסר־סובלנות יהודית

הצעיר בהיר השיער זועזע עד עימקי נשמתו. הוא עמד לפני רב מכובד וגדול בתורה, שהציע לו גיור מזורז, ללא בעיות, תמורת תשלום שוחד. „אני מכיר אשה אחת שהלכה לשכונת מאה־שערים," אמר הרב לצעיר. „היא שילמה שם הרבה כסף, אבל נתנו לה תעודת־גיור בלי בעיות. לרבנים אחרים אין ברירה. הם חייבים להכיר ב־תעודה שנתנו במאה־שערים. אם אתה רוצה אני יכול להגיד לך למי לפנות."

נועם בן־אברהם עבר תלאות עד שהגיע למעמד מביש זה. מאז שגמלה בליבו ההחלטה, לפני שבע שנים, להפוך ליהודי, הוא חש היטב על בשרו את יחסו המשפיל של המימסד היהודי המסורתי. תהליך שנראה לו תחילה פשוט ביותר,

דגמי 1980 של
אנוה
בתחרויות
מלכת המים 80'

גלריה תוראל
רח' ז'בוטינסקי 3
מודיעה
בחודש
אוגוסט
הגלריה
בחופשה

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

בחודש אוגוסט
המועדון סגור
לרגל
חופשת הקיץ
המועדון ייפתח
ב־2.9.80

המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

המתמודדות על תואר
מלכת המים 80'
תצוגה בתחרויות את
נעלי מרנו Merano

החאמן/י בביתך!

האימון בהדרכה אישית לנשים, גברים ונוער

לקבלת פרטים מלאים כתוב עוד היום וציין כתובתך:

צ'יקו רוז
ת.ד. 11117 תל־אביב
מיקוד 61110

תן טרמפ לחייל

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה
* הנחות נלוות *
• מחירים עממיים • שרות מעולה •

תל־אביב יזרעית 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת־גן הרצל 86 מול בנין אואזיס "סלון אוה"

הפך למסורבל, מייסר וארוך ללא קץ.

נועם בן ה־27 נולד למישפחה נוצרית־חילונית בבלגיה. שמו ה־קודם היה כריסטיאן שארדון. ימי ילדותו עברו עליו בעיר שארל־לרואה, השוכנת ליד הגבול הצר־פתי, כעל כל ילד נוצרי רגיל.

אביו של נועם, ז'אן שארדון, היה מאז ומתמיד אתאיסט מושבע. דבר זה התבטא בחינוך שקיבלו נועם ואחותו, מארי. חגי הנצרות כמעט שלא נחוגו בביתם, מלבד חג־המולד, שבו הסתפקו בחלוקת מתנות. אמו של נועם, אורפה, הי־תה סוציאליסטית מושבעת. בתור שכזו היתה גם היא רחוקה מן הדת.

נראה כי כריסטיאן המתבגר יהיה רחוק אף הוא מן הדת. אולם בגיל 13 קרה לנער משהו. הוא החל לשאול את עצמו שאלות נשגבות, ודווקא הדת החלה להעסיק אותו.

סיפר נועם בן־אברהם: ב־גיל 13 עברו כל חברי הנוצרים את מיסת בר־המיצוה בכנסיה. הורי לא חשבו שזה חשוב עבורי. אבל באיזה שהוא מקום דווקא קינאתי בחברים שלי. הרגשתי שחסר לי משהו שלא קיבלתי בבית.

למרות שהייתי ילד שובב, נמ־שכתי תמיד לדברים רוחניים יותר מאשר לחוקריים. התחלתי לקרוא הרבה ספרים תיאולוגיים. זה הע־סיק אותי מאוד. ערכתי אז השוואה בין הבודהיזם, האיסלם, הנצרות והיהדות.

אז פרצה מילחמת־ששת־הימים. כך שמעתי בפעם הראשונה על יש־ראל. על היהודים שמעתי עוד לפני כן, אבל רק מסיפורים אנטישמיים. אני זוכר שנהגו להתלוצץ ולכנות יהודי — אדם שמדבר הרבה על כסף.

להציץ עד היהודים. במשך הזמן התחזקה מאוד הכרתי בגד־לותה של היהדות על פני שאר ה־דתות. המשכתי לקרוא הרבה ספ־רים, וככל שקראתי האמנתי יותר שהיהדות היא דת האמת. אני שאלתי את עצמי שאלות רחוקות, אבל היהדות הפנתה אותי לחיי ה־עכשיו. הבנתי שצריך לעשות עכ־שיו את רצון־האל, כי לשם כך האל ברא אותנו. זה יעודנו, ואנחנו צריכים ללכת בדרך זו. את הגישה הזו מצאתי רק ביהדות. דתות אח־רות דיברו על דברים גדולים, אבל בשמים. בעוד שהיהדות נתנה לי לי תשובות לחיים בעולם הזה.

עד גיל 17 שמרתי את רעיונותי בסוד. ואז, כשהייתי כבר בטוח בעצמי, סיפרתי לחברים קרובים. בדרך־כלל לא ניסו להשפיע עלי להפסיק. חבר אחד הציע לי לבקר בבית־כנסת ולשוחח עם רבנים.

אני הייתי הססן יותר. נהגתי ל־הסתובב בלילות־שבת ליד בית־הכנסת בשארל־לרואה, ולהציץ על היהודים ההולכים להתפלל. אבל להיכנס ממש לא היה לי אומץ. שמתי לב שלא בכל יום שישי ה־יהודים מתפללים. מאוחר יותר התי־ברר לי שלא תמיד היה להם מיניין.

באותה תקופה התחלתי ללמוד הנדסה הידראולית בבית־ספר טכני. יחד עם זאת המשכתי לקרוא הר־בה על הדת היהודית. ועל ההיס־טוריה היהודית. רק בגיל 20, ב־השפעת אותו חבר, החלטתי לתרגם את התיאוריה לשפת המעשה. די־ברתי על־כך קודם עם ההורים שלי. סיפרתי להם הכל, והם כיב־דו את רצוני.

פניתי לחזן פוליקובסקי בעיר שלנו. הוא שאל אותי למה אני רוצה להתגייר.

נהגתי לבוא אליו בכל שבת אחר־הצהריים. למדתי לקרוא עב־רית וכן את התפילות והמיצות. ב־תום שנת הלימודים הראשונה. החזן שלח אותי לרב הליברלי של ברי־סל, אלברט דהאן.

למדתי אצל הרב דהאן שעתיים בשבוע במשך שנה. הפסקתי לאכול בשר־טרף. והתחלתי לבשל בבית בעצמי את הארוחות — מאכלים כשרים בלבד. ההורים קיבלו זאת בהבנה. גם לחברים שלי זה לא

(המשך בעמוד 63)

יעקב שרת / איש ממאדים

חסביר מצדה

אתה ואתה ואתה, אתם כולכם, מה אתם עומדים ככה, מולי, גדולים כאלה, מפחידים כאלה, אימתניים כאלה? אתם רוצים לעשות לי משהו? רוצים לעשות לי משהו רע? רוצים להתקרב אלי ולתת לי סטירה? טפו עליכם! אני לא מפחד מכם! סטירה זה שום דבר בשבילי! אתם לא מאמי־נים!

אידיוטים! הנה, הביטו, הנה אני מרים את היד שלי ומרביץ לעצמי סטירה מצלצלת! זהו. שמעתם? אתם רואים את הלחי האדומה, הנפוחה? אני מצפצף עליכם! אז מה עוד אתם רוצים ממני? מדוע אינכם מסתלקים? מה אתם זוממים עוד? אהה! לעקור לי עין? אין ספק. אז יש לי חדשות בשבילכם — אתם לא מפחידים אותי כהוא זה! אמנם כן! הנה, ראו, אני מושיט את ידי אל עיני הימנית ומנקר במו ידי את העין שאתם לוטשים אליה עין! הנה, זרקתיה לרגליכם, שונאים ומשטינים! אני מצפצף עליכם עם כל העיניים השלמות שלכם! לחיי נפוחה, ארובת־עיני חלולה, אבל פה אני עומד מולכם ויורק עליכם. לא יפחד איש כמוני! מה, אתם קרבים אלי, או שמא זה רק נדמה לי? האם יש לי קושי כלשהו בראייה תלת־ממדית, באיבחון המציאות? שטויות! אני רואה היטב, ואני יודע היטב מה אתם רוצים עכשיו. אני רואה את הדבר הזה שבולט מתחת חולצתכם — פגיון! פגיון! גם לי יש פגיון. הנה, שלפתיו לעיניכם, גורו לכם, שונאי ציון וירושלים! אני מצפצף עליכם! לדקור אותי אתם רוצים? לדקור אותי בליבי? הלא ידעתם שאני נצחי? הלא ידעתם, גויים בזויים צמאי דמי, שאלוהים איתי, שליבי חזק כצור ישראל? לא, הה? אתם לא תאמינו! רחמי עליכם, עלובי־נפש, עובדי כוכבים ומזלות! איפה היתה לונדון, איפה היתה וושינגטון, איפה היתה פאריס כאשר אנחנו, פה בבירת הנצח, עשקנו גר, הונינו יתום ואלמנה בעבור נעלים, מנער ועד זקן כולנו בצענו בצע, אבל שחטנו יונים ועיזים ופרים למען חשם מבוקר ועד ערב! אותי אתם תפחידו בפגיון הנסתר שלכם? טפו! אני מצפצף עליכם! הנה, ראו, אני מוציא את הפגיון שלי ובאיבחה אחת תוקע אותו ישר בלבי! הנה! הי־נה! הי־הי־נה! תי־הי־הי־...

לא על הנפט לבדו

ממקורות סמוכים ביותר וכמוסים עוד יותר נודע לי, כי באחד מרגעי צלילותו הנדירים והולכים, בתוך שבוע שלא היה כמוהו בתולדות־ישראל מבחינת מיספר הפגישות בין ראש־הממשלה ושגריר ארצות־הברית, פנה מנחם בגין אל סם לואיס ואמר לו תוך שהצביע בידו על הקרקע: „נפט! נפט! זה מה שחסר לנו! אילו רק היה לנו נפט, הכל היה אחרת!" — ואנחה שוברת לב נתמלטה מגרונו.

סם לואיס לא זע ולא נזדעזע. הוא נטל את ידו של מנחם בגין המושטת כלפי מטה, הרימה בזהירות בזהירות, הגיש אותה אל ראשו (של בגין) ואמר בשלווה נואשת: „שכל! שכל! זה מה שחסר לכם! אילו רק היה לכם שכל, הכל היה אחרת!" — ואנחה שוברת לב נתמלטה מגרונו.

עד כאן רבותי, שום סוד כמוס. הסוד הגדול יתגלה לכם רק עכשיו: בגין נתן הוראה להתחיל מייד בקידוחים, אבל מה, כשהוא ניגש לשר־האוצר בעניין זה, הלה מייד אמר לו: „אין לי!"

„ישראל שמישראל"

משה דיין גילה תגלית מרעישה, שאולי עולה על תגליתו של חכם אחד, שאמר „טוב צעיר ובריא מזקן וחולה". משה דיין אמר: „טוב או"ם שמום מישראל שמישראל".

יש להניח, שקושט דיברי חוכמה אלה נאמרו בקול קטיפתי, רווי געגועים גדולים, שכן היו ימים, אחי ורעי, שמורו ורבו של משה דיין, הלא הוא דוד בן־גוריון, נהג להפטיר קבל עם ועדה את הביטוי „או"ם שמום", ואכן, אז העולם כולו נזדעזע והמתין בייראה לצעד המפתיע הבא של ישראל. לישראל היה פעם נכס כביר, הקריר בעגה המדינית הבינלאו־מית „ערך ההטרדה". פנחס לבון, שר־הביטחון המטורף של ישראל (1954/55) הגדיר בלשונו שלו את ה„ערך" הזה ב„אנחנו נשתגע" — כלומר אנחנו נראה „להם" מה אנו מסוגלים לעשות.

אין צורך לומר, שקונספציית „או"ם שמום" לא היתה אלא איוולת מסוכנת, שרק מדינה בסדר־גודל של בירית־המוע־צות יכולה להניח לעצמה את מותרותיה (וגם היא, בחשבון אחרון, שלם תשלם). אתה יכול להקניט את החזק ממך פעם ופעמיים ואולי אפילו שלוש, אבל לבסוף הדבר יימאס עליו — או עליהם — ולפתע יתחוור שאו"ם אינו שמום. וכשאני אומר פו „או"ם" אין הכוונה דווקא לארמון חזכוכית שבמנהטן, אלא לכל מה שמתגלם ב„הם" ולא ב„אנחנו־שמנחנו".

דומה, שבן־גוריון הבין, או נכון יותר תפש עניין זה לאשורו רק לאחר שהכריז על מלכות־ישראל השלישית בשלהי מלחמת 1956, אחרי שמזכירו הנאמן יצחק נבון אץ־רץ בפקוד־תו לחפש אחר סימוכין בכתבי היסטוריונים יוונים עתיקים, על מיני ממלכות יהודיות בדרום סיני ובאיי מיצר־טיראן. „תפש" זו מלה עדנה ביותר. האמריקנים והרוסים „נתנו לו להבין", שהוא פשוט לא יכול להרשות לעצמו לשגע את ישראל ועל צה"ל לפנות את סיני חת־שתיים. מובן מאליו, מאז ועד היום מעלה ההיסטוריה הרשמית של מדינת ישראל על נס את „תבונתו" המדינית של דב"ג, כפי שנתגלמה בהחלטתו לסגו מן השטחים שכבש.

אבל יקשה לומר, שהעם תפש זאת. ויקשה עוד יותר לומר, שמישהו ניסה לחנך את עצמו ואת העם ולומר: ממלחמת 1956 אולי היו תוצאות חיוביות חשובות ביותר למדינת־ישראל, אבל אחת מהן, לפחות, היא המסקנה שאו"ם אינו שמום". ומכיוון שתפישה קלוקלת זאת לא נטשה את המחשבה המדינית הישראלית, אשר תחת להבין שכישלון מדיני אינו חייב להיות דווקא פרי שינאת ישראל, קנוניות בינלאומיות, לחצי נפט וכו', אלא פשוט יכול להיות פרי שיקול ישראלי מוטעה ואי־ראיית הנולד (והראיה: מעולם לא חסרו מי ששקלו אחרת ומי שראו את הנולד, אלא שהם היו במיעוט אומלל ומקולל, שהרי לפי חוק (יגאל) עילם מספר אחד „נצים ויונים מתנצחים — ניצים תמיד מנצחים" — דבקה כל השנים בתערובת מוזרה של צידקנות, ביטחון־עצמי ותוקפנות, מתובלים בעיוורון־מציאות ומוזנים על־ידי אמונה מיסטית, שלעולם ניחשב נכס בעיני ארצות־הברית, הרי שהתוצאות בולטות לעין: ישראל־שמישראל.

ומתי נבין, כי אין כאן מין ברירה חסודה בין מצב „או"ם־שמום" הטוב ומצב „ישראל־שמישראל" הרע, אלא ש„או"ם־שמום" שלנו הוא הוא שהוליד את „ישראל־שמישר־אל"!

שני ספסרים בפח מסריח

שבגין נפל בפח האשפה המשיחי של גאולה כהן — זה הגיוני. זה טבעי. זה בכל אופן לא מפליא. ואם בבגין נפלה שלהבת, מה יעשו אזובי „הליכוד" והקואליציה?

אבל ש„העבודה" תיפול בפח האשפה של גאולה כהן? שפרס ורבין יתנצחו ויתקוטטו ביניהם לא על השאלה אם להצביע בעד או נגד החוק החיוני הזה, לדירדור תלול נוסף של מדינת ישראל — ולכן גם של ירושלים עיר הנצח, שמרוב נצח וחרף שמה משובצות תולדותיה רוב מלחמות וכיבושים ומצור וטבח — אלא איך להצביע: עם תיקונים או בלי תיקונים!

אלוהים אדירים, למה הם עשו זאת? איזו שאלה. הרי התשובה ברורה: הם פחדו לא מגאולה אלא מבגין, פן יצביע עליהם באצבעו השדופה ויטיל בהם תווית של בוגדים!

הפחד הזה מפני תווית „בוגדים" נוכח הבחירות הקרבות והולכות, חשף לעין כל (נו, לא צריך להגזים, לעיני מי שעיניו בראשו) את החומר הרכרוכי, שממנו קורצו ראשי „העבודה" פרס ורבין, וכל נושאי כליהם בשרשרת האימה והפחד לכסאו־תיהם, עד שבנזיד־עדשים מפוקפק של ניצחון בבחירות הם החמיצו הזדמנות היסטורית, אולי אחרונה, לבוא אל העם ולומר מעל הדוכן הנשיא ביותר שלו, דוכן הכנסת: „אנחנו אומרים לא לאיוולת, לא לאסון, לא למיטוט מעמדה המדיני של ישראל בעולם, לא להכשלת תהליך השלום, לא להעמדת יחסי ישראל — ארה"ב במיבחן מסוכן מכל שהיו עד כה, לא להתגרות שחצנית בגורל ישראל. רב חכם, אהרון שך, הבין זאת! הוא הבין, שאם נאבד את „הגויים", כלומר את ארה"ב, לא תהיה לנו ברירה אלא לסמוך על אלוהים בלבד, וכל יהודי חכם יודע, שאלוהים אלוהים, אבל לסמוך עליו בלבד לא כדאי, מפני שמה יהי אם הוא לא יעזור? הרי אז תיתכן המסקנה האיומה מכל — שאין אלוהים! ואז יקרה מה שקרה לשבתאי צבי, שכאשר נכשלה משיחיותו הבין שאלוהים שלו, זה שעליו סמך, פשוט איננו, ולכן אולי צריך להצטרף אל אלה שהאלוהים שלהם „עובד", כלומר אלה שנשארו חזקים יותר, כלומר המוסלמים...

סמי וסוסו ב„עבודה" לא הבינו זאת? בוודאי שהם הבינו זאת. אבל לא די בשכל. צריך גם אומץ־לב. כן, אומץ־לב לזעזק בכנסת, באסיפות פומביות, בהפגנות ברחוב: את, גאולה כהן, אתה מנחם בגין, הבוגדים — בוגדים בשכל הישר, בוגדים בשלום, בוגדים בשארית ידידינו בעולם, בוגדים בעתיד מדינת־ישראל — בעתיד ילדינו ונכדינו.

לחשוב, שסמי וסוסו יתאזרו ויהינו להגיד אמיתות שכאלה לעם, לחנך את העם, להנהיג את העם — שעה שכה קל להיסחף לסיסמאות, לספסר בלאומנות, ובמין צביעות מחליאה להצטדק ב„מה כבר יכולנו לעשות? נפלנו בפח האשפה של גאולה".

הפח הזה מסריח.

המושיע

בימי ליקוי מאורות אלה, כשלא אחד תוהה מי יקום לנו ויושיענו, לוחש הלב: לא יתכן, שאי־שם בינינו לא מסתתר איזה מושיע, שלו רק יינתן שרביט השילטון בידו — ומצא לנו.

ובכן, אני מצאתי את המושיע התורן. שמו אליהו שפייזר. וכל־כך למה? או, אז אני אגיד לכם. אליהו שפייזר כתב ב„ידיעות אחרונות" מ־30 ביוני מאמר רב־חשיבות ושמו „לחדול מרחמים עצמיים", המסתיים במילים הנבואיות המוח־צות: „אנו ננצח במאבק הזה רק אם נחדל מן הרחמים העצ־מיים, ניחלץ מן הרפיון והדכדוך ונפגין ביטחון, אורך־רוח, נוקשות ואומץ לב."

קולומבוס השני וביצתו — ועל הביצה חותמת „תנובה"!

להיות אמא של דנה

בת שנה

שנה עברה כבר מאז הבאתי את הדגנו שלי הביתה, ולי נדמה שזה רק אתמול. לתפקד בתוך מיסגרת לא־מרשה כמו בית־חולים, אני פינומן. למעשה כל שנותי התמחיתי בהיישרדות אמנותית מתוך מיסגרות שכאלה. הצפון אובד לי כשהכל מותר. הגיוני לא? הן אין לי אז אפילו קצה של חוט. לדעת למה להתנגד, זה כבר ידע עצום. באתי הביתה, ולמרות שבע מאות הספרים שבלעתי, חוץ מלהניק, להחליף פמפרס, ולאהוב, לא ידעתי כלום מתינוקות. אני בן־אדם יסודי, אני. ראשית חכמה, התיישבתי על המיטה והתחלתי לבכות. מה זה בכיתי! קרעתי את הקירות. בטח שאהבתי את הקטנה, אבל מה לאהבה ולעבדות?

טוב, אחר־כך היתה לי עזרה, ובאמת יכולה לאהוב אותה נטו, אבל עדיין נשארו הלילות־טרי־טוריה שלי. הרבה פעמים נש־אלתי אם הקטנה בוכה בלי־לות. מה פתאום, אני אומרת. וזו אמת, כי אין לה צ'אנס. פיפס ראשון, ואמא מתייצבת, באמצע כל פעילות שהיא — בכדי להציל. היות ומיטתה נמ־צאת מרצועי המפורש בחדר שבו אנו ישנים, כבר יצא לי כמה וכמה פעמים להפסיק על־אמת כל פעילות שהיא בכדי להציל. אין זה הצד הכי מר־טים של האימהות.

הלילות אצלנו זה סרט לכל המישפחה. בייחוד בתקופות בקיעת השיניים. יש בהם ה־כל: צחוק ודמע (של אבא ושל אמא, ולפי אותו הסדר), שירה וריקודים (רק סטפס ב־מיקצב מיוחד במינו, עם ה־קטנה בידיים, מרגיע אותה), זלילה ושתיה (גרבר ומים, אר־לי היא ברכה מרעב), וגם סב־תא עם חוש אחריות מפותח, שמגיחה מקצהו השני של ה־בית למשמע הקקפוניה, ובעי־ניים עצומות משינה תובעת במפגיע: תנו לי אותה! תנו לי אותה!

אם עוד לא סיפרתי, הרי השיר מהשירה וריקודים הוא מן קינה אינדיאנית מונוטונית, בדל שורה מוסיקלית עייפה, המורכבת על טהרת ה־עאה, עאה, עאה, החוזר על עצמו. יחסר לי לאבד איזה „אה" אחד בדמי הלילי. מייד היא מתעוררת, ומרעננת את זיכ־רוני.

הכי אהבתי את הלילות שבהם ניסיתי להרדים בתי הפועה לפתע משינה. הייתי קמה בשקט, כדי שהאבא שלה לא יתעורר, אבל ההוא — נשמה יהודית רדופת רגשי־אשמה, עם תחת קשוח של גוי, להזיז את הישבן לא עצר כוח. לכן, באופן סולידרי, את חלקו בעסק (מצד הנשמה היהודית האשמה) היה תורם בקריאה רפה ממעמקי המיטה „ד־נ־ה! אבא פה" וממשיך לישון כמו שק תפוחי־אדמה שמח וטוב־לב. אבא של דנה הוא לא כמו הגברים האגואיסטים שיושנים כל הלילה, בעוד אישתם מטפלת בטף. הוא תמיד מתעורר עם אישתו ביחד, ונותן קריאת כיוון. „דנה, אבא פה" מספיק בדרך כלל לבת שלי בכדי להתעורר כליל, ולדרוש את אבא שלה בתוקף ובצעקות. גם אם הוא קם, ומנהל איתה את הרומן לפי כל כללי הטכס — עדיין אני זו שצריכה להמתין לזוג המאוהב, עם ראש נפוח כמו חבית, שיגמור להתחבק, בכדי להרדים את ילדתי.

כמה קלים יכלו להיות החיים אם בעלי, במקום כל זאת, היה פשוט מעפעף חזק. אבא הוא יוצא מן הכלל בשביל קריזות של רגש, אבל רק מתוך הידיים של אמא בתי יכולה לגלוש לשינה. וזו אמת. אף אחד לא כזה מומחה כמוני בצעדות־לילה אינסופיות, עם דריכה על צעצוע מצפצף — וקבלת זעזוע־מוח מזה, צעדות־מקיר־לקיר, מלוות בקינה האינדיאנית המרדימה, וגם בטפיחות קצובות על הגב. כשעצרתי לרגע להביט סביב, היה כבר מאוחר מדי. מצאתי עצמי מומחית יחידה בשטח. כשאף אחד מבני המישפחה לא חולם לגלות את אוזני על הסטאטוס המיוחד. יש משהו באימרה שהאישה היא תמיד האחרונה לדעת.

לא כל הלילות אצלנו הם כמו סרט תורכי. אני זוכרת גם לילות שקטים יותר, ביחוד בהתחלה, כשהילדה עוד היתה אוכלת ארוחות־לילה, ואבא לא היה מחריב לנו את האינטימיות, וגונב את כל ההצגה מאמא. היינו יושבות לנו בשקט, בתוך החושך היפה, ורק גירגורי בליעותיה הרעשניות היה נשמע בבית, וידה הזערורית הפנויה היתה מלטפת את פני. כל כך הייתי נהנית, עד שלא התלוננתי אף פעם, גם כשאצבעותיה הקטנות איתו להן את הנחיריים של אמא בתור מקום חיטוט ותקיעה מועדפים.

אלוהים, איך שהזמן רץ! הן רק אתמול היה כל זאת!

וציצית ראשה! כמה פעמים שהצלתי את ציצית ראשה המפוארת, העומדת, גאוות האבא על הדימיון עם זו שלו! ידיה היו משוטטות סתמית, ופתאום מוצאות ציצית להיאחז. אגרופה הקטן היה נקמץ בכוח הרפלקס, ובתענוג עז משחק בסביבה. הגעוולד היה מתחיל כשהיתה רוצה להחזיר את היד למקום. איזה צרחות אימים שהיתה מורידה. עד שבכלל קלטתי מה קורה! היתה תולשת לעצמה את השיער, אבל את האגרוף הקפוץ על שללו לא היתה פותחת. כבר אז גילתה דבקות במטרה. רק דפיקות קצובות וחזקות, עם אצבעי על גב כף ידה, היו משכנעות אותה לתת דרור לציצית. וגם זאת בכדי לתפוס מהר את מה שדופק לה על גב כף היד. אבל זה היה לפני שלמדה שכף היד בשום אופן לא יכולה להינעל כמו אגרוף, גם לכיוון השני.

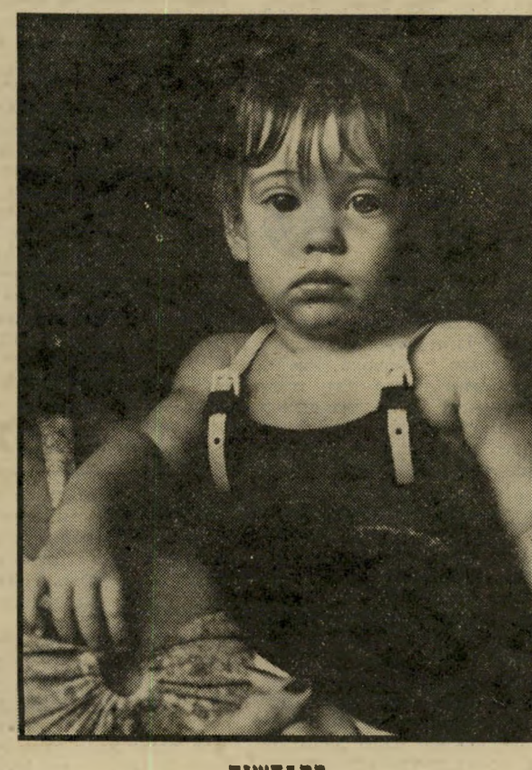

בת־השנה
געוועלד!!!

והארוחות! הוי איך לא תיכננתי שכך זה יהיה! בספ־רים הרי שכתבו שילד אשר לא מאכיילים אותו מבקש לא־כול לבד. במציאות אני מגלה שילדה שלא מאכילים אותה, אז שישו ישימחו — היא פשוט לא אוכלת, וגם הופכת אנ־מית, חוץ מזה שעובדה זו מאפשרת לסבתא שנולדה כ־ידוע עם כישרון ביקורתי נדיר, ללחום כלביאה על ה־אינטרסים של נכדתה, נגד ה־אמא המפלצתית, האכזרית, ה־מודרנית והמרעיבה שלה. זה גם נותן לה צידוק מוסרי ל־אזכר לי כל תקלה ותקלה ש־קרתה אי פעם בחיי, בגלל ש־לא שמעתי בקול של נחשו מי.

בקיצור, רדופת־אשמה אני מאכילה אותה כעת. להכריח אני לא חולמת, עד כדי כך לא אבגוד בעקרונות, אבל לפ־תות אותה דקות ארוכות עם כל ביס, אני מפתה. איפה צי־פור? איפה ציפור? מחפשים ציפור למעלה, והופ! אם אלו־הים עוזר, והיא לא עירנית, ואני מאוד זריזה, אז יש! אני פוכרת אצבעותי למחשבה מה יהיה כאשר תחדל להאמין ב־ציפורים לא מופיעות, ויגמר לה מה„הנה אור" ו„איפה מי־כלי" ושמונה מאות צעצועים נלעיסה מס־תת־דעת באמצע. סיכס! באיזה מצבים אני מו־צאת עצמי! טיפוס נאור כמוני זוחל על הריצפה אחרי הבת שלו, מתרוצץ בכל חדרי הבית בגישושים אחרי הפה של הטורפדו, ומדבר שטויות לא חינוכיות. אני מתה מבושה למחשבה, שמי ממכרי יתפוס אותי אי פעם בכך.

איזו עירנות של מכשיר אלקטרוני צריך לפתח כשיש תינוק בבית. זו אחריות אדירה על כל צעד, כל נשימה וכל בליעה. אני מזועזעת להיווכח בכושר ההמצאה של הקטנים האלה! לבתי, למשל, כישרון יצירתי יוצא מן הכלל להפוך אפילו פרח למכשיר קטלני, שלא לדבר על חוש הסדר המפותח שלה. היא עושה לי סדרים! מעבירה מישלוחים מחדר לחדר, וממיינת חפצים באירגון מחודש. וולה, את הראש של פיקאסו הבנתי יותר. הספרים אצלי כעת על הריצפה, השטיחים על התיקרה, והבית עומד על ראשו.

מבינים אתם, אני לא מאמינה בלחסום קולומבוסים קטנים כל זמן שמדובר רק באי־סדר ולא בנזק ממש. אמנם זה כרוך באי אלה אי־נעימויות, אבל אפשר להסתדר. אם זקוקים, למשל, למיברשת השיניים, אותה היא תולשת תמיד כאשר רוחצים בכיור, הרי שאין שום בעיות. מחטטים קצת בגינה, ותשע מתוך עשר שזה שם. יחד עם הטבעות, הספרים האבודים, ואוצרות התרשיש שנעלמו. בתי סומכת באופן מוחלט על כוח־הכובד. היא יודעת שכל מה שנזרק למעלה, מגיע למטה, כך שאין לה דאגות. אחרי שהיא עובדת עובדת, ומצליחה לזרוק משהו כבד במיוחד, כמו את ספר הטלפונים למשל, איך ימלאני ליבי להשיב ריקם את חיוכה הגאה המאושר, והזורח? הן זו מתנה לאמא, כמו הקקי, כמו הכל.

עברה שנה, אבל אני חושבת שהכל שווה. יש שכר לעמלי. יש רגעים של אושר, שלא יסולאו בפז. למשל, כאשר בזמן של חסד בתי נצמדת אלי בחום, ואני, רומניה ממולחת שכמותי, מנצלת מיד את המצב. תגידי א־מ־א אני מטעימה לה בפנטומימת־פה מוגזמת. הילדה מביטה בי אוהבת, זורחת באור יקרות, ואחרי שהיא משוכנעת בעליל שזה מה שביקשתי היא אומרת ברור א־ב־א!!!

מיסעדה

דגים בטעם אפריקה

רוצים לזלול בחור חדש, לא יומרני, בזיל הזול, חפיף לאללה, אבל טעים שיג־עון? הנה! נדלקו לכם המיצים. מה אוכלים שם, אתם שואלים? קודם כל אוכלים דגים. נותנים שם דגים חלום. לא והמנות יוצאות לה עם כל הלב. שגית, אוכלים דגים נותנים שם דגים חלום. לא דגים סטייל פרנציוזי, למרות שיש מפות על השולחן, כוסות יפות, סכו"ם יפה, וגם שימשיות בחוץ. אלא דגים שבאופן עקרוני באים מהמיטבח הצפון־אפריקאי, ובאופן אישי מהראש של בעלת המיסעדה. קודם מטגנים אותם, להקריש את הפתחים ו־לכלוא את המיצים. אחר־כך מעבירים אותם, על אש פתוחה, וממשיכים את הבישול תוך הרטבה מתמדת ברוטב לימון אמיתי. אחר־כך שמים אותם על צלחת אדירה, שוחים במיץ גדול וטוב, ועל זה איזה רוטב, המצאה של בעלת־המיסעדה. משהו עשוי מעגבניות, קצת חריף, קצת טרי, קצת מבושל, טעם לא־נורמלי. אהבתי את זה מאוד.

פותחים את הדג, ולובן מסנוור של טרי בוקע מהחתך שמתוכו עולה קיטור. המיס־עדה שייכת לוויקטור תייר הססגוני, איש הפנתרים, ולזוגתו הבשלנית. בעצם שני־הם מבשלים שם דגים, אבל שלה יותר רטובים. אבל אם מבקשים ממנו רטוב, ה־עניין מסודר. עוד טיפ קטן לסובאים ול־זוללים שלי, המחפשים תמיד בית הגון וחדש. לא להתפתות — בתור כלל־קבע בכל העולם — לדגים הגדולים מאוד, ש־צריך לאכול אותם חצי. הקטנים יותר, בשרם מעודן יותר. אבל נחזור למיסעדה.

הדג מלווה בסלט ירקות לא־נורמלי. קצוץ קטן קטן, מלא שמן, בצל, לימון וטריות. אין הרבה סלטים כאלה. ואם הדג מגוע דולפינים, אבל ממש, משלמים עבורו מכ־סיכום 300 מאות לירות. אם לא, אז 250. הפיתות עבולפיה הנהדרות, חמות, הן חינם. החמוצים המשגעים, תוצרת הבית, חינם. וגם תה השקדים המתוק מאוד, ה־לובי, המלא שקדים קלויים וניחוח מי־ורדים, המוגש בסוף הארוחה, גם הוא חינם. אפשר להתפקע, ולצאת בזיל הזול.

עוד דבר מאוד מומלץ, זה מרק הדגים החריף שלהם. יאללה, כמה שזה טוב. מלא דגים וכוסברה ומה לא, ועולה רק 60 לירות. מגישים שם סלטים צפון־אפריקאיים חריפים נהדרים, שנשכבים עליהם עם ה־פרצוף, ולא רוצים יותר לצאת מן הצלחת. על מה שבאמת השתגעתי זה סלט הגזר החריף מהקווקאז, שנראה כמו טחינה כתו־מה. העגבניות הפילפלים המבושלים גם הם סיפור נהדר. אפשר לגמור עם זה הר של פיתות, ולהישאר עם טעם של עוד.

יש גם קוסקוס עם כל הממולאים של זה. חריימי, מרגז, שהן נקניקיות חריפות. אבל כל אלה זה לא השטח שלי — אז אין לי כלום מה להגיד על זה.

כאשר יש לבעלת־הבית זמן והשראה, היא מכינה כל מיני מתוקים לכיבוד, אבל זה לא תמיד, או לא לבנות על זה. המתו־קים זה לא הצד החזק של המיסעדה, ול־קקן שרוף־סוכר כמוני רואה את זה בעצב רב. אבל אפשר לסיים עם מנה אדירה של אבטיח, או יותר טוב, מנה מלון ש־וויקטור מוסיף לו רוטב לימון מטריף. אפשר לקבל בריזה מהים, ועדיין לגמור בזול. אפשר לשבת בחוץ, אפשר לשבת בפנים, ולמי שלא איכפת מתפאורות, ורק דגים טובים בראש שלו — שילך לשם. אם באים מתל־אביב, זה בכביש הטיילת, ברמזורים הראשונים, ממש לפני הכניסה ליפו. לפני המישטרה, בפינה שלה — ימינה.

אופ! אופ! לעצור. זה מיד בהתחלה. בתיאבון קינדארלאך.

א־פרו־פו אול־מביאדה

ברוסיה המעטירה, נוסעים שלושה ב־רכבת לאוזבקיסתאן.
אחד מהם נאנח לפתע אנחה קורעת־לב.
השני ירק מוכטה שסדקה את החלון.
השלישי הביט, רועד, לכל הכיוונים, ו־בקול חלש הציע: רבותי, אולי נפסיק לדבר על עניינים מדיניים?

פטנטים

לוחמת כסח בני־אדם - יתושים

כשמישהו מבני־הבית, הידוע בדרך כלל כשפוי לחלוטין, מנפנף מגבות באוויר, חובט אותן בקירות, ורץ בין החדרים בצעקות „אני יהרוג אותם אני יהרוג אותם", שתדעו מעל לכל ספק: לאיש יש עסק עם היתושים. גם השכנים שמעבר לדיקט הקרוי משום־מה קיר, שבאמצע ה־לילה מוחאים כפיים בקצב, ומתבלים זאת מדי פעם עם איזה „אוח!" פראי, לא רוקדים סלמנקו במיטה. זאת אומרת אולי בעצם כן, אבל בטוח לא מהסיבה הנכונה.

אפילו טיטוס הרשע השתגע מיתוש ב־ארון, אז זילברקרנץ הטוב והמצוי, שלא יצא מדעתו?

העיסוק הקיצי הלאומי זה לרדוף עם אירוסולים מלאים רעל יקר, ולרסס עם רצח בעיניים. כל בני־הבית מתמוטטים כאחד, נשכבים כמו פגרים, מתים על ה־מקום מהריח, אבל היתושים חיים, מרגי־שים טוב, וגם מביאים את החברים שלהם בפעם הבאה. חוץ מאינפנטיל אחד ב־מישפחה, שתמיד נהנה לרסס ולהרגיש סטיב אוסטין, אף אחד לא נהנה מהעסק הזה.

אומרים לי שאפשר להתמרח בכל מיני כימיקלים שדוחים יתושים, אבל סופית, עם החכמות האלה אסכים להשתמש רק כשחיי יהיו בסכנה, ולא רגע אחד קודם לכן.

רשתות יכלו להיות עסק משגע, אלמלא חנקו את בני־הבית. אז איפה ה־היגיון, אני שואלת. מה חפץ כבר לבר־מינן המיסכנים, אם יש או אין שם יתושים.

ישנו גם ה„קטלן" של אמקור, שאולי טוב נגד זבובים, אבל עם יתושים זה עובד בשיטת ירצו־יאכלו, לא־ירצו־לא־יאכלו. צריך לתלות שם את החוכמולוג החום המופק מהכשיר הזעורי, משחרר את החומרים הכימיים שדוחים יתושים. את הטבליות ניתן לרכוש לאחר מכן ב־נפרד. ניסינו גם את הטבליות של המת־חרים, וחוץ מזה שזה יקר יותר, הבושם גם פחות נעים. אומרים לי שצריך מכשיר כזה לכל אחד מחדרי־הבית, כי מעבר ל־טווח מסויים העסק לא יעיל. לי נראה שאם יושנים עם דלתות פתוחות, ישנה זרימת אוויר „רווי" ברדיוס העולה על גודל החדר. איך שלא יהיה — זה כדאי!

GEO
עכשיו יש סדר בשכונה

ספר ללא עקבות

רוצו לקנות את *ללא עקבות* של צ'ארלס ברלין. ספר מרתק, מעורר מחשבה, מפחיד, מרגש, מצמרר את העור ומדהים. לקח לי שבוע להירגע ממנו.

מובאות שם עובדות מרתקות. קראתי את העסק בנשימה אחת עצורה, יותר טוב מכל סינמה בלש.

דוגמות?

מטוס נראה בשעות היום על־ידי מאות אנשים, מתרסק במימיו הרדודים של חוף הומה מתרחצים, אך כל עיקבותיו נעלמו. שדרים אחרונים של טייסים ששסו מעל משולש ברמודה, ודיווחים של טייסים ש־חזרו בדרך נס. חוסר המוחלטות של הזמן והמרחב, לפחות זה המוכר לנו כעת. עוב־דות חדשות. מפלצות־ים. דינים־וחשבונות משולי המציאות. דרכים אל עולמות אח־רים. אנשים ההופכים רואים ואינם נראים בניסוי פילדלפיה.

מה שנותר לשאול, זה כמו בבועות: מגורים? מסוקרנים? מרותקים? כל זאת יתברר, ועוד הרבה יותר, בלא עקבות.

סטולוביצקי KEEP THE CHANGE

שיטה להחלקת החיים באמריקה מצא מייק סטולוביצקי, שאצל כולם החיים והמוות ביד הלשון, ואצלו — זה הפרנסה.

הממזר הדפיס כרטיסי־ביקור שנראים מבחוץ כמו שטר מקופל של עשרים דולר. כשאין מקום במיסעדה, למשל, הוא רק שולף כרטיס־ביקור כזה, באצבע

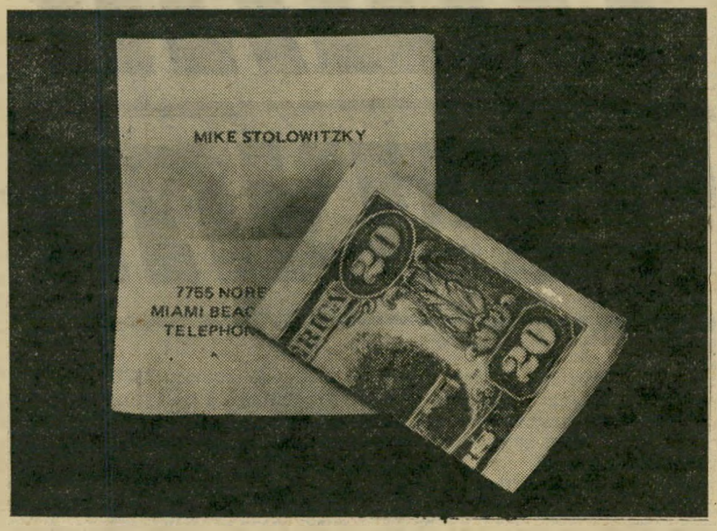

כרטיס ביקור
מחולק חינם

ובאמה, ומאותת בעדינות למלצר הראשי. לפתע יש מקום, והמלצר הראשי מתעשר בסוף היום בידיעה איפה גר מר סטולוביצקי, ומה הוא עושה.

במוניות הוא מורח טיפים כאלה בנדיבות, ולא שוכח להודיע בחיוך ש„אפשר לשמור את העודף". החמור שהבליע תיכף את הטיפ בכיס, נחיה אחר כך חכם יותר, על בטוח. אמריקה אמריקה, הזחרי. פופאי הגיע.

מה חדש בקלושמרל

הללויה. צביעה במכונת־כביסה ביתית

סוף־סוף משוק בארץ צבע בגדים ל־מכונת כביסה. זה דיילון, עולה כ־250 לירות, ומספיק לחמישה קילו כביסה.

לא, הוא לא מכתים את המכונה, וגם לא את הכביסות הבאות, בתנאי שמקפי־דים לספוג את השלולית הקטנה שנקווית על תגומי האוטם במכונות עם חלון קיד־מי.

לא, הצבע לא יורד, חוץ מאשר שלוש־ארבע כביסות ראשונות, שצריך לכבס בנפרד מכביסה לבנה. כן, הוא מכסה כתמים, וכל מיני איכסים על בגדי ה־תינוק, אבל צבע בגוון בהיר, לא מכסה כתם כתה. גוונים בהירים טובים לצבי־עה רק על בדים בהירים אחידים, שרוציט לשנות את ציבעם.

קונים מיכל צבע סגול, למשל, ודוחפים למכונה את כל העדויות וחדוקומנטים של הכישלונות הפרטיים בתור אדם ללא רבב. לזה מוסיפים איזו חולצה בסדר גמור, רק שנימאס ממנה, ככה, וצריך ל־החליף לה אישיות. לזה דוחפים איזה בגד בודד של שכנה, שכבר חודשים מחכה עם הפריט היחיד לתפוס טרמפ. ואם רוצים מאוד להעיז, ויש עוד מקום, אזי שמים פנימה גם איזה תיק צד אלגנטי ורך, שצריך לעבור מסכת קבעצעריי'ה כזו, כי לא דאג לחיות בצבע מודרני (יצא

דיילון
איך לכסות איכסים בצורה אמנותית

כך חולפת תהילת־עולם

את הסיפור המצחיק הזה שמעתי מ־יוסי ינאי, שנראה עדיין זכר רציני למ־רות שלושים וקצת שנותיו.

יש לבן־אדם הופעה אגרסיבית מלאת הורמונים — אין מה לדבר.

הקיצר, הבחור היה בקונצרט של דייזי גילספי, מיטיב כיבו בהפסקה — כששני יפים קטנים, בני 17, עברו והסתכלו עליו.

„יא אללה!" חשב שהוא משתגע, אבל אוזניו שמעו נכון. „רק זקנים יש כאן היום".

אגדה!), וזוג נעלי בד מצ'וקמקות.

שמים את כל הסיפורים הביליתי־אפש־ריים האלה ביחד, שופכים ישר לתוך ת־תוף את האבקה, ומפעילים על התהליך הכי ארוך ומרתיח בלי ההשרייה. זהו, המכונה כבר תכבס, תצבע ותשטוף לבד.

כל הפריטים יוצאים עם תעודת־זהות חדשה יפהפיה. חוויה יצירתית.

אצלי, למשל, חוץ מזה שהילדה מס־תובבת עם סגול מודרני שאין לחשיג באף חנות, היא תמיד נראית נקיה כזו, שבא לתת לה ביס. רק אמא שלה יודעת מה היה תפריט הבגד ברבע השעה הראשון ללבישתו, אבל היא לא מגלה אף פעם. למה לה?

אלפי אנשים מסתובבים בארץ
עם מכשירים זעירים הפולטים קולות

המעמד המצפצף

מרכז התיקשורת של „איתורית"
העובדת נדלקה על הלקוח

דן קהה יישב בקולנוע. בקטע הכי מותח, מכיוון בלתי־צפוי, נשמע לפתע צפצוף צורמני ובעקבותיו מישפט קצר הנשמע כסיסמה מיסתורית.

מיסעדה אינטימית ושקטה. לפתע זימזום מטריד הבוקע משולחן סמוך. קונצרט חגיגי בהיכל־התרבות, דממה מוחלטת ו־פתאום הצפצוף המרגיז, המקפיץ אפילו את המנצח מדוכנו.

מה מקורם של הצפצופים המוזרים? זהו מכשיר קטן, גודלו כקופסת סיגריות, ה־מוצמד לחגורה — מכשיר הקשר האישי.

אופנת הקשר האישי החלה בארץ לפני כשנה, כאחד ממרכיבי החיקוי לתרבות האמריקאית, אלא ששם היא הופיעה לפני יותר מעשר שנים. קיימות היום בארץ חמש חברות להפצת מכשירי הקשר ה־אישי. מיספר המינויים הארצי עלה ב־חצי השנה האחרונה מכמה מאות ליותר משלושת אלפים. מה מריץ את כל אותם האנשים, במיוחד הגברים שבהם, לעשות שימוש בצעצוע אלקטרוני חדש זה?

אחת מחמשת החברות הפועלות להפצת המכשיר ולשירותי תקשורת היא איתורית. החברה פועלת כשנה, ומשרתת כמעלה מ־1500 לקוחות. מנהלה הצעיר של החברה, מנחם הרשברג, אומר: „נושא הקשר האישי קיבל פופולאריות עצומה בשנים האחרונות. מרבית האוכלוסיה בארץ מור־כבת מיוצאי צבא שהנושא מוכר להם, חשוב, ואולי גם חסר להם בעבודה אזר־חית. מכשירי הקשר האישי מאפיינים דיג־מיקה של עסקים, ואין כמעט סקטור ב־שוק שאינו נמנה עם לקוחותינו."

ומבקש שיודיעו למיספר קוד מסויים, בעוד כעשר דקות שמחפשים אותו דחוף במישרד ראש־הממשלה. מה יותר מרשים מכך ללקוח שיושב בחברת אנשים לביצוע עיסקה כלשהי? לקראת הערב מגיעות הקריאות הכי מצחיקות. נא להודיע למנוי מיספר כך וכך, שיביא ארבעה סטיקים בפיתה עם הרבה חריף לשמואל הביתה. או בייבי־סיטר מבוהלת מודיעה שהיא תעזוב את התינוק לבד, אם איש לא יבוא להרגיע אותו. ביום שישי בצהריים מודיעה אשה לבעלה שלא ישכח להביא 200 גרם גבינה ושתי חלות מהמכולת של אברם."

„אנחנו לא משדרים אוימים, ולא ניבולי פה. לפעמים מגיעות הודעות כמו: נא להודיע למיספר זה וזה שהוא מניאק גדול. או, אם לא תשלם את החוב שלך, נשרוף לך מחר את הבית. גם הודעות פטירה, חס וחלילה, או הודעות על תאונה לא משדרים. פשוט מבקשים מהמנוי להתקשר איתנו טלפונית."

עיבדת „איתורית" דינה דרייפוס
ציפצוף בלתי צפוי בקונצרט

פיתרון לבעיות בפיסיקה

עבדת אחרת באיתורית היא מרי צ'וקרון, בת ה־22: „המקום והא־נשים פה נורא נחמדים, והעבודה מעניינת ולפעמים גם משתלמת, חוץ מהכסף ש־אנחנו מקבלות. איך? מכירים המון אנ־שים דרך הטלפון כמובן. אבל נוצרים קשרים. למשל, הייתי צריכה פעם עזרה בלימודים לאיזו בחינה בפיסיקה. אחד ה־לקוחות שלנו הוא דוקטור, והוא הציע לי את עזרתו, הוא באמת עזר לי."

העובדת הצעירה ביותר באיתורית היא דורינה שמרוני, תלמידת תיכון, בת 16. „אני עובדת פה כבר חצי שנה," אומרת דורינה. „לפעמים אני באה עצבנית לעבו־דה, אבל משתדלת שלא ירגישו בזה. לפ־עמים לא הולך לי באיזו בחינה בבית־הספר, אז כשאני מגיעה למשרד, ומתחילה בשידור ההודעות, אני די נרגעת. חוץ־מזה שאני לא יכולה לדבר לא יפה לאנשים. אני עובדת רק פעמיים בשבוע. זה מעניין אותי מפני שיש הודעות נורא מצחיקות כמו: אל תכנס לחדר לפני שאתה מודיע לי. או: היום הדירה תפוסה. אני מעבירה הודעות כאלה בשיא הרצינות. לכל לקוח אני מתייחסת אותו כבר."

פאול רוטנשטרייך אחד ממנהלי איתורית מספר: „לפני כמה חודשים עבדה אצלנו בחורה ש„נדלקה" על אחד הלקוחות. היא בררה את מיספר הקוד שלו, והתחילה להטריד אותו. אם הלקוח היה מעוניין בה, מילא. אבל הוא התלונן שיש בחורה מהמישרד שמטרידה אותו, וזה גורם לו לאי־נעימות במצבים שונים. גילינו מי זו ופיטרנו אותה."

חברת „ביפר" להפצת מכשירי קשר אישי טוענת שיש לה כ־600 לקו־חות. מישרדי החברה ממיקמים ברוב פאר במלון שרתון בתל־אב־ב. מנהל החברה, אפריים ביגון, מסביר את הכמות הקטנה יחסית של המנויים בכך ש„כמות הקווים היא גורם מכריע לאיכות השידור, ומשום־כך צריכים להיות יותר סלקטיבים ב־בחירת המנויים." ביגון טוען שהוא כיהן 27 שנה כמהנדס אלקט־רוניקה בתפקיד ראש ענף טכנולוגי. הוא מסביר: „אנחנו החלטנו להקים את ה־מישרדים במלון יוקרתי גם בשביל ה־נוחות שלנו, וגם בשביל הבחורות ש־עובדות אצלנו. הבחורות הן סטודנטיות צעירות והן צריכות לשבת לפעמים ב־מישמרות לילה. יותר נעים לשבת ב־שרתון." ביגון גם טוען שיש לו מכשיר יקר ומודרני, שפועל על שיטת הזיכרון. לא צריך להפעילו כל הזמן. הוא זוכר אם היו קריאות גם כשהמכשיר סגור, ואז משדר אותן.

מנהל „ביפר" ביגון
„שרתון" בשביל העובדות

ביגון מסביר: „אצלנו לא משדרים ניבולי־פה וגסויות. אבל יש לפעמים הו־דעות למנוי מסויים שייגש לרחוב זה וזה, יעלה לדירה מסויימת, ידפוק על הדלת שלש פעמים, ויקבל הכל במחיר טוב."

מנהל „איתורית" הרשברג
200 גרם גבינה

את משרדי איתורית מאיישות בחורות צעירות, שהן המעבירות את כל ההודעות ללקוחות החברה. יבנה זהבי, שחרחורת נאה בת 22, שהיא גם העובדת החתיקה ביותר בחברה אומרת: „ברור שיש לקוחות שלוקחים את המכשיר ל־יצירת רושם בלבד. למשל מצלצל אדם,

(המשך מעמוד 59)

הפריע. המשכתי לבלות איתם כר־גיל. יצאתי עם בחורות, והלכתי לבתי־קפה ומועדונים.

אחרי שנה הרב דהאן אמר לי שידיעותי ביהדות מספיקות, כדי שיוכל להציג אותי בפני הרבנים המגיירים הישובים בפאריס.

הרב דהאן הציג אותי בפני שלושה רבנים, ששאלו אותי שאלות על הכל. הם בחנו את בקיאותי ביהדות. ולאחר מכן הודיעו לי חגיגית שהחליטו לקבל אותי אל חיק היהדות, ונתנו לי תעודת־גיור חתומה על־ידם, ועל־ידי הרב דהאן. חזרתי לבלגיה שמח. נראה לי שהעניין הסתיים.

החזן פוליקובסקי יצא לגימלאות. במקומו בא חזן חדש בשם יהושוע לבר. היה לנו ויכוח בבית־הכנסת. בסס ולהתחתן עם בחורה יהודיה מבית־מסורתי. אחרי־כן אני מתכוון לעלות לארץ.

הקץ באתי לישראל. חשתי הסר־אונים, והחלטתי ללכת לרב דרייפוס בירושלים. היא שמע את כל הבעיות ואמר שאינו יכול לעזור לי. פתאום הוא הציע לי ללכת למאה שערים, ולהתגייר שם תמורת כסף. הופתעתי וסירבתי בכל תוקף. סיפרתי לו שאני רוצה להתגייר מפני שאני מתאים להיות יהודי, ולא בגלל שאני משלם כסף. עוד בבלגיה הציעו לי לפנות לרב קסורלה בפריז. שמעתי הרבה פעמים מספרים שהוא שואל קודם את מי שבא אליו אם יש לו כסף. אני מכיר מישהי שלפני עשר שנים הוא גייר תוך יום אחד, תמורת עשרת אלפים פרנקים.

גר בן־אברהם
אמונה — ולא כסף

החזן לבר אמר, ששישה מיליון יהודים נטבחו בגלל שלא קיימו את המצוות. לא יכולתי לקבל זאת. טענתי שהוא מעליב את אלוהים, מפני שהוא זורק את האחריות למעשי המין־האנושי עליו. אמרתי שרוב היהודים, שסבלו והושמדו בשואה הם יהודי־פולין החרדים, שקיימו את כל המיצוות. הסברתי לו שהוא צריך לקבל את העובדה שיכולה להיות תשובה אחרת. לבר לא ענה.

בשבת שלאחר מכן, התאספנו בבית־הכנסת כרגיל, וכפרנו עשרה מתפללים למניין. לבר אמר שאי־אפשר להתפלל כי יש רק תשעה. ספרנו שוב וראינו שיש עשרה. לבר אמר, שהוא לא מכיר בגיור שלי, שנעשה בידי רב ליברלי. היא נתן לי להשתתף במשך חודש בי־מניין רק מפני שהוא מתיר־. אבל עכשיו אני אצטרך לעבור גיור אצל רב אורתודוכסי.

ניסיתי לבקש עזרה מהאירגון־הציוני בבלגיה. פניתי גם לגבריאל תור, שליח הסוכנות שם, וגם הוא לא ידע איך לעזור לי. נציג בני־עקיבא בבלגיה, אמר לי לעלות לישראל. אני באמת מתכונן לעלות, אבל כרגע אני משלים את לימודי ההנדסה בבלגיה. זה יקח עוד שנתיים. אני רוצה קודם להתחמם, ויש צורך לסגור את המוגן. האסקורט היא בעלת נפח מנוע של 1300 סי.סי. ואינה מסוגלת לשאת את העומס של המזגן. אולם הורביץ עמד על רכישת מכונית כחול־לבן עבורו, מכונית אשר בתודעת הציבור היא קטנה וחסכונית. הוא קיווה שרכישת האסקורט תזכה לכותרות גדולות בעיתונים. „אני צריך לתת דוגמה להיסכון," אמר ליועציו.

אולם העיתונים איכזבו את הורביץ. כמה מהם פירסמו את הידיעה על מכונית האסקורט של השר בעמודים פנימיים על גבי שלוש שורות. האחרים סירבו להתייחס אליה.

הורביץ עומד להחליף את המכונית שלו למכונית גדולה יותר, אפשר יהיה גם להתקין מזגן וגם לנסוע בעליות. אך לפני שהוא מוכר את המכונית, החליט עוזרו האישי, חיים חכם, להרוויח בכל זאת פירסומת אישית לשר שלו בעניין האסקורט. הוא פנה אל מפעלי המכוניות בנצרת, יצרני האסקורט הישראלי והציע להם: „אני אסדר לכם ששר־האוצר יצטלם על־ידי מכונית האסקורט שלו. אתם תוכלו לפרסם תמונה זו במודעה בגיליון עמוד בעיתונים, ותזכו בפירסומת מצויינת."

מפעלי הרכב סירבו. התשובה שלהם היתה: „זו הוצאה כספית גדולה מדי, מודעה על־פני עמוד שלם בעיתונים."

השאלה הנשאלת עתה על־ידי ליצני האוצר היא אם חכם יפנה גם ליבואני פורד או וולוו, כשהשר שלו יחליף את מכונית האסקורט, ויציע להם פירסומת מיניסטריאלית.

פרשת האסקורט של יגאל הורביץ

מכונית ה„אסקורט" הלבנה השחרוכה בקושי רב בעליות לירושלים. בתוך המכונית הקטנה ישבו שניים: שר־האוצר, יגאל הורביץ ונהגו. במעלה הקסטל נפתחו חלונותיה של האסקורט. המכונית התחממה. הנהג כיבה את מיזוג־האוויר שבה והוא והשר פתחו את החלונות.

יגאל הורביץ קילל. בשנים האחרונות נסע הורביץ רק במכוניות אמריקאיות גדולות, בהן היה מותקן מיזוג־אוויר. הורביץ העשיר יכול היה להרשות לעצמו מכוניות גדולות והוא ידוע כמי שמעריץ את המכוניות האמריקאיות.

כשהחל הורביץ במדיניות הקיצוצים שלו, הוא החליט להראות דוגמה אישית. בעוד שר־האנרגיה, יצחק מודעי, מהליך את מכונית הוולוו שלו במכונית פורד גדולה, אחרי שלושה חודשי נסיעה בלבד, ובעוד השר הממונה על הרכב לשרים, שר הפנים הד"ר יוסף בורג, מחליף את מכונית הוולוו שלו באולדסמוביל גדולה ויקרה, החליף יגאל הורביץ את הוולוו של שר־האוצר במכונית אסקורט תוצרת־ישראל.

הכל ההיו את הורביץ מפני המכונית הקטנה. הורביץ הוא משרים הנוסעים הרבה. מדי יום הוא נוסע על קו כפר־יסבורג, שם נמצא ביתו, — ירושלים, שם לישכתו. בנוסף לנסיעות יום־יומיות אלה, מרבה הורביץ בסיורים ברחבי הארץ.

לפרסם לפני המכירה

בעייה אחרת היא בעיית מיזוג־האוויר. בכל מכונית אפשר להתקין מזגן, אך במכוניות קטנות המזגן אינו יעיל. כל עלייה גורמת למכונית קטנה להתחמם, ויש צורך לסגור את המזגן. האסקורט היא בעלת נפח מנוע של 1300 סי.סי. ואינה מסוגלת לשאת את העומס של המזגן. אולם הורביץ עמד על רכישת כחול־לבן עבורו, מכונית אשר בתודעת הציבור היא קטנה וחסכונית. הוא קיווה שרכישת האסקורט תזכה לכותרות גדולות בעיתונים. „אני צריך לתת דוגמה להיסכון," אמר ליועציו.

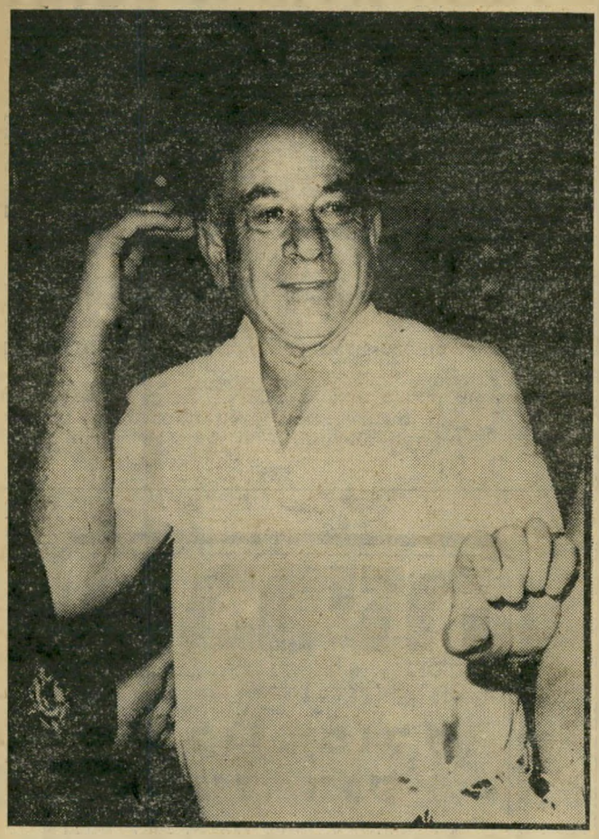

שר־אוצר הורביץ
מודעות פירסומת

חקירת־הגיור של בן־אברהם
תופס או לא תופס

או"ם הרפתקאה במלון

חיילי האו"ם באו לחפש הרפתקה בתל־אביב ומצאוה

השעה היתה כבר שלוש לפנות־בוקר כשנוריס סימקין ורוני קייטרי חזרו למלונם. השניים הם חיילי כוח־האו"ם השוהה ברמת־הגולן. מדי פעם הם מגיחים לתל־אביב, העיר הגדולה, ומבקשים בידור והרפתקות.

השבוע נכנסו לחדרם במלון נוצ־ציונה, הקרוב לרובע הבידור של רחוב הירקון בתל־אביב. השניים בלונדיים ודקי־קומה, היו שמחים ועליזים, וכטוב רוחם עליהם פגשו באולם הקבלה בחורה שחרחורת. הם שוחחו איתה באנגלית עיגלת על ארצם פינלנד, ועל רמת הגולן, והלכו לחדרם.

סימקין התחיל להתפשט, הוריד את שעונו וטבעתו, ושלף את ארנק־הכסף שלו. גם חברו הוציא את צרור־הכסף שנותר לו אחרי ערב מבדר בתל־אביב, והניח אותו על שולחן־הלילה.

החום היה גדול, ושני החיילים הסקנדינביים החליטו לעשן סיגריה אחרונה לפני השינה. והנה מבעד לדלת שנשארה פתוחה בשל החמסין, ראו את הגברת הצעירה עמה שוחחו קודם.

הצעירה סיפרה במישטרה כי השניים הציעו לה 50 דולר עבור חסדיה, אך למרות שהיא עוסקת בזנות מפעם לפעם, סרבה להם.

(המשך בעמוד 64)

POINT – סדרת תכשירי טיפוח חדשה לנשים

POINT, הוא שמה של סידרת תכשירי טיפוח חדשה לנשים, אשר מוצריה הראשונים, מופצים בימים אלה בתמרוקיות וברשתות השיווק.

כיוון שאנו עומדים בימי הקיץ, הותאמו המוצרים החדשים של „פוינט" לעונה החמה. בסידרת הדאודורנטים של POINT תמצאי:

1. **דיאודורנט כדורי ROLL-ON:** אנטיפרספירנט ללא אלכוהול — מונע הזעה — ב־3 ריחות שונים. (ה־ROLL-ON חסכוני ואריזת המתנה הקומפקטית שלו — הנכנסת בקלות לארנק הכסף — מספיקה לתקופה ארוכה).
2. **דיאודורנט ספרי:** ב־3 ריחות שונים בריכוז גבוה, משמש גם כבשם.
3. **שעווה קרה:** להרחקת שיער מכל חלקי הגוף. (מיצרך חיוני לעונת הרחצה...).

תמציות הבושם לסדרת POINT, מיובאות מצרפת, שווייץ וגרמניה. המוצרים נארזים במפעלי אינטרקוסמא ירושלים.
מוצרים נוספים של פוינט, ישווקו בחודשים הקרובים.

נהג! נהג!
יש לך מכונית מגזע רנו?
שים אותה רק
ברנו יפו
זה על האוטוסטרדה, ליד גן צ'ארלס קלור.
רשימת הפינוקים שם
זה משהו שלא יאמן.
תלך תראה לבד

הופיע!
ספרו החדש של גבי רוזנבאום
מגרות
שבוע של התאבדות
להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: בית־עלים

תן טרמפ לחייל

במדינה

(המשך מעמוד 63)

„זו שעת המנוחה שלי," אמרה. אולם לם בינתיים התאושש והחליטה להרוויח את הכסף.

חיילי האו"ם אמנם הזמינוה לחדרם, אולם היא הציעה שיעברו לחדר שלה, שכן גם היא מתגוררת באותו מלון.

השניים השאירו את חדרם פתוח והתלוו לפרוצה. לפתע ראו גבר יוצא מחדרה, והדבר עורר לראשונה חששות בליבם. היא הרגיעה אותם, הם נכנסו לחדרה והמשיכו בשיחה.

כאשר קייטרי הלך לשרותים יצא סימקין למרפסת לעשן עוד סיגריה, לפתע שמע את חברו קורא לו לעזרה. בחדר ראה את הגבר שיצא קודם, ואת חברו דוחף אותו על המיטה. הבחור השחרחר, שהתגלה אחר־כך כאבי אשרף, התרומם במהירות מעל המיטה, קפץ לעבר הארון שבחדר, והוציא מתוכו מספריים. כשהוא אוחז במספריים התקרב אל החיילים. השניים לא איבדו את עשתונותם. קייטרי הוציא מיכל־גז והתיזו אל פני אשרף.

בעזרת הגז הצליחו שני החיילים הפינים להתגבר על אשרף, ולהכניסו לחדר־השירותים. בינתיים גילו כי מחדרם נעלמו חפצי הערך שלהם. שעון הטיסו וטבעת־הנישואין של סימקין לא היו על שולחן הלילה, מקום שהניחם קודם לכן, וסכום של 240 דולר גם הוא נעלם.

בעוד אחד מהם שומר על אשרף בחדר־השירותים, רץ האחר להדעיק את משטרת האו"ם. תוך כדי נסיונות להתקשר למשטרה, הגיעו לידי הסכם עם אשרף, הוא יחזיר להם את חפציהם, והם ימנעו מלדווח על המיקרה למשטרת־ישראל.

אשרף אמר להם לרדת לחצר־המלון, ושם כעשרה מטרים מן הקיר היה מונח צרור עטוף בנייר ובו הדולרים, ולידו השעון. במרחק מה משם היתה גם הטבעת. כל החפצים הושלכו מחלון חדרם אל החצר.

השניים נטלו את רכושם, אמרו שלום לאשרף ולידידתו, והלכו לישון במלון מקסים, שגם בו היה להם חדר.

משטרת האו"ם הגיעה למקום בשעות הבוקר המוקדמות וחקרה אותם. המישטרה גם הודיעה להם כי אין מנוס מדיווח על הענין למישטרת־ישראל, וכי כל ההסכמים שעשו עם אשרף אינם יכולים לעמוד בתקיים.

שני הפינים נחקרו במישטרה, ובעקבות עדותם נעצר אשרף והועמד לדין. בבית־מישפט השלום בתל־אביב, גבה השופט דוד ברואופיר את עדותו של סימקין. האנגלית שהספיקה לחייל לצרכים חברתיים בתל־אביב עד כה, לא עמדה לו בבית המישפט. והתובעת המישטרתית, חרותה הראל, דאגה כי יובא תורגמן מפיניות לעברית.

מתוח וזקוף עמד חייל־האו"ם על דוכן־העדים, וסיפר את סיפור ליל־ההרפתקות שעבר עליו ועל חברו. על ספסל הנאשמים ישב אשרף לבוש חולצה שחורה וצפה בנעשה. הוא סרב להצעתו הנדיבה של השופט לכתוב לעצמו את עיקרי עדותו של הפיני, כדי שיוכל לחקרו, ורק לטש עיניים שחורות ועמוקות אל עבר העד.

מישפט

מכות לאשה

אגרוף בעין שווה שישה חודשי מאסר, גם לימי שמכה בפעם הראשונה

לפני עשרה ימים חזר אברהם יחיאל לביתו סר וזעף. בזמן האחרון הציקו לו מחשבות רעות וחששות ארורים. הוא חשד כי אישתו, טובה, החלה מסתובבת עם גברים אחרים.

יחיאל נכנס הביתה כרוח סערה, הציץ באשתו והחל מכה אותה. הוא נתן לה אגרוף בעין, שרט את ידיה ורגליה, ואחז בצווארה. האשה התגוננה, צעקה וצרחה, והפרשה הסתיימה בתחנת המישטרה.

למחרת הובא אברהם לשם האשרכת מעצרו בפני השופטת מרים פורת. השופטת הציצה באשה החבולה, וראתה את הסימנים שהשאיר איר הבעל באשתו. העין היתה כחולה ונפוחה, והשריטות ניכרו היטב על זרועותיה של האשה.

„יש לעקור מן השורש תקיפת נשים," אמרה השופטת, וציוותה על מעצרו של יחיאל, ועל שפיטתו תוך זמן קצר.

לא עברו עשרה ימים מהתקיפה, וכבר הגבר עמד־לדיון בפני השופט דוד ברואופיר. הוא השפיל את ראשו והודה באשמה. הוא הסביר כי אינו יודע מה קרה לו לאחרונה, הוא מתוח וחושד באשתו, וזו גם הסיבה שיצא מכליו והכה אותה.

השופט בדק את עברו של יחיאל, וגילה כי אמנם אין לו הרשעות קודמות בעבירות אלימות, אולם הוא הורשע בעבירה של גרימת נזק לרכוש, ועליה תלוי ועומד נגדו עונש מאסר של ארבעה חודשים. לבקשת התובעת, חרותה הראל, הפעיל השופט את העונש הזה, והוסיף עליו עוד שני חודשי מאסר בפועל על העבירה הנוכחית. וכן ששה חודשי מאסר על־תנאי, במקרה שיחיאל שוב ייצא מכליו ויתקוף את אשתו.

שופט קדמי
סניגור על חשבון המדינה

שופט בר־אופיר
פינית או אנגלית

סמים מוסיקאלים

תייר פרסי הביא לארץ טייפ מקוקקז השווה 30 מיליון לירות

אנשי־הביטחון בנמל־התעופה בן־גוריון העיפו מבט לעבר הצעיר שחור־הזקן, וביקשוהו לעבור בדיקה ביטחונית שיגרתית.

לאנשי הביטחון יש חוש־ריח לגבי תיירים שחורי־זקן ושיער, בייחוד אם הם בעלי דרכון פרסי, הבאים מתורכיה. אולם הפעם לא נמצא כל פגם ביטחוני בברהם קרפל. רק כאשר נתנו אנשי הביטחון את עיניהם במכשיר הרדיו־טייפ שהיה ברשות התייר, פגעו בול. המכשיר היה בעצם רק בית־קיבול לשתי חבילות עטופות היטב שהכילו אבקה לבנה. אנשי הביטחון העבירו את ברהם לידיהם של אנשי המישטרה, והללו המשיכו בחקירה.

מכשיר הטייפ הפגום של ברהם היה שווה כ־30 מיליון לירות. שכן הכיל קצת יותר משני קילוגרם הרואין נקי ומשובח.

החשוד נעצר מיד, וסיפר במישטרה כי נתבקש על־ידי מישהו בחוץ־לארץ להעביר את המכשיר לידיד בישראל. אולם לדיברי התובעת, רחל גודשמידט, הודה כי ידע שהמכשיר אינו מגנן, ואין לו אפילו חיבור לחשמל.

העונש על החזקת סמים או תיווך בהם הוא למעלה מעשר שנות מאסר, ולכן מחייב החוק כי לנאשם יהיה סניגור. לפיכך כאשר הובא הנאשם בפני השופט המחוזי התורן בפגרה, יעקב קדמי, הבטיח לנאשם כי בית המישפט ימנה לו סניגור על חשבון המדינה.

הבעיה היא שברהם, אינו דובר כל שפה מלבד פרסית. שוטר, שהובא במיוחד, ישב לידו ותירגם לו את דיברי השופט והתביעה. ובית־המישפט כתב בהחלטתו כי על המזכירות למנות לברהם סניגור במהירות האפשרית, וכי רצוי שסניגור זה יהיה דובר פרסית.

הנאשם ביקש מבית־המישפט לקדים במישפטו, כיוון שהוא תייר בארץ, ויושב כבר חודשיים במעצר. לדבריו „סידרו אותו" וחבל על כל רגע שהוא יושב לחינם.

בהחלטתו ציווה השופט גם על זרוז הדיון.

הורוסקופ

(המשך מעמוד 14)

בה היכולת המהירה ליצור קשר חם ולבבי עם חברים, וחוש־הצדק המשו־תף לשניהם, יוצר התאמה טובה בי־ניהם. על־פי־רוב הם נמשכים לאמנות ולכל דבר הקשור ביופי, ביתם מרשים את כל רואיו. הקשר נוח לשניהם, כיוון שהמאזנים רגיל להתחמק באמנות דיפ־לומטית, וכך גורם לאריה שיאמין לו בתמימות. האריה נהנה מהילדותיות, ההשתעבדות ושימחת־החיים של בן מאז־נים, ולא ינטור לו גם אם לא תמיד יקיים את הבטחותיו.

אריה עם עקרב

ניגודי אופי כל־כך חזקים כמעט לא ניתן למצוא בכל גלגלי־המזלות. על־פי־רוב נוצר מתח וחשש ביניהם ברגע חרא־שון. העקרב רגיל לחקור כל דבר לעומקו, ולא לשכוח שום פרט, לכן אי־נו מסוגל להתייחס בסלחנות לגישה הקלילה, הבזבזנית, והראוותנית לפעמים של האריה. האריה חש באפילה האי־פפת את העקרב, וחושך כזה גורם לו לדיכאון. העקרב אינו יכול לשאת כל־כך הרבה אור וזוהר ללא מקום מיס־תור, ולהימצא עם עצמו. לאריה תפי־סה רחבה ואופקים־רחבים, ולעקרב חשיבה הנפסת לפרטים, ומהפרטים יוצרת את הסך־הכל, וזה אולי מקור חוסר־ההבנה ביניהם.

אריה עם קשת

התאמה טובה נוצרת בין שני המזלות. הם שייכים למזלות־האש המאפיינים: דינמיות יצירתיות, התלהבות ואימפול־סיביות. צירוף של קשת ואריה מהווה איום מתמיד לתקציב, לא יהיה איש שידע לעצור את יצר הבזבוז. אך מכיוון שעל־פי־רוב שניהם בני־מזל, אם ישארו ללא מצלצלין יגיע כסף במפתיע, ויציל אותם מכל הסתבכות צפויה. תחפוכות מצבי־הרוח שבהם לוקה הקשת, לא מפ־חיד את האריה, כמו־כן הצורך להתנער מדי פעם ולהימצא ביחידות. התחביב ה־משותף לשניהם בדרך־כלל הוא הספורט.

אריה עם גדי

הרבה מן המשותף ניתן למצוא בגדי ובאריה. כושר־האירגון, הרצון לשלוט, והאחריות כלפי העבודה וכלפי הידידים. מיזגם שונה בתכלית. האריה חם, מת־להב, ומלא אופטימיות, ואילו הגדי, מסוייג, סגור, עצור וחושש מן העתיד לבוא. אך כאשר הם נמשכים האחד לשנייה הם משלימים זה את זה ונו־צרת הבנה. הגדי משרה ביטחון ויצי־בות, והאריה מחמם את הבית, ומביא שימחת־חיים ותיקווה לעולמו של הגדי. הקשר ביניהם נבנה על אמון־הדדי.

אריה עם דלי

שני המזלות עומדים האחד מול השני בגלגל המזלות, ויוצרים שיתוף וניגוד. זהו צירוף מצוי ומקובל ביותר על שני־הם. התנהגותו של האריה ליד הדלי שקטה. הדלי האימפולסיבי, שאת מצבי־רוחו המשתנים אפשר למנות כאת שעות היממה, הופך ממושמע ליד האריה, ומכיר בכך שיש מעליו שליט. לפעמים יחושו השניים זרות, וזאת כאשר הדלי יוציא את עצמו מהמסגרת המשותפת, על־ידי בילוי מוגזם עם ידידים, או עי־סוק מופרז בקאריירה. האריה דורש נא־מנות, ובהחלט מצפה שהוא יהיה במר־כן מחשבותיו של בן־זוגו.

אריה עם דגים

בין דגים לאריה נוצר על־פי־רוב קשר מוזר, בגלל ההבדלים באופיים ובגי־שתם לחיים. האופטימיות והאקסטרובר־טיות של האריה, לעומת הפסימיות, ה־דאגה והמופנמות של הדגים, יוצרים קשר עצוב. אך אין־ספק שבן דגים עשוי להיבנות מקשר זה, בעוד שהאריה ינסה תמיד מחדש להבין את הלך־הרוח של שותפו ולעודדו. היתרון עבור האריה הוא בכך, שבן מזל דגים לעולם לא יער־ער על שילטונו, ויסכים להיכנע ולהיות עבד־נרצע של אדונו ללא התנגדות גלויה.

פורים

(המשך מעמוד 10)

בעיית השיכון, והזרים סכומי כסף אדירים לשכבות המצוקה באמצעות הביטוח הלאומי.

יצחק רבין הוא האיש שהבין את תחושת המרירות של שכבות המצוקה ופעל למענה. הפנתרים השחורים, אף כי לא נמנו עם תומכי הממשלה, לא היססו לחו־דות על כך בפני רבין באומרם: הוצאת לנו את הרוח ממפרשי־נו, אבל תודה על מה שעשית למען שכבות המצוקה.

יצחק רבין הוא האיש שממשל־תו חוללה נפלאות בפיתרון מצוקת הדיור באיזורים שונים של הארץ. בשלוש שנות כהו־נתו כראש־ממשלה ניבנו רבבות דירות לעולים חדשים, זוגות צעירים ומישפחות מרובות־ילדים. נמצאו 135 אלף פיתרונות דיור, מתוכם הוטבו תנאי הדיור של — 43 אלף מישפחות מצוקה שגרו עד אז בתנאי תת־דיור.

יצחק רבין הוא האיש שמתוך דאגה עמוקה לחינוכם של ה־

האיש שלא רק דיבר אלא גם עשה

ילדים בעיירות הפיתוח הועיד תקציבים מיוחדים לטעוני־טיפוח, ועשה למען הנהגת יום לימודים ארוך בעיירות הפיתוח.

יצחק רבין הוא האיש שלחם למען טוהר המידות, ללא מורא ובלי משוא פנים, גם בתוך מיפ־לגתו. הוא זה שפתח בצעד הרא־שון ההכרחי, שיוויון גמור של האזרח לפני החוק. חשיפה מוח־לטת, ללא פשרות, של כל התי־נהגות הסוטה מן הנורמות של הגינות יושר. רבין לא חיפה על איש, הוא הביא לידי חשיפה של פרשיות ולא עשה סידורים מתחת לשולחן.

יצחק רבין הוא האיש שבת־קופת היותו ראש־ממשלה הורה לחשוף הכל, לחקור, לתבוע ולש־פוט גם אם היו חברי מיפלגתו. (דלין, צור, פלד ואחרים).

יצחק רבין הוא האיש אשר ממשלתו צימצמה את הפער ב־מאזן התשלומים מ־4 מיליארד דולר בשנת 1974-75 ל־2,4 מיל־יארד דולר במחצית הראשונה של שנת 1977.

יצחק רבין הוא האיש אשר בהיותו ראש־ממשלה צומצמה ה־אינפלציה מ־54% בשנת 1974, אחרי מילחמת יום־הכיפורים, ל־10,2% בשנת 1977. לפי הערכה של „בנק ישראל" לא היה מגיע שיעור האינפלציה בסוף 1977 אל מעבר ל־25%.

יצחק רבין הוא האיש אשר במאמצים גדולים ועקשניים עלה בידי ממשלתו להגדיל את ה־ייצוא ולחקטין את הייבוא. ב־שנת 1976 צימצם את הפער ב־מאזן התשלומים ב־600 מיליון דולר.

אלה מקצת ההישגים הכל־כליים־חברתיים שרבין דאג לש־קוד עליהם ולעשותם; ולהבדיל מיריבו — לא טרח לפרסמם.

יצחק רבין, שחייו היו והינם קודש בשרות מפואר של האו־מה, לאורך כל הדרך, לא רק דיבר והבטיח — אלא גם עשה.

ואתה, אלכס יקירי, שיודע מי המתמודד עימו, איך תוכל שלא להבחין בהבדל המהותי שבי־ניהם?! ערכתי מיפגש אמנים עם יצחק רבין, כי הוא האיש שצריך לתמוך בו במאבק בין השניים.

הרזייה ובריאות במלון המלך שאול אשקלון

מעכשיו אין צורך לצאת לחו"ל לחופשת הרזייה ובריאות. מרכז להרזייה, במתכו־נת בינלאומית, נפתח כמחלקה מיוחדת במלון המלך שאול, עם מומחית דיאטטי־קנית מארה"ב, עם השגחה רפואית וטיפול אינדבידואלי, בהנהלת אלי ושמחה.

מרכז הרזייה זה פועל בצד האירוח הרגיל של המלון לכל המשפחה. 110 חדרים ממוזגים, טלפון ורדיו בכל חדר, בריכת שחייה אולמפית, סאונה, מועדון לילה.

גננת ומדריך יעסיקו את ילדיכם בעוד אתם נהנים מנופש אמיתי.

מחיר מבצע מיוחד: 1550 ל"י (כולל מע"מ)
פנסיון מלא לאיש בחדר זוגי. הנחה לילדים.

HSH

הזמנות במלון: טל. 9-8-7-6-5-34124 (051)

ובסניפי שרותי נופש

ת"א: (פתוח רצוף 0900-1900)
בלילה - מזכירה אלקטרונית, גורדון 28, טל. 222042
אבן גבירול 140 טל. 450359 (פתוח רצוף 0900-1900)
חולון: סוקולוב 86 טל. 892305
ירושלים: המלך ג'ורג' 23 טל. 228258
רמת־גן: ביאליק 56 טל. 731773
ראשל"צ: רוטשילד 37 טל. 997965
רמלה: שד' הרצל 72 טל. 054/25294

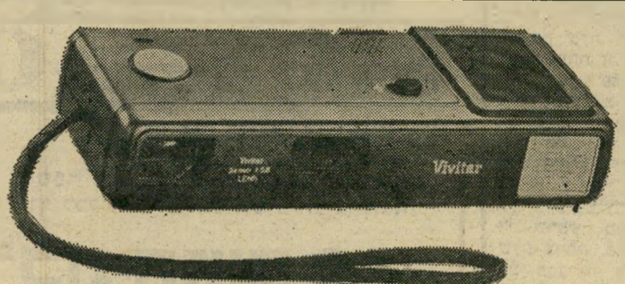

כל המתמודדות על תואר

מלכת המים 80'

תזכנה במצלמת הפוקט

Vivitar

גזור — ושמור

מ י ד ע
העתון שלנו בארה"ב

דיור ועבודה
המפתח לחזרה הביתה

מנהל / בעל עסק / קבלן בנין / אם ברצונך למסור מידע ו/או לפרסם מודעה אשר תקרא ע"י אלפי יש־ראלים השוהים בארה"ב, התקשר לטלפון 107—836(03) ו/או כתוב אל:

מנוי על מידע — מתנה שכל ישראלי בארה"ב מחכה לה

הענק לבני משפחתך וחבריך השוהים בארה"ב מתנה מקו־ריית — מנוי על עתון „מידע". שנה — 10 $, חצי שנה — 6 $.

MAIDA, P. O. Box 833
Havertown, Pa. 19083
U. S. A

חתום על מידע — העתון שלנו בארה"ב

שבוע שייט חגים בסוכות

(26.9–3.10)

במחיר ללא תקדים –

החל מ־ **499** $ כולל הכל

(כלכלה מלאה)

החג האמיתי למשפחה – בשייט באוניות הפאר ORION עם ביקורים ברודוס, כרתים, סאנטוריני, פיראוס, הידרה, פורט סעיד* וחזרה לאשדוד.
תאים מפוארים ממוזגי אוויר, עם טלוויזיה וטלפון, בריכת שחייה, דיסקוטק, אולם משחקים, סלון יופי ועוד.
פרטים והרשמה אצל סוכני הנסיעות.

*לירידה לביקור בפורט סעיד דרושה ויזה מצרית. משך הטיפול כ־4 שבועות.

K-LINES
HELLENIC
CRUISES

סוכנים כללים:
מליה Mpt

אופיר טורס

עולם נפלא בהישגיך.

החברה מיספר 1 לטיולים מאורגנים וחופשות נופש, תערוך לכל המועמדות הסופיות בתחרות

מלכת המים '80

סיורים נפלאים לדלפי, לקייפ־סוניון, אתונה על כל אוצרותיה ושייט לאיים הסירוניים. את הבנות ילוו מדריכי **אופיר טורס** המנוסים, המכירים את כל אפשרויות הבילוי ביוון.

חברת **אופיר טורס** תארח את המועמדות במלון „טיטניה" המפואר באתונה, הממוקם במרחק קצר מכל אתרי התיירות.

אמנות

הפתעה אחי־מית

הציירת **סיביה גינסברג** הרימה את שפופרת הטלפון, וחייגה לביתי־המלאכה של שטיחי ד'ארט, כדי להתעניין בקשר לשטיחים ש־עשו לפי ציוריה. לפתע שאל אותה המנהל, באם ראתה את העיתון מעריב מיום אתמול. היא השיבה שלא, בתדהמה. הוא הציע לה לה־ציץ בעיתון, כי כתוב בו משהו על יצירתה. היא מיהרה לחפש במה דברים אמורים.

מסתבר, שמינהלת שדה־התעופה בן־גוריון החליטה לערוך שיפוצים ב־חדר־האורחים החשובים מאוד, ו־במיסגרת רעגון פני החדר, הוחלט לקשטו בשטיחי קיר, שנעשו בארץ על־פי ציורי אמנים ישראלים. ה־בחירה היתה קשה. לבסוף, נפלה ההחלטה לרכוש את השטיחים, ש־ציורו על־פי עבודותיהם של סיל־ביה גינסברג, **קלמן שמי, אשר קידרין** ו**עומרי עמרני**. שמות הציירים לא הוזכרו בכתבה, צורף רק צילום השטיח של סילביה. איש לא טרח להודיע לאמנים, שיצירו־תיהם תקשטנה את חדר האח"מים בלוד. רק במקרה, הודות לשיחת הטלפון שלה, גילתה סילביה עוב־דה משמחת זו.

הציירת היפה והמיניאטורית, ש־ציוריה גועשים ורוטטים בדרך־כלל, הציגה במקומות רבים בארץ, ואף בניו־יורק. בחודש אוגוסט הקרוב, היא תצא לשישה חודשים לפאריס, בזכות סטודיו שהועמד לרשותה על־ידי ממשלת־ישראל. זהו הסטו־דיו שרכשה ממשלת־ישראל ממי־שלת צרפת, בסיטה ד'ארט, הממו־קם בסביבת מרכז פומפידו וכל הגלריות. קרוב לוודאי, שהציירת תחזור עם מיטען־חוויות והתרש־מויות, שתובענה בציור.

קבורה לפני המוות

הבולדוזר חפר בקרחת יער ירו־שלים. מסביב התבוננו כמה עש־רות אנשים וילדים באירוע יוצא־הדופן. בבורות שחפר הבולדוזר, טמנה הציירת **קטיה ארנולד** את ציוריה העטופים, כמו שטומנים גופת־מת אהוב. בצד הציורים, ש־מצידם האחורי רשמה את שמה, ופרטים אודות עצמה ברוסית (שפת־האם שלה) ובעברית (שפת הארץ בו בוצעה הקבורה) הטמינה קטיה גם חפצים אישיים: מכנסי ג'ינס, ספל, מראה, מסרק ועוד. המעמד הזכיר במיקצת את המינהג המצרי העתיק של הפרעונים, לק־בור יחד עם הנפטר את חפציו ה־אישיים והאהובים.

מה היתה מטרת האירוע המוזר ויוצא הדופן, האם היה זה רק טריק פירסומי, או שיש דברים בגו?

הציירת קטיה ארנולד, ילידת רוסיה, שעלתה לארץ לפני שנים מעטות, היא אשתו של הצייר מל־מד, מהצמד **כומר ומזמר**, הצמד הוגה ומבצע את יצירותיו ביחד מזה שנים רבות, מאז שהיו סטו־דנטים באקדמיה ברוסיה. שני ה־אמנים הציגו בארץ בגלריה הלב־נה. כמעט שנה לאחר שיצאו את מסך־הברזל הציגו בניו־יורק, ב־גלריה היוקרתית רונלד פלדמן, ש־במעלה שדרת מדיסון. הרעיונות שלהם תמיד מדהימים במקוריותם. בין יתר רעיונותיהם: הצגת שלד של מין דינוזאור, שלמעשה נוצר על־ידם, עם סיפור החפירות וה־גילוי (שלא היו ולא נבראו) וכך להמציא מיתוסים שלא היו. הטריק שלהם עשוי היה להיות היפוך רעיונה של קטיה — לקבור את אמנותה.

קטיה ארנולד, היא אשה צעירה, אינטליגנטית מאוד. מלאה רעיונות כרימון. היא מאמינה שבשנת 1984 תתרחש מלחמת־עולם, או כפי ש־מתואר בתורת הקבלה „מלחמת גוג ומגוג". והיכן ניתן להסתיר אוצרות אמנות, במקום שיהווה מקום מבטחים בכל תנאי? מתחת האדמה. אפילו המוסיאונים אינם מיקלט בטוח, טוענת קטיה. לכן, אספה קומץ מידידיה, רובם ציירים עולים מרוסיה, שיחזו באירוע. היא אף טרחה להזהיתם על מיסמך, שבו הם מתחייבים לא לגלות במאה השנים הבאות את מקום קבורת הציורים. היא השקתה את כולם וודקה בתום הטקס, כדי שלא יזכרו את המיקום המדוייק, ודאגה לתעד את האירוע בסרט ובתמונות.

בכוונתה להשפיע על אספנים שקנו כבר מפרי־עבודתה, להסכים לקבור גם־כן כמה ציורים. הציירת מתכננת להצטרף בקרוב לבעלה הנמצא בניו־יורק, לרגל תערוכתו הקרובה בגלריה פלדמן בחודש ספ־טמבר הקרוב, ושם תערוך טקס דומה. יש לשער שפעולותיה שם תזכינה בכיסוי עיתונאי הולם, ו־אולי מישהו יתעקש לאכסן את ה־ציורים במקום הולם יותר מאשר תחת האדמה... עד למלחמת־העולם הבאה.

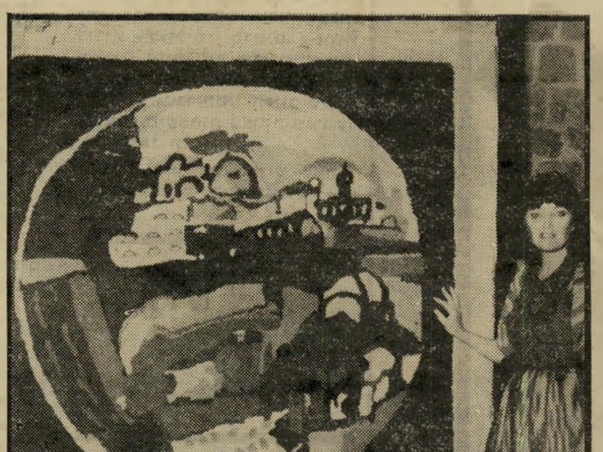

שטיח קיר לאח"מים
סילביה גינסברג

הנזיר בעל 1000 העולמות

דירה זעירה בת שני חדרים קט־נים ברמת־גן. האחד — משמש כ־חדר־עבודה ואיכסון לספרים וה־ציורים הרבים. באמצעיתו — שול־חן קטן ושני כסאות ישנים. כאן מקבל הצייר **אוזיאש הופשטטר** את אורחיו. בחדר השני — מיטה פשוטה. חדר־השינה. בתנאים כמ־עט של נזיר, חי לו הצייר בן ה־75, מרוצה ואופטימי. לאחר שנים בהן נדד בכל רחבי אירופה, נקרע מעל אשתו והוריו, נשלח למחנות ריכוז, נמלט וניצל, חזר לאחר ה־פגישה המחודשת עם אשתו לוור־שה, שם התפכח מהקומוניזם, לו סגד — הרי הדירה הקטנה היא ארמון עבורו.

כשעלה בשנת 1957 לארץ, נאלץ לעבוד כשומר לילה במכון הגיאו־פיסי. הופשטטר לא מצייר את זוועות מחנות־הריכוז. מקורן של הדמויות המעוותות המעבירות רטט בכל צופה בציוריו — אינן מוש־פעות במקורן ממחנות־המוות. „ה־קדרות היא קדרות חיי," הוא מספר. החיים עבורו היו מצוקה אחת גדו־לה. הם מעולם לא חייכו אליו. תמיד נאבק קשה כדי להרוויח את פת־לחמו. הוא לא נאבק עבור מו־תרות. כי אם עבור האפשרות להמ־שיך לחיות, בכל תנאי.

הפצים אישיים ליד קבר
קטיה ארנולד

גע בגופך
ברט באומנס — נוף בפינלנד

הוא מדבר שש שפות, קורא את כתבי גדולי הוגי־הדעות, ומעריץ בעיקר את **זאן־גוך**. דמותו ה־טראגית של הצייר שחייו היו רצו־פי סבל, היא סמל עבורו, ומעודדת אותו שלא להישבר. כשמתבוננים בציוריו, בולטת ראשית קדרותם, ודמויות האדם־המפלצת. אולם כ־כל שממשיכים להתבונן, כך מרת־קים יותר ויותר עושר ההבעה שלו, ותמצתיות היקום, המתבטאת בהם.

הופשטטר הוא אמן הרישום, ו־אלוף הניר. הוא מצליח להגיע ל־מיגוון של אפשרויות וביטוי כה מרגש על גבי הניר, כאילו היה בד, שהניח עליו הרבה שכבות של צבע, והצליח להעביר תוך שיקופיות ה־שכבות, את סיפורה של כל שיכ־בה. כאילו הוא רמברנדט של ה־ניר. „נכון," הוא מספר, „אני מע־ריץ יותר מכל, את גדולי הציור. בלי לתת חשיבות לזמן בו ציירו **רמברנדט, זאן גוך, מיכאל אנג'לו, גוגן וליאונרדו דה וינצ'י.**" הציורים שלו (קשה לק־רוא לרישומיו רישומים, בגלל ה־עושר הציבעוני של השחור־לבן) מדהימים את הצופה. מהפנטים, ו־מכריחים לחזור ולהתבונן בהם.

טוב עשתה הוצאת הקיבוץ־המאוחד שטרחה והוציאה לאמן ה־חשוב ספר, שכל הציורים המוצגים בתערוכתו בגלריה מבט בתל־אביב מופיעים בו. ההתבוננות בהם ב־עין חוזר. הקריאה בתאור של בנימין תמוז ודורית לויטה את עבודתו, והביוגרפיה הקצרה ש־הוסיף הופשטטר עצמו — מקנים לקורא מבט יותר מעמיק על חיי אמן מיוחד, שזכה כמעט בערוב ימיו לחזות באור.

התערוכה בגלריה מבט היא ה־אור בחשכת חייו. הציורים שהוא מצייר בימים אלה כבר אינם כה קודרים. האור מופיע מתוכם יחד עם התקווה שיש שכר לפעולתו. אף כי קצת מאוחר הגיע. עינינו הכחולות מחייכות.

ההולנדי המצלם

יום אחד לפני שנסע **ברט באומנס** ההולנדי לביקור בישר־אל, בשנת 1969, אמר לו ידידו: יש לי ידידה הנוסעת אף היא לישראל. מדוע שלא תפגשו? והם אכן נפגשו, ומאז ועד היום הם צמד חמד. גם כשהמשיך ברט במסעיו בעולם, המשיך להתכתב עם ידי־דתו. הם חיים כזוג לכל דבר. האהבה לישראל, משותפת לשני־הם. היא — עובדת סוציאלית, ה־עושה עבודות עבור גורמים ישר־אלים, והוא — מבקר זו הפעם השלישית בישראל, כשהעילה ה־פעם היא תערוכת־צילומים שלו המוצגת בגלריה הלבנה בתל־אביב.

מתי הפך הצילום למקצועו, ו־מדוע?

באומנס מספר, שסבו היה גם כן צלם. הוא נזכר בו, ובמצלמת־העץ העתיקה, שהיתה ניצבת על רגלי עץ, (מזכיר את המראה שהיה נשקף בקרן שדרות־רוטשילד ו־אלנבי של פעם) אביו המשיך את המסורת המישפחתית, ה־ה לו חנות לצילום. באומנס עצמו לבד באקדמיה לאמנות — גרפיקה ו־עיצוב. בבית־ספר אחר למד פיס־ל. כשהחל לעבוד אצל גרפיקאי כ־מעצב. עסק אך ורק בתחום אמ־נותי, כמו עיצוב לתיאטרון ומוסי־אונים, אך לא בגרפיקה מיסחרית.

בעיקבות מסעותיו הרבים, החליט לעבוד אך ורק עבור עצמו, והפך לעצמאי. את נסיונו בשטח הדפוס, בו עסק בין יתר המלאכות, יישם בקנותו כמה מכונות־דפוס עתיקות, ובהפעלתו אותן לצורך הדפסת הז־מנות לאירועים. במשך הזמן הפך לבעל אופי מוסיאוני של ממש. כשהחל לעסוק אך ורק בצילום, העביר את המכונות לרשות חב־רים, כדי שיפעילו אותן.

כיום, מתעדות עבודותיו רגעים ומקומות בהם שהה, וה־דיים שלו המופיעות כהלק הכרחי בכל צי־לום, ועל כל רקע, הן ההוכחה לנוכחותו בכל התרחשות. כשנש־אל: מדוע הידיים חייבות להיות חלק מהצילומים? ענה: ראשית מטרת הידיים להוציא את הדברים מהקשרם הרגיל, ולהעניק להם מו־בן אחר. שנית, היד מוכיחה ש־„אני כאן"!

ברט מדבר מעט עברית, שריד מהחודש בו בילה באולפן. אף כמה מצילומיו הצבעוניים והיפים צולמו בארץ. אמן חביב ותערוכה מהנה.

הנשיקה הארוכה ביותר

אלפי בני־נוער באו לחגוג את חג האהבה על שפת הכינרת - וחזו בתחרות נשיקות

„שניים שריך כשני עופרים, תאומי צביה הרועים בשושנים.“ המנחה מני פאר עמד על הבמה והקריא פסוק זה לקהל. כהרף עין קפצו עשרות זוגות מן היציעים ועלו אל הבמה. הם היו אחוזי תשוקה פראית — להתנשק.

זה קרה בליל השבת בשבוע שעבר. באמפיתיאטרון צמח, שלחוף הכינרת, כארבעת אלפים צעירים וצעירות. הם באו לחגוג את חג האהבה, החל בט״ו באב.

„ט״ו באב הוא מן החגים הקדמונים ביותר בארץ־ישראל,“ הסביר האמרגן אמנון צבן, המארגן את האירוע מזה שלוש שנים. „הוא החל כחג של סיום בציר העגבים. בחגיגות אלה יצאו החוגגים במחולות, ומכאן התפתח חג האהבה. בתקופת בית־ראשון חגגו אותו בפאר רב, אבל בתקופת בית־שני הוא נעלם מהנוף היהודי בארץ, כתוצאה מהשמרנות שפשטה ביהדות החרדית. אנחנו החלטנו לחדש את החג.“

במיסגרת החגיגה נערכה תחרות הנשיקה־הארוכה־ביותר. על כל כרטיס לאירוע הודפס חצי פסוק משיר־השירים. בשלב מסויים הקריא מני פאר, שניצח על הערב, כמה מהפסוקים. כל בחור, שעל הכרטיס שלו הודפס אחד מחצאי הפסוקים האלה, נצטווה למצוא בת־זוג עם החצי המשלים ולעלות עימה לבמה.

להתנשק עד שיישבר

שבע הזוגות שהגיעו לבמה עם פסוק שלם, היו ברי־המזל שהשתתפו בתחרות. מני נתן את האות והזוגות החלו להתנשק. כללי התחרות היו פשוטים: מתנשקים עד שנשברים. הזוג שמצליח להישרד אחרון, אחרי שכל האחרים כבר נשברו והפסיקו להתנשק, הוא

הנשיקה המנצחת הילה ומשה אשר מחיפה, זוג נשוי מזה שנתיים וחצי, זכו לבסוף בפרס. בתמונה למעלה: כפי שצולמו במהלך התחרות. מימין: צהלת הניצחון לאחר הזכייה.

הזוכה. הפרס המובטח: כרטיס־טיסה ל־אתונה.

התחרות נמשכה לא פחות משלוש וחצי שעות. הזוגות עמדו, ישבו או שכבו על הבמה, והתנשקו לעיני הקהל, לאור הזרקורים. האמרגן ועוזריו פיטרלו בי־ניהם והשגיחו שאיש לא ירמה.

הזוג הראשון שהורד מהבמה לא נפסל מפני שרימה. אלי ברוך וברכה גוזלן פשוט התחממו יותר מדי. הם החלו לבצע תרגילי אקרובטיקה שונים ונקלעו לתנו־חות. „שסיכנו את מוסר הציבור". לכן הוחלט לפסול אותם.

ליל־האהבה

כך שחק הזמן החלו הזוגות נש־ברים בזה אחר זה וירדו מהבמה. שני זוגות נתפסו כשהם עושים הפסקה ונפ־סלו. אך על הבמה נשארו עדיין שלושה זוגות, שהמשיכו להתנשק במרץ רב.

תוך כדי התחרות, שהחלה מייד אחרי הופעתו של הזמר שלום חנוך, הופיעו על הבמה אמנים שונים. כך עלו בזה אחר זה להקת הבמה החשמלית, להקת דובדבן והזמר גרי אקשטיין. לבסוף פרש עוד זוג, שהרים ידיים. על הבמה נשארו רק שני זוגות, שהחליטו כנראה ללכת עד הסוף.

בתחילת הערב נערכה תחרות „מלכת ליל־האהבה", שבה זכתה עליזה. גם היא קיבלה כרטיס טיסה ליוון. נערכה גם תח־רות „הבחורה השמנה ביותר", שבה זכ־תה איילת. היא קיבלה מדי־מישקל, לשי־מושה האישי. אך המתח הגיע לשיאו בשעה שלוש לפנות בוקר, כשעל הבמה נותרו שני זוגות מתנשקים.

אחרי חצי שעה נוספת, שבה לא נפל הפור, החליט האמרגן ליזום הכרעה מלכו־תית. הוא ערך הגרלה בין שני הזוגות. עלו בגורל משה והילה מחיפה, זוג נשוי מזה שנתיים וחצי. הם זכו בכרטיס הנכ־סף, אחרי שהתנשקו במשך שלוש וחצי שעות רצופות.

כשקיבלו לידיהם את הפרס, הם חייכו — אך לא התנשקו.

בנחת

רבים טענו שבפרס צרי־כים היו לזכות אלישבע ואלון. הם התנשקו בנחת והפגינו גיוון.

הנשיקה הגורלית

אלישבע ואלון הגיעו למקום השני. הם התנ־נשקו במשך שלוש וחצי שעות, כמו הזוג שזכה בפרס. בשל הזמן הארוך החליטו המארגנים להטיל גורל בין הזוגות. אלישבע ואלון הפסידו. בתמונה, מימין הם נראים אחרי ההגרלה, בפניו של אלון ניכרת האכזבה. אלישבע שמחה שההתנשקות הסתיימה.

לשון

סוזן השווייצית לא הכירה את מיכה, בן זוגה לתחרות. הוא משך אותה לבמה והחל לנשקה.

הזוג שהורד מהבמה

ברכה גוזלן ואלי ברוך התחממו יתר על המידה. הם החלו לבצע תרגילי אקרובטיקה שונים ונק־לעו לתנוחות, ש„סיכנו את מוסר הציבור". לכן הוחלט לפסול אותם ולהורידם מהבמה. אלי לא הסכים להחלטה וניסה לחזור אל הבמה, אך הסדרנים מנעו זאת ממנו.

בכל בית מוצרי

עץ הזית

חג־ספרותי לומיה אנונימית ✶ האיש שצמח מתוך החולות ✶ מרוברט מוזיל ועד לצאדק צ׳וביק ✶ „חיילי עופרת״ כובשים את ארה״ב ✶ ביתן ביילי רוז לאמנים יורדים

תולעי תרבות

אפרוס

לפני כחמש שנים פירסם פא״ן קלוב הישראלי חוברת פירסומית, ובתוכה יצירות מתורגמות של כמה מחברי המועדון. ה־מתיימר לייצג את סופרי ישראל בעולם. בין המשתתפים באותה חוברת, שעורכה היה העיתונאי **אהרון מגד**, בלט באל־מוניותו השם **ישראל אפרוס**.

בדיקה גילתה, כי ישראל אפרוס מוכר יותר בישראל בשם **ישראל אפרת**, משורר שולי, שלא הותיר רישום משמעותי כלשהו ביצירה הישראלית, ונחשב לאחד האחרונים שבעסקני „דור ביאליק״.

בחוברת מאזניים 5—6 כרך נ׳, הוקדשה המחצית למה שהוערך, **בנימין מיכלי**, מכנה: „**ישראל אפרת — בפרוס יום הולדתו התשעים**״. הפתיח התגיגי נפתח בשיר־הלל של משורר אמריקאי הכותב עברית, **גבריאל פרייס**, המציין: „**אותו איפוק מפכה קריר / הפתוס המוכלע־מוחף / פשטי כשיריך על תרשבי אמריקה הקדומים...**״ ואנחנו, ילדי העברית, לא ידענו זאת.

תחת הכותרת בדרך מן המקורות אל האמנות כותב **יעקב בחט־בכשיץ** רשימה מפענחת של שירי אפרוס/אפרת. הרשימה נכשלה בניסיון הפיענוח, ומחברה ריצף אותה בציטוטים, בעוד שהדיעה והעמדה אינן בנמצא. חוקר אלמוני אחר הוא **אפרים שמואלי**, היוצא להתבוננות בעולמו של ישראל אפרת: „**הדברים להלן הם בעיקר ניסיון להכין את דעותיו של משוררנו־הוגנו הדגול...**״ אלא שהשמואלי כזו הוא מקרי בהחלט. אפשע כלפי אפרוס/אפרת וטוקר אם אשמיט מרשימה זו את מישפט הפתיחה של רשימת טוקר: „**העצמים החושניים, ההזויה הנגלית לעין, משמשים לשירתו של ישראל אפרת קריצת עין אל מעמקים שמחזיר ומעבר...**״

חוקר נוסף, שחוברת מאזניים חושפתו ממחשכי העסקונה הספרותית, הוא מאיר בוסאק, שאינו מלאה את הקורא בענייני אוונגארד, כשירה קינטית בנוסח טוקר, וכותרתו היא היסוד הפאוסטי בשירתו. לקורא ברור מהכותרת, כי אגודלו של אפרוס/אפרת עבה ממותני גטה, מחבר פאוסט. גם **פינחס ליבר**, מוותיקי העס־קונה של אגודת הסופרים, מוצא פן נוסף ושונה בשירת אפרוס/אפרת, תחת הכותרת שירת השואה שלו. קורא הכותרת אינו יודע אם המדובר בשואה של אפרוס/אפרת, או בשירת שואה שאפרוס/אפרת כתב. העסקן לנדר מלמדנו ברשימתו: „**כמה היטיב אפרת לבטא את הרגש הקיבוצי של העם היהודי באותם הימים, רגש המתמשך גם עד ימינו ככל עוצמתו...**״ ואנחנו לא ידענו כל אלה, בבורותנו כי רבה.

בהמשך שיר־ההלל לאפרוס/אפרת, מת־ברר כי המהפכה הפמיניסטית הגיעה גם לעמודי מאזניים. גברת בשם **עדה ברקאי** מתמלאת נוסטלגיה, לרגל יום־הולדתו ה־85 של גיבורנו.

חג־ספרותי זה, שנערך לכבודה של מומיה אנונימית, נעשה על חשבונו של משלם־המיסים, באמצעות מישרד־החינוך־והתרבות המסבסד את מאזניים, שאיש מלבד כותב שורות אלה אינו קורא בו. תחת מימון מאזניים יכול היה **זבולון המר** להמשיך במיפעל ההזנה של מישרדו.

תולדות

גוטמן

אחד המיתוסים השורשיים ביותר בתר־בות ובאמנות הישראלית הוא המיתוס של **נחום גוטמן**, הצייר המקורי, והמחבר המופלא של סיפורי־ילדים. בימים אלה ראה אור הקובץ בין חולות וכחול שמיים, המתאר את סיפור ילדותו, התבגרותו ועיצוב עולמו האמנותי של גוטמן בארץ־ישראל, כפי שסופר לעיתונאי **אהוד בן־עזר***.

נחום גוטמן, שאביו היה הסופר **ש. בן־ציון** (על שמו שדרות בן־ציון שבתל־אביב), מתאר את עולמו, החל בבית אביו: „**לבית אבא כאוריכה היו באים סופרים רבים: ביאליק, רבניצקי, דרויאנוב...**״ אחד מאורחיו של האב, הוא שגילה את נחום הצייר: „**פתאם נשלחה יד מאחורי וחטפה את הציור — ביאליק. הוא ניגש אלי על קצות אצבעותיו, ושמעתיו מאחורי קורא בקול עז, וכדרכו בצעקות־התלהבות: ,בן־ציון! בן־ציון! בוא וראה מה צייר הבן!...**״

„**כשהייתי בן שבע נסענו לארץ־ישראל. אבא נתמנה למורה בבית־הספר לבנות בנווה־צדק, ליד יפו...**״ כך מתאר גוטמן בתמצית את עלייתו לארץ, שבה הוא פוגש ומתאהב בנוף, המזין מאז את ציוריו: „**כך נתוודעתי לראשונה אל החול, והן היו בעיני פרק חדש לגמרי, מפני שידעתי שאין להן כל קשר עם אבא ומיפורין, עם ביאליק, ובכלל עם העבר, אשר אותו לא אהבתי. שם, באודיסה, התגשתי כלוא לרד החלון. ופה מצאתי לי חלון אחר ממנו השקפתי על הגבעות, שהיו תמיד חלקות ממשב הרוח, והחול היה עמוק, והרוח שנשבה כיסתה בעדינות את עקבות האדם שהלך תוך הנפת חול דקיק, ולא־לאט הלכו העקבות ונתמלאו חול, עד שהחול קיבל את צורתו הקודמת. מגג־הבית הייתי רואה גבעות־חול נוספות המתמשכות והולכות עד קצה האופק...**״ ניסוח המשול למניפסט אמנותו של נחום גוטמן הצייר.

עיניו של הנער נחום רגישות וקולטות הכל: „**הערבים שפיניהם חיינו ביפו זכורים לי כאנשים בעלי־אופי, סימפא־**

נחום גוטמן
ערבים וטיפוסים שלום עלייכמים

טיים. הציוויליזציה קילקלה אותם מאז... אהבתי את הערבים יותר מאשר את הטיפו־סים של שלום־עליכם. אהבתי את ההומור הערבי. הציוריות. חופר־המפכנות. אלה דברים שלא ראיתי באופיים של היהודים שבאו מעיירות קטנות היו בהם הרבה מיפופים שלום־עלייכמים...״

בפרקים מרתקים אלה מתואר גם אביו, שערך באותם ימים את העומר, בו פירסמו מיצירותיהם **יהודה בורלא, י״ח ברנר, ש״י עגנון, ר׳ בנימין ומשה סמי־לנסקי**. היו אלה ימים, שבהם שימש עגנון כמזכירו של בן־ציון, אביו של גוטמן.

בין חולות וכחול שמיים מביא מיקצ׳ של סיפורים מרתקים ולא נודעים, כתיאורו של **אז״ר**, הנותן לגוטמן ולשאר תלמידי נווה־צדק שיעור בשחייה: „**ומיד, לנגד עינינו ולעיני הדיוגים הערבים הנדהמים, קם אז״ר רחב־המידות וארוך הזקן, תח־פשם ונשאר בתחתונים ארוכים, כשמפלי־בשר גולשים מעל הגורתו. והוא גם הדגים: נכנס למים...**״ על הפיג׳מה הרא־שונה בחייו מספר גוטמן: „**את הפת׳מה הראשונה שלי תפרה לי אז תיפרת צעירה, שבאה מפתח־תיקוה, ולימים נעשתה פסלת בעלת שם עולמי: חנה צורלוב...**״

נחום גוטמן, שהוא מראשוני הילדים של תל־אביב, טבעי בלשונו, הוא גם חושף את שורשי הסלאנג של ארץ־ישראל: „**קמו בינינו אנשי תיאוריה שאמרו כי כל שפה יש לה מילים וביטויים הקרויים — גסים, אי־לכך תבעו לחדש גם בתחום זה מילים עבריות; למשל, המילה ,נאד׳ במוכן של נפיחה, בעקבות הביטוי ,נאד נפוח׳. או המילה — ,זרג׳, ודומני שאפילו ,זין׳ — היה חידוש שלנו...**״ גוטמן גם חושף טפח מחייה של מורתו הראשונה לציור, **אירה יאן**, אשר לדעת רבים היתה פילגשו של חיים נחמן ביאליק. אין ספק שגוטמן הוא צייר מלידה, ותיאורו את **יוסף חיים ברנר** הוא תיאור של צייר רגיש: „**שמתי לב למהלך שלו. היה לו מהלך מיוחד — כבד, כבד־תנועה, מביט בקושי לצדדים. ידיו תמיד מאחורי גבו, והיה צועד בהזל בכבדות...**״ ובתיאור מעט שובבי מתאר גוטמן כיצד פוסעים עגנון, ר׳ בנימין ואז״ר עם הרב קוק: „**ברנר לא הלך עימם, אלא צעד במרחק־מה מאחוריהם, כשהוא מכנים כפות־רגליו בדיוק בעקבות פסיעותיו של הרב קוק. זה עשה עלי רושם גדול. חשבתי אמנם שזה ילדותי, ועם זאת ראיתי בכך כמין סמל. עוד היום נדמה לי שזה סמל. וכשהיה הרב קוק הולך לבית־הכנסת, הייתי בכוונה צועד מאחוריו ומשקיע גם אני את כפות־רגליי בעקבות־רגליו. כל כך הערצתי אותו...**״ גוטמן מספר כי ברנר ביקשו שיצייר אותו בקריקטורה, והצייר משיב: „**ברנר, אני ממך קריקטורה לא יכול לעשות.**״

וכמו בספר־אגדה, „**יום אחד בא הפרו־פסור שץ, ראה את הציורים שעשיתי אצל אירה יאן, ואמר לאבא: ,שיעזוב את הגימנסיה, ויבוא אלינו לבצלאל׳.**״ וכך עבר נחום גוטמן מהגימנסיה העברית הראשונה, לבית־הספר היקודי הראשון לאמנות בצלאל, בשנת 1912.

נחום גוטמן מתאר את הנוף האנושי והסביבתי של בצלאל בימים שקדמו ל־מילחמה־העולמית הראשונה: „**ובאותה סימטה, שהיתה מגודרת משני צדדיה בכתלים של אבנים גדולות, הייתי רואה מדי פעם את יצחק בן־צבי הגבוה והצנום, מצעיד הגליים ארוכות, ולידו מתוך הרמת ראש ונילוי פרופיל נמרץ — צועד חברו הנמוך בן־גוריון, הנמוך ממנו בקומתו... הם היו מוריהם רגליהם על חודי האבנים הפזורות בדרך, הולכים בסמרץ, מדברים ונבלעים בנוף עצי־הזית...**״ גוטמן מתאר גם את המריבה הראשונה של תלמידי בצלאל כשאחד מהם צעק: „**אנחנו לא רוצים לצייר תמונות של יהודים מסכנים, העומדים ליד הכותל המערבי! אנחנו רוצים לצייר צורות יפות!...**״

כאשר פרצה מילחמת־העולם הראשונה, התפזרו תלמידי בצלאל, ונחום גוטמן שב לביתו. לאחר הגירוש של היהודים מתל־אביב (1917), שוב רואה גוטמן את ברנר, והוא מתארו: „**הוא לקח את הכר עם השמיכה על גבו, וצעד־בחול, צעד אחרי צעד, אחר העגלה. הזכיר לי את אחת הדמויות מתמונת ,הגלות׳ של הירשע־ברג...**״ פרק מרתק הוא הפרק שגוטמן מכנהו נחום, קום התגיים לגדוד העברי! הוא מתאר בו את פגישתו עם ראשי תנועת־העבודה, שהיו חיילי אותו הגדוד: **ברל כצנלסון, יבניאלי, לוי אשכול** ואחרים.

פרק מרגש הוא הפרק עם ברל וחבריו ברובע התענוגות בקאהיר, שבו מתאר גוטמן כיצד ברל כצנלסון, לוי אשכול ואחרים הולכים לבקר בבית־זונות בקאהיר: „**ראינו לפנינו הרכה כחורות מגודלות, שמנות וענפיות, רובו מצריות, לבושות בחלמים, חלוקים וחזים, שהגיעו עד למטלה מפרכיהו. עיניהו היו פרועות בשכבת פיד עבה, פיהו מעורכבות... יצאה ובאה אלינו בטלת המימד, המצדאם. אשה גדולה, דשנת אברים ומפורכסת מאוד...**״ בסופו של פרק זה מתרחשת

• נחום גוטמן + אהוד בן־עזר — בין חולות וכחול שמיים; הוצאת יהושע אורנשטיין, יבנה; 240 עמודים (כר׳כה קשה + ציורים ורישומים של נחום גוטמן).

(המשך מעמוד 71)

המאדאם, וצועקת לעבר אלה, שהיו מאחר יותר ראשיה ומנהיגיה של ארץ־ישראל: „איזה מין גברים אתם — בשביל מה באתם הנה, לשתות גזוז !...“

בתי־הגזוזות היו כנראה קשר בסיסי ביחסי אשכול וגוטמן. לאחר כיבוש יפו בידי חילותיו של הגנרל אלנבי, שמרו השניים על בית־הגזוז, ותפקידם היה להודיע לחיילים הבריטיים כי המקום הוא מחוץ לתחום עבורם.

לאחר סיום המילחמה יצא גוטמן ללמוד בווינה, ברלין ופאריס. כשמת דויד פרישמן: „בראליך לקח אותי כדי שאצייר את פרישמן המת. אמרתי שיש לי התנגדות פנימית לשכת ולצייר את פרישמן המת. בראליך אמר: ‚תצייר, תצייר, אני אבוא ואשב על ידך‘...“

עוד אפיזודות רבות בבין חולות וכחול שמיים וקצרה היריעה מלתאר את כולן. יחד עם זאת, מסר פשוט שב וחוזר לאורך כל הספר, מסר היופי הטבעי של ארץ־ישראל, כפי שהוא מתואר בידי נחום גוטמן, אשר דורות צמחו, גדלו ובגרו על ציוריו ועל סיפוריו. המופלאים.

כתבי־עת

קשת

קשת — תרגום: מיבחר תרגומים * הוא השלישי בסידרת האנתולוגיות על־פי נושאים, שבהן מכנס עורך הרבעון קשת ז"ל, **אהרון אמיר**, את מיבחר היצירות שראו אור במיסגרת זאת.

קובץ מיבחר התרגומים הזה, מציג את אחת ממעלותיו של קשת. בכעשרים שנות הופעתו, זכה קשת לפקוח עיני דור שלם של קוראים ויוצרים צעירים אל המתרחש בתרבויות שונות ורחוקות. בעוד כתב־עת כעכשיו התעלם מהמתרחש באונגרד ה־עולמי, הרי שאהרון אמיר, במיסגרת של חוברות רבות, ולעיתים חוברות מיוחדות, הביא קשת רחבה של הנכתב והנוצר בתרבויות האחרות.

קובץ מיבחר התרגומים מתחיל בסיפור

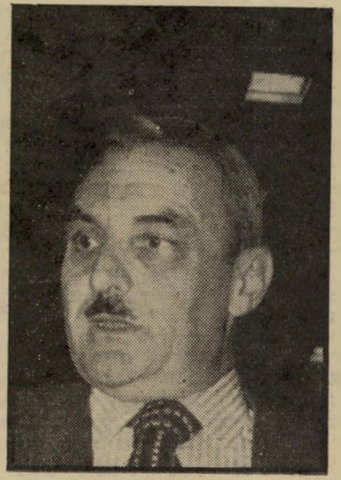

אהרון אמיר
כל צבעי הקשת

גרי׳ה, מאת **רוברט מוזיל**, בעל האיש בלא תכונות, ובסיפור הנהדר, מהמעולים שראו אור אי פעם, לנץ מאת **גיאורג ביכנר**. כמו כן מופיעים בו שירי הראשון, של **זיגפריד נאבוקוב**, אווזי הראשון, מאת **יצחק באבל**, ועוד.

אחת מחוברות קשת הוקדשה בזמנו לרומן־החדש הצרפתי, וגרמה לסופרים מקומיים רבים לחדד עטיהם בשל כך. דרך פלנדריה של **קלוד סימון**, הרואה מאת **אלן רוב־גרייה**, והתמורה של

* קשת — תרגום: מיבחר תרגומים בעריכת אהרון אמיר; הוצאת מסדה; 430 עמודים (כריכה רכה).

מישל ביטור, שראו אור באותה חוברת. מופיעים באנתולוגיה זו.

תרומה נוספת של קשת היא חוברות גרמניה, שחשפו בפני הקורא הישראלי את ראשית תהליך ההתעוררות של הספרות הגרמנית החדשה. סיפוריה של **אינגבורג באכמן**, הכל וילדות בעיר אוסטרית, בלדה על הסרסורית של **הרמן ברוך**, והאיטלקי של **תומאס ברנהארד**, מייצגים תופעה זו. השיטפון מאת **פיטר הנדקא** היה הפירסום הראשון שלו בעברית, וכן הקטע הנהדר של חתן פרס־נובל, **הייניריך בל**, בארצנו זו.

פרקים נוספים, המביאים מיקבצים מהספרות הסקנדינבית והספרות האמריקאית, מצים תמונות־תרבות ברורות. הפרק העוסק בספרות מצרית מביא את מתחת לסככה מאת **נגיב מחפוז**, והריפובליקה מאת פרחאת של **יוסף אידריס**. כן מופיע הסופר האיראני **צאדק צ׳בוק** בסיפורו הקוף שאיבד את ה.לוטו׳ שלו, הנועל את מיבחר התרגומים.

אין ספק שאנתולוגיה מעולה זו היא מייצג מאלף של מדיניות התירגום של קשת במשך כל שנות קיומו; מדיניות שבכוחה להתמודד עם כל כתב־עת אחר ברמת תרגומיה.

תירגום

אורלב

יש בנמצא שני סוגי סופרים. הראשון הוא הסוג שהשחצנות היא תחליף לכלי־הכתיבה שלו. בעליו נוסעים לשוודיה, נכנסים בסיור מאורגן לבקר בארמון המלך ושבים ארצה לבשר כי פגשו במלך שוודיה, וכי פרס נובל כמעט בכיסם. הסוג האחר הוא זה הממקד את כל חושיו, כוחו ויכולתו בכתיבה בלבד.

בתרבות קטנת־מימדים מהבחינה הכלכלית, כתרבות הישראלית, הרי שמלאכתם של סופרי־אמת קשה עשרת מונים. אין בתרבות זו מיליוני קוראים.

כנראה שאלת ההצלחה החלה להביך באחרונה בספרות ישראלית. ההצלחה בחוצלארץ חדלה להאיר פנים לסופרים היוצאים אחת לשנה למסעות של יחסי־ציבור (אם היה הדבר תלוי בהם, הרי שהיו מצטלמים עם הכפיר ועם הסטילים, כדי לפרסם את ספריהם). בחצי השנה האחרונה הצביעה אלת־ההצלחה באצבע תקיפה לעבר ספר שראה אור במקור בעברית לפני כ־25 שנה: חיילי עופרת מאת **אורי אורלב**. הוא לא עשה מאומה לקדם את הצלחתו, ואפילו לא הטריח עצמו לנסוע ללונדון ולניו־יורק „לקדם מכירות“.

בראשונה ראה אור התרגום באנגלית בהוצאת פינר אוואן, בתרגומו של **הלל הלקין**. האובזרוור, הניו־סטייטסמאן ו־הדיילי טלגרף קשרו כתרים לספר. הדיילי טלגרף פותח את ביקורתו, מאת **אדיזבט באריוג׳**, בקביעה: „היו דו״חות כנים רבים מהשואה, אבל ספרו של אורי אורלב, חיילי עופרת, הוא יוצא דופן... ספר זה מהווה הוכחה וגלוי לאי היכולת לקעקע את רוח האדם, ועיצמתו נעוצה בכך שהוא נכתב באיפוק המלווה בחוש הומור דק ובאיפיונים מעודנים...“ הניו־סטייטסמאן כותבת **דיקטוריה ניומארץ**: „מתהווה בין קולו של המספר כמכונר וגם כילד. אין בסיפור עדות של פנטימנטאליות... יוריק אינו ילד מתרפק הוא גם אינו פתטי: וכל סיפורו מתרחק מכך...“

בגארדיאן כותב נורמאן שארפנאל: „הבשורה (של חיילי עופרת) היא כנראה שכבוה עולם הדמיון להכות את הגיטו ואת מהנה־הריכוז...“

אחרי ההצלחה לא איחרה לבוא ההצלחה באמריקה. בניו־יורקר נכתב כי מוראות ואימי המילחמה העולמית, כעד לעיניהם של שני הנערים, המוצאים פורקן לכל שעבר עליהם בעולם של המונות, בו הם מוחים בכיוכרי פפרים, עיתונים וספרי היסטוריה...“ הביקורת הארוכה ביותר ב־אצות־הברית התפרסמה לביקורת ספרים של הניו־יורק טיימס. **לסלי אפשטיין** כתב, בין השאר: „זה תע מופלא, לא רק לספר, אלא גם למר אורלב כמסכר...“

לסיכום מציין אפשטיין: „מר אורלב נודע כמחבר של ספרי־ילדים. אני תקיה כי ספרים אלה יתורתמו בהקדם האפשרי. כ־

אורי אורלב
חיילי עופרת יוצאי־דופן

וודאי שמספרים אלה מקיימים את שהוא הכטיח כסיפרו הראשון...“

אמנות

BOKI SCHWARTZ

ישנה קבוצה של כמה מאות אמנים ישראליים מתוסכלים, ממורמרים, המשלמים מס־הכנסה, היוצאים לשירות־מילואים, שמקטרים עם כל מהדורת מבט לחדשות, שמזיעים בקיץ ומתחככים בחורף; אלה האמנים החיים בישראל, שהחלו לכנות באחרונה את אחד מביתני מוזיאון ישראל „ביתן האמנים היורדים ע״ש בילי רוז״.

הסיבה לכינוי זה נעוצה בעובדה, שמתוך סיבות תמוהות למדי נוהג מוזיאון ישראל בעיקביות, להציג בביתן ע״ש בילי רוז תערוכות מיצירותיהם של אמנים שמעלתם הבולטת ביותר היא, שהם ירדו מישראל או שהם מתגוררים ויוצרים בחוצלארץ ומנצלים את המוזיאון ככרטיס־ביקור לאור־מי ליהודי הפזורה.

על אמנים אלה נימנים **מיכה קורי**, המתגורר בצרפת, **נחום טבת**, הפועל בניו־יורק, **מיכאל גיטלין**, הפועל בניו־יורק, **מיכאל דרוקס**, העובד בלונדון, **ומרים בת־יוסף**, המתגוררת בפאריס. סיפור ידוע בין אמני ישראל (המתוסכלים, המורמרים וכו׳) הוא שמאחורי מרבית האמנים הללו ניצבת הגברת **ברטה אור־דנג**, יורדת שניהלה בעבר את גלריה רינה בירושלים, והעדיפה לספק את מרי כולתה ליהודי ניו־יורק והסביבה. הגב׳ אור־דנג היא בעלת קשרים, והיא נעזרת בשיי רותי המוזיאון המקומי והעלוב, השוכן מול בניין הכנסת בירושלים, לקידומם של אלה, שהיא חפצה ביקרם ובקידומם בגולת ניו־יורק.

אמן חדש מאמניה של הגב׳ אורדנג, שה־הגיח בימים אלה לחופשת־מולדת הוא **בוקי שוורץ**, שתערוכת וידיאו שלו, המועתקת ברובה מאכספרימנטים אמריקאים ידוי עים, מאכלסת את אכסדרת ביתן בילי רוז.

בוקי שוורץ הנ״ל, אמן בינוני בן 48, המתגורר כבר תשע שנים בריכוז היהודי הגדול בעולם (קהילת־קודש ניו־יורק), הפליג ועבר את גבולות המותר, הטעם הטוב, האסתטיקה והאתיקה הצרופה של אמנים. בסידרת ראיונות עם עיתונאי־אמנות, גילה כי „נושא בכיסי, בכיסף ל־דרכתי הישראלי, גם דרכון אמריקאי...“ ראשר וישאל שוורץ הנ״ל בידי **עמנואל בר־קדמא** במה מתבטאת הישראליות שלו, השיב: „אני ישראלי משום שזה איכפת לי. איכפת לי מה קורה כאן, זי־איכפת לי להציג כאן. אני שייך להישג האמנותי הישראלי. יש לי כאן חברים ואני חרד למה שיגידו עלי כאן... שם? אי־קיי. אומנם יש לי דרכון אמריקאי, כי זה נראה לי די טבעי להתאזרח אחרי שחיים שם כל־כך הרבה זמן. אבל זה לא בא על־חשבון הדרכון הישראלי שלי. שיהיה ברור: יקרה מה שיקרה ולא חשוב כמה שאני אחיה שם — לא נראה לי שאהיה אי־פעם אמריקאי. אין שום סיכוי. אני ישראלי. אז אין מה לדבר על מעורבות פוליטית בקולנסכם אמריקאי. ובאשר למה שקורה כאן. כן, בוודאי שאני יודע, כי מנשקיה (קורישמן) זיגאל תומרקין ואורי ליפשיץ ואחרים מעורכים באופן פוליטי והברתי. נראה לי שלוא הייתי גר כאן, הייתי נוקט מעורכות דומה...“

אלא שמר שוורץ הנ״ל קורא כנראה בק״ק ניו־יורק את ידיעות אחרונות בו כותב בר־קדמא, וגם את הארץ שבו מראיין אמנים העיתונאי גידעון עופרת. שוורץ הנ״ל יודע גם שקוראי הארץ מדברים בערכים לשוניים אחרים, ועל כן הוא מסביר את עצמו, בלשון אחרת, באמצעות העיתונאי עופרת, והוא אפילו „מקטר“, אם לנקוט במושג שמר שוורץ וזכר מן־הסתם מהימים שקדמו ליציאתו לארצות־הברית. בשורתו של שוורץ לקוראי הארץ היא: „האמת היא, שהעבודות שלי מעוררות קשיים ואני מבין כשלא מזמינים:

בוקי שוורץ
עם דרכון אמריקאי

יש כאן בעייה של ציוד יקר, של הפעלה שלי וכו׳. זה לא פשוט. בסך הכל, אני מרגיש שאני צריך להילחם על המקום שלי בארץ...אני חושב שזה מצחיק שלמוזיאון תל־אביב יש סל שלי שרכש גמזו ב־1968, ותו לא. אבל אין לי מה להיעלב. מה איכפת לי? אני חש בשנים האחרונות ביטחון עצמי ביחס לעבודתי... תראה, כשעבדתי כאן, בארץ, היה לי מקום טוב בהחלט. העמדתי פסלים כרחבי הארץ, נשלחתי לביאנלה, הצגתי תערוכות־יחיד במוזיאונים. כיום אני פעיל ב־ניו־יורק ושם אני ממקד את עבודתי. יש אנשים שיכולים להתחלק מבחינה פיסית לפה ולשם. אני לא יכול...“

את הסיבה האמיתית לכך שהואיל להעניק למוזיאון ישראל תערוכה, מסביר השוורץ כך: „אני רק יודע שהקטלוג שמוציא (מוזיאון ישראל) יש לו ערך וחשוב לי מאוד שהוא יוצא. בשל שיתוף־הפעולה שבין ה״ויטני״ (האנהרדט כתב את המכוא), מוזיאון־ישראל ובוקי שוורץ. לי חשוב מאוד שהקטלוג יצא. לוא הייתי צריך לעשות את התערוכה הזו רק בשביל הקטלוג, גם אז הייתי מציג. 130 עמודים עם צילומי כל עבודות הווידאו שלי...“

לסיום מסביר שוורץ באמצעות עופרת לקוראי הארץ ומעליבם: „אני סבור ש־לאמן אוונגרדי יש בעיות קשות מאוד בארץ... מבחינת ההפריה הסביבתית, חוץ־לופי־דיעות, גירויים אינטלקטואליים וכו׳ — ישראל אינה מקום טוב במיוחד, זו סביבה קטנה ומצומצמת מאוד. דיברת עם שני אנשים ופחות או יותר גמרת את הרב־שיח...“ לכן כנראה ירד הפרופסור **גרשום שלום**, מהארץ, והפרופסור **יעקוב טלמון** מת בגולה.

Boki Schwartz go home!

מאת דן פומר
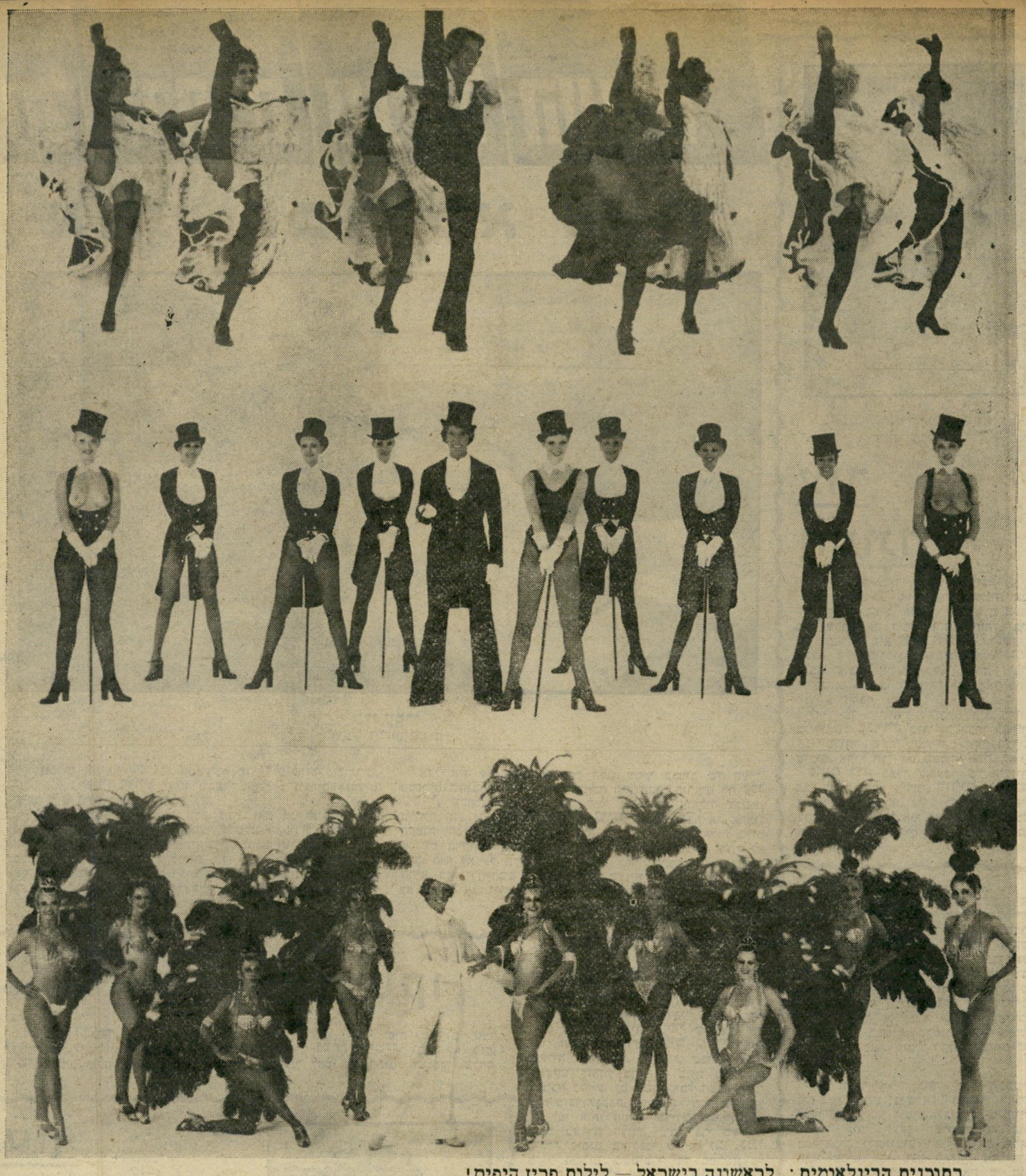
בתוכנית הבינלאומית: לראשונה בישראל — לילות פריז היפים!

להקת ה„קאן־קאן" – הרוויו המוזיקאלי ממולן רוז' – פריז

- **מוטי גלעדי**
- **להקת סקסטה**
  בתלבושת שהוכנה במיוחד ע"י אופנת גיבה
- **מני פאר**
- **משה נוי ולהקת הדולפינים**
- **ג'וקי ארקין ולהקת בנות הג'אז**
- **ריקי מנור**
- **תצוגות אופנה — קייץ 80'**
  גוטקס, גיבה, אנוה, אמבר, מרנו, סנדלי נמרוד
- **טובה פורת**
  זמרת הייצוג של ישראל

תל־אביב

היכל התרבות

מוצאי־שבת 16.8.80 בשעה 8.00 בערב (בגלל אורך התוכנית — נא לדייק!)

כרטיסים: „הדרן", אבן גבירול 90 ת"א, טל. 248844, 248787 וביתר המשרדים בעיר. ביפו: משרד גוטוין. ברמת־גן: משרד רכניץ. בפת־ים: משרד היוזם.

בחילון: „בידורון" ו„כרטיסטורון". בערב המופע בקופת היכל התרבות. הנחות לוועדי עובדים, מיפעלים ומוסדות. לחיילים — בקצין העיר.

בעזרתן האדיבה של חברת הבנייה של אברהם ניהדי, חברת „גוטקס", בית האופנה „גיבה", יבואני המכונה המטריף „פינה קילדה", בית האופנה „אנוה", חברת „וולה", נעלי „מרנו", סנדלי „נמרוד", חברת התעופה „אליפיק", חברת הנסיעות „אופיר טורס", חברת התחבורה „עמי תור", מצלמות הדר, יבואני מצלמת „וויסר", סלון „אמבר".

הדרכת המועמדות: אולפן לאה פלמשר.
עיצוב הכתרים: רחל נרא. עיצוב תיסרוקות: סלון ג'ימי חיפה. איפור: המעצבת לעיצוב ההופעה בהנהלת אביבה אירגר. צילום המועמדות: אסף שילה.
עיצוב גרפי: סטודיו אריין.

תיאטרון מבט
בשיתוף מירי זכרוני ורפי זכרוני
מלכת המים 80'
מצעד מועמדות - ראיונות
ערב בלתי נשכח - חויה נדירה!
מטעם
השוטם הזה
בחסות עץ הזית

רחל מרחלת על כל העולם

אודי כבר לא עצוב

גדי עטרי
אהבה במקום חובות

זוכרים את סטודיו 601 המפורסם מדיזנגוף סנטר? זוכרים. זוכרים את **אודי דורון** שהיה מבעלי המקום? זוכרים. יודעים איפה הוא היום? לא. ובכן שימעו.

לדעתי מגיע לבחור הזה קצת נחת. ואם אני אומרת קצת נחת אני ממש מתכוונת לזה. אחרי כישלון הסטודיו נאלץ אודי למכור את הווילה שלו ברמת־השרון, ומספרים שקיבל עבורה סכום של כארבעה מיליון לירות, כדי לממן את חובותיו. ואם אני לא טועה, עד היום מתנהלים כל מיני משפטים לא סימפטיים בעניין הביש ההוא. למחייתו עבד במועדון הספורט של מלון קיסריה בקיסריה. קשה היה לתפוס אותו מחייך.

אבל איך אומרים, מאז זרם המון ויסקי בברים של העיר. מספרים שהגבר מחייך שנית. הסיבה היא אחת. קוראים לה **גדי עטרי**, זוכת האירוויזיון ועד לפני זמן קצר החוליה הנשית בלהקת חלב ודבש. מאז שאחותה **שוש עטרי** עזבה את ארצנו הקטנה והסימפטית, לטובת מישרה בתחנת רדיו ישראלית בלוס אנג'לס הרחוקה, מתגורר אודי עם גלי. שלא תבינו אותי לא טוב. הוא לא על תקן של דייר כלל. מה שמתרחש שם, בדירה ההיא, הוא ירח־דבש של ממש. לאן העניין הזה יגיע אני באמת לא יודעת. אני יודעת שהעניין מוצלח. עד מאה ועשרים.

אילנית
חתונה ושני בנים

עוד חתונה

עוד חתונה באה עלינו לטובה. את **חנה צה** או הזמרת אילנית אני לא צריכה להציג. הגברת הבלונדית היפה כבר עברה את השלב הזה. בחיר ליבה, כך מספרים, הוא **אלי תמיר**, זה שהיה בעלה של הדוגמנית האמריקאית **אנבל**. אנבל עזבה את הארץ, וחזרה לצור מחצבתה. היה ברור שאלי לא ישאר רווק מבוקש הרבה זמן.

לאלי בן מנשואיו לאנבל, והוא בדיוק בגילו של **עמיחי**, בנה של כלתו הטריה. אני בטוחה ששני הצעירים יהיו חברים טובים. אחרי הכל הם משפחה כעת. לא?! **נחום גת**, בעלה לשעבר של אילנית, גר כשנה עם ידידתו **דורית ירוחם**. אני לא יודעת אם נחום ודורית מוזמנים לחתונה הזו, אבל אני בטוחה שיהיו המון המון מוזמנים אחרים. אולי אפילו אתם?

רגיי במקום דיסקו

אני בטוחה שאתם עדיין זוכרים את מעלליו של התקליטן ואיש הרדיו **גדי ברטון**. אתם בטח גם זוכרים שהבחור השליך עוגן אצל יפית, שהיום שמה בישראל **יפית ביטון**. ובכן לא מזמן סיפרתי לכם על חתונת הדיסקו שלהם, של הזוג מלכותה. אחרי שיחה נעימה של כמה דקות התעניין רודי מאוד לשמו של הספר של קובי. כשסיפר לו קובי שהוא ישראלי, ובעל מיספרה בעצמו, ביקשו רודי לבוא אליו לביתו כדי לספרו שם. כשהגיעו לביתו של הזמר, התברר לקובי שהגברת שהיתה בחברתו היא הנסיכה מרגרט בכבודה ובעצמה. רודי וקובי כל־כך התחבבו אחד על השני, שכאשר הנסיכה פרשה לה בשעות הקטנות של הלילה למעונה, נשאר קובי לישון בביתו של רודי.

קובי מספר שידידו החדש מגלה התעניינות של ממש בישראל, ומקווה להגיע לכאן ביום מן הימים לביקור. בינתיים ממשיך קובי לעצב תסרוקות משגעות בתל־אביב ולהתגעגע לרודי. ואם תראו אותו מביט מדי פעם לחלון, כשמישהו עובר ברחוב, אתם יודעים את מי הוא באמת רוצה לראות. שיהיה לו בהצלחה.

קובי בר
מרגרט הלכה הביתה

וכבר אז התגבאתי, שהרך הנולד יהיה בומבה של רקדן דיסקו, זוכרים?

מתברר שגדי הועיד לתינוק כיוון אחר לגמרי. שמעו אותו מצהיר בעיר שזה יהיה בן ושמו יהיה **מרקי** על שמו של זמר הרגיי המפורסם **בוב מרלי**. אלא שאליה וקוץ בה. התינוק שנולד פשוט התעקש להיות בת. גם בנות מתקבלות בברכה כידוע. גם השם קיבל הסבה קטנה מזכר לנקבה, ושמה של הבת בישראל **די** לפי אותו המקור בדיוק, מעניין הוא שאת בשורת הלידה קיבל גדי כשעשה לילות כימים באולפנו של **אייבי נתן** מקול השלום, כשטיפלו יחד בפרשת הטיפה האומללה של הילד **אורון ירדן** זכרונו לברכה. עם הרכב של התחנה זינק לביה"ח הקריה לנשק את אשתו ובתו.

את הברכה הראשונה להולדת בתו קיבל גדי מעל גלי האתר, כשאייבי הכריז על לידתה של לי בתוכנית הלילה שלו.

סוף סוף חתונה

ירדנה ארזי
שנתיים ביחד

אשתו לשעבר מנהלת את חנותו של **וי־דיי ששון** הממוקמת במיספרתו של **גידי גמליאלי** בכיכר המדינה וקוראים לה **עדה**. מי שהיה בעלה, איש המחשבים **נתן תומר**, מנהל מזה שנתיים רומן ממש, מלא חיבוקים ונישוקים וחנדלך, בקיצור סיפור־אהבה מהסרטים, עם הזמרת **ירדנה ארזי**. שני היפים האלה כבר מתגוררים כשנתיים יחד, ולמראית־עין המצב הזה מספיק. אלא שציפור קטנה לחשה לי שהמצב הזה ישתנה בקרוב. הרומן יקבל ליגליזציה, והשניים יהיו בעל ואישה כדת וכדין. בעניינים האלה אני תמיד נורא מקווה שהציפור לא טעתה.

חיה של נסיכה

אני מוכרחה לספר לכם על ההרפתקה האחרונה של הדוגמן והספר אנין הטעם **קובי בר**. בטיולו האחרון בלונדון, ביקר בחברת ידיד במועדון־חברים אקסקלוסיבי שנקרא בינג קלאב. הפתוח רק בימי שני בשבוע. שם, בין ריקוד לריקוד, הכיר לו ידידו האנגלי את **רודי לואלין**, שהוא בן 33, וזמר פופ מאוד מצליח בממלכתה

הקפואים של גת.
משקה טבעי בלי חוכמות.

בתוך ים המשקאות הסינטטים שמנסים להיות טבעיים,
טוב שיש משקה שהוא טבעי באמת!
בלי צבע מאכל... בלי חומרים מייצבים... בלי כימיקלים...
בקיצור - משקה טבעי בלי חוכמות - ישר מהקיבוץ.
לבחירתך: תרכיזי מיצים קפואים ותרכיזי פריגת.
קיבוץ גבעת חיים מאחל לך שתיה נעימה!

גת גבעת חיים

Target Adv.

העניין הזה
76 עמודים
מיספר 2240
כ"ד אב תש"ם, 6.8.1980
המחיר: 6.5 שקלים (כולל מע"מ)

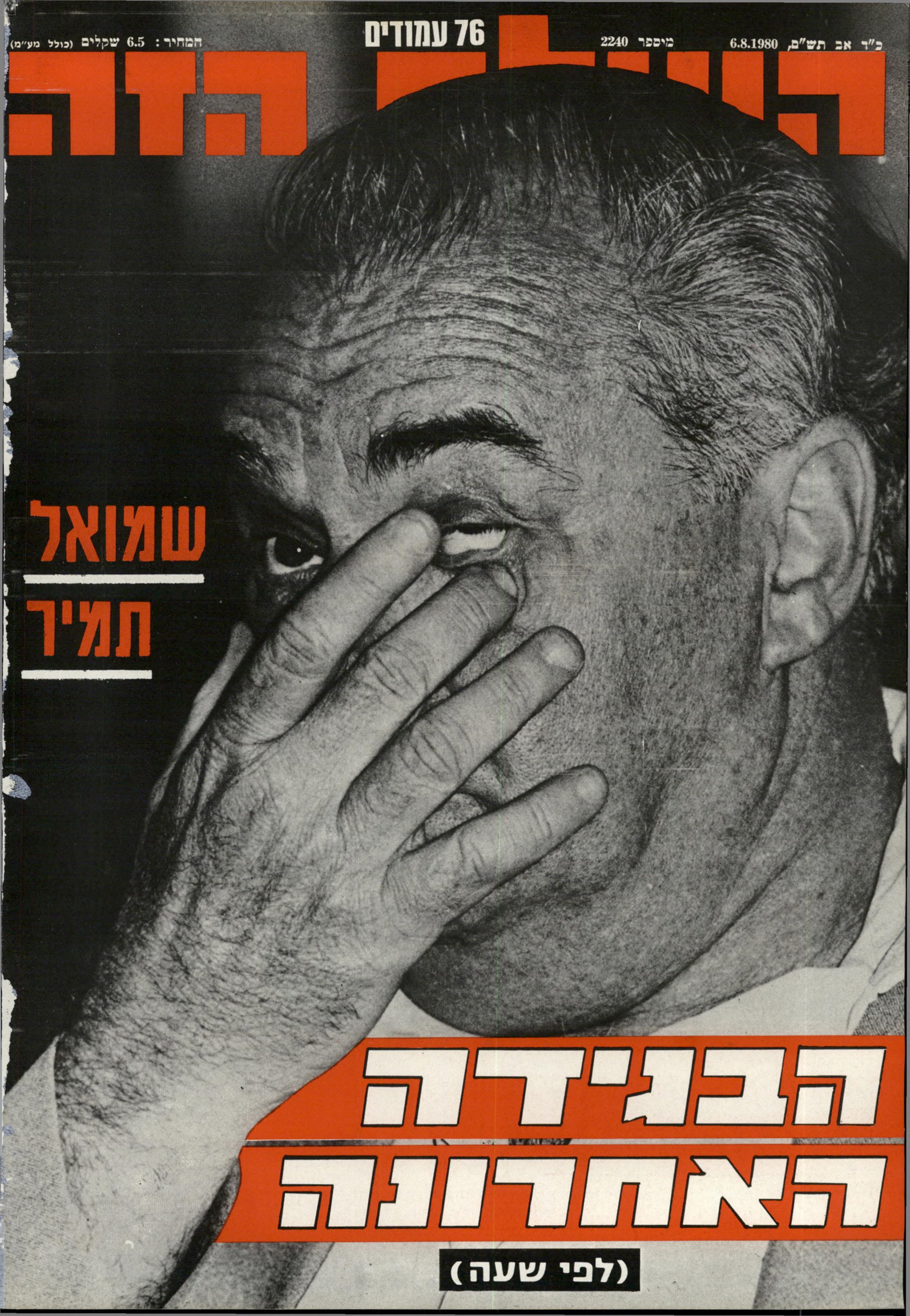

שמואל תמיר

הבגידה האחרונה

(לפי שעה)